

Sipos János kirgiz gyűjtése

Tartalom

<i>Sipos János, Kirgiz népzenei gyűjtéséről.....</i>	<i>1</i>
<i>Csáki Éva, Kirgiz népdalszövegek magyar és angol fordítással.....</i>	<i>9</i>
<i>Kirgiz dallamszövegek és török fordításaik</i>	<i>84</i>

Sipos János, Kirgiz népzenei gyűjtéséről

Kirgizisztán Közép-Ázsia szívében helyezkedik el, északon Kazahsztánnal, dél-keleten Kínával, délnyugaton Tádzsikisztánnal, nyugaton pedig Üzbegisztánnal határos. Népeisége 4 574 100 fő, területe 198 400 négyzetkilométer. Nagyobb városai a főváros Biskek és délen Os. Az ország hat közigazgatási egységre és a fővárosra oszlik.

Kirgizisztán többnemzetiségű ország, lakóinak többsége muszlim, a legnagyobb etnikum a népesség felét adó kirgiz, mely a kazakhoz nagyon hasonló kipcsak török nyelvet beszél. A lakosság 21%-a orosz, és a kirgiz mellett az országban az orosz is a kommunikáció nyelve. Ahogy 1990–1991 után más szovjet tagköztársaságokban is történt, a kirgizisztáni oroszok közül sokan Oroszországba vándoroltak, ott nem találták helyüket és visszatértek, de már nem a birodalom kivételezett állampolgáraként. A kirgizeken és oroszokon kívül van 13% üzbég, 3% ukrán és 2% német. Fontos etnikum még a tatár, kazak, dungán, ujjur és a tádzsik.

A kirgizek hagyományosan állattenyésztő nomádok voltak. Az oroszok bejövetele után fokozatosan le kellett telepedniük, azóta legtöbbjük földművelő, és a lakosság kétharmada falvakban él, noha az utóbbi idők gazdasági nehézségei miatt megindult a városokba történő, egyre gyorsuló ütemű vándorlás.

A nomád kirgizek törzsi szabályok és hagyományok szerint szerveződtek, a legfontosabb egység a nemzetség, a nagycsalád és a törzs. A nemzetség és a nagycsalád apai ágon szerveződik, tagjai közös őstől származnak és egy területhez kötődnek, akár ott élnek, akár nem. A nagycsalád feje az idősek (akszakai) egyike, rendszerint a falu vezetője. Ha probléma adódik, az idősek tanácsa összegyűlik, és megvitatja a megoldás módját. A törzs sok nemzetségből áll, mely egészen a nemzetségi szintig altörzsekre, al-al-törzsekre stb. oszlik (Hvoslef 1997: 96–108). Magam a gyűjtések során mindig megkérdeztem az énekesektől, hogy melyik törzshöz és nemzetséghez tartoznak.

A modern kirgizek két törzsszövetségre oszlanak: az *otuz uul* és az *icskilik* (belső). Az *otuz uul* részei az *ong kanat* és a *szol kanat* (jobb- és balszárny). Számos törzsnevük és nemzetségnevük fordul elő szomszédjaiknál is (például kitaj, kuscsu, kipcsak, najman, kungrat). Az ország északi részében csak néhány nagyobb törzs található, a legfontosabbak ezek közül: a szolto, szajak,

szaribagis és a bugu. Ezzel szemben Dél-Kirgizisztánban sok a kis törzs. Egy érdekes jelenség: a kirgizek nem a pártok programja alapján szavaznak, hanem a pártvezető törzsi hovatartozásától függően: a nemzeti szerveződés fontos elemei a szovjet korszakban, sőt napjainkban is élnek.

Az utóbbi száz évben az ország gyors modernizáción esett át. Gyárak, utak, repülőtér, áramközpontok épültek, és az oktatási rendszer eljutott a legtávolibb falvakba is. Ma Kirgizisztán valószínűleg Közép-Ázsia legdemokratikusabb köztársasága.

1. kép Kirgizisztán és környezete

A kirgiz etnogenezisről

A kipcsak törzsszövetség jó néhány nép kialakulásában játszott döntő szerepet (például nogajok, baskírok, kazakok, üzbégek, kirgizek), és kevésbé fontos szerepe volt a türkmének, valamint a szibériai törökök kialakulásában. Az Arany Hordában levő kipcsakokhoz később mongol törzsek csatlakoztak, melyek azután kipcsakizálódtak. A különböző csoportok fő megkülönböztető jegye az volt, hogy az egyes elemek milyen arányban vettek részt bennük. Így a kipcsak és kangli erőkn kívül több, ha ugyan nem az összes népben találunk kipcsakizált mongolokat is.

A kirgizekkel kapcsolatos első forrás a Kr. e. 2. évezredben írott kínai krónikákban jelenik meg. A nép kialakulásában a hatalmas dél-szibériai területeken és Közép-Ázsiában élő számos etnikum szerepelt. A Kr. e. 4–3. században a régi kirgizek részt vettek egy erős nomád törzsszövetség kialakulásában, mely komoly veszélyt jelentett Kínára nézve. A Kínai Nagy Fal építése is épp ebben az időben kezdődött el. A Kr. e. 2–1. században a kirgiz törzsek egy része a Jenyiszej és a Bajkál felé vonult, ahol megalapították a Kirgiz Kánságot, mely a 6–13. században állott fenn. Ez volt a kirgiz

nép és kultúra kialakulásának a központi helye, itt jelentek meg az első írott műveik és rovásírásos felirataik a kőemlékeken.

A 9. század közepétől a 10. század elejéig a nagy Kirgiz Kánság magába foglalta Dél-Szibériát, Mongóliát, a Bajkált, az Irtisz felső folyását, Kásgár egyes részeit, Iszik Költ és Talaszt. A 11–12. századra azonban a kánság az Altáj és a Szaján környékére szorult vissza. A kirgiz etnogenezis utolsó fázisa a mongolokkal, ojrátokkal, najmanokkal és más közép-ázsiai népekkel volt kapcsolatban. A 18. századig a jenyiszeji kirgizek az Arany Horda, majd az ojrát Dzsungár kánok uralma alatt éltek.

Felmerült a kérdés, hogy a mai kirgizeknek van-e köztük a korábbi, jenyiszeji kirgizekhez? A kapcsolat vándorlást, nyelvváltást, valamint etnikai és fizikai változást is feltételez, a mai kirgizekkel ellentétben ugyanis a jenyiszeji kirgizek domináns europid komponensekkel rendelkeztek. Ugyanakkor egy századok alatt történt nagy változás nem lenne rendkívüli. (Johanson 2001: 30) szerint a ma Kínában élő Fuyü török népség a közvetítő láncszem. Önelnevezésük *gīrgiz*, ami csak a jenyiszeji kirgizekkel való kapcsolatra utalhat.

A szovjet antropológusok a mongol keveredés kezdetét a hun korszakra teszik (Kr. e. 3. sz. vége – Kr. u. 4. sz.). Véleményük szerint a mongol embertani típus a dzsingiszida periódusban lett uralkodó (Abduşelişvili et al. 1968: 5, 34). E szerint a jenyiszeji és a tien-sani kirgizek közötti fizikai eltérés nem diszkontinuitást jelentene, csak más népekkel való keveredést.

Az újabb elméletek inkább azt hangsúlyozzák, hogy a két nép között legfeljebb marginális kapcsolat lehet. Kyzlasov (1960) a hakaszokat tartja a jenyiszeji kirgizek és a türkizált paleo-szibériai emberek keveredése eredményeként létrejött népnek. A tien-sani kirgizek őseit a kipcsakok és olyan más törzsek között keresi, akik a régi időkben az Altaj hegység és Xinjiang közötti területen laktak. Szerinte a tien-sani kirgizek a belső-ázsiai kirgizek leszármazottai lehetnek, egy olyan török csoporté, mely politikai névként vette fel a kirgiz elnevezést, és akik a korai dzsingiszida korban nem a Jenyiszejnél, hanem Észak-Mongóliában voltak, onnan vándorolva mai lakóhelyükre.

Abramzon (1963: 21–70) is inkább politikai elnevezést lát a tien-sani kirgizek elnevezésében, mint etnikait. Rekonstrukciójában nem a Jenyiszej, hanem Kelet-Tien-San szolgál a mai kirgiz nép ötvöző tégelyéül. Szerinte a kirgiz nép a 14–17. században alakult ki, egyesítve a korábbi Türk, Ujgur, Jenyiszeji Kirgiz és a Karahanida államok helyi török törzseit Dél-Szibériából és Belső-Ázsiából érkező csoportokkal, valamint mongol és keleti kipcsak (kazak-nogaj) törzsekkel. Véleménye szerint a különböző vándorlásokat a mongol invázió okozta, és egyes vándorlások még korábban történhettek, és nem volt tömeges kirgiz elvándorlás a Jenyiszejtől. Petrov (1963: 23–32) hasonlóképpen vélekedik, de a jenyiszeji területnek nagyobb szerepet tulajdonít.

Követve Kizlasov elméletét Soucek (2000) a jenyiszeji kirgizeket eltörökösödött szamojéd és osztják népségnek látja. Őket a török kirgizek uralták, akik talán egy kipcsakos nyelvet beszéltek. A tien-sani kirgizek pedig a 13–16. században alakultak ki nomád elemekből, melyek a dzsingiszi időkben vándoroltak be a területre, beolvastva a korábbi iráni-szogd letelepült népséget és az iszlamizált török népeket. Soucek szerint nem a dzsingiszi, hanem az ojrát nyomás mozdította ki Irtisz-Jenyiszeji őshazájukból a kirgizeket. Nem világos, hogy mekkora volt mindebben a jenyiszeji kirgizek szerepe, és a népnevük terjedt-e más csoportok által felvett politikai névként vagy ők maguk vándoroltak. Akárhogy is, a jenyiszeji kirgizek a 18. századra eltűntek, és Soucek szerint a modern kirgiz nép nagymértékben szovjet kreálmány.

A kérdés megoldatlan maradt. Nincs bizonyíték arra, hogy a jenyiszeji kirgizek tömegei a Tien-Sanba vándoroltak volna, de a kirgiz név valahogyan mégis eljutott a jenyiszeji csoporttól a mai viselőihez. Igazi etonim volt, vagy csak egy politikai név, nem lehet biztosan megállapítani. Az etnikai kapcsolat azonban semmiképp sem zárható ki a két csoport között.

Az altaji törökökkel való nyelvi kapcsolat egy régi szibériai kipcsak bázisra utalhat, ahol kipcsak nyelvű népek kerülhettek kapcsolatba a jenyiszeji kirgizekkel. Más magyarázat is lehetséges, de vitathatatlan a dzsingiszida idők keleti kipcsakjaival való kapcsolat; ez törzsnevekben, nemzetségnevekben és a nyelvben is megfigyelhető. Menges (1955) szerint a kirgiz nyelv kipcsak jellege a kazakokkal való szoros együttélés következménye, az után, hogy a kirgizek letelepedtek a tien-sani területeken.

A korábbi kirgiz népzenei kutatásokról

Pfennig (1889) számos kirgiz népdalt közölt az *O kirgizskih i sartskih narodnye pesnjah* című tanulmányában. Ugyancsak fontos Lach (1952) kötete, melyben első világháborús hadifoglyok, többek között kirgizek dalai is olvashatók. Zataevics (1934) viszonylag nagy és megbízható anyagot közöl, melyben szerepelnek siratók, hősköltemény részletek, böjti hónap iszlám vallási énekei, szerelmesdalok, keservesek és sok, fantáziánévvel ellátott darab is. Noha többek között a kottákban szereplő dinamikai jelek sok esetben arra utalnak, hogy az adatközlők nem feltétlenül voltak a nép egyszerű gyermekei, ez az anyag kétségkívül értékes. Nem elhanyagolható akadály azonban, hogy az orosz Zataevics nem tudott kirgizül, ezért csak kevés dallam alatt van szöveg. Izometrikus dallamok esetén az értékelés nem lenne megoldhatatlan gond, de a kirgiz népdalok többsége nem ilyen. Áttekintést adnak az azeri, türkmén és kazak népzene mellett a kirgiz népzeneről Beljaev (1962, 1975) munkái, ezekben azonban csak húsz kirgiz népzenei példa szerepel.

Végül, a legutóbbi művek közül a Dušaliev–Luzanova (1999) páros könyvét kell kiemelni, melynek célja a hagyományos kirgiz zenei kultúra bemutatása. A kötetben 48 énekes és 13 hangszeres dallam kottája szerepel. Noha a könyv tartalmaz bizonyos zenei elemzéseket, osztályozásra és összehasonlító elemzésre itt sem került sor. További kirgiz népzenei bibliográfiát találunk a következő művekben: Beliaev (1939, 1952, 1954, 1962), Dushaliev–Luzanova (1999, 238-245), Emsheimer (1943b, 34-63), Slobin (1969a, 2005), Waterman et al. (1950, 100–18) és Lach (1952).

Saját anyagom 1500 gyűjtött, lejegyzett és elemzett kirgiz dallamot tartalmaz, ebből 426-ot közöltem (Sipos 2014)-ban. Ennek nagy, személyesen gyűjtött anyag mélyebb zenei elemzést, osztályozást és összehasonlító értékelést is lehetővé tett.

Kirgiz népzenei gyűjtőútjaim

Magyar kutatók régóta vizsgálják a magyar nép és kultúra keleti kapcsolatait. Közülük többen is megfordultak a mai Kirgizisztán területén, például Vámbéry Ármin, Almásy György és Princz Gyula, majd magam is (Vámbéry 1867, Almásy 1901, 1903 és 1904, Kubassek 1993 és Mándoky 1993).

2002-ben és 2004-ben három nagy területen gyűjtöttem, elsősorban olyan dalokat, melyeket a kirgizek saját népi kultúrájukhoz sorolnak. Ezek között nagy ősiséget mutató siratók, vallási dalok és szovjet slágerek is voltak, ez utóbbiakat inkább csak a kontraszt kedvéért vettem fel, és mutatom be. A középső helyen levő Iszik-Köl mellett Narin megye Kirgizisztán egyik legelzártabb, legszegényebb és ennek megfelelően a hagyományokat legjobban őrző vidéke. Az északi fekvésű Talaszban erősebb a kazak hatás, délen tádzsik és üzbég hatás érvényesül.

Az első terepmunka 2002 szeptemberében zajlott le Iszik-Köl Barszkoon falvának környékén, innen indultunk gyűjtőutakra a környező kis falvakba, melyekben 220 dallamot gyűjtöttem, 25 helyen, 54 adatközlőtől. A dalok jelentős része hagyományos népdal volt, de szerepelnek benne újabb, szovjet korbéli dalok is. Hangszeres dallamok, a dallamokkal kapcsolatos ismeretek, a falvak életéből képek és interjúk egészítik ki a gyűjtést. Ezt követően Biskekben még két gyűjtést végeztem: egy Os környékéről származó asszonytól és Nurak Abdirahmanov kobuz- és ének-művésztől. Az Os környéki déli kirgiz népesség erősebb iszlámhite és eltérő kultúrája miatt külön is figyelemre méltó, ezt a déli anyagot később Somfai Kara Dávid gyűjtésének dallamaival is kiegészítettem. A szegény, zárt és kevés idegen befolyást szenvedő Narin megyén belül pedig központként a kínai határhoz közel eső At-Basi falvát választottam, majd itt és a környező falvakban dolgoztam. Ezen a tájon a népzene gyűjtés szempontjából jobb volt a helyzet, mint Iszik-Köl mentén, mint mutatta a gyűjtött 330 dal mennyisége és főleg zenei minősége. A dalokat 10 faluban és nyári szállások jurtáiban gyűjtöttem 86 férfitól és nőtől.

A kirgiz gyűjtés folytatását szükségessé tette, hogy a felvett nagy dallammennyiség ellenére a gyűjtés utolsó napjáig újra és újra addig ismeretlen dallamok bukkantak elő. Először Narin megyébe tértem vissza, majd Talaszba mentem, és falvakban igen jó gyűjtést végeztem, ismét napi 70 körüli dallammennyiséggel. A 2004-es út még a 2002-esnél is termékenyebb és hasznosabb volt, 576 dallamot vettem fel 22 helyszínen 216 énekestől. Újra feltűnt a dalok erős változékonysága, ez a kirgiz hangszeres és vokális zenei kultúra egyik alapvető sajátossága. Nem lehet a hanyatlás, felejtés jele, mert a kiváló népi énekesek, a hivatásos hangszeresek előadását is ez jellemzi.

Kirgizisztánban a népi kultúra erőteljes hanyatlása a 30-as években, a kolhozosítás idején kezdődött. Ekkor több mindent (például a fejfedőt) betiltottak, a népdalokat ugyan nem, de azok is elvesztették éltető közegüket. Kész csoda, hogy oly sok helyen mégis megérték a 21. század elejét. Azok, akik a 30-40-es években voltak gyerekek, még találkoztak az élő kultúrával, legalábbis annak erős emlékeivel. A következő nemzedék már nemigen, elfújta a kommunizmus. A siratót leszámítva a hagyományosabb dallamokat már csak 65–70 évnél idősebbek tudják, de az ő emlékezetükből is csak kitartó, fáradságos munkával lehet előcsalogatni őket. Itt valóban az utolsó órában vagyunk. Néhány évtizeden belül ez a generáció kihal, és velük együtt a kirgiz népzene régi rétegeinek az emléke is eltűnik. Természetesen mi is már csak a múlt emlékeit gyűjthettük, mégis ez az egyetlen lehetséges mód arra, hogy kiegészítsük a korábbi gyűjteményeket, dokumentáljuk és tudományosan bemutassuk a jelenkori falusi dallamrepertoárt, és megpróbáljuk rekonstruálni ennek a valaha nomád népnek a népdalait. A kutatás értékét növeli, hogy ilyen jellegű, areális, és a törzsek zenéit is figyelembe vevő gyűjtés korábban Kirgizisztánban nem történt. A felvett anyag tehát a zenei következtetéseken kívül nyelvi és kulturális tanulságok levonására is alkalmas lehet.

A kirgiz népdalok tulajdonságai

Műfajok. A dal kirgiz neve *ir* vagy *obon*. Ezen belül számos műfaj kapcsolódik a kirgizek hagyományos állattartó életmódjához, például éjszaka a farkasoktól a bárányokat őrző lányok és asszonyok *bekbekey* dala, vagy a méneseket a legelőre vezető pásztorok *sirildang* éneke. Mindkét műfaj dallamait kis ambitus, egyszerű A^kA forma és hullámzó dallammenet jellemzi.

Tudunk az *Op maida* cséplődalról, mely inkább a déli területekhez tartozik, ez az én gyűjtésemben nem fordult elő, dallamvázlata (6/8): *do-re-mi mi-re | do-re-do ti-szo | szo-szo do-do*. A dal jellemző *do-ti-szo*, és *szo-do* fordulatai gyakoriak a kirgiz népzene sok dallamában, többek között a siratókban is. Vannak szövő- és fonódalok, valamint köpüléshez, szőnyegszövéshez, kézi daráláshoz, fejéshez stb. énekelt dallamok is.

A mindennapi életben felhangzanak siratók, leánybúcsúztatók, altatók, gyermekdalok, lányok dalai, lírikus dalok, gúnydalok és tréfás dalok is. Leggazdagabb a lírai dalok repertoárja, ezekben főként a szerelemmel, a családdal, a természettel és az állatokkal kapcsolatos témák szerepelnek. Fontosabb műfajaik a *szeketbaj*, *küjgön* (a szenvedélyes szerelemről) és az *arman* (keserves, szomorú dal).

A *siratókat* és leánybúcsúztatókat sok népnél jellemzi jól leírható zenei forma. (Ez a forma más műfajú kirgiz népdalok között is megjelenik). A kirgiz siratóknak például két alapformája van. Az egyik egy domb formájú variálódó sor, esetleges kvart felugrással a sorok elején és leugrással a sorok végén: *(szo)-do-re-mi fa | re-re-mi-fa-mi-re do-(szo)*, és ritkábban ugyanez a dallam kisterces skálán: *(mi,)-la-ti-do re | do-re-do-ti la-(mi,)*. A másik siratóformát dúr (vagy moll) hexachordon mozgó és egymás melletti hangokon záró sorok jellemezik; ennyiben, valamint műfaja és szabad ritmusú, improvizatív eladásmódja alapján e kirgiz dallamstílus dallamai hasonlóak a magyar, az anatóliai és az azeri siratók legjellemzőbb (kis) formáihoz.

Más népek altatóihoz hasonlóan a kirgiz altatók többnyire egyszerűek, de meglehetősen sokfélék is, amit mutat az a tény, hogy ez a műfaj a kirgiz népdalok rendezésének különböző osztályaiban is előfordul. Külön említék egy közkedvelt fríg altató típust, melyhez hasonló dallamok az azeriekénél és a türkméneknél is nagy számban találhatóak, altató műfajban is.

A *lírai dalok* repertoárja a leggazdagabb, itt többek között szerelmesdalok (*szeketbaj*, *küjgön*), *arman* 'keserves' és a családdal, a természettel, az állatokkal kapcsolatos témájú dalok vannak. Dallamaik a kirgiz népzene fejlettebb és igen változatos formáit képviselik (lásd például a szerelmesdalok elhelyezkedését a legváltozatosabb osztályokban).

A kirgizek muzulmánok, de az iszlám hit csak a 17–18. században kezdett erősebben terjedni közöttük. Ezért a kazakokhoz és részben az üzbégekhez, tádzsikokhoz hasonlóan számos sámánista, animista elemet őriztek meg, és sok iszlám előtti szokás maradt fenn köztük. A böjti Ramadán hónapban éneklük *dzsaramazan* (Aj, Ramadán) vallási énekeiket, melyek szerkezetükben és metrikájukban elkülönülnek ugyan a hagyományos kirgiz dallamok többségétől, de számos részletükben szoros kapcsolatot mutatnak azokkal.

Verselés. Mint sok más török népnél, a kirgiz népdalszövegek alapja is a négy soros versszak, és jellemző az Anatóliában, a Kaukázusban, a volgai törökségnél, és általában Közép-Ázsiában közkedvelt a a b a rímképlet. Ahogy a mongol és más török népdalszövegekben is gyakori, a kirgiz sorokat gyakran nem rímek, hanem sorkezdő asszonáncok fogják össze. Az egymás utáni

szakaszokban azonos vagy hasonló témák, képek követik egymást, változtatott formában vagy változatlanul.

A kirgiz népzene hagyományosabb műfajaiban a zenei sorok csak kivételesen ismétlődnek hangról-hangra, a pontos ismétlés az újabb stílusú dalokat jellemzi. A rendkívül erős variatív hajlam kéz a kézben jár a sok kirgiz népdalra jellemző *poco rubato* előadással. Ritka a szigorú izometria, és még az eposz-recitálásokban is a legváratlanabb helyeken fordul elő egy vagy több nyolcad értékű hang beszúrása, kizökkentve a merev, feszes előadást, és felkeltve, fenntartva a hallgatóság figyelmét.

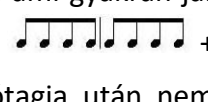

Forma. Formai szempontból legegyszerűbbek a két rövid, egymástól határozottabban elkülönülő ütemből álló erősen variálódó ütempáros dallamok. Közkedvelt a sztichikus forma is, ezekben az ütempárra emlékeztető, de kevésbé határozottan két ütemre osztható rövid zenei sor az előadás során erősen variálódik, és a hosszú sorokból felépülő egymagú formákban a dallam kifejlődésére még nagyobb tér nyílik. A kétsoros AB forma minden műfajban előfordul, számos alformával: ABB, AAB, AA|BB, AB|A_vB stb., és az kétmagú formavilágon belül igazán változatos dallamokat látunk, a két zenei sor követhet emelkedő-ereszkedő sémát, az első sor lehet ereszkedő, hullámozó vagy éppen (ritkábban) mozoghat egy gerinchang körül. Gyakori a négyrészes AB|AC forma is, melyben azonban még mindig felfedezhető a kétsoros alap. Nem ritka a teljes strófa sem, itt a minden sorában különböző ABCD szerkezeten kívül számos alforma van. Sok egyedi forma is látható a kirgiz népzeneben, például 3-, 5-, 6- vagy többsoros dallamok, motívum-sorozatok, illetve dzsaramazan folyamatok. Noha számos kirgiz dallam ereszkedik, kvintváltó szerkezet lényegében nem fordul elő, és általában is igen ritka a diszjunkt dallamfelépítés. Slobin 1969a-ban részletesebben vizsgálta a kirgiz zenében a kvintváltós jelenségeket. A kirgiz dalok formáinak részletes leírása Sipos (2014a: 396-397)-ban található meg.

Ambitus. A kirgiz dalok zöme kisambitusú, minden hangnemben legtöbb a kvint, ezt követi a kvart és szext, majd lemaradva a szeptim hangterjedelem. Ezen kívül a kisterceseknél még számos oktáv, a nagyterceseknél pedig terc ambitus van.

Kadenciák. Leggyakoribb a (4), (b3) és az (5) főkadencia, ezt követi az (1), (2) és (7), majd lemaradva az (5) és a (6). (Az 1. és b3. fokoknál a sztichikus dúr és moll dallamok nagy számát is figyelembe kell venni.) Emellett igen sokféle kadenciasort látunk, melyek közül csak a b3(b3)4, a 4(4)4 és az 5(5)b3 fordul elő négynél többször.

Hangsorok. A legrégebb kirgiz zenei rétegek, például a szertartási dalok, siratók, altatók, epikus dalok stb. alaphangsorai *(fa)-mi-re-do + szo*, illetve *(re)-do-ti-la + mi*. Ezek a szeptim hangterjedelmű kettős tetrachord szerkezetükkel hasonlóak például az északi szláv népek alapskáláihoz: dallam aktivitás a felső tonika (*do*, illetve *la*) fölött, és egy gyakran kitöltetlen kvart távolság az alsó és a felső tonika között. Tisztán pentaton kirgiz dallam lényegében nincs, a dallammozgás a sorokon belül és a sorok között is konjunkt, vagyis alapvetően egymás melletti vagy szomszédos hangokon halad. A 6. fok sok dallamban játszik fontos szerepet, néha, mintegy az 5. fok helyettesítőjeként még kadenciahang is lehet. Ugyanakkor sok esetben fedezhetők fel pentaton részletek, melyek a keleti török és a mongol népzenehez kötik a kirgiz népzeneét. Már a fenti alaphangsorok *szo-do*, illetve *mi-la* lépése is pentaton jellegű, és mint említettük, ez a kvart-ugrás számos dallamban fordul elő sor elején vagy sor végén. Nem ritka a *mi-do-la*, a *re-do-la* vagy a *mi-do-re-szo* motívum sem, rendszerint a sorok végén. Ezzel együtt, számos sirató és más műfajú dallam

sorvégein látható a félhangos pentaton karakterű *re-ti-la* (=szo-mi-re) triton motívum. Nagyobb ambitusú dalokban előfordul, hogy pentaton karaktert kölcsönözve egyes dallamrészletekben a *szo'* és *mi* hangok között kimarad a *fa* hang. A pentaton skálák egykori nagyobb szerepére utalhat, hogy a kisterces skálákban épp a *la*-pentaton hangsorban hiányzó 2. illetve 6. fok szólal meg gyakran *fa/fi* illetve *ta/ti* kettős karakterrel egy dallamon belül is. Talán még inkább egy bizonytalan mikrohangos intonációról beszélhetünk, amit e hangoknak a pentaton skálákba való későbbi beépülése is okozhat. Kissé eltérő jelenség a 3. fok b3-3 kétarcúsága, illetve bizonytalanabb intonálása egyes dallamokban. Ez utóbbihoz fontos adalék, hogy a kirgizek a komuz kisterc és nagyterc érintőjét egyetlen köztes, semleges tercet adó érintővel helyettesítik. Mindezek a jelenségek, ha más-más arányban is, Közép-Ázsia több török népénél, az anatóliai törököknél, a magyaroknál és máshol is előfordulnak. Ritkán, kromatikus jellegű skálákra is bukkanunk egyes kirgiz dallamokban, a kromatikus hangok intonálása azonban többnyire igen bizonytalan. Összefoglalva, a leggyakoribb skálák a következők: ion (290 db.), mixolíd (13), eol (135), lokriszi (24), fríg (11) és dór (11).

Ritmusképletek. Gyakori a hétszótagos trochaikus sorritmus (), ami gyakran jár együtt a nyolcszótagos ritmussal, egy 8+7-szótagos összetett + ritmusképletet eredményezve. A hétszótagos verssor negyedik szótagja után nem ritkán ékelődik be egy további szótag, és az eredmény lényegében megegyezik nyolcas soroknak a kazakoknál és kirgizeknél is közkedvelt 3+2+3-as tagolásával (). Ritkábban, vannak 4+4+3 () beosztású tizenegyszótagos kirgiz népdalok is.

A kirgiz népdalok dallammozgása. A kirgiz népdalok egy jelentősebb részét emelkedő-ereszkedő sorok jellemzik. Ez a dallammozgás néha inkább csak akkor mutatkozik, ha az első két sort összevonjuk, például a hintázó dalban *do-re-mi-fa | szo-la szo* || *szo-mi-fa-fa | mi-re do*. Máskor, például siratókban, de több népszerű műdalban már az első sorban tisztán látjuk az emelkedő-ereszkedő dallammozgást. A kirgiz sirató sorainak elején vagy végén előforduló *szo-do* vagy *mi-la* felfelé, illetve hasonló lefelé történő kvart-ugrás előfordul népdalokban is, néha köztes hangokkal részben kitöltve, néha kissé módosulva (*do-ti-szo* vagy *do-re-ti-szo*). Ilyen jelenség több népnél is látható, többnyire a pentaton skálákat kedvelő török népeknél, de a magyar, orosz, ukrán, belorusz népzeneben is (Vargyas Pt. 203., 205., 227., 293–296., 475–476.).

Csáki Éva, Kirgiz népdalszövegek magyar és angol fordítással

001	Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm. Otuz kızı olcolop Alıp keler bekensifñ. Otuz kızdın birövü Almazbektin küyövü.	Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe fekdj babám! Harminc lányt zsákmányolsz Elhozod-e őket? A harmincból az egyiknek Almazbek lesz a vőlegénye.	Sleep, sleep, my white baby Lie in a white cradle, baby! You'll capture thirty girls, Will you bring them here? One of the thirty Will have Almazbek for her groom.
002	Üyüñ, üyüñ üy eken Üyüñ körkü çiy eken.	Házad, házad ház volt, Szépségét a nád adta.	Your house, your house was a real house, Its beauty owed to the reed.
003	Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt.	E háznak a teteje Kopottnak látszik, Abban a házban a néném Gógósnek tűnik.	The roof of this house Appears to be shabby. My auntie in that house Appears to be haughty.
004	Menin atım surasañ Kuyup koygon kuymaktay Akiya, akiya. Senin atıñ surasam Kıykalagan şıyraktay Akiya, akiya.	Ha a nevem kérded, Jól megsült kiflihez hasonló, Trallala, trallala Ha a nevedet kérdem, Megvasalt kéményhez hasonló Trallala, trallala.	If you ask what is my name, It's like a well baked roll Trallala, trallala If I ask what is your name, It's like an ironed chimney Trallala, trallala.
005	Atar-atpas tañ bolso Alganım canda bar bolso. Atpagan tañdın erkibi Aytışsak narkı berkini. Sürör (bir) sürbös tañ bolso Süygönüm canda bar bolso. Sürbögön tañdın erkibi Süylöşsök narkı-berkini.	Amíg a hajnal fel nem kél Mellettem lehetne a kedvesem A rózsás pirkadat ereje-e Beszélgetnénk mindenről. Amíg megvirrad Mellettem lehetne a kedvesem A fel nem kelt nap ereje-e Beszélgetnénk mindenről.	Until dawn arrives My sweetheart could stay with me. Is it the strength of rosy daylight? We would talk about everything. Until dawn arrives My sweetheart could stay with me. Is it the power of the sunken sun? We would talk about everything.
006	Ökünöbüz da kalabız, (Al) ötköndü kaydan tababız. Ötkörüp iyip ömürdü, Karızga kimden alabız. Ötkörüp iyip ömürdü, (Degi) karızga kimden alabız. Ala da Mışik Araşan Tıyan-Şanga canaşa, Çaştardın işi bolboso Bar bele sende alasa.	Meg fogjuk bánni, A múltat nem lehet visszahozni. Ha elszállt az élet, Ki adhatná azt vissza? Ha elszállt az élet Kitől kapunk kölcsön? <i>Ala-Misik, Arasan,</i> <i>Tien San</i> mellett sorban. Ha nincs az ifjaknak dolga, Maradt-e tartozásom?	We shall regret it, The past can't be brought back. If life is over and gone, Who could give it back to you? When life's gone past, Who can we borrow from? <i>Ala-Misik, Arasan,</i> Next to <i>Tien San</i> in a row. If the young ones have nothing to do, Will my debt remain?
007	Er Kurmanbek baatırñ, Atasına taarınıp. Aylanayın ata dep, Eki cagın karanıp. Açuusu kelip oylonup,	Hős <i>Kurmanbek</i> vitéz Megharagudott az apjára Milyen szörnyű apa vagy te! –mondta És körülnézett. Hosszasan elgondolkozott	<i>Kurmanbek</i> the valiant champion Got angry with his father. What a horrible father you are! – he said And he looked around. He was engrossed in thoughts,

	<p>Uygu-tuygu tolgonup. Karap turup karasa Tee-e-tigi zoonun betinde</p> <p>Teltoru attın canında, Tor bıştı cürüptür. Azuusun cañı sayıptır. Karmap kelip Kurmanbek, Kamçısına çenedi.</p> <p>Karap tursa kunandın Boyuna cetpey kalganın.</p>	<p>Haragtól felindultan Maga elé nézett A sziklás tájba.</p> <p>Barna lova mellett Négyéves lova¹ állt, Épp most nőtt ki a zápfoga². Elkapta Kurmanbek. Ostorával megmérte.</p> <p>Látta, hogy négyéves lova Alacsony termetű.</p>	<p>Impassioned with wrath Gazing ahead of him Into the rocky landscape.</p> <p>Next to his chestnut steed His four-year-old horse was standing³, Its molars had just grown out⁴. Kurmanbek seized it He measured it with his whip.</p> <p>He saw that his four-year-old horse Was of short stature.</p>
008	<p>Alda Taala kuduret Tört uruu mal caratti. Tögöröktün tört burçun Adamzatka karatti.</p> <p>Cüktösün dep töögö Arbın berdi kubatti. Sıyırlardı saygakka Çıçañdatıp turat dep Canıbarım cılığa Mintip cakın kıldı ıraatti....</p>	<p>Mindenható isteni erő! Négyfajta dolgot teremtett, A világ négy szegletébe. Az embert uralkodóvá tette.</p> <p>Nőjön a terhe, a tevének Több erőt juttatott. A tehének a legyecktől Menekülnek, monda, A szép lóval Kegyesebben bánat.</p>	<p>The Almighty divine power Created four kinds of things In the four corners of the world. He put man to rule over them.</p> <p>To increase its load He gave More strength to the camel. Cows flee from the flies, He said. He was more gracious To the beautiful horse.</p>
009	<p>Kündöş katın kususun Berdim, berdim dep koyot Ceñine katıp cep koyot.</p> <p>Kıy koroz, kıy koroz kırman çaçar Kız albagan cigitter teñge çaçar. Teñgeleri teşikten ırgıy kaçar.</p>	<p>Fene beléd másodfeleség Azt mondja, h. adtam, adtam, Berejti ruhaujjába és maga eszi meg.</p> <p>Lusta kakas, lusta kakas szalmát szór, Nem nősülő legény mind pénzt szór. Pénzek a lyukon kifolynak.</p>	<p>Plague on you, second wife, She says: I've given, I've given, She hides it in her sleeve and eats it.</p> <p>A lazy cock, a lazy cock scatters straw, A lad who doesn't marry scatters money, The money flows out through the hole.</p>
010	<p>.....buruluş, Eki çaş oynop külgöndü Körö albayt eken bul turmuş. Birlik menen Ak-Moyun, Bildiriçi bul oyun.</p> <p>Kantip ele seni men Kadıriñ bilbey koyoyun. Andan öydö Ak-Muz bar Biröösünö men kumar.</p>	<p>...Visszatérés Két fiatal játék közbeni nevetését Ez az élet nem bírta elviselni. <i>Birlik és Ak-Moyun</i>⁵, Tanító ez a játék.</p> <p>Hogy ne emlékeznék Én rátok? Szemben túl van <i>Ak-Muz</i>⁶, Egyikükbe beleszerettem.</p>	<p>...Returning The laughter of two young people playing Couldn't be tolerated by this life. <i>Birlik and Ak-Moyun</i>⁷, This game is a good teacher.</p> <p>How could I forget You all? <i>Ak-Muz</i>⁸ is on the opposite side, I fell in love with one of them.</p>
011	<p>Alımkindin selkinçek, Anday teppey, mınday tep. Burulkandın selkinçek, Burbay teppey mınday tep.</p>	<p><i>Alımkan</i> hintája Ne így lépj, úgy lépj. <i>Burulkan</i> hintája Meg nem tekerve, így lépj!</p>	<p><i>Alımkan's</i> swing Step in this way, not that, <i>Burulkan's</i> swing Don't twist, step in this way!</p>

¹ *Bıştı*- 'négyéves ló'

² A lovaknak öt éves korukban kinő az őrlő foguk. Amelyiknek már négyévesen kinő, az rendkívülinek számít.

³ *Bıştı*- 'four-year-old horse'

⁴ Horses have their molars appear at the age of five. Having them at the age of four is extraordinary.

⁵ 'Egység' és 'Fehér vállú' jelentésű kirgiz személynév.

⁶ 'Fehér jég' jelentésű kirgiz személynév.

⁷ Kirgiz personal names meaning 'Unity' and 'White shouldered'.

⁸ Kirgiz personal name meaning 'White ice'.

	Süyümkandin selkinçek, Süyböy teppey anday tep.....	<i>Süyümkan</i> hintája Szeretet nélkül ne lépj, így lépj!	<i>Süyümkan's</i> swing Don't step without love, step this way!
012	Bekbekey aştı bel aştı Beline belboo caraştı Saksakay aştı say aştı Sanına sayma caraştı.	Bekbekey átkelt, túl a derékon, Illett az öv a derekára, Saksakay átkelt, túl a patakon, Jól állt neki a hímzés...	Bekbekey went beyond the ridge, His belt fitted his waist well. Saksakay went beyond the stream, The embroidery fitted him well...
013	Bekbekey aştı bel aştı Beline belboo caraştı Saksakay aştı say aştı Sanına sayma caraştı.	Bekbekey átkelt, túl a derékon, Illett az öv a derekára, Saksakay átkelt, túl a patakon, Jól állt neki a hímzés...	Bekbekey went beyond the ridge, His belt fitted his waist well. Saksakay went beyond the stream, The embroidery fitted him well...
014	Bekbekey kaçtı bel aştı Beline belboo caraştı Saksakay kaçtı say aştı Sanına saadak caraştı....	Bekbekey elment, túl a derékon Derekára illett az öv Saksakay elment, átkelt a völgyön Jól állt oldalán a tegez.	Bekbekey's gone beyond the ridge, The belt fitted his waist. Saksakay's gone, beyond the vale, The quiver fitted his side well.
015	Aldey aldey ak böpöm Ak beşikke cat böpöm Kunan koydu soy böpöm Kuyruguna toy böpöm	Tente, tente, fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj, babám Három éves juhót vágj, babám, Lakjál jól a farkával, babám!	Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, baby, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby!
016	Aldey, aldey, ak böbök Ak beşikke cat, böbök. Kunan koydu soy, böbök. Kuyruguna toy, böbök.	Tente, tente fehér baba Fehér bölcsőbe feküdj baba Három éves juhót vágj baba, Lakjál jól a farkával, baba!	Sleep, sleep, white baby, Lie in a white cradle, baby, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby!
017	Bekbekey aştı bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay aştı say aştı Sanına saadak caraştı.	Bekbekey elment, túl a hegyen Illett az ijrtartó derekára. Saksakay elment, a völgyön túlra Sziján jól állt az ijrtartó.	Bekbekey went beyond the mountain, The quiver fitted his waist. Saksakay went beyond the valley, The quiver fitted its strap well.
018	Aldey, aldey, altınım, Ak beşikke cata goy. Altın balam, ak balam, Ak beşikke catçı sen. Kunan koydu soyoyun, Kuyruguna toyçu sen. Aldey, aldey, ak balam, Ak beşikke cat, balam.	Tente, tente aranyom, Fehér bölcsőbe feküdj gyorsan! Arany picikém, fehér picikém, Fehér bölcsőbe feküdj már! Hároméves juhót vágjak le neked, Lakjál jól a farkával. Tente, tente, fehér picikém, Fehér bölcsőbe feküdj picikém!	Sleep, sleep, my darling, Lie quickly in a white crib. My golden darling, my white baby, Lie in your white cradle now! I'd kill a three-year-old lamb for you You should eat your fill of its tail. Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, darling!
019	Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat böpöm. lylabaçı böbögüm ay, Ata-eneñdi kiynabaçı, böbögüm ay.	Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj, babám. Ne sírj, babám, jaj, Apád-anyád ne nyugtalanítsd, babám, jaj!	Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, baby. Don't cry, baby, oh, Don't worry your daddy and mummy, oh!
020	Bekbekey aştı bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay aştı say aştı Saniña san boo caraştı. Bozorgon toonun etegi	Bekbekey átkelt a hegyen Illet az öv a derekára. Saksakay elment, átkelt a völgyön, Oldalán a kötés jól állt neki. Szürkülő hegy oldala,	Bekbekey crossed the mountain, The belt fitted his waist well. Saksakay left, crossing the valley, The girdle fitted his side well. The hillside looming grey,

	Bozorup tuman ketebi? Bozdop da kakşap ırdasam Bozdosom ünüm cetebi?	Szürkülő kód nem száll-e fel? Elbúsulva, ha dalra kelek, Ha sírok, elég-e a hangom?	Won't the greyish fog rise? When in sorrow I start singing, When I weep, is my voice enough?
021	Aldey, aldey, ak balam Ak beşikke cat, balam. Kunan koydu soy, balam Kuyruguna toy, balam.... Aldey, aldey, ak çocuğum Ak beşiğe yat, çocuğum. Kunan koyunu kes, çocuğum Kuyruğuna doy, çocuğum.	Tente, tente fehér gyerekem, Fehér bölcsőbe feküdj gyerekem. Három éves juhót vágj gyerekem, Lakjál jól a farkával! Tente, tente fehér gyerekem Fehér bölcsőbe feküdj gyerekem. Három éves juhót vágj gyerekem, Lakjál jól a farkával!	Sleep, sleep my white child, Lie in a white cradle, my child. Kill a three-year-old lamb, my child, Eat your fill of its tail! Sleep, sleep my white child, Lie in a white cradle, my child. Kill a three-year-old lamb, my child, Eat your fill of its tail!
022	Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm. Ataň toydon kelgende Arkası tolo et kelet. Eneň toydon kelgende Emçegi tolo süt kelet. Aldey, böpöm, aldey ay Alda aylanayın aldey ay	Tente, tente fehér babám Fehér bölcsőbe feküdj babám! Apád a lagziból hazatér és A hátán sok húst cipel. Anyád a lagziból hazatér Tejtől feszülő mellel érkezik. Tente babám, tente, haj Szeretlek, tente, haj	Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, baby! Father will return from the wedding Carrying a lot of meat on his back. Mother will return from the wedding She'll come with breast bursting with milk. Sleep, baby, sleep, hush, I love you, sleep, hush.
023	Aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm. Eneň işten kelgençe Uyku daamin tat, böpöm. Eneň kelet cumuştan, Emçegine süt tolup. Ataň kelet cumuştan, Çöntögünö et tolup.	Tente, tente fehér babám Fehér bölcsőbe feküdj babám, Amíg anyád a munkából haza nem ér, Édes álomba merülj babám! Megjön anyád a munkából, Mellében tejet hoz, Megjön apád a munkából, Zsebében húst hoz.	Sleep, sleep, my white babe, Lie in a white cradle, babe, Till your mother returns from work, Sink into a sweet dream, my babe. Mother will come home from work, Bringing milk in her breasts, Father will come home from work, Bringing meat in his pockets.
024	Bekbekey aştı bel aştı Beline belbow caraştı. Saksakay aştı san aştı Sanına saadak caraştı....	Bekbekey element, túl a hegyen Illett az íjtartó derekára. Saksakay element, a völgyön túlra Szíján jól állt az íjtartó.	Bekbekey went beyond the mountain, The quiver fitted his waist. Saksakay went beyond the valley, The quiver fitted its strap well.
025	Aldey, aldey, balam ay, Ak beşikke cata goy. Aldey, aldey, balam ay, Kunan koydu soy, bilek. Kuyruguna toy, bilek.	Tente, tente picikém, jaj, Fehér bölcsőbe feküdj máris! Tente, tente picikém, jaj, Hároméves juh farkát nyúzd meg baba, A farkával lakjál jól baba!	Sleep, sleep, baby, ay, Lie at once in a white crib! Sleep, sleep, baby, ay, Skin the tail of a three-year-old lamb, babe, Eat your fill of its tail!
026	Baldarım menin ırısım Paanayım carık cıldızım Ömürlü bolor beken dep men Tilegem tilek tımızın. Baldarım menin törü üçün Bakıtın ısık-köldü üçün. Isık-Köldöy taşkınap ırısıñ aşıp töğülsün.	Gyerekeim, létszükségletem Szívem ragyogó csillagai. Éltetek hosszú legyen, Jókívánságokat mondok. Gyerekeim, a tiszteletért, Boldogságotok áradjon szét. Az <i>Isık-Kölböl</i> ⁹ Nyerjetek bőségesen táplálékot!	My children, the source of my life, Radiant stars of my heart, May your lives be long, I'm telling you good wishes. My children, in return for your respect May your happiness spread wide. May you get abundant nutriment

⁹ Kirgizisztánban egy ismert kráter-tó.

			From the <i>Isık-Köl</i> ¹⁰ .
027	Ayluu tündö bir basıp, Carkıldap külüp, oynosok. Ketirip içte kapanı da, Köñülgö kirdi koybosok.	Holdas éjjel, ha együtt sétálnánk, Szórakozva, nevetgélünk, játszánk, Ha kiengednénk a feszültségünket, Nem hagynánk a szívünkben árnyat.	Were we walking together on a moonlit night, Merrily, we'd laugh and play. If we gave vent to our tensions, No shadow would be left in our hearts.
028	Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat, böpöm. Iylaba, böbökö, ıylaba Ata-eneñdi kınaba. Sal, sal, bilek Sarı mayga mal bilek. Kunan koydu soy bilek Kuyruguna toy bilek.	Tente, tente fehér babám Fehér bölcsőbe feküdj babám! Ne sírj baba, ne sírjál, Szüleidnek ne nehezítsd. Gyerünk, gyerünk kisbaba Sárga vajba mártsd baba! Három éves juhót vágj baba, Lakjál jól a farkával, baba.	Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, baby. Don't cry, baby, don't cry, Don't make it hard for your parents. Come on, come on, baby ¹¹ Dip it into yellow butter, baby! Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby.
029	Aldey, aldey, ak böbökö Ak beşikke cat, böbökö.	Tente, tente fehér baba Fehér bölcsőbe feküdj baba.	Sleep, sleep, white baby, Lie in a white cradle, baby.
030	Aldey böpöm, aldey, Ak beşikke cat, böpöm. Kunan koydu soy, böpöm, Kuyruğuna toy, böpöm.	Tente babám, tente Fehér bölcsőbe feküdj babám, Hároméves juhót vágj le babám, Lakjál jól a farkával, babám.	Sleep, baby, sleep, Lie in a white cradle, baby, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby.
031	Köpölök ittin kuyrugun Kölökö kılıp bereyin. Artındağı şakmarın Bulamık kılıp bereyin. Aldey, aldey, aldey, Uktaçı balam, ıylabay.	Lepke kutya farkából Hadd tartsak neked árnyékot. Popsidból a kakit [a kinti két kutyanak] Odadjuk, hadd vigyék. Aludj picikém, ne sírjál!	May I hold a shade for you Form the tail of Moth, the dog. The cack from your bum We'll give [to the two dogs outside], Let them take it. Sleep, my baby, don't cry!
032	Körgöndö közdördü taldırgan Kögüçkön sensiñ oylosom. Köktön bir sızıp kaçırıp Kök şumkar bolup koybosom.	Aki megpillant, káprázik a szeme Ha arra gondolok, te galamb vagy. Égbe szöktető Égi sólyommá változom.	One who looks at you is dazzled I'd imagine you are a dove, I'd become a falcon of the sky Dashing across the sky, seizing you.
033	Sal, sal, sal, bilek Sarı mayga mal, bilek. Kunan koydu soy, bilek Kuyruguna toy, bilek.	Gyerünk, gyerünk baba! Sárga vajba süppeszd baba! Három éves birkát vágj, baba! Lakjál jól a farkával baba!	Come on, come on, baby! Sink it into yellow butter, baby! Kill a three-year-old lamb, baby! Eat your fill of its tail, baby!
034	Karargan toonun eteginde Kararıp tuman ketebi? Kakşapbozdop ırdasam Kakşasam ünüm cetebi?	Sötétedő hegy oldaláról Sötétedő füst felszáll-e? Ha sírva- ríva dalolok Panaszra elég-e a hangom?	From an ever darker hillside Can an ever darker smoke rise? If I sing amidst sobs and tears, Is my voice enough for my complaint?
035	Aldey, aldey ak balam Ak beşikke cat balam Kunan koydu soy balam, Kuyruguna toy balam Ay, ay, balam, oy, oy, balam Eneñ ketti bazarga	Tente, tente, fehér picikém Fehér bölcsőbe feküdj picikém Három éves bárányt vágj kicsim, Lakjál jól a farkával kicsim, Jaj, jaj kicsikém, aj, aj, kicsikém. Anyád elment a vásárba,	Sleep, sleep, my white baby Lie in a white cradle, baby, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby, Ay, ay, baby, ay ay, baby. Your mother's gone to the market,

¹⁰ A well-known crater lake in Kyrgyzstan.

¹¹ *Bilek*- 'baby crawling on all fours'

	Emçegi tolgon süt kelet. Atañ ketti bazarga Bereke tolgon göş kelet.	Tejtól duzzadó mellel jön. Apád elment a vásárba, Áldással teli hússal jön.	She's coming with breasts bursting with milk. Your father's gone to the market, He's coming with meat full of blessing.
036	Aldey, aldey, ak böbök, Ak beşikke cat böbök. El cayloodon tüşö elek Bulamıgıñ bışa elek. Koygun balam ıylaba, Ene-atañdı kıynaba.	Tente, tente, fehér baba Fehér bölcsőbe feküdj, baba. Nyári legelőről le nem jötték Édes levesed nem főtt meg. Hagyd, gyerekem, ne sírj már! Anyai nagyapád ne keserítsd!	Sleep, sleep, white babe, Lie in a white cradle, babe. They haven't come from the summer pasture, Your sweet soup isn't cooked yet. Stop, my little babe, don't cry, Don't sadden your maternal granddad!
037	(Atan toygo ketiptir) Çöntögü tolo et kelet Eneñ toygo ketiptir Emçegi tolgon süt kelet Aldey, böböm, aldey.	Apád lagzıba ment, Teli zebre való hússal jön. Anyád lagzıba ment, Tejtól duzzadó mellel jön. Tente, babám, tente.	Your father's gone to a wedding, He is coming with a pocket full of meat. Your mother's gone to a wedding, She's coming with breasts bursting with milk. Sleep, baby, sleep.
038	Aldey, balam, ıylaba Apakeñdi kıynaba. El cayloodon tüşö elek. Bulamıgıñ bışa elek. Astıña terdik salayın Üstüñ tokum cabayın. İştep ketken apañdı Balam, ıylasañ kaydan tabayın?	Tente, picikém, ne sírj, Anyukádnak ne nehezítsd. Nem jötték le a nyári legelőről Levesed sem főtt még meg. Alád takarót hadd rakjak Föléd szótttest hadd terítsek. Munkába menő anyádat Gyerekem, ha sírsz, honnét vegyem elő?	Sleep, baby, don't cry, Don't make it hard for mum. They haven't come from the summer pasture, Your soup hasn't been cooked yet. Let me put a blanket under you, Let me cover you with a woven sheet. How can I bring here your mother Going to work, baby, if you cry?
039	Şır-şır eken Cilkıçının ırı eken. Ala dağı şırıldañ ¹² Kula dağı şırıldañ Şırıldañ, şırıldañ.	Sej-haj volt, Csikós legény dala volt, Tarka egy dal volt, Szürke-tarka csikós ének. Csikós ének, csikós ének.	Hey-hey it was one, It was a horse herder's song, It was a mottled song, Grey-and-mottled song, Horse-herder's song, herder's song.
040	Ak boz attın üstünö Ak şayı terdik caraşat. Ak şayı terdik üstünö Kök şayı celdik caraşat. Kök şayı celdik üstünö Kömkörö eer caraşat. Kömkörö eer üstünö Körkömdüü cigit caraşat.	Fehér szürke ló hátára, Fehér selyem nyeregtakaró ¹³ való. Fehér selyem nyeregtakaróra pedig Kék selyem dörzsölésgátló ¹⁴ való. Kék selyem dörzsölésgátlóra pedig Magas nyereg ¹⁵ való. Magas nyeregbe pedig Nyalka vitéz való.	On the back of a white and grey horse A white silk saddle cloth ¹⁶ is appropriate. On the white silk saddle cloth A blue silk saddle pad is appropriate ¹⁷ . On a blue saddle pad A tall saddle ¹⁸ is appropriate. Into a tall saddle A graceful champion is appropriate.
041	Ey, baatır Almañ kep aytat Bayka töröm dep aytat. Tetigi kün çığış cagı uluu too Kün kiriş cagı tereñ koo.	A vitéz <i>Almañ</i> szól, Ide figyeljetekek emberekek! Keletről nagy hegyek, Nyugatról nagy mélységek.	Valiant <i>Almañ</i> speaks, Listen to me, folks! Tall mountains on the east, Deep gorges on the west.

¹² *Şırıldañ* – lovászok munkadala

¹³ Terdik-eyer takımının en alt kısmında yer alan parçası. /A nyereg legalsó részének legalsó rétege

¹⁴ Celdik-eyerin sürtüşmesini önlemek için terdik üstüne, eyer altına konulan parça / Dzseldik- A nyereg alsó részében a dörzsölődést megelőzendő, a terdikre a nyereg alá helyezett darab.

¹⁵ Kömkörö eer- yüksek eyer.

¹⁶ Terdik-eyer takımının en alt kısmında yer alan parçası. /The last layer of the bottom of a saddle

¹⁷ Celdik-eyerin sürtüşmesini önlemek için terdik üstüne, eyer altına konulan parça / Celdik – a pad put under the saddle to prevent the saddle from rubbing the horse's back

¹⁸ Kömkörö eer- yüksek eyer.

	Kün batar cagı uç bolgon Salınıp kelip toktolgon. Sayandan çıkkın sarı cel Kökölöktün sarı gel.	A nyugati rész a végső állomása <i>Sayanból</i> fúvó Szöke szeleknek, Kökölök szöke szeleinek.	The western part is the terminus Of blond winds Blowing from <i>Sayan</i> , Of the blond winds of Kökölök.
042	Talaa-Bulak, Ak-Belden Tappasmin sendey köp elden. Men körgöndön sendey çok Peri kızı bolbo bir kelgen. Oynosok, külsök Oyduñda cürsök. Katkırıp oynop Carışıp oynop. Car-cardı boylop Kidırıp oynop. Kır-kırdı boylop Degi ayılđaş bolboy emine!	<i>Talaa-Bulak, Ak-Belből</i> Az egész országban nincs hozzád hasonló. Semmi, amit eddig láttam, Tündérlányok között sem. Ha játszunk, ne vessünk, Mezőkön járjunk. Kacagva játszunk, Versengve játszunk! Kedvestől kedveshez járjunk, Sétálva játszunk, Hegyről hegyre kiránduljunk, Legyünk ugyanoda valósiak, mit szólsz!	<i>Talaa-Bulak, from Ak-Bel</i> You have no match in the whole country. Nothing resembles you, Not even among the fairies. If we play, let us laugh Walk in the fair meadow. Let's play laughing merrily, Let's play in competition! Let's go from sweetheart to sweetheart, Let's play strolling around. Let's track from mountain to mountain, Let's come from the same place, how about it?
043	Tetigi toonu uratkan Omkorup taşın kultatkan Al bizdin arık kazgandar Çekesi tedep suu akkan. A-ay kızıl coolukçan Kanday turmuş çayıñız? Kursak açıp ketti go Kaynadı beken çayıñız?	Azokat a hegyeket elmosó Felásó, köveit kisedő csapat Azok a mi csatornázóink, Homlokukról verejték csepeg. Hej, vörös kendős Mi a helyzet? Hogy vagytok? Megéheztünk Felforrt a teátok?	The brigade washing off those hills, Digging them, quarrying their stones Is our canal builders, Sweat is dripping from their brows. Hey, guys with the red kerchiefs, What's up? How are you doing? We are hungry, Has your tea come to the boil?
044	Kaydasiñ baskan bul koldu Kır baskanda kördüñ sen. Kürüçbeğin Er Çomoy Cöö baskanda kördüñ sen. Suusar içik kişmişter Kır baskanda kördüñ sen. Kürüçbeğin Er Çomoy Kor bolgondo kördüñ sen...	E pártlan vidéket Akkor láttad, amikor a dér belepte. <i>Kürüçbek Čomoy</i> vitézét Akkor láttad, amikor gyalog maradt. A nyest és coboly prémeket Akkor láttad, amikor a dér belepte. <i>Kürüçbek Čomoy</i> vitézét Akkor láttad, amikor megvetett lett.	You saw this peerless country When it was covered by frost. The champion of <i>Kürüçbek Čomoy</i> You saw when he had to walk. You saw the marten and sable furs When they were covered by frost. You saw the champion of <i>Kürüçbek Čomoy</i> When he had become despised.
045	Aldey, aldey, ak böbök Ak beşikke cat, böbök. Iylaba balam, ıylaba Menin canım kıynaba. Sal, sal, sal, bilek Sarı mayga mal, bilek. Kunan koydu soy, bilek Kuyruğuna toy, bilek. Iylaba balam, ıylaba Çoñ eneñdi kıynaba. Atañ toygo ketipir Ak kise tolgon et kelet.	Tente, tente, fehér baba, Fehér bölcsőbe feküdj baba! Ne sírj kicsikém, ne sírj A lelkemet ne nehezítsd! Ringasd, ringasd, ringasd baba, Sárga vajba mártsd bele baba! Három éves birkát vágjál baba, Farkával jóllakjál baba! Ne sírj kicsikém, ne sírj Apai nagyanyád ne kínozd Apád lagziba ment, Fehér zsákra való húst hoz.	Sleep, sleep, white babe, Lie in a white cradle, babe. Don't cry, little one, don't weep, Don't torment my soul! Rock, rock, rock it, babe, Dip it into yellow butter, babe! Kill a three-year-old lamb, babe, Eat your fill of its tail, babe! Don't cry, darling, don't cry, Don't torture your paternal granny, Your father's gone to a wedding, He'll bring a white sackful of meat.

	<p>Iylaba balam, ıylaba Çoñ eneñdi kıynaba. Eneñ toygo ketipir Emçeği tolgon süt kelet. Iylaba balam, ıylaba Çoñ eneñdi kıynaba.</p>	<p>Ne sírj, kicsikém, ne sírj Apai nagyanyád ne kínozd Anyád lagziba ment, Tejtől duzzadó mellel jön haza, Ne sírj kicsikém, ne sírj Apai nagyanyád ne kínozd!</p>	<p>Don't cry, darling, don't cry, Don't torture your paternal granny. Your mother's gone to a wedding, She'll come home with breasts bursting with milk Don't cry, darling, don't cry, Don't torture your paternal granny!</p>
046	<p>Kelinge kete kıygızıp Keregin curtka tiygızıp Kelin algan ekenin Tügöl curtka bılgızıp.</p> <p>Katinga kamka kıygızıp Kara curtun baarisın Emi Kadir tüngö kırgızıp. Ceteğinin baarisı Celmayanday töö bolup Tügü cok kedey tügön Baylaganı baş bolup. On-on beşten bee bolup.</p>	<p>A menyecskét kartonba öltöztetik, Otthonra hírvül adják, hogy Menyasszony érkezik, Mindenki értesüljön róla.</p> <p>Kínai selyembe öltöztetik a nőket, A népes ünneplők, Betódnak a hatalom éjszakájára¹⁹ Tartalék lovaik mind Mintha <i>Jelmayan</i>²⁰ tevék lennének, A szegényeknek nincs ilyenje Amijük van Tíz-tizenöt kanca.</p>	<p>A bride is dressed in calico, The news has been spreading That the bride is coming, So that everyone may know about it.</p> <p>The women are dressed in Chinese silk, And the crowd of celebrators Rush in to the night of power²¹ All their reserve horses Look like <i>Jelmayan's</i>²² camels, The poor have nothing of that sort. What they have is Ten or fifteen mares.</p>
047	<p>Aylanayın çorolor Ak boz beeni soydurdum. Atıñdı uykaş koydurdum. Ekööñdü birdey teñ baktım</p> <p>Biriñerden biriñdi Kaysı cerden kem baktım? Bulduruktap körüngön Bul emine bılgıle.</p> <p>Dep oşentip aytkanda Kaңçoro anda kep aytat: "Aylanayın abake Bar deseñ aba barayın.</p> <p>Barbay kantıp kalayın. Körünüp turgan Ürgönçkö Men köz açkañça barayın. Coo cağına miñdeymin.</p> <p>Katın-kızdı körgöndö Men kanteerimdi bılbeymin. Kıyıtip aytaar sözüм cok. Menin kız-kelinge ebim cok.</p>	<p>Szeretlek benneteket fegyvertársaim, Fehér szürke kancát vágattam le. Rímelő nevet adtam nektek, Mindkettőtököt magam neveltelek.</p> <p>Mikor tettem volna Különbséget közöttetek? Lehetetlen helyzetbe kerültünk, Tudjátok meg miről van szó!</p> <p>Mikor <i>Semetey</i> így szólt, Kancsoro felállt és így folytatta: "Szeretlek bácsikám, Ha elküldesz, megyek is.</p> <p>Hogy maradnék tovább, Ha azt mondd Az ott látható <i>Ürgencs</i>be Szemvillantás alatt elmegyek.</p> <p>Ellenség nem ér el, Asszonyt lányt sem látok, Nem tudom, mi tévő legyek? Nincsenek illúzióim.</p>	<p>I love you, my fellows-in-arms, I've had a grey white mare slain. I gave you rhyming names, I brought up both of you.</p> <p>When would I have ranked you Differentiating between you? We are in an impossible plight, Get to know what's it all about.</p> <p>When <i>Semetey</i> had finished, Kancoro stood up and continued: "I love you, uncle, If you send me, I will go.</p> <p>How could I stay longer If you tell me, I can go to Ürgönç visible there While you bat an eye.</p> <p>The enemy won't reach me, I can see no woman or maiden. I don't know what to do, I have no illusions.</p>
048	<p>Kat cazam Sovet cönündö Türlü oy түшүп көñүлгө. Ömürüñördü tileymin Uşintip alıstan kelip cürgöngö.</p>	<p>Levelet írok a szovjetekről Mindenféle jutott eszembe. Az életetek hosszú legyen azt kívánom Ha messziről jöttök is.</p>	<p>I'm writing a letter about the Soviets, All sorts of things have come to my mind. May your lives be long, I wish, Even though you have come from afar.</p>
049	<p>Aldey, aldey ak böpöm</p>	<p>Tente, tente, ártatlan kicsikém,</p>	<p>Sleep, sleep, my innocent baby</p>

¹⁹ *Kadir gecesi* 'A Hatalom Éjszakája' Ramazán után a 27. nap, amikor a Koránt kinyilatkoztatták.

²⁰ *Celmayan*- A kırgız mitológiában szélnél sebesebben száguldó teve.

²¹ *Kadir gecesi* 'The Night of Power' 27th day after Ramazan when the Quran was revealed.

²² *Celmayan*- In Kırgız mythology a camel faster than wind..

	Ak beşikke cat böpöm. Kunan koydu soy böpöm Kuyruğuna toy böpöm.	Fehér bölcsőbe feküdj picikém! Hároméves juhót vágj, picikém! Lakjál jól a farkával picikém!	Lie in a white cradle, baby. Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, my babe.
050	Dastorkon dayın bolsunçu Dastorkongo üyüm tolsunçu Oy, dastorkon cayıp çay bergen Atañ bir aman bolsunçu. Aşuusu biyik Kum-Tördün Aynıbay uçkan kuş kördüm. Oy, aynıbay uçkan oşol bir Ayalı bolup özgördüm.	Asztalt terítsetek, Áldást hozzon a házamra, Ej, terített asztalon, teát kínáló Apátok egészséges legyen! Magas ormú <i>Kum-Törben</i> Útját el nem vétő madarat láttam, Ej, az el nem tévedő madárnak Asszonyává váltotztam.	Lay the table, May it bring blessing to my house, May your father offering tea by the laid table be in good health! In the <i>Kum-Tör</i> with the tall peak I saw a bird not missing its course, Ay, the bird that doesn't miss its course Took me to become his wife.
051	Asa baylap cem berip Oşol kezde Toruga Alla Taala kuduret Tak özündöy dem berip. Oşol kezde Taytoru Kaşka tişi kabışıp Cal kuyruğu cabışıp, Kocogoy tartıp baş çaykap Oozdugun çaynap kemirip. Kayran eneñ Kanıkey Törkününe kelgende Özünön özü ceeligip, Kıyla sözün saldı emi.	Szorosan megkötötte, abrakoltatta Akkor <i>Toru</i> lovát Áldott legyen Isten neve Magához hasonló erőt adott. Akkor <i>Taytoru</i> Metszőfogait megélezte Sörénye, farka rátapadt. Ellustulva rázta a fejét, Zabláját rágta, harapdálta. Bátor anyád <i>Kanıkey</i> Amikor rokonához bevacolt Magát fellelkesítette Kigondolt valamit.	Then he tied it safely, foddered it, His horse, <i>Toru</i> . Blessed be the name of God, He has given us strength like his. Then <i>Taytoru</i> Skarpened its incisors. Its mane and tail stuck to it. It shook its head idly, It fretted biting its bit, Your brave mother, <i>Kanıkey</i> When she nestled with her relative, She spirited herself up And had a good idea.
052	E-e-e-y, atañdın körü dünüö Arbıdı meenet künügö. Aytpay curtun baldarı Camandık kıldım kimiñe? Kim koygon candı tim koyboy Tiydiñbi Çubak cinime? Kalıypa, sultan, piriñdi Kagayınbı ciniñdi? Kalcıragan Çubak kul Kan kıl dep aytım kimiñdi? Elinde ar kim zor eken Elinen azgan kor eken. Allanın işi bolboso Atañdın körü Çubak kul Senin aylıñdın çetin kim körsün...	Hej, átok az apádra világ, Napról napra gyúlik a baj, E haza bármelyik gyermekének Ártottam-e valaha? Álltó helyedből kötözködő <i>Čubak</i> , elegem lett belőled. Kalifa, szultán, szent elöljáródat Kibogozva kisedjem-e belőled a gonosz szellemet? Bolondozó <i>Čubak</i> szolgából Kánt csináljatok, kiét? A nép közt értékes az ember, Aki megcsömörlik a népétől, szomorú lesz. Ha nem lenne Allahnak semmi dolga Átkozott legyen az apád <i>Čubak</i> szolga! Senki se lássa meg a falutokat többé!	Ay, curse upon your begetter, world, Troubles multiply day by day. Have I ever done harm To any of this country's children? Incessantly quarrelsome <i>Čubak</i> , I am fed up with you. Overcoming the caliph, sultan, holy superior Shall I exorcize the evil spirit from you? Should you make a khan Out of foolish <i>Čubak</i> servant, whose khan? Each person of the people is valuable, Those who get fed-up with their people will be sad. If Allah had nothing to do May your father be cursed, <i>Čubak</i> servant! No one shall see your village again.
053	Eki kolum kişendep Baylaganda kerbezim. Elden bölüp başımdı Aydaganda kerbezim. Eki közüm türmödö	Karomat megláncolták, Magukkal vitték a kedvesem. Népentől távol számúzetésben Magukkal vitték a kedvesem. Tekintetem a börtönön van	My arms have been shackled, My sweetheart's been taken away. Far from my people in exile My sweetheart's been taken away. My eyes are fixed on the prison,

	Caynaganda kerbezim. Esen bol kргыз elim dep Sayraganda kerbezim.	Foglyul ejtett kedvesem Maradj jó egészségben kргыз népem Búcsúzásomkori kedvesem.	My sweetheart's been captured. Stay in good health, my Kyrgyz people, My sweetheart whom I had to part with.
054	Menin apam surasañ, Çogoynonun çogunday. Senin apañ surasañ Çoñ çıçkan uydun bogunday. Akıy ey, akıy ey Akıy ey, akıy ey.	Ha az én anyámat kérdezed, Elszáradt tövishez hasonlatos. Ha a te anyádat kérdezed, Tehéntrágyához hasonlatos. Trallala, trallala, Trallala, trallala.	When you ask my mother, She is like a dried thorn. When you ask your mother, She is like cow dung. Trallala, trallala, Trallala, trallala.
055	Ir kılğanım Isık-Kölcatkan cer. A degenim ep bolgoncerimdey. Kökürögüñ keñ saray Askar toonun belindey. Kiçinemden köngön cer Aydagan malım öngön cer. Tokoyuñ ay, taliñ ay, Tolkunuñ ay, şarıñ ay.	Isik Költ versbe fogtam ... ahol fekszik. Amit mondtam, megfelelt ...mint a helyem. Kebled, mint a nagy palota, Nagy hegy derekához hasonló, Gyerekkoromtól ehhez szoktam. Itt terelem, szaporítom a nyájam. Erdőd, sej, síkod haj, Hullámverésed sej, folyásod haj,	I put Isik Köl into verse ... where it is lying. What I said was true to life ...like in my place... Your bosom is a grand palace, Your waist is the big mountain I got used to it from childhood, I graze and increase my flock here. Your woods, ay, your plain, ay, Your surges, ay, your stream, ay.
056	At-Başı boorun caylagan, Çoko boluş, Ormon kan, Manaptar bolgon elimden. Malatay sınçı boluptur, Mına çerik tuugan elimden. Kazıbek ırçı boluptur, Kazalın aytıp ırdagan. Kañçalar öttü elimden At-Başı değen cerimden.	Nyári legelőre <i>At Başı</i> ba <i>Čoko</i> előljáró, <i>Ormon</i> kán Nemesek ²³ mentek fel népemből. <i>Malatay</i> látnok ²⁴ került elő <i>A Čerik</i> törzsből. <i>Kazibek</i> népénekes élt Gazelek ²⁵ et éneklő, Micsoda emberek alkották népemet <i>At Başı</i> nevű helyen.	To the summer pasture in <i>At Başı</i> Alderman <i>Čoko</i> , <i>Ormon</i> khan Noblemen ²⁶ of my people went. <i>Malatay</i> the seer ²⁷ appeared From the <i>Čerik</i> tribe. <i>Kazibek</i> the folk singer lived there, Singing Gazelek ²⁸ , What great people were my folk At the place called <i>At Başı</i> .
057	Men todogu (bir) tınarmin Sen (bir) zoodogu ularsıñ. Uça bergin salpıldap Uyaña barıp kularsıñ Ayagı barıp tınaarsıñ. Kolumdan kelse, Kudayım berse Oşondo canıma kelip konorsuñ. Sen bir eñ ele kooz sonosuñ.	Hegyı ragadozómadár ²⁹ vagyok, Te sziklák közt hegyı pulyka. Tovább repülsz Fészkedhez érve fáradtan rogyasz bele. Végül megnyugszol. Ha rajtam állna, Istenem megadná Akkor mellém jössz, itt pihensz meg. Te szép vadkacsa vagy.	I'm a bird of prey of the mountains ³⁰ , You are a mountain turkey among rocks. You fly on, arriving At your nest you drop in it exhausted. At long last you calm down. If it was up to me, may god grant it, You would come to me and rest here. You are a beautiful wild duck.
058	Kümüşpü deymin tişiñdi Küygüzdüñ menin içimdi. Emi kimge corutam	Gyöngyhöz hasonló a fogad Lángra lobbantottad szivem. Kinek mesélhetem el	Your teeth are like pearls, You've set my heart on fire. Whom may I tell

²³ *Manap*: kргыз nemesi rang.

²⁴ *Sınçı*:- 'látnok, varázsló, aki előre megérzi a dolgok kimenetelét'

²⁵ Lyric poem of a certain pattern.

²⁶ *Manap*- Kyrgyz noble rank.

²⁷ *Sınçı*- 'seer, magician, one who foresees the outcome of events'

²⁸ Lyric poem of a certain pattern.

²⁹ *Tınar*- ragadozó madárfajta.

³⁰ *Tınar*- kind of a bird of prey.

	<p>Sen üçün körgön tüşümdü?</p> <p>Tişiñ bir bermet tizilgen Tiktesem (de) içim ezilgen. Tim tartıp alsam deym Tikteşip cürgön kişiñden.</p>	<p>Rólad az álmomat?</p> <p>Mint a sorba rendezett gyöngysor Ha felállok a bensőm összeomlik. Megfoglak és elragadlak Megállapodott jegyesedtől.</p>	<p>My dream of you?</p> <p>Like pearls arranged in a string, When I stand up, I collapse inside. I'll catch you and kidnap you From your fixed betrothed.</p>
059	<p>Altın (bir) da taka, cez nokta Al kimdin corgosu ay) Aytiluu kalkıñ çoğuldu Bul ele menin bir tuuganımdın ordosu.</p> <p>Kümüş taka cez nokta Al kimdin corgosu Kürdölüü eliñ çoğuldu Bul menin bir tuuganımdın ordosu.</p>	<p>Arany patkós, réz zabolás Kinek a lova az? Mind odagyúltek az emberek, A testvérem faluja az.</p> <p>Ezüst patkós, réz zabolás Kinek a lova az? Sokan odagyúltek A testvérem faluja az.</p>	<p>Gold horseshoes and brass bit – Whose horse is that one? People have all gathered there, It's my brother's village.</p> <p>Silver horseshoes and brass bit – Whose horse is that one? Many have gathered there, It's my brother's village.</p>
060	<p>Tuygundan bolot kum tülök Suu boylop uçat bir çürök. Çüröktü körüp talpınıp Tuylayt (bir) eken et cürök.</p> <p>Katası bolso teriñiz. Kayrılıp bir az keliñiz. Kusadar bolgon cürökkö (iy koyçu), kurbalım, keñeş beriñiz.</p>	<p>Fehér sólyomtól emelkedik fel a homoki sólyom Folyó fölött repül a vadkacsa Vadkacsától felizgulva Hevesen verdes a bolond szív.</p> <p>Ha elvéti, - mondjátok. E vágyakozó bolond szívvel Szabaduló vadkacsával Mi lesz, tanácsot adjatok!</p>	<p>The white falcon rises from the plain falcon, The wild duck's flying over the stream, Agitated by the wild duck The silly heart is beating madly.</p> <p>What if it misses – you say. What will be the fate of this silly yearning heart, The wild duck flying off to freedom, Give me advice!</p>
061	<p>Ak şumkar berdim taptap al Kök uçuk berdim saptap al. Karagaydın kak butak Kagıp turup otko cak.</p> <p>Kakıldagan kudagıy Kızımdı caklışılap tarbiyalap bağıp al. Çegedektin çet butak Çertip turup otko cak.</p>	<p>Betanított kék sólymot adtam, fogd Kék szalagot adtam beletűzve fogd! Fenyőfa száraz ágát Törd le, tűzben égesd!</p> <p>Bőbeszédű após társam Jól vigyázz a lányomra! Bokrok felső ágát Törd le, rakd tűzre!</p>	<p>I gave you a trained blue falcon, take it, I gave you a blue ribbon tied to it, take it! Break off the dry branch of the pine, Burn it in the fire!</p> <p>My talkative fellow father-in-law Take very good care of my daughter! Break off the top branches of shrubs, Put them on the fire!</p>
062	<p>Tündö bir catıp tüş kördüm, tekem, Tüşümdö caman iş kördüm, tekem, Bul toodon keteli, tekem, Alıskı toogo ceteli tekem.</p>	<p>Éjjel lefeküdtem, álmod láttam egyetlenem, Álmomban rémeket láttam egyetlenem. Hagyjuk hátra ezeket a hegyeket egyetlenem! A távoli hegyekbe menjünk egyetlenem!</p>	<p>I went to bed at night, I had a dream, darling, In my dream I saw monsters, darling. Let's leave behind these mountains, darling! Let's go to faraway mountains, darling!</p>
063	<p>Bekbekey aştı bel aştı Beline saadak caraştı. Saksakay aşı, say aştı Sanına saadak caraştı.</p>	<p><i>Bekbekey</i> elindult, át a hegyen, Tegeze illett derekához, <i>Saksakay</i> elindult, át a hegyen, Tegeze illett derekához.</p>	<p><i>Bekbekey</i> set out over the mountain, His quiver fitted his waist well, <i>Saksakay</i> set out over the mountain, His quiver fitted his waist well.</p>

064	<p>Arman, ay, adamda türkün tagdır bar Ay arman, ar kanday bolot tagdırlar.</p> <p>Arman ay, adamın kelbes kolunan Arman ay, şum acal menen ölüm zar. Arman ay, sanaa bir külük, izi çok Al arman, korgoşun salmak mizi çok.</p> <p>Arman, acal bir cetip kün bütsö Çirkin (al) kara cer tartat küçü tok...</p>	<p>Nehézség³¹, hányféle sorsa lehet egy embernek? Nehézség, jaj, eltérnek egymástól azok a sorsok.</p> <p>Nehézség, jaj, tehetetlen az ember Nehézség, jaj, az utolsó óra, a halál kegyetlen. Nehézség, jaj, az aggodalom hirtelen, nincs nyoma Nehézség, jaj, az ólom nehéz, nincs hegye.</p> <p>Nehézség, vége a napnak, elérkezett az utolsó óra Amikor a fekete föld befogad, nagy az ereje.</p>	<p>Hardship³², how many types of fate you can have? Hardship, alas, fates are different.</p> <p>Hardship, alas, man is helpless, Hardship, ay, the last hour, death is cruel. Hardship, ay, worries come suddenly, without a signal. Hardship, alas, lead is heavy, it has no point.</p> <p>Hardship, the day is over, the last hour has arrived. When black soil accepts you, its power is great.</p>
065	<p>Kabakka tüşkön küyöö bar. (Degi) kaynene degen biröö bar. Kayrip alat sözüñdü Kapaga koşot özüñdü.</p> <p>Ayılga tüşkön küyöö bar (Degi) abısın degen biröö bar. Añdıp alat sözüñdü Ayıñ kılát özüñdü.</p>	<p>Van völgybe leereszkedő vő, Van anyósnak nevezett személy. Félreérti szavadat, Magát keseríti.</p> <p>Faludba eljövő vő van, Sógornő nevezetű személy van. Üldözőbe veszi szavad, Kibeszélteti magát.</p>	<p>Here's a son-in-law going down the valley, Here's a person called mother-in-law. She misunderstands your word, She is the cause of her grieving.</p> <p>Here's a son-in-law coming to your village, Here is a person called sister-in-law. She keeps chasing your word, She makes you the target of gossip.</p>
066	<p>Kırañdan sogup cel tursa Kıyıtıp ırdaym el tursa. Kılıgı cakşı kara köz Kılıgıra karap tim tursa. Kılıgıra karap tim tursa.</p> <p>Kaykıdan sogup cel tursa Kaymana ırdaym el tursa. Kadıırı cakşı kara köz Körmöksön bolup tim tursa. Kadıırı cakşı kara köz Körmöksön bolup tim tursa.</p>	<p>Fennsíkról, ha szelek fújnak Nem érzem, de elmesélem. Szép kiállású fekete szeműm Felém nézeget, Felém nézeget,</p> <p>Hegyekről, ha szelek fújnak, Titkon elmesélem, ha van hallgató. Értékes fekete szeműm, Színlelné, h. mit sem hallott Értékes fekete szeműm, Színlelné, h. mit sem hallott.</p>	<p>When the winds blow from the plateau, I can't feel it but I tell it. My sweetheart with a fine shape and black eyes Is gazing at me, Is gazing at me,</p> <p>When the winds blow from the mountains I tell it secretly if someone listens. My valuable dear with the black eyes Would pretend he heard nothing, My valuable one with the black eyes Would pretend he heard nothing.</p>
067	<p>Atar aldı salkınday şamal cel cüröt Şamdagay uşul şamalda bizde kim cüröt Oynotup toonun tulparın erkin üyrötüp Şamdagay uşul zamanda bizde kim cüröt....</p>	<p>Hajnal lett, hűs szellő lengedez E göndör szélben ki jár errefelé? Hegyi lovát ugratva, idomítva Ilyenkor gyorsan ki közelít felénk?</p>	<p>It's become dawn, there is a cool breeze, Who is passing here in this curly wind? Who is approaching us rapidly this time of day, Jumping and training his horse?</p>
068	<p>Ömür çirkin mınça nege kiskasıñ, Kiskaruuga münöt sayın ustasıñ. Cok degende berse bolo adamga</p>	<p>Élet, miért vagy oly rövid? Minden percét megrövidíteni képes Mást nem is, az embernek</p>	<p>Life, why are you so short? Making every minute shorter. If nothing else, you should give man</p>

³¹ Arman- 'nehézség, baj'

³² Arman- 'hardship, trouble'

	<p>Bir cüz eki, bir cüz bir çaştın tutkasın.</p> <p>Kıyalap basıp kelesiñ, Kızıl gül kolgo beresiñ. Unutpay meni cürçü dep Uktasam tüşkö kiresiñ....</p>	<p>Száz, százkét évet adhatnál.</p> <p>Lefelé haladsz a lejtőn, Piros rózsát adsz kezembe. Hogy ne feledkezzem meg rólad, Álmomba is befurakodsz.</p>	<p>A hundred, a hundred and two years.</p> <p>You are going down the hill, You give a red rose in my hand. Lest I should forget you, You sneak into my dreams, too.</p>
069	<p>Çokoyum buttan suurulup Çor boldu taman tuurulup. Çoy-çoylop cürüp ötömbu Çokuda bir kün buyugup.</p> <p>Ötügüm buttan suurulup Özögüm ooruyt buyugup. Özgöçö kördüm korduktu Ölömbü bir kün buyugup...</p>	<p>Lerugom a nemezcsizmámat Megvastagodott talpammal lecsapok. Birkaterelés közben fogok meghalni? Egyik nap a hegyen utolér egy hóvihár.</p> <p>Lerugom lábamról a csizmámat Görcsöl a gyomrom. Sokszor meg is szégyenültem, Meghalni is úgy fogok, h. nem lelem épp az utamat.</p>	<p>I'll kick my felt boots off my feet, I'll stamp my thickened soles. Will I die while driving sheep? One day a blizzard will catch me on the mountain.</p> <p>I'll kick my boots off my feet, Fear grips my guts. I suffered humiliations, too, I will die by losing my way.</p>
070	<p>Asmandap uçkan cagalmay Cagalmay cemin taba albay, Kayran bir ömür kayran çaş Ketip kaldı şamalday.</p> <p>...Aldeylep öskön apakem Meni kaydan tabasiñ? Kalkıbiz caylayt köçmөndüü Baldar, kalk caktırbayt köpkөndü. Kadıryn kantip unutam Kalkımda şair öskөndü?</p>	<p>Égen szálló szürke héja Szürke héja nem lelte prédáját. Szépséges élet és létezés Elrepült a szelek szárnyán.</p> <p>Bölcsőben ringató, nevelő anyám Honnét kerítenél elő? Népünk él, letelepszik, vándorol Népünk nem szereti a helyét nem lelőt. Hogy is feledhetném el A népem közt költőként élőt?</p>	<p>The grey hawk soaring in the sky, The grey hawk hasn't found its prey. Beautiful life, existence Is gone with the wind.</p> <p>Mother, who rocked me in the crib and reared me Where could you find me? Our folk live, settle, move, Our people don't like those who don't find their place. How could I forget those Who live as poets among my folk?</p>
071	<p>Kurandın sözün baykagan Enekem kurdaştın köönün caykagan. Aylındağı kurdaştar, Enemdin urmatın körüp tarkagan.</p>	<p>Anyácskám megtartotta a Qurán előírását, Anyácskám elnyerte a barátai szívét, A faluban a barátai Mind elismerték a nagyságát.</p>	<p>My mother observed the instructions of the Quran, My mother won the heart of her friends, All her friends in the village Recognized her greatness.</p>
072	<p>Kız algan carga da cete albay Kıynoosunu tartkan andan köp. Cardı ele carday cügürgön Caşıl ala da buudan köp.</p> <p>Caş algan carga cete albay (anan) Capasın çekken andan köp.</p> <p>Turumtay menen barçındı Turguzbay bilgin barkımdı. Tereñ go oylop tekşergin Teñtuşçuluk saltıñ kıl....</p>	<p>Többen vannak, akik attól szenvednek, hogy Nem tudtak eljutni a kiszemelt lányhoz. Szakadékokban szaladgáló Tarka nomád lovak³³ többen vannak.</p> <p>Többen szenvednek attól, hogy az elvenni Kívánt lányhoz nem juthattak el.</p> <p>Sólymok és sasok³⁴ Szó nélkül is tudják az értékemet.</p>	<p>Many are those who suffer because They fail to reach the lass they've chosen. Many are the mottled nomadic horses³⁵ Racing around in ravines.</p> <p>Many are those who suffer because They failed to reach the lass they'd marry.</p> <p>Falcons and eagles³⁶ Know my worth without words. Contemplate thoroughly, my fellow, Your tradition.</p>

³³ Buudan - nomád ló

³⁴ Turumtay, barçın 'ragadozó madárfajták'

³⁵ Buudan – nomadic horse

³⁶ Turumtay, barçın 'birds of prey'

		Alaposan gondold át Kortársam a hagyományod.	
073	Ubara (gana) boldum cön ele Sen (gana) taruudagi bödönö. Aydap (bir) çıgarım Aşkem dep (Atañdın körü dünüyö) Ubara boldum böödö ele. Aydap (bir) çıksam, Karmap (bir) çıksam Anan keçet (bir) beleñ cön ele...	Hiába fáradoztál, Te csalogány a köles földön, Keresem és meglelem Askemet, A nehézségek ellenére is. Ha kergetném, Ha kézbe kaparintanám Aztán csak úgy elengednél?	You spared no trouble in vain, Nightingale in the millet field, I'm searching and I'll find my Asken Despite all the hardships. If I were chasing him, If I got hold of him, Would you just let me go?
074	Asılım beyiş atakem Ayaktay taştın aldında Atakem altınıñ kaldı birikpey Ay tiygiz cerdin aldında Atakem kantip bir cattıñ erikpey. Atakem, küröktöy taştın aldında Kümüşüñ kaldı birikpey. Kün tiybes cerdin aldında Atakem, catasıñ kantiperikpey. Atakem, a düynö cayga barganda Cakşının baarı al cayda Cakşılarga koşulup Atakem, beyiştin törün keñ cayla...	Nemes, mennyei apám, Tál-szerú kő alattad, Gyűjtés nélkül hátrahagyott aranyad Hold sem ragyog rád a földben. Apukám, hogy fekhetsz ott? Apukám, lapátnyi kő alatt. Gyűjtés nélkül hátrahagyott ezüstöd A nap sem süt rád a föld alatt. Apukám, hogy fekhetsz ott? Apukám, a túlvilágra mentél, A jók mind ott gyülekeznek, Közéjük keveredsz Apukám, a mennyország legfőbb helyére kerülsz.	My noble, heavenly father, There's a stone dish under you, Gold left behind though not collected, The Moon doesn't shine upon you under the ground. Daddy dear, how can you lie there? Daddy dear, under a shovelful of stone. Your silver left behind though not collected, The Sun doesn't shine upon you under the ground. Daddy dear, how can you lie there? Daddy dear, you went to the otherworld, All the righteous are gathering there, You are mingling with them Daddy, yours will be the pride of place in heaven.
075	Albirt a calbirt ot küysö Etegiñ menen öçürgün. Kayneneñ caman bir cakşı söz aytsa Karaldım, külkü menen keçirgin... Suuda (bir) suusaroynoyt go Suusardın cünüoñboyt go. Aman bolsun baldarıñ Bir özüñdöy bolboyt go.	Lobogó tűz, ha égne, Dobd rá a szoknyád, azzal oltsd el Anyósod, ha lehetetlen szavakat szólna, Picikém, humorral szelídítsd. Coboly nem úszkál-e vízben? Nem nyúzzák-e le a cobolyprémet? Legyenek egészségesek a gyerekeid, de Te még inkább légy az!	Should the fire burn with large flames, Throw your skirt and quench it with it. Should your mother-in-law say silly words, My darling, tame her with humorous words. Sables swim in water, don't they? Aren't sables skinned for their fur? May your children all be healthy, You should be the healthiest of all!
076	Alaluu cılkı elde bar Az mildet Üköy sende bar. Acırap kaldım cete albay Üköyüm, ayıkpas ildet mende bar...	Tarka ménes van otthon, Bened kis hála van. Elváltam tőled nem jutok hozzád, Üköyöm, gyógyíthatatlan bajom van.	There's a mottled stud at home, There's little gratitude in you. I parted with you, I can't come to see you My Üköy, I am incurably ill.
077	Kögörgön köldö tursam da men Köz çaptıram askaga. Köñülümdü burbaymın Bir özüñdön başkaga.	Kéklő tóból is csak A hegyekre mereszteném szemem. A szívemet rajtad kívül Másnak oda nem adnám.	Were I in a fair blue lake I'd be gazing at the mountains. I'd never give my heart To anyone but you.
078	Ak barak bolso kolumda Aga (bir) cazañ sonun da. Altinga okşoş Üköyüm Teetigi apapak toodun boorunda.	Ha fehér lap van a kezemben, Arra még szépen írni is lehet. Aranyhoz hasonló Üköy-öm, Épp a fehér hegy mögött vagy.	When I have a white sheet in hand, I can write onto it nicely. My Üköy, who is like gold, You are right behind the white mountain.

	Kögültür kagaz sonun da Köp cazsañ aga borumda. Kümüşkö okşoş Üköyüm Teetigi kün tiybes toodun boorunda....	Szép a kék papír is, de Ha sokat írsz rá. Ezüsthöz hasonló Üköy-öm, Épp a nap nem látta hegy mögött van.	The blue paper's also nice If you write a lot onto it. My Üköy who is like silver Is right behind the mountain left by the sun.
079	Caştıktı kimder kılbagan Caş ötkön sayın ilgagan. Caştıktı kılbay koygonsup Kep kılat eken ulgaygan....	Ki nem élte ki az ifjúságát, Korosodva ráébred. A ki nem élt fiatalság szinte Vádlóvá teheti az embert.	Who didn't live full-blooded in their youth Will come to regret it getting old. The time of youth not used up well Will make you reproachful.
080	Arkaña örüp çaçıñdı Kimdin go kızı degizgem. Altı Arkar cıldız batkança Bakenim, ceti aylanıp emizgem. Celkeñe örüp çaçıñdı Men kimdin kızı degizgem. Ceti Arkar cıldız batkança Ceti aylanıp emizgem. Bakenim, kümüş menen kalaydı Küügüzöt ölüm dalaydı. Bakenim, altın menen kalaydı Bakenim, azaptuu kılat dalaydı...	Hátrafont hajad miatt Kinek a lányá ez?-kérdeztem. Kis medve ³⁷ csillag míg fenn volt Bakenem, hatszor keltem fel megszoptatni téged. Oldalra font hajad miatt Kinek a lányá vagyok? mondattam, Nagy medve ³⁸ csillag míg fenn volt, Hétszer keltem fel megszoptatni. <i>Bakenem, ezüstöt és bádogot</i> A halál mennyi embert visz el. Bakenem, aranyat és bádogot Bakenem, micsoda embereket.	Seeing your hair braided at the back Whose daughter is this? I asked. While the Little Bear ³⁹ star was shining, My Baken, I got us six times to give breast to you. Seeing your hair braided at the side Whose daughter am I? I made you say, While the Great Bear ⁴⁰ star was shining, I got up seven times to give breast to her. <i>My Baken, silver and tinware,</i> So many people are seized by death. <i>My Baken, gold and tinware,</i> My Baken, all kinds of people.
081	Alma beken beşigiñ Karaldım alat (bir) beken akeyiñ? Örük beken beşigiñ Karaldım öböt beken akeyiñ? Ciyde senin beşigiñ Karaldım cibiyt (bir) beken akeyiñ ?	Almából volt a bölcsőd? Picim, apukád a kezébe vett? Szilvából volt a bölcsőd? Picim, apukád megcsókolt-e? Olajfából volt-e a bölcsőd? Picim, szeretett-e apukád?	Was your crib made of apples? Darling, did daddy take you in his hand? Was your crib made of plums? Darling, did daddy kiss you? Was your crib made of olive wood? Darling, did daddy love you?
082	Kök taylak catat kıyada Caş mırzam, boz topurak uyada. Caş mırzam, kalbaptır elden köñülüñ Caş mırzam, çaşabaptır ömürüñ. Caş mırzam, baldardan körböy ubaydı Caş mırzam, cılıp ketti tiyakka...	Szürke tevecsikó fekszik az emelkedőn, Fiatal uram, a szürke földben. Fiatal uram, szíved senki össze nem törte. Fiatal uram, nem élted le életed. Fiatal uram, nem láttad gyerekeidet Fiatal uram eltávoztál a másvilágra..	A grey camel calf's lying on the slope, My young husband, in the grey earth. My young husband, no one's broken your heart. My young husband, you haven't lived your life. My young master, you haven't seen your children, My young master, you've left for the other world.
083	Sanay bersem sanaam ketet taralıp Bilinbesten ötüp barat balalık. Kol karmaşıp koş aytalbay alıstap Ketken eken münözü bal balalık.	Hiába üldögnék, törném a fejem A gyerekkor elmúlt hirtelen. Nem fogott kezét, elszökött Elment a szelíd gyerekkor.	No use sitting, racking my brains, The childhood's over in a jiffy. It didn't shake hands, it fled, Gentle childhood is gone.

³⁷ *Altı Arkar*- 'Kismedve csillag'

³⁸ *Ceti Arkar* – 'Nagymedve csillag'

³⁹ *Altı Arkar*- 'Lesser Bear'

⁴⁰ *Ceti Arkar* – 'Great Bear'

	Ötkön ömür kayra kelbeyt caralıp Öçöşkündöy saamay çaçım agarıp.	Eltelt idő vissza nem tér soha, Sőt a hajunk is belefehéredik.	The time that's past will never return, It will even make our hair white.
084	Kızım menen bir bassam caraşambı? Kızım menen bir bassam artta kalam. Men kartayıp, men kartayıp baratambı?.	Lányommal sétálok, illik-e? Lányommal sétálok, lemaradok. Megöregedve, megöregedve megyek-e?	I'm walking with my daughter, is it proper? I'm walking with my daughter, I fall behind, Will I still walk when I am old, when I'm old?
085	Törgö kilem taştagan, Enekiem törödöy uulun baştagan. Kapşıtta kilem taştagan, Enekiem kanışa kelin baştagan.	A főhelyre kilimet ⁴¹ terített, Anyáskám fia uraságot eligazgatta. A szélekre is kilimet terített Anyáskám a ház királynője ⁴² menyét is eligazgatta.	She laid a kilim ⁴³ on the pride of place, Mummy governed her son the young master. She laid kilims along the sides, too, Mummy's governed her daughter-in-law, The queen ⁴⁴ of the house, too.
086	Manculu ataga kuran okup çal oturgan Bir kız keldi kapıstan alıstan. Çoçup ketip artın karap baykuş çal Atı-cönün surap kaldı kapıstan. Kızdın atı-cönü Emma eken anglıçan Cakıpkan Manculuga kelgenin. Tilek tilep Manculudan ketkenin. Aytıp berdi kıskaçı Altay cacka cetkenin Altaydan bala körgönün.	Megöregedetten imádkozott Mandzsú atyához. Messzeségből váratlanul visszatért egy lány. Megrémült öreg a lányhoz fordult Meggérdezte nemzetségét, hazáját. Emma a neve, angol állampolgár Hosszan elmondta az öreg, Jakip Kán érkezését Mandzsuriába. Mandzsuriából elmenetelét a nagy kívánságokkal. Az <i>Altaj</i> hegy felé vonulását, <i>Altaj</i> ban gyereke születését. (zagyvált szöveg!!)	Advanced in years, he was praying to Father Manchu. From the distance suddenly a girl returned. The frightened old man turned to the girl Asking about her family and homeland. Her name's Emma, she's an English citizen, The oldman talked long of Yakip Khan's arrival in Manchuria, His departure from Manchuria with great wishes, His passage towards the Altay mountain, The birth of his child in the Altay. (confused text!!)
087	Oylonup tuura tüşünsöñ Küçtüü eken ilim, bilim, okuular. Acal cetip, күнүñ бүтүп ketpese Ar adamga sebep eken dokturlar. Canım kalar beken dep Dalay can keldi sandaşıp. Dalaydın kalıp soobuna Alıp kaldıñ dokturlar. Acal menen karmaşıp.	Helyére teszed, ha elgondokodsz rajta Erős volt a tudomány, az iskolák. Halál órája nincs rá tekintettel. Mindenkiből hasznosulnak az orvosok. Lelkem vajon megmenekül-e? Számptalan ember eljön. Jó cselekedete lesz az orvosoknak, Éltetik őket, Meggüzdenek a halállal is.	You'll judge right if you ponder, Science, the schools were strong. The hour of death doesn't spare anyone, Doctors profit from everyone. Will my soul be saved, I wonder? Lots of people will come. Doctors will do their best, They'll make them live, They'll fight off death, too.
088	Aloy değen bir çöp bar (Ce) izdep cürüp tabambı? Üyüñdön turup ugasiñ Aalamda bolgon kabardı. Bu zaman arman kılçu zamanbı?	Van egy áloé ⁴⁵ nevű fű, Megtalálom-e, ha keresem? Ha csak otthon ülsz, Értésülsz-e a világ híreiről? Nem bánod-e meg ezt az időt?	There's a herb called aloe ⁴⁶ , Shall I find it if I look for it, I wonder. If you keep sitting at home, Will you be informed of the world's news? Won't you be sorry for the lost time?

⁴¹ kilim 'szótt gyapjúszőnyeg'

⁴² *Kanışa*- Az uralkodó felesége, királynő

⁴³ Kilim 'woven rug of wool'

⁴⁴ Wife of the ruler, queen

⁴⁵ Hashajtónak használják.

⁴⁶ Used as laxative.

	Çıkıldap sogot saati (Ce) cüröktön algan (da) dabışı. Cüdöy turgan zamanbı? E curtum, üyüñdön suuñ ağızdi.	Tik-takkol az óra, A szívűtől tanulta ezt a hangot. Ez nehéz időszak most, Jaj, hazám, még a házadból is folyt a víz.	The clock goes tick-tacking, It leant this sound from the heart. This is a very hard time now, Alas, my country, water flew from the house, too.
089	Tamçiñ (bir) agat kuyulup (Ce) ak naniñ bışat cuurulup. Baktıluu baldar bolsunçu Mına bu Kuurdun tuzu buyurup. Cıldızıñ batat suyulup (Ce) balıgıñ oynoyt çuburup. Baktıluu kelin bolsunçu Mına bu Ak-Terektin tuzu buyurup.	Csepped folyik kiömölve Kenyered sül meggyúrva. Boldogok legyetek gyerekek! Lám, ez <i>Kuur</i> kívánsága. Csillagod lehull fáradtan, Halad ficáncol remegve, Áldott menyecske legyen Lám, ez <i>Ak-Terek</i> sója.	Your drops dripping, spilled out, Your bread's baking, kneaded. Be happy, children! Behold, this is <i>Kuur's</i> wish. Your star is falling exhausted, Your fish is frisking trembling, Be the young wife blessed, Behold, this is <i>Ak-Terek's</i> salt.
090	Gül kezekti eske salıp cürömün Appak karday siz degende cürögüm. Süyüü işi cürögümö kadaldı Çının aytsam men kempirimdi, kempirimdi süyömün. Oyumdasiñ ar ubakta süygön car Kat ciberem poçta arkıluu tosup al. Eki caştın tilegine kargaşa Arabızda buzukudan neçen bar. Arabızda buzukudan neçen bar.	Gyönyörű fiatalságomra gondolok szüntelen, Hófehér emlékeim elmondom nektek. Rabul ejtette szivemet a szerelem, Igazán mondom, szívűből szeretem a kedvesem, Szeretem a kedvesem. Eszemben vagy mindig kedvesem, Vedd át a postán a leveletem! Két fiatal vágyának útjába álló Köztünk lévő távolságnál lehet-e rosszabb? Köztünk lévő távolságnál lehet-e rosszabb?	I keep thinking of my wonderful youth, I'll tell you my snow-white memories. Love has captured my heart, Honestly, I love my darling with all my heart, I love my darling. I always think of of you, my darling, Fetch my letter from the the post office! Separating the desire of two young people, Could anything be worse than the distance between us? Could anything be worse?
091	Sal, sal, sal, bilek Sarı mayga mal,bilek. Koyon kaçtı koş,bilek Koşu menen beş bilek....	Mozdulj, mozdulj, mozdulj baba. Sárga vajba merítsd baba! Nyúl elszökött, két baba Párjával öt baba.	Get going, going, going, baby, Dip it into yellow butter, baby! The rabbit's gone, two babies In pairs are five babies.
092	Ay nuru bizge tögüldü Agaylar aççı köñüldü. Ardaktap cürüp ötölü Aldıda turgan ömürdü. Kün nuru bizge tögüldü Kükügüm aççı köñüldü. Güldötüp cürüp ötölü Gülgündöy caştık ömürdü.	Ránk áradt a hold fénye Urak, szórakoztassatok. Tudva, hogy milyen értékes, Töltsük az életünket. Ránk áradt a nap fénye, Kakuk madaram szórakozzál. Szórakozva töltsük Rózsához hasonló fiatalságunkat!	The moonlight has flooded us, Gentlemen, entertain me. Aware of its great value, Let us spend our lives. The light of the sun's flooded us, My cuckoo bird, have a good time. Let's spend the time merrily, Our youth which is like a rose!
093	Siz menen birge cürüügö Men kandayça metod koldonom? Siz menen birge cürüügö Men kandayça metod koldonom? Arpa (bir) menen Aksaydı Aşıp barıp el caylayt. Azap (bir) menen tozokko Kanday (bir) cigit bel baylayt?	Veletek együtt lenni Hogy sikerülhetne nekem? Veletek együtt lenni Hogy sikerülhetne nekem? Árpával és Aksayyal Megy a nép a nyári legelőre. Kínnal keservvel Melyik ifjú övezi fel magát?	How could I manage to be Together with you? How could I manage to be Together with you? To Arpa and Aksay The folks go to the summer pasture. With torments and anguish Which young man would gird himself?

094	<p>Germandi Sovet ceñse eken (al) Sokkunu aga berse eken. Sarsanaa kilbay adamdı (al) Baykem aman kelse eken.</p>	<p>Legyőzi-e a németet a szovjet, Bár odacsapna neki! Anélkül, h. az embert felizgatná Bár épen hazatérne a bátyám!</p>	<p>Will the Soviets defeat the Germans, If only they'd smite them! Without causing excitement I wish my brother would return safely!</p>
095	<p>Kümüştün keni sayda go Külüktün körkü bayloodo. Külüp bir oynop bir cürsök Gül cittangan cayloodo.</p> <p>Ar türdüü güldör sayda bar (al) Urugun terip aydap al. Bir kişi menen bir kişi Birdey bolmok kayda bar.</p>	<p>Az ezüst bányája patakban van. Nomád ló szépsége a kötelékében. Nevetve, táncolva bár együtt járnánk! Rózsa illatú nyári legelőn!</p> <p>Mindenféle virág van a patakban Magját gyűjtsétek, termeljétek! Egyik ember sem pont olyan, Mint egy másik, ezt tudd!</p>	<p>The silver mine is in the stream, The beauty of a nomad horse is in the harness. I wish we could go laughing and dancing Together in the summer pasture fragrant of roses!</p> <p>There are all sorts of flowers in the stream, Collect their seeds, grow them! There is not a single person Who is exactly like another, you should know!</p>
096	<p>Uлуу (bir) toonu tötölöp Uuldu baktık eköölöp. Urmattuu karı men boldum Uulumdun kızın, uulumdun uulun cetelep.</p> <p>Kızıl bir toonu tötölöp Kızdardı baktık eköölöp. Kimbattuu karı men boldum Kızımdın kızın, kızımdın kızın cetelep.</p>	<p>Nagy hegyeken túljutottunk, Felneveltük a fiunkat. Tisztes öregséget csak én értem meg egyedül, Fiam lányát, fiam fiát sétáltattam.</p> <p>Vörös hegyeken átkeltünk Felneveltük a lányainkat. Értékes öreg kort csak én értem meg egyedül, Lányom lányát, lányom lányát sétáltattam.</p>	<p>We made it over large mountains, We've brought up our son. I alone lived to see venerable old age, I took my son's daughter, my son's son for a walk.</p> <p>We made it over red mountains, We brought up our daughters. I alone lived to see valuable old age, I took my daughter's daughter, my daughter's daughter for a walk.</p>
097	<p>Kayda kettiñ iraaktap Turganda eki bala ermegim.</p>	<p>Hová mentél, eltávoztál? Két gyereket hagytál rám.</p>	<p>Where have you gone, you're gone? You've left me two children.</p>
098	<p>At-Başı degen cerimden Ak kalpak kirgiz elimden. Ataktuu akın boluptur (oo) Agayın tuugan elimden.</p> <p>Kasımaalı, Kazıbek Kazaldarı aytılp Kalkıñdan ırdap cürgön köp. Rasuldun ırları Irdalıp cüröt bul dagı.</p> <p>Moñoldordon Boogaçı Boluş bolgon bul dagı. Bozdop (bir) ırdap Üküyün (oy) Ötkön bir eken bul dagı.....</p>	<p>At-Başı nevű otthonomból, Fehér kalpagú kirgiz népemből Híres költők születtek, Népünk nevét felemelők.</p> <p>Kasimali, Kazıbek Gazeleket⁴⁷ énekeltek, melyek Elterjedtek a nép körében. Rasul dalait Még ma is énekeljük.</p> <p>Boogači mongol eredetű Előljárónk volt. Szomorúan énekelte meg Ükőy-ét Így telt el az élete neki is.</p>	<p>From my home called At-Başı, From my white-capped Kyrgyz people, Famous poets have been born, Raising the fame of our people.</p> <p>Kasimali, Kazıbek Singing Gazels⁴⁸ That spread among the people. Rasul's songs Are still sung today.</p> <p>Boogači was our leader Of Mongolian origin. He would sing sad songs about Ükőy. And that's how his life went by...</p>
099	<p>Ey, ecelüü, siñdüü kelinder Canıma beri keliñer. Men kayekten ekenim Surap bilip alıp külüñör.</p>	<p>Hej nővér, hóg, menyecske Idegyertek körém! Tudjátok meg honnét jöttem, Aztán nevessetek!</p>	<p>Hey, sisters, young mistress, Gather here around me! Learn where I am coming from Then have a good laugh!</p>

⁴⁷ Gazel 'különleges szerkezetű lírai költemény'

⁴⁸ Gazel 'lyrical verse of special structure'

	Kara-Tegin, Cerge-Taldan Kaçıp kelgen balamın. Toygo bakkan toktuday Togolok gana balamın.	<i>Kara-Tegin, Jerge-Talból</i> Szökött meg a gyerekem. Mint a legziba szánt toklyó, Gömbölyded gyerekem.	From <i>Kara-Tegin, Jerge-Tal</i> My child escaped. Like the yearling meant for a wedding, My dear buxom child.
100	Çoñ-Kara-Kol, Çetindi Çotumdun mizi ketildi. Çoyulup barıp men öpsöm Akziynat, senin çokton kızıl betiñdi. Keñ-Kara-Kol, Çetindi Kerkimdin mizi ketildi. Kerilip barıp men öpsöm Akziynat, men kebezdey cumşak betiñdi.	<i>Kemény volt a nagy Kara-Kol,</i> Lovam szája habos lett. Hozzád hajolva csókolnám meg <i>Akziynat,</i> vörösen lángoló arcod. <i>Kemény volt a széles Kara-Kol,</i> Lovam szája habos lett. Hátra lépve csókolnám meg Akziynat, vattánál puhább arcod.	The grand <i>Kara-Kol</i> was hard, My horse was foaming at the mouth. I'd kiss your flaming red cheeks, <i>Akziynat,</i> leaning close to you. The wide <i>Kara-Kol</i> was hard, My horse was foaming at the mouth. I'd kiss your cheeks softer than cotton-wool, <i>Akziynat,</i> taking a step backward.
101	Kararıp közüñ kılğırıp Kakşıktı aytıp cıldırıp. Kačan (bir) kolgo tiyesiñ Sen kara candı tındırıp. Süygöndön berdim koluña Men sürötümdü tarttırıp. Süygönüm altın sen menen Süylöşöm kaçan katkırıp.	Bájoló fekete szemekkel Csúfondárosan nézel. Mikor kerülsz kezem közé Szerető szívet feltámasztani? A szeretőmből adtam neki, Lefényképeztettem. Szeretöm, kedvesem, veled Mikor beszélgethetünk el?	With your enchanting eyes You're looking tauntingly. When can I get hold of you So that you may revive my loving heart? I gave into his hand my lover's picture, I had her photo taken. My love, my darling, When can we talk to you?
102	Aldey, aldey, ak balam Ak beşikker cat, balam. Kunan koydu soy, balam Kuyruguna toy, balam. Ööbay balam, ööbay balam.	Tente, tente ártatlan picikém Fehér bölcsőbe feküdj kicsikém. Hároméves lovat, birkát vágj picikém, Lakjál jól a farkával picikém. Csicsíjja picikém, csicsíjja picikém!	Sleep, sleep, my innocent babe, Lie in a white cradle, my babe. Kill a three-year-old horse or sheep, babe, Eat your fill of its tail, my babe. Hush-a-bye, baby, hush, babe!
103	Arpanın Ala-Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Aylantıp turup ey bir öpsöm Asılkeç sendey selki oozunan. Arpanın Ala-Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Asılkeç sendey selkinin Aylantıp öpsöm oozunan.	<i>Árpa Ala-Dag-ból</i> Szarvast lónék a sziklájáról. Bár megöleltem, csókoltam volna, Szájon a hozzád hasonló lányt! <i>Árpa Ala-Dag-ból</i> Szarvast lónék a sziklájáról. Bár a hozzád hasonló lányt Megöleltem, csókoltam volna szájon!	From <i>Arpa's Ala-Dag</i> I'd shoot a stag off the cliff. If only I'd hugged and kissed On the lips a lass like you! From <i>Arpa's Ala-Dag</i> I'd shoot a stag off its cliff. I wish I'd hugged the lass like you And kissed her on the lips!
104	Kerme (bir) toonun türlörün Kelinim terse güldörün. Kelinden körüp ubaydı Men, kelbetin körsöm düynönün. Ularluu toonun türlörün Uulum (bir) terse güldörün. Uuldan körüp ubaydı Men urmatın körsöm düynönün.	<i>Kerme-Too</i> fajtáit, Menyecském, ha rózsát szed. Menyecske jószágát látva Bár a világ fejlődését is látnám. Vadpulykás hegyek fajtáit, Fiam, ha rózsát szed. Fiam jószágát látva Bár a világ tiszteletét látnám!	The types of <i>Kerme-Too</i> , When my daughter-in-law's picking rose. When I see the kindness of my daughter-in-law, I wish I'd see the advance of the world. The types of mountains with wild turkeys, When my son is picking roses. When I see the kindness of my son, I wish I'd see the respect of the world!
105	Kızıldan senin cooluguñ Kıyladan artık coruguñ.	Vörös a kendőd, Más vagy, mint a többiek.	Your scarf is red, You're different from the rest.

	Kılığñdı köp sanap Kıynoofñdu tartıp oorudum...	Lényeden töprengtem, Nem leltem írt a bajomra.	I was pondering about you, I found no remedy to my woe.
106	Komuzuñdu kolgo alıp Çertüüçü eleñ cırgalıñ. Çerte (bir) tüşçü Toko dep Kubanıp elder taraşkan. Oy, menin alğanım Bul calgandan adaşkan. Oozuñdagı ırdagan Irdagan sayın caraşkan. Irday (bir) tüşçü Toko dep Kubanıp eliñ taraşkan....	Kobozzal kezedben Muzsikáltál boldogságom. Folytasd <i>Toko</i> , újból mondták Szórakoztak, hazamentek. Ó, édes férjecsém Nem értetted e hazug világot. Felcsendülő dalaid Mind jobban illettek hozzád, Énekelj még <i>Toko</i> , mondták újra Szórakoztak, hazamentek.	With the lyre in your hand You were playing, my happiness. Go on, Toko, they kept saying, They made merry, they went home. Oh my dearest Husband, You didn't understand this false world. The songs you sang Were more and more like you, Sing on, <i>Toko</i> , they kept saying, They made merry, they went home.
107	Tört tülügü malga cay Törlörü sonun muzdabas. Tamaşañdı men sanap Tartar (bir) boldum uktabas.	Négy csúcsa lakott, jószágnak alkalmas, Hegyei szépek, nem jegesek Hiányzott nekem a szórakozás Nem alvó erdei szalonka lettem.	Its four peaks are inhabited, suited for livestock, Its mountains are nice, not icy I missed merry-making, I became a woodcock who never sleeps.
108	Aksay (bir) cerdin soorusu Añkitat kongon konuşu. Adamdın köönün kuykalap Alısta kalgan boluuçu. Kök irim cerdin soorusu (ce) Köyköltöt kongon konuşu. Adamdın köönün kuykalap (al) Körünböy kalgan boluuçu.	<i>Aksay</i> a világ közepe, Illata száll minden felől. A szeretöm valahol Elmaradt a távolban. Örvénylő vizek közepe, Legelő a szállás helye. A szeretöm valahol Láthatatlanná vált.	<i>Aksay</i> is the nave of the world, Its fragrance floats from all over. My lover's got stuck Somewhere in the distance. The middle of whirling waters, Pastures are his dwelling place. My lover has grown Invisible somewhere.
109	Kurbu bir kurbu, kurbu taş Kuuşup oynoyt ördök-kaz. Kurbudan kurbu ayrılса Kuyulat eken közdön чаş. Tektir bir tektir, tektir saz Tebişip oynoyt ördök-kaz Teñtuştan teñtuş ayrılса Tegerenet közdön чаş...	Lapos kö, lapos kö Egymást kergeti kacsa és lúd. Ha elválіk a baráttól a barátnő, Folyіk a szemükből a könny. Hullámzó, hullámzó nád, Tipegve táncol a kacsa és lúd. Kortárstól kortárs, ha elválіk Megtelik a szemük könnyel.	A flat stone, a flat stone, A duck and a goose chase each other. When a lassie parts with a lad, Tears are flowing from their eyes. Wavy, wavy is the reed, Ducks and geese dance waddling. When someone parts with a peer, Their eyes brim with tears.
110	Sen bolsoñ kauhar suuluu möltür bulak Cıbilcip agıp kelseñ toodon kulap. Suuñdu suusap suusap içkim kelet. Caniña çatıp alıp meken kurap. Bolboso cubay akkuu bolor beleñ Aydiñga birge barıp konor beleñ? Aykaşıp tay kulunça tayaktaşıp Kumardan oşol күnү kanar belem...	Ha te lennél a kristály vizű friss forrás, Lassan folydogálva ereszkednél le a hegyről. Hogy csillapítsam szomjúságomat, Melléd heverednék, befészkelném magam. Vagy lennél-e te el nem váló hattyú? Fényes helyen mellém letelepedő? Játszadozva, kiscsikóként ⁴⁹ kergetőzve Aznap a szenvedélyem kiélhetném?	If you were the crystal-clear brook, You'd slowly descend from the mountain. To quench my thirst I'd lie and nestle by your side. Or were you a never parting swan, Settling by my side at a bright place. Playing and frolicing like a colt ⁵⁰ Could I fulfil my passion that day?

⁴⁹ Kulun- a kirgizek egy éves kora előtt hívják így a kiscsikókat, azután *tay* a nevük.

⁵⁰ Kulun- is a colt before the age of one year, after that it is called *tay*.

111	<p>Köl ceeginde köp gül turat Biri kızıl, biri kök. Birde süysö, birde süyböyt Anın sırım kim bilet?</p> <p>Eger Volga tolkup aksa Anı süzüü en kıyın. Süygön cariñ süyböy koyso Anı süyüü en kıyın.</p>	<p>Sok a virág a tóparton, Vörös is, kék is. Az egyik szeret, másik nem szeret, Ki tudja ennek a titkát?</p> <p>Ha a Volga hullámszik Nem lehet benne úszni. A kedvesed holnap, ha nem szeret. Azt ki sem lehet bírni.</p>	<p>There are many flowers on the lake shore, There are red, there are blue ones. One loves, the other loves not, Who can unravel this secret?</p> <p>When the Volga billows, You cannot swim in it. If your darling stops loving you tomorrow, You won't be able to bear it.</p>
112	<p>Uşul üydün üzügü Üzülünkü körünöt. Uşul üydö bir ceñem Süzülünkü körünöt.</p> <p>Bıçak uçu caltırıyıt May tomurup atabı? Üköktörü şaldırıyıt Kurut alıp atabı?</p>	<p>A ház fedele Kopottnak látszik. A háziasszony pedig Szemtelenek látszik.</p> <p>Ragyog a kés hegye, Vajat szed ki vele? Szekrényt csikorgat Túrót vesz elő?</p>	<p>The roof of the house Appears to be shabby. The mistress of the house Appears to be cheeky.</p> <p>The tip of the knife is shining, Is she getting butter with it? The cupboard is creaking, Is she taking out some curd?</p>
113	<p>Bir butakta eki alma Sen dagı da alba, men da alba. Emne bolup kalgansiñ Kızıl gül beleñ men barda.</p> <p>Caş kesek caydın kurağı Caş boydon adam turabı. Caş keziñde oynop kül Caş kezek kelbeyt turbaybı.</p>	<p>Egy ágon két alma, Te is alma, én is. Mi történt veled Piros rózsza voltál, én pedig csósz?</p> <p>Fiatalság az élet nyara Nem maradunk fiatalnak? Fiatál korodban szórakozz, kacagj Nem jön vissza soha már!</p>	<p>Two apples on one branch – You an apple and me one, too. What's happened to you, You were a red rose and I was the field-guard?</p> <p>Youth is the summer of life, We won't remain young, will we? Make merry and laugh when you're young, It will never ever return!</p>
114	<p>Baldarım aman bolsun dep Bak-taalay üygö konsun dep. Ardaktap kütsök ak toydu Ak tilek kabil bolsun dep.</p> <p>Caşoobuz cakşı bolsun dep Cakşılık üygö konsun dep. Kadırlap kütsök meymandı Kaaloosun aytıp koysun dep.</p>	<p>Egészségesek legyenek a gyerekeim Boldogság, szerencse töltse be otthonukat. Reményteli lagzit csapunk, Teljesüljenek a kívánságaink!</p> <p>Legyen szép az életünk! Jóság töltse be az otthonunkat! A vendégeket tisztelettel megvendégljük Mind mondják el kívánságukat!</p>	<p>May my children be in good health, Their homes be filled with luck and happiness. Let's have a hopeful wedding party, May our wishes come true! !</p> <p>May our lives be nice, Our home be filled with goodness! We entertain our guests in good style, So they will tell us their wishes!</p>
115	<p>Balamday körgön kelinim Bal sözüñ ugup eridim. Meerimdi tögüp oynocu Men boloyun şerigiñ.</p> <p>Baleketiñdi alayın Baykesi bolom eriñdin. Asabın tartıp cüröm go Senin alakanday ceriñdin.</p>	<p>Gyerekemnek tekintett menyem, Mézes szavadtól elolvadok. Elcsábítasz táncoddal, Hadd legyenek a kedvesed.</p> <p>Legyen az utánad sóvárgó Bátyám a férjed. Szenvedek Tenyérnyi kis helyedért.</p>	<p>My daughter-in-law, my child, Your honey-sweet words please me, You've captivated me with your dance, Let me be your lover.</p> <p>Let me be my brother who longs for you, Your husband. I am suffering For a handful of your space.</p>
116	<p>Burulčanın selkinçek Burbay tepçi kelinçek. Alımkanın selkinçek Anday teppey mıınday tep...</p>	<p><i>Burulča</i> hintája Ne cifrázva lépj menyecske! <i>Alımkan</i> hintája Úgy ne lépj, így lépj!</p>	<p>The swing of <i>Burulča</i> Don't step twirling, lady! The swing of <i>Alımkan</i> Not this way, step that way!</p>

117	<p>Sal, sal, sal, bilek Sarı koygo mal, bilek. Kunan koydu soy, bilek Kuyruguna toy, bilek.</p> <p>Köpölök ittin kuyrugun Kölök kılıp bereyin. Götönüñdö çalmanı Eşiktegi eki itke Bulamık kılıp bereyin.</p>	<p>Mozdulj, mozdulj, mozdulj baba, Vajba mártsd bele baba. Hároméves állatot⁵¹ vágj le baba, Lakjál jól a farkával baba!</p> <p>Kutya farkából pillangó, Árnyat tartok neked. Popsídból a kakit Két kutyának felkínáljuk, Hadd lakmározzanak!</p>	<p>Move, move, get moving, babe, Dip it into butter, babe, Kill a three-year-old animal⁵², babe, Eat your fill of its tail!</p> <p>Butterfly from the dog's tail, I make a shade for you. The poop from your bum Will be offered to two dogs, Let them have a feast.</p>
118	<p>Aksaydın başı balkındı İy canım, ak baytal oyttoyt salkında. Aytıp (bir) aytpay ne payda İy canım, alıska ketken altındı.</p> <p>Kök saydın başı balkındı (E koyçu), kök baytal ottoyt salkında. Körüp bir körböy ne payda O canım, kömüskö ketken altındı.</p>	<p>Aksay eleje dímbes-dombos, Fehér kanca legel hús helyen. Mi értelme van, ha kibeszélem Messzire ment szeretőmet?</p> <p>Kék völgy eleje egyenetlen, Szürke mén legel hús helyen. Mit ér, ha az ember nem látja Titokban eloldalgott szeretőjét?</p>	<p>The front of <i>Aksay</i> is gently hilly, A white mare's grazing at a cool place. What good is it to speak out My lover who's gone far away?</p> <p>The mouth of the blue valley is bumpy, A blue stud's grazing at a cool place. What's the use of not seeing A lover who's crept away stealthily?</p>
119	<p>Bekbekey aştı, bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay kaçtı say aştı Sanına saadak caraştı.</p> <p>Ukuruk uçu dolono Uuru da börü colobo. İynemdin uçun maytardım Bügün da koroo kaytardım.</p>	<p>Bekbekey⁵³ elment, túl a hegyen Illett az ijtartó derekára. Saksakay elment, a völgyön túlra Szjáján jól állt az ijtartó.</p> <p>Orsóm hegye tövisből van Rabló, farkas ne közelítsen! Tűm hegyét megtekertem, Ma is nyájra vigyáztam.</p>	<p>Bekbekey⁵⁴'s gone beyond the mountain The quiver fitted his waist well. Saksakay's gone, beyond the valley, The quiver fitted his belt well.</p> <p>The tip of my spindle is a thorn, Robbers, wolves should not come near! I've twisted the tip of my needle, I was tending the flock today.</p>
120	<p>Cayganim kolhoz cilkısı Cayloonun menmin ırçısı. Oylop koy selki ilgeri Boluppu mendey cilkıçı Boluppu mendey cilkıçı.</p> <p>Cilkı ottoyt çöptün türlörün. Men cıttaym cıpar güldörün. Eriktim cilkı çetinde Eskerip kelçi süygönüm. Eskerip kelçi süygönüm.</p>	<p>A kolhoz nyáját legeltettem, Nyári legelő énekese voltam. Képzeld szépségem, régen Nem volt hozzám fogható pásztor Nem volt hozzám fogható pásztor.</p> <p>Ménes legelt sokféle füvet, Illatát mélyen beszívтам. Unatkozom a nyáj mellett Gyere már el látogatóba kedvesem Gyere már el látogatóba kedvesem.</p>	<p>I was grazing the flock of the kolkhoz, I was the singer of the summer pastures. Imagine, sweetheart, in times of yore I was a shepherd second to none, I was a shepherd second to none.</p> <p>The stud was grazing all sorts of grass, I would deeply inhale their smell. I am bored just with the flock, Come darling and see me, Come darling and see me.</p>
121	<p>Kündör ötüp baratat Külgün kezek bala çak. Külüñdöşüp alıştan Kün, Çolpondoy karatat.</p> <p>Aylap ötüp baratat Altın kezek bala çak.</p>	<p>Naponta telik Kacagás ideje gyerekkor. Messziről mosolyogva Lenéz a nappal a Vénusz.</p> <p>Naponta fogy Aranykorunk a gyerekkor.</p>	<p>From day to day the time of laughter, Childhood passes. Smiling from faraway, Venus looks down with the Sun.</p> <p>From day to day our golden age, Our childhood dwindles.</p>

⁵¹ *Kunan*- 'hároméves állat'

⁵² *Kunan*- 'three-year-old animal'

⁵³ Régi időkben a legények éjjel nyájat tereltek és ezt a dalt énekelték.

⁵⁴ In earlier times the young men drove the flock at night singing this song.

	Aşık kılıp adamdı Ay, Çolponday karatat.	Az embert szerelembé ejti A hold és a Vénusz.	You are then made to fall in love By the Moon and by Venus.
122	(Oy) Kiresiñ menin tüşüme Uşunça meni zarlantıp (çirkin) Sen barsıñbı cerdin cüzündö? Cazdikka başım burulsa Kiresiñ menin tüşüme. Uşunça meni zarlantıp (çirkin) Barsıñbı cerdin cüzünde?	Ej, belevegyülsz az álmomba Ennyire elbúsítasz Itt vagy-e még a földön? Ha párnára hajtom a fejem, Megjelensz álmomban is. Ennyire engem búsító Van-e még bármi a földön?	Ah, when you get mingled with my dream You make me sad as I am, Are you still on the earth? When I rest my head on the pillow You appear in my dreams, too. Is there anything else on earth That can make me so sad?
123	Kudaybergen ceenim, Çakirtıpsıñ üyüñö. Ataktuu baatır Çolponbay, Alıp keldi tünündö. Çakırgan çerge barganday Çapan cok ele kiyüügö. Alçaktatıp cürüşkö At kayda maga minüügö.	<i>Kudaybergen</i> nővérkém Meghívtál hozzátok. Híres vitéz <i>Çolponbay</i> Vitt el éjjeli órán. Alkalmas öltözékem, kaftánom Nem volt, amit felvegyek. Pompás hátaslovam sem volt, Amivel megérkeztem.	My sister <i>Kudaybergen</i> You invited me to your place. Famous hero <i>Çolponbay</i> Took me at a late hour. I didn't have proper clothes, A nice caftan to put on. I didn't have a fine steed, To ride and arrive there.
124	Çokoyum buttan suurulup Çor boldu taman tuurulup. Çoy-çoylop cürüp ötömbü Çokuda bir kün buyugup. Ötügüm buttan suurulup Özögüm sızdayt buulugup. Özgöçö kördüm korduktu Ölöm go bir kün buulugup.	Nemez csizmám a lábamról lerúgom, Megkeményedett talpamat összeverem. <i>Choy, choy</i> mondogatva halok-e meg Egyszer a csúcson hóviharban? Csizmám lerúgom a lábamról Belesajdul a gyomrom. Sok megvetést szenvedtem el, Egy nap elegend lesz ezekből és meghalok.	I'll kick my felt boots off my feet, I'll click my hardened soles. Will I die one day, saying <i>Choy, choy</i> In a snow storm on the peak? I'll kick my boots off my feet, It pains me deep inside. I've suffered much contempt and scorn, One day I'll have had enough and die.
125	Tattıdan tattı, tattıdan tattı Kuçaktap catsañ, kımça bel tattı. Kuykalap ceseñ, kuykum et tattı Tattıdan tattı, tattıdan tattı.... Tattıdan tattı, ak tamak tattı Kuykalap ceseñ, kuykum et tattı. Kuçaktap catsañ, ak tamak tattı. Tattıdan tattı, tattıdan tattı....	Édesnél édesebb, édesnél édesebb Ha összeölelkezve fekszel, a karcsú derék a legédesebb. Ha tűzön sütöd ⁵⁵ , a bőrös hús a legízesebb, Édesnél édesebb, édesnél édesebb. Édesnél édesebb, fehér nyakú a legédesebb Ha tűzön sütöd, a bőrös hús a legízesebb, Ha összeölelkezve fekszel, a fehér nyakú a legédesebb, Édesnél édesebb, édesnél édesebb.	Sweeter than sweet, sweeter than sweet, Lying in an embrace, a slender waist is the sweetest. When you roast it on fire ⁵⁶ , meat with its skin is most delicious, Sweeter than sweet, sweeter than sweet. Sweeter than sweet, the white-necked one is the sweetest When you roast it on fire, meat with its skin is most delicious, Lying in an embrace, the white-necked is the sweetest, Sweeter than sweet, sweeter than sweet.
126	Bir balam Volga aydasa Bir balam cayloo caylasa. Kımızi kıçkıl bolgondo Çakırıp bizdı sıylasa. Koş aytışıp keterde	Ha az egyik fiam Volgát vezetne, A másik nyáját terelne a nyári legelőn. Mikor a kumisza elkészül Meghívna, megvendégelne minket. Távozáskor, búcsúzáskor	If one of my sons were a Volga driver, The other'd drive flocks in the summer pasture. When his kumis has got ready, He'd invite us to a dinner. When the times comes to say farewell

⁵⁵ *Kuykum*- nyáron sült bőrös hús.

⁵⁶ *Kuykum*- Meat with its skin roasted on the spit.

	Nebere eerçip ıylasa.	Sírva kérne az unokám, h. maradjak még.	My grandchild would ask me to say in tears.
127	Kıyarıp közüñ kararar A sen Kıylaga saldıñ alamat. Oynoş bolup alsam dep Men da Aşkere kıldım dalalat.	Sokatmondón néz a szemed, És te Sokmindenkinék beszéltél. Elmondad, h. a szeretóm vagy Én pedig Túl sokat foglalkoztattalak.	The look in your eyes is eloquent, And you have talked to lots of people. You told them I was your lover I gave you too much attention.
128	Burulçanın selkinçek Burbay tepçi keliinçek. Küü-küü-küü-küü. Burulçanın selkinçek Burbay tepçi keliinçek. Küü-küü-küü-küü. Süyümkanın selkinçek Süyöp tepçi keliinçek Küü-küü-küü-küü. Süyümkanın selkinçek Süyöp tepçi keliinçek Küü-küü-küü-küü.	<i>Burulča</i> hintája Ne görbén lépj menyecske! Hú-hú-hú-hú. <i>Burulča</i> hintája Ne görbén lépj menyecske. Hú-hú-hú-hú. <i>Süyümkan</i> hintája Vontatva ringj menyecske! Hú-hú-hú-hú. <i>Süyümkan</i> hintája Vontatva ringj menyecske! Hú-hú-hú-hú.	<i>Burulča's</i> swing Don't take crooked steps, young lady! Hoo-hoo-hoo-hoo. <i>Burulča's</i> swing Don't take crooked steps, young lady! Hoo-hoo-hoo-hoo. <i>Süyümkan's</i> swing Swing when you're pulled, lady! Hoo-hoo-hoo-hoo. <i>Süyümkan's</i> swing Swing when you're pulled, lady! Hoo-hoo-hoo-hoo.
129	Şıp şırılđañ şır eken Calkıçının ırı eken...	Csipp, csobobogás, csepp volt, A csikós dala volt.	Drip-drop dripping, it was a drop, It was the horse-herder's song...
130	Kızıl kürmö şayı kiyip Boylogula kızdar ay. Kızık köñül bar çakta Oynogula kızdar ay. Oynoy albay, külö albay Kayran çaştı ötközüp Koybogula kızdar ay. İ-i-iy, kızdar ay.	Piros selyem kaftánt öltsetek, Abban járjatok lányok, jaj! Vad fiatal korban Táncot járjatok lányok, jaj! Tánc nélkül, nevetés nélkül A szép fiatalságotokat hiába. Múlni ne hagyjátok lányok, jaj! Sej-haj, lányok, jaj!	Put on red silk caftans And stroll about in them, lassies, ay! At the time of your wild youth Dance a lot of dances, lassies, ay! Without dancing, without laughing Your lovely youth is in vain. Don't let it pass, lassies, ay! Ay-hey, lassies, ay!
131	Atırday abañ añkıgan Asmanı tunuk çalkıgan. Suusunan içseñ kımızday Adamın deni balkıgan. Öröönü kilem cayganday Özgöçö körköm salkın cay. Belinde çeksiz bereke Tört tülüktüü malga bay.	Ózondús a levegője, Világoskék az égboltja. Vize kumiszhoz hasonló Az ember lelket betöltő. Völgyét mitha beterítené Egy csodaszép hús kendő. Hegyei áldással teli Állatok paradicsoma.	Its air is full of ozone, Its sky is light blue. Its water is like kumis Enlivening the soul. Its valley appears to be covered By a wonderful cool blanket. Its mountains are the paradise Of animals full of blessing.
132	Küzdün (bir) күнү көк қаşқа Küñgöyden akkan bulaktı. Köñülden ketpey sağındım (men) Kümüşüm altın inaktı...	Őszi nap vize ragyog, Délről folyik a vize. Szívemből vágyom Ezüstöm, aranyam szerelmemre.1	The water of an autumn day is sparkling, Its current flows from the south. From the depth of my heart I long for My silver, my gold, my sweetheart.
133	Aldey, aldey, ak böbök, Ak beşikke cat, böbök. Apañ işten kelgençe Uyku daamin tat, böbök.	Tente, tente fehér baba Féher bölcsőbe feküdj baba. Amíg anyád haza nem ér a munkából Aludd ki magad jól baba.	Sleep, sleep, white baby, Lie in a white cradle, baby. Till mummy returns from work Have a good night's sleep.

134	<p>Kurandin sözün baykagan Eneke kurdaştın köönün caykagan. Aylındağı kurdaştar, Enemdin urmatın körüp tarkagan.</p> <p>Kurandin sözün baykagan, Kelindin köönün caykagan. Aylındağı kelinder Enemdin urmatın körüp tarkagan.</p> <p>Eneke inekke maldı küktögön Bayırkısin men aytsam Narga cügün küktögön. Baldarına kalganda Keñeşin aytıp “şük” degen.</p>	<p>Anyácskám betartotta minden szavát a Koránnak, Anyácskámát minden barátja nagyon szerette, Faluban is a barátai Mind elragadtatással voltak iránta.</p> <p>Betartotta a Korán minden szavát. A menyecskek is mind szerették, A falujabéli menyecskek Anyámat a végsőkig tisztelték.</p> <p>Anyácskám felmálházza a tehenünket, Még a korábit említsem, Tűzben veszítette el a málháját, Ami a gyerekeit illeti, Megálljt, parancsolt nekik.</p>	<p>Mommy observed each word of the Quran, Mummy was loved by all her friends, All her friends in the village, They all admired her.</p> <p>She observed every word of the Quran, She was loved by all the young women, The young wives in her village Paid her full reverence.</p> <p>Mommy loaded her cow To recall an early event, The load was lost in fire. As for her children, She governed them with a firm hand.</p>
135	<p>Baldarım buudandı minse terdetip, Kelinder buulumdu kiye kirdetip. Çoñ ene bolup balpayıp Otursam beşik termetip.</p>	<p>Ha a gyerekeim dolgos nomádok lennének, A menyek ha selyembe⁵⁷ öltöznének Nagyanyaként szerencsés lennék, Ülnék bölcsőt ringatva.</p>	<p>If my children were hardworking nomads, If my daughters-in-law dressed in silk,⁵⁸ I'd be lucky as a grandma, I'd be sitting rocking a cradle.</p>
136	<p>Aralap alma baktarın Men ağınan üzüp algamın. Aldeylep cürüp çoñoytkom Asılın körsöm balanın.</p> <p>Kıdırıp alma baktarın Men kızılın üzüp algamın. Kıynalıp cürüp çoñoyttum Kızığın körsöm balanın...</p>	<p>Almás kertben jártamban Fehéret választottam, elvettem. Odaadással neveltem gyermekem, Érjem meg a nagylelkűségét!</p> <p>Almás kertben sétáltam, Pirosat választottam, elvettem. Nehezen neveltem fel gyermekem, Lássam, hogy felvirrad a napja!</p>	<p>Walking in an apple orchard I chose a white one and picked it. I reared my child with devotion, Let me live to see his generosity!</p> <p>Walking in an apple orchard I chose a red one and picked it. I reared my child amidst great hardships, Let me see his star rising!</p>
137	<p>Kızıl güldöy elem özgördüm Kıylanı baştan ötkördüm. Kırdaalıñ barda oynop al Kıykırısañ kelbeyt ötkön kün.</p> <p>Çaşıl güldöy elem özgördüm Dalaydı baştan ötkördüm. Çaş kezıñde oynop al Calınsañ kelbeyt ötkön kün...</p>	<p>Vörös rózsá voltam, megváltoztam, Mennyi mindenen áttestem. Idejében táncolj, mulass, Ordíthatsz, nem jön vissza a tegnap.</p> <p>Zöld rózsá voltam, megváltoztam, Mindenféle megessett velem. Szórakozz, míg fiatal vagy, Könyöröghetsz, a tegnap nem jön vissza.</p>	<p>I was a red rose, I've changed, I underwent so many things. Dance and make merry in time, However you scream, no past day will return.</p> <p>I was a green rose, I've changed, All sorts of things happened to me. Have a good time while you're young, However you may beg, no past day will return.</p>
138	<p>Ey kaykısı biyik Muz-Tördün Kayıp (bir) uçkan kuş kördüm. Kayrattuu kelin men elem Kaynene bolup özgördüm.</p> <p>Ey çokusu biyik Muz-Tördün Çogulup uçkan kuş kördüm. Çoyulgan kelin men elem</p>	<p>Sej, a magas hágóju Muz-Tör-ben Elveszett magányos madarat láttam. Igyekvő menyecske voltam, Anyós lettem, megváltoztam.</p> <p>Sej, a magas csúcsú Muz-Tör-ben Csapatosan szálló madarat láttam. Büszke menyecske voltam,</p>	<p>Ey, in the Muz-Tör with the high pass I saw a lost and lonely bird. I was a hardworking young woman, I became a mother-in-law, I've changed.</p> <p>Ey, in the Muz-Tör with the high summit I saw birds flying in flocks. I used to be a proud young woman,</p>

⁵⁷ Buulum- selyemfajta

⁵⁸ Buulum- kind of silk

	Çoñ ene bolup özgördüm.	Nagymama lettem, megváltoztam.	I became a grandmother, I've changed.
139	Kara kürmö şayı kiyip Boylogula kızdar ay. Kadır-köñül bar çakta Oynogula kızdar ay. Oynoy albay, külö albay Oyun barkın bile albay Kayran caştı ötkörüp Koybogula kızdar ay.	Fekete selyemből lévő kaftánt viselnek Mindenféle teremetű lányok. Van vágy, van szív is Játszani is tudjatok lányok, jaj! Aki nem játszik, nem nevet Azt sem tudja, mire jó a játék. Elherdálja szép fiatalságát, Aztán nehogy megbánjátok lányok, jaj!	Caftans made of black silk fabric Are worn by lassies of various build. There's desire, there is the heart, Just have the flair for playing, lassies, oh! Those who don't play or laugh Have no idea what playing is good for. They waste their beautiful youth, Beware, you'll be sorry one day, lassies, oh!
140	Sen kızıl gül caynagan Men bulbul bakta sayragan. Sen bir panar men panar Carıgıñ gana öçsö Caylanam, caylanam, caylanam. Açılğan gülgö cetsembi Aşıktıgım bekerbi? Açılğan gülgö cete albay Armanda kalıp ötüp Ketembi, ketembi, ketembi?.	Te nyíló vörös rózsá, Én a csalógány, aki dalol a fán. Te is lámpás vagy, én is. Ha kihúny a fényed, Mi tévő legyek, mi tévő legyek? Nyíló rózsához siessek? Hiábavaló a szerelmem? Ha nem érem el a nyíló rózsát Kínok közt lelem halálom, Lelem halálom?	You are a blooming red rose, I'm a thrush singing in the tree. You are a lantern, I am one, too, If your light goes out, What shall I do, what shall I do? Shall I hurry to the blooming rose? Is my love all in vain? If I can't reach the blooming rose, Will I die amidst torments, Will I die?
141	Ak kuba bolgon tügöngür Añgeme aytıp külgöndür. Aşıgım kayda ketti dep (Oşo) aylasın tappay cürgöndür. Kıpkızıl bolgon tügöngür Kılçaktap basıp külgöndür. Kızıktuum kayda ketti dep (Oşo) kıynoonu tartıp cürgöndür.	Hófehér arcú szerelmem Kibeszélt engem és nevetett. Hova ment a kedvesem? mondta, Szenvedve eltávozott. Piros arcú kedvesem Engem keres és nevet. Hol az én vidámom? mondta, Szomorúan eltávozott.	My darling with the snow-white cheeks Spoke ill of me and laughed. Where did my darling go? she asked, She left in anguish. My darling with the red cheeks Is looking for me laughing. Where's my merry darling? she asked, She left in sorrow.
142	Say sagızgan sayda eken San cılkı kalhoz bayda eken. Sagınsam közgö körünböy Oy, sanaalaş carım kayda eken? Oy, sanaalaş carım kayda eken? Kök kögüçkön köldö eken. Köp cılkı kalhoz bayda eken. Körünböy közgö elesiñ Ay, köp cılkı kalhoz kayda eken? Ay, köp cılkı kalhoz kayda eken?	Vízi szarka vízben járt, Számtalan ménese volt a kolhoznak. Ha visszasírnám sem látható, Hol a visszasírt kedvesem? Hol a visszasírt kedvesem? Kék madár tóban járt, Sok ménese volt a kolhoznak. Nem látszik, homályba vész Hol a sok ménesű kolhoz? Hol a sok ménesű kolhoz?	The water magpie walks in water, The kolkhoz had lots of studs. However much I yearn for him, he can't be seen, Where is my yearned-for sweetheart, Where is my yearned-for sweetheart? The blue bird walks in the lake, The kolkhoz had lots of studs. It can't be seen, it's lost in the mists Where's the kolkhoz with the studs? Where's the kolkhoz with the studs?
143	Aldey, balam, aldey El cayloodon tüşö elek. Arpa talkan bışa elek. Aldey, aldey, aldey Aldey, balam, aldey Kunan koydun kuyruğun Bulamık kılıp bereyin. Aldey, balam, aldey Iylabaçı sadagañ. El cayloodon tüşö elek	Tente, gyerekem, tente, Nem jöttek még le a nyári legelőről. Árpa, pirított búza nem főtt meg. Tente, tente, tente, Tente gyerekem, tente! Hároméves juh farkából Levest főzök neked. Tente, gyerekem, tente Ne sírj már kicsikém! Nem jöttek még le a nyári legelőről	Sleep, my baby, sleep, They haven't returned from the summer pasture. The barley and roast wheat isn't cooked yet. Sleep, sleep, sleep, Sleep, my baby, sleep! I cook soup for you From the three-year-old lamb's tail, Sleep, my child, sleep, Don't cry, my little one!

	Ataň toogo ketti ele. Kancığısı tolgon et kelet. Aldey, aldey, aldey lylabaçı balam.	Apád elment a hegyre Nyergéhez kötött ⁵⁹ húsokat hoz. Tente gyerekem, tente Ne sírj már kicsikém!	They haven't returned from the summer pasture. Your father's gone to the mountain, He'll bring meat tied to his saddle ⁶⁰ . Sleep, baby, sleep Don't cry, my little one!
144	Ak köynök kiysem ceňi tar Ceň uçunda katı bar. Katın alıp okusam Menin alғанımdın atı bar. Kök köynök kiysem ceňi tar Mına ceň uçunda katı bar. Katın (bir) alıp okusam (Tetigi) baldarımdın atı bar....	Ha fehér ruhát öltök, szűk lesz az ujjá Levél van belerejtve. Ha a levelet elolvasom, Benne van a kérőm neve. Ha kék ruhát öltök, szűk lesz az ujjá, Levél van belerejtve. Ha a levelet elolvasom, Benne vannak a gyerekeim nevei.	If I don a white dress, the sleeves will be tight, There's a letter hidden in one. If I read the letter, I will get to know my suitor's name. If I don a blue dress, the sleeves will be tight, There's a letter hidden in one. If I read the letter, I will get to know my children's names.
145	Salamdan baştaym ırımdı Anıktap sizge sırımdı. Calpı çaşka tarihım (Mobu) bolsun dep cazdım bul ırdı. Asele, sağınsam da men muñduu Cetsin dep sunam kolumdu. Ketpeysiñ menin esimden (Mobu) suusar bir kaltar borumduu.	Köszönéssel kezdjem versem, Hadd mondjam el titkomat! Minden fiatalnak a történetemet Akarom eljuttatni, ezért irtam versemet. Asele, szomorú vagyok a hiányod miatt, Elég volt már, széttárom a kezem. Elfelejtene nem tudlak, Cobolyszerű alakodat.	Let me start my verse with greeting, Let me tell my secret. I want to let all young people know My story, that's why I wrote my verse. Asele, missing you makes me sad, I've had enough, I open my arms, I can't forget you, Your sable-like figure.
146	Almaluu bakta men cüröm, Almasın terip cep cüröm. Alma (bir) tergen kızdardı Ala kaçsam dep cüröm. Cüzüm (bir) bakta men cüröm, Cüzümün terip cep cüröm. Cüzüm (bir) tergen kızdardı Culmalasam dep cüröm.	Almás kertben járok, Almát szedek, megeszem. Almát szedő lányokat Elkapnék és megszőktetnék. Szőlős kertben járok, Szőlődet szedem, megeszem. Szőlőt szedő lányokkal Évődnék kedvemre.	I walk in an apple orchard, I pick apples and eat them. I'd like to catch and kidnap Lassies picking apples. I walk in a grape yard. I pick grapes and eat them. I'd take delight in teasing Lassies picking grapes.
147	Argımakka at koşkon Ar cakşı menen baş koşkon. Toburçakka at koşkon (koyçu) Top cakşı menen baş koşkon.	Lóra lovat adott Minden kellemes emberrel összebarátkozott.ra lovat adott, Minden jó emberrel összebarátkozott.	He gave a horse for a horse, He made friends with all pleasant people. He gave a horse for ... He made friends with all good people.
148	Ak boz attın takası Ak ırım köldün cakası. Aytmayınça cazılбайт (oo çirkin) Azırkı çaştın kapası Cana-cana-cana Azırkı çaştın kapası. Kök boz attın takası	Szürkés fehér ló patkója, Örvénylő tó partja. Ha ki nem beszél baját, El sem múlasztja a mai fiatalság. Újra-újra –újra El sem múlasztja a mai fiatalság. Barnás szürke ló patkója	The shoe of a grayish white horse – The shore of a whirling wide pond. If they can't talk out their trouble Today's youth won't get rid of it. Again, again again, They can't get rid of it. The shoe of a greyish white horse –

⁵⁹ *Kancıga*- a nyereg két végéhez erősített bőrszalagok, melyekkel elejtett vadat, vagy mást lehet odaerősíteni.

⁶⁰ *Kancıga*- leather straps fastened to the two ends of the saddle to which killed game or other things could be tied.

	Kök irim köldün cakası. Körmöyünçö cazılbayt (oo çirkin) Köpçülüktün kapası. Cana-cana-cana Köpçülüktün kapası.	Örvénylő tó partja. Anélkül, hogy meg ne látnánk, Nem múasztható sok ember baja. Újra-újra –újra Sok ember baja.	The shore of a whirling wide pond. Without taking note of them, People's troubles can't be erased, Again again again Many people's troubles.
149	Külsőñ bir külküñ kül azık Külküñö tuugan men aşık. Çaşagan cakşı turbaybı Cakşıga cakşı canaşıp. Kete elekmin ulgayıp Karap bir koyçu, külp bir koyçu cılmayıp.	Ha nevensz, nevetésed táplál Nevetésedbe szerelmes vagyok. Mily szép az élet, Ha jó a jóhoz tart. Még nem öregedve Csak nézz, csak ne vess, mosolyogj!	When you laugh, your laughter feeds me, I am enamoured with your laughter. Life is so beautiful When good ones keep together. Not yet reaching old age, Just look at me, just laugh and smile!
150	Balkıp (bir) denem süyünöt (Ce) baldarga boldum men ene. Conumdu tosup kötörgöm Cokçuluk değen nemege. Baktıma menin buyurup (Ce) baldardı berdi Kudayım. Baldardı cakşı çoñoytup Körsöm (bir) dedim ubayın.	Megkönnyebbült a szívem Anyja lettem a gyerekeimnek. Hátamra vettem, úgy cipeltem A szegénységet, nyomort. Sorsomba belenyugodtam, Allah gyermeket adott. Jó útra irányítva neveltem őket, Most látom áldásodat.	My heart feels relieved I became mother to my children. I took it on my back and carried Poverty and misery. I resigned myself to my fate, Allah granted me children, I brought them up for the true path, I can now see your blessing.
151	Ak kuuga salıp caydım tor Caraşat senin ceriñ zor. Kıdırıp kelsem tabılbas, tabılbas, tabılbas, tabılbas Kımbatım kırıgız aman bol. Kan cügürgön (de) tamırday Tatınakay asfalt col. Örkündöy bersin talantiñ, talantiñ, talantiñ, talantiñ Taalayım kırıgız aman bol.	Hálóba csaltam a hattyút, A te nehéz helyzetedhez hasonlón. Bármerre járjak, értékes Kırıgız nép légy egészséges! Ahogy a vér fut az erekben, Milyen szép aszfaltút ez! Csak gyarapodjanak az értékeid, Kırıgız nép légy egészséges!	I lured the swan into the net, Similarly to your difficult plight. No matter where I am, valuable Kyrgyz people, be in good health! Like blood running in the veins, How nice this tarred road is! May your values multiply, Kyrgyz people, be in good health!
152	Ular (bir) baktım tötölöp Uuldu baktım böpölöp. Urmatın körör bekembiz, Uuldun uulun cetelep. Kızdardı baktım böpölöp Kırıgyek baktım tötölöp. Kızmatın körör bekembiz, Kızdardın kızın cetelep.	Vad hegyi pulykát megszelídítettem, Fiamra néztem, felneveltem. Megérjük-e fiam, Hogy fiad a fiát sétáltatva megtisztel minket? Elnéztem a lányokat mély érzésekkel, Kırıgyekre néztem, megszelídítettem. Megérjük-e, hogy kiszolgál minket? Lánya a lányát sétáltatja?	I tamed a wild mountain turkey, I looked at my son, I reared him. Shall we live to see, my son, Your son brings his son to pay tribute? I wondered at the lassies with affections, I looked at Kırıgyek, I tamed her. Shall we live to see her serve us, Her daughter taking her daughter for a walk?
153	Kırıgızdın kımbat tamagı Kımızga suusun kanabı? Kızmatın körör beken dep Kıynalıp baktık balanı. Ardaktuu kırıgız tamagı Ayranga suusun kanabı? Akılduu bolor beken dep (biz) Aldeylep baktık balanı.	Kırıgizek drága étele Abba lehet-e hagyni a kumis ivását? Vajon vesszük-e majd hasznát Sok nehézséggel felnevelt gyerekünknek? Drága kırıgız étel, Abba lehet-e hagyni az <i>ayran</i> ivását? Nagyeszű lesz-e	Precious food of Kyrgyz people, Can we ever give up drinking kumis? I wonder if our child reared with toil Will be of great help to us? Precious Kyrgyz food, Can we ever give up drinking <i>ayran</i> ? Will our child reared with love? Be clever enough?

		A szeretettel felnevelt gyerek?	
154	<p>Köçköndü kimder baştağan İçime calın taştagan.</p> <p>Çöp-çöptün başın uypalap Cürögüm başın kuykalap. Küydüm desem tütün çok (Ce) cürögümdö bütün çok. Cürögümdö bütün çok.</p> <p>Elibiz köçüp cönödü Egiz (bir) Toogo cölöndü. Elesiñdi men körböy Emgegiñ tartıp ölömbü?</p> <p>Kalkım köçüp cönödü Kara (bir) toogo cölöndü. Kara canım Kalilim Kaygiñdi tartıp ölömbü?</p>	<p>Ki indította el a vándorlást? Végtelen bajt idézve bennem.</p> <p>Növényeket beborító Szívemre telepedő füst! Elégtem, de füst sem maradt Szívemben egy csepp sem maradt. Szívemben egy csepp sem maradt.</p> <p>Népünk vándorútra kelt, Elindult az ikiz⁶¹ hegyről. Körvonalatát szem elől veszítve Bánatba belehalva, hogy mehetnék tovább?</p> <p>Népem vándorútra tért, Elindult a Kara⁶² hegyről. Szívem csücske Halilom Belehalok az utánad sóvárgásba.</p>	<p>Who launched this migration? Causing infinite anguish in me?</p> <p>Smoke covering the plants, Settling on my heart! I burnt but no whiff of smoke remained, Not a single drop remained in my heart, Not a single drop remained in my heart.</p> <p>Our people took to the road, Starting from the ikiz⁶³ mountain. Losing your contours from sight, Dying of sorrow, how can I go on?</p> <p>My people took to the road, Starting from the Kara⁶⁴ mountain. The treasure of my heart, my Halil, I'm dying of yearning after you.</p>
155	<p>Köl da bolso, köl ceeginde sen bolsoñ Köl ceeginde kök volgačan men bolsom. Keede salıp, keede salbay volgaga Tamaşalap taştap ketip oynosom.</p> <p>Köl da bolso, köl ceeginde sen bolsoñ Köz kayıtıp kök volgačan men bolsom. Koyçu, koyçu kaysı birin aytayın Sen suu çaçıp, men kubalap oynosom...</p>	<p>Ha lenne egy tó és te lennél a partján Tó mellett kék autóban én lennék Néha felvennék, néha nem, Így tréfálkoznék veled.</p> <p>Ha lenne egy tó és te lennél a partján, Káprázatos kék autóban én lennék, Hej, melyik ábrándomról beszéljek Te vizet fröcskölnél és én kergetnék.</p>	<p>If there was a lake and you were on its shore, I'd be in a blue car near the lake. Sometimes I'd pick you up, sometimes I wouldn't, I'd keep teasing you like this.</p> <p>If there was a lake and you'd be on its shore, And I'd be in a gorgeous blue car. Hey, which of my dreams should I speak about? You'd sprinkle water and I'd chase you...</p>
156	<p>Keçüü keçseñ murun keç Kiyin kalsañ col taygak. Uuru kılsañ, calgız kıl Eköo bolso biri aygak.</p> <p>Coloçu barsañ, sak bolgun Corgoñdu uuru albasın. Ölüm çirkin tüğötöt Özgöçö candın argasın...</p>	<p>Hágón akarsz átkelni, kelj mielőbb A hátra lévő út síkos. Ha disznóságot csinálsz, magad csináld. Kettőből az egyik áruló.</p> <p>Ha útra kelsz, éber légy Tolvaj ne lopja el takaród. A ronda halál elemészti, Tehetlenné teszi az embert.</p>	<p>If you want to cross the pass, start soon, The rest of the path will be slippery. If you do something wrong, you do it alone, One of the two is a traitor.</p> <p>If you go away, be alert, Let no thief steal your blanket. Loathsome death devours you, Makes you impotent.</p>
157	<p>Ar bir çaştın baarında Cürögüñdö süyüü bar. Eki cakka bölünüp Süyüünün eki türü bar.</p> <p>Eki cakka bölünüp</p>	<p>Minden fiatal szíve Tele van szeretettel Két irányba mutató Kétfajta szeretet van.</p> <p>Az első fajta ember</p>	<p>Every young person's heart Is full of love There are two kinds of love Pointing in two directions.</p> <p>Those belonging to the first type</p>

⁶¹ A szó török jövevény a magyar nyelvben, a jelentése 'iker'.

⁶² Az altáji nyelvcsaládban elterjedt szó jelentése 'fekete'.

⁶³ It is a Turkic loanword in the Hungarian language, meaning 'twin'.

⁶⁴ A widely used word in the Altaic language family, meaning 'black'.

	Süyünün eki türü bar. Birinçisi kişi tübölük Akirettik dos bolot.	Örök barát. A másik egy napig tartó Véget ér, semmivé foszlik.	Are eternal friends. The other lasts for a day, Ends and dissolves in thin air.
158	Çiy barkittan körpöçöñ Çıdabaym seni körböşöm. Çindigiña cetermin Çin acal cetip ölbösöm. Boz atka salgan kol çider Boştoçudan kat ciber. Al katıñdan ne payda Kadırkeç bolsoñ özüñ kel. E-ey-i-iy Kadırkeç bolsoñ özüñ kel.	Bársonyból a nyeregtakaród, Belehalok, ha nem látlak. Megtudom az igazat, Eljött-e az utolsó órád. Szürke lóra béklyót vertek Küldj levelet a postással. Mi haszna a levélnek, Legjobb, ha te magad jössz Ej, haj Legjobb, ha te magad jössz.	Your saddle cloth is velvet, I'll die if I can't see you. I'll get to know the truth, Whether my last hour has struck. The grey horse is tethered, Send a letter with the postman. What's the use of the letter, You'd better come yourself, Ay, hay, You'd better come yourself.
159	Barmagim sınıp kayrıldım Balapan boydon ayrıldıım. Eki birdey çıraktan Bir zamatta ayrıldıım. Söömöyüm sınıp kayrıldım. Köz ilinip açkıcı Eki birdey çıraktan Bir zamatta ayrıldıım.	Törött ujjammal kínlódtam, Gyerekkoromban elváltam. Két szemem világától Így megszabadultam. Mutatóujjamat törtem, kínlódtam Egész ébrenlétem alatt Két szép gyermekemtől Egyszeriben megszabadultam.	I had much trouble with my broken finger, I was separated early from my childred, I was thus deprived Of my two apples of my eye. I broke my index finger, it hurt, During my wakefulness I was suddenly deprived Of my two fair children.
160	Adırdagı altı ırgay Altı ırgaydı men kıybay Aldı aldınan karasam Altı tülök kırgıyday.	Hegytetőn hat bokor, Hat bokrot le nem tiprom, Míg alóluk nézelődöm, Hatszor hullat tollat, mint a tarka sólyom.	Six shrubs on the mountain top, I won't tread on the six shrubs, While I'm looking up from under, He is like the mottled falcon dropping its feathers six times.
161	Şıp, şıp şır eken Şırılkañın ırı eken. Saktağanı sarı may, Katkanı cupka Altay cayda Şırılkañın küçü eken. Küçü bolso müçö eken. Şırılkañdı aytkan Ar bir adam işi eken.	Huss, huss, huss volt. Şırılkan dala volt. Sárga vajat rejtett el, Rétestésztát rejtett el. Nyári hat hónap Csikósdalnak ereje volt. Ha volt ereje, hagyatékot osztott. Csikósdalt megénekelni, Mindannyiunk dolga.	Shoo, shoo, shoo it was. It was Şırılkan's song. He hid yellow butter, He hid strudel dough. For six summer months The horse-herder's song had its power. When it had, it shared out its wealth. To sing the horse-herder's song Is the duty of us all.
162	Toguz ay boyu kötörüp Tolgonup küñdü ötkörüp. Tüüşüktü tartıp muñayıp men, Tün uykumdu tört bölüp.	Kilenc hónapig hordtalak pocakomban Küzdelmes napokat éltém át. Aggodalmakat győztem le, Éjjeleken álmatlanul.	I carried you in my tummy for nine months, I lived through strenuous days. I overcame anxieties, Sleepless for many a night.
163	Ak buluttun arası Kızım ataktuu cerdin balası. Dataluu küngö tuş bolgon Kızım baktılıuu bala karaçı. Ak tubar şayı capkanbız Kızımdı ay tiygızbey bakkanbız. Kök tubar şayı capkanbız Kızımdı kölökö cerge bakkanbız.	Fehér felhők közül, A lányom nemes házból való. Nagy napra ébredtünk, Nézzétek, hogy búcsúztatom. Fehér selyem sátrat állítottunk, Lányomat a naptól is óvtuk, ne érje. Kék selyem sátrat állítottunk, Lányomat védett helyen neveltük.	From among white clouds, From a noble house is my daughter. We've woken up to see a great day, Look how I'm saying farewell to her. We erected a white silk tent, To protect my daughter from the sun. We erected a blue silk tent, To rear my daughter in a sheltered place.
164	Toktolboy akın tilim tolkup sayra	Áradj versem megállíthatatlanul,	Flood out my verse uncontrolled,

	<p>Tolgonup tolkun ömür kelbeyt kayra. Tüyülgön cürögümdö tereñ sır bar Tüyünün çeçe turgan teñtuş kayda?</p> <p>Dağı biröö sırtı suluu, içi dülöy Bürkölsö tuman baskan aysız tündöy. Buyurup taalayına kez boluşsa Boşko kaytat kayran ömür soolgon güldöy.</p>	<p>Az élet hullámzik, vissza nem tér. Mély titkot rejt a szívem, Van-e olyan barátom, aki megfejtené?</p> <p>Külsőre csinos, de süket a belseje, Haragjában sötét köddé változik. Ha ilyen társat adna mellém sorsom, Hiábavaló, hervadt rózsá életet élnek.</p>	<p>Life's surging, never returning. My heart hides a deep secret, Which of my friends could pry it open?</p> <p>A handsome hull, with an empty core, His voice turns into dark mist. If destiny should bind me to such a mate, I would live in vain, like a wilted rose.</p>
165	<p>Salkın cayloo Čoñ-Cargılçak arası Sap-sap bolot başka-başka salaası Adamzattın ačıp köönün sergitken Atır okşoyt eñ bir taza abası.</p> <p>Ak möñgüdön suular ağıp toktogon Ar cerinde altın bulak köldörü. Kölün boylop kök şiberin capırıp, Ösüp atat malıbizdın töldörü.</p>	<p>Čoñ-Jargılçak hűs nyári legelő Zegzugai mind páratlan szépségűek. Felfrissítő, felüdítő, lelkesítő Ózondús, hűs a levegője.</p> <p>Fehér gleccserből kiolvadt Forrásai táplálják mindenhol tavait. A tópartokon pázsit, zöld legelő Táplálja sokasodó nyájainkat.</p>	<p>The cool summer pasture of Čoñ-Jargılçak, All its nooks and corners are of unmatched beauty. Refreshing, reviving, exhilarating Is its cool air rich in ozone.</p> <p>Molten from the white glacier Its springs nurture its lakes all over. On the lake shores lawn, green pasture Feed our multiplying flocks.</p>
166	<p>Öçpöy turgan kasiyeti bar bolso Cürök kandan boyok kılıp köröyün. Közdün nuru kerek bolso ayta koy Karegimden çaçıratıp bereyin.</p> <p>Ce güldördön casaysınbı külgündöp Tıyan-Şandin sansız gülün tereyin.</p>	<p>Azt monddod, hogy örökké tartó különlegessége Szívem vérét festéknek adom. Ha kell a szemem fényét is hozzáteszem, Csak mondd, hogy hullassam fényem.</p> <p>De ha virágokkal akarod feldíszíteni, A Tien-Šan minden virágát összeszedem.</p>	<p>You say her uniqueness is eternal, I'll give my heart's blood for paint. I'll add the lustre of my eyes if needed, Just tell me that I should emit my light.</p> <p>But if you want to decorate her with flowers, I'll gather all the flowers of the Tien-Šan.</p>
167	<p>Sagat törttön otuz münöt ötköndö Baykasam men Süydümgö kelgenmin. İliktirler cım-cım etip cagılğan Kazarmadan saldat çıgıp cabılğan.</p> <p>Tırıbok menen turgan eken saldattar Rota menen ötüp turdu canımdan. Mañdayında küyüp turat eki şam Asmanga uçat ayagınan cıkkan çañ.</p>	<p>Négy óra harminc volt Ha jól emlékszem, amikor Süydöm-be értem Világítottak a fények, A kaszárnnyából csapatok indultak.</p> <p>Felfegyverzett katonák, Csoportokban haladtak el mellettem. Szemben is világított két fáklya, Porfelhőt kavartak fel a lábak.</p>	<p>It was four thirty If I remember well, when I got to Süydöm The lights were on, Troops started out of the barracks.</p> <p>Soldiers all in arms Passed me in groups. Two torches shone across from me, The feet stirred a cloud of dust.</p>
168	<p>Ay nuru cerge tögüldü İniler aççı köñüldü. Ardaktap cürüp ötkülö (al) Aldıda turgan ömürdü.</p>	<p>Holdfény áradt a földre A fivérei derítsenek minket kedvre. Értékének tudatában éljétek Hátralévő életeteket!</p>	<p>Moonlight has flooded the earth, Let us, brothers, raise our spirits. May you live the rest of your lives Aware of life's value!</p>

	Kün nuru cerge tögüldü Ceñeler aççı köñüldü. Güldöp (dele) cürüp ötkülö (al) Gülgündöy caştık ömürdü....	Napfény áradt a földre Menyecskék minket derítsenek kedvre. Kacagva, táncolva múljon Rózsaszép fiatalágotok!	Sunlight has flooded the earth Le tus, young wives, raise our spirits. May your youth of rosy beauty Be spent laughing and dancing.!
169	Sarı-Oyduñ salkın toosunan Sagızgan uçat zoosunan Sanaaga saldıñ kanteyin Kanteyin, körö albay koydum ordunan. Kök-Oyduñ körköm toosunan Kögüçkön uçat zoosunan. Köp oygo saldıñ kanteyin Kanteyin, körö albay koydum ordunan.	<i>Sarı Oy</i> hús hegyének Sziklájáról szarka száll. Elbúsítottál, mitévő legyek? Mitévő legyek, nem láttalak. <i>Kök-Oy</i> pompás hegyének Sziklájáról galamb repül. Bánatba taszítottál, mit csináljak? Mi tévő legyek, nem láttalak.	From the rock of the cool mountain Of <i>Sarı Oy</i> a magpie's flying off. You've saddened me, what can I do? What shall I do, I haven't seen you. From the rock of the gorgeous mountain Of <i>Kök-Oy</i> a pigeon's flying off. You've plunged me into grief, what can I do? What shall I do, I haven't seen you.
170	Caydın bir gana toluk kezinde, Adırluu toonun betinde, San güldön tandap birdi üzgön Caydarı gana selki esimde. İ-i-i-iy, i-i-iy esimde. Esimde baarı andağı, Ağarıp atkan tañ dağı. Özüñdöy bolso azırkı Caştardın süyüp ağanı.	Nyáron, úgy épp a közepén, Dombos hegy tetején. Tiri-tarka virágokból választó Vidám lány jut eszembe. Sej-haj, jut eszembe. Minden akkorira emlékszem, Még a hajnali pirkadatra is. Bárcsak hozzád hasonlítanának a mostani Fiatalok szeretett házastársai!	In summer, around its middle, On top of a hilly mountain. A merry lass comes to my mind, She was picking mottled flowers. Ay-hoy, comes to my mind. I remember that time clearly, Even the first glimmer of dawn. I wish the beloved spouses of today's young Would resemble you, too!
171	Aldey, aldey ak böpöm Ak beşikke cat böpöm. Ata-eneñdi kınaba Ötö katuu ıylaba.	Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj kicsim. Anyád, apád ne zavard Bömbölő sírással.	Sleep, sleep, my white baby, Lie in the white cradle, baby, Don't disturb your mum and dad Howling and squalling.
172	Aldey, aldey, ak beşik Ak beşikke cat, beşik Apañ işten kaytkança Balam, uykudasıñ, cat, beşik. Sarı, sarı sal, bilek Sarı mayga mal, bilek Kunan koydu soy, bilek Balam, kuyruğuna toy, bilek.	Tente, tente, fehér bölcső, Fehér bölcsőbe feküdj bölcső[sic!] Ha anyád hazaér a munkából, Picikém, alszol, feküdj bölcső! Szöke, szöke indulj baba Sárga vajba merítsd baba Hároméves birkát vágj baba, A farkával lakjál jól baba!	Sleep, sleep, white cradle, In a white cradle, lie [in] a cradle, When your mum returns from work You'll be asleep, baby, lie [in] a cradle. Blond, blond, start, my baby, Dip it into yellow butter, baby, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill on its tail, baby!
173	Cayloodun toluk ubağı Caykalgan şiber tulañı. Güldögön bette cayılğan Gülcandın kozu ulağı. Mingeniñ tulpar torudan Kiygeniñ cibek sonundan. Kaytarganiñ koy-eçki (Emese), Kalbanın biyik boorunan.	A nyári legelő szép idején Ringatóznak füvei. Virágos mezejéről legel <i>Güljan</i> báránya és kiskecskéje. Nemes paripa a hátasod, Csodás selyem a viseleted, Juhot, kecskét terelgetsz <i>Kalba</i> magas hegyei közt.	In the nice time of the summer pasture Its grass is swaying. In its meadows full of flowers <i>Güljan's</i> lamb and kid are grazing. Your mount is a noble steed, Your costume is beautiful silk, You are tending sheep and goats Among the high mountains of <i>Kalba</i> .
174	Ayrıbay da közdü irimden Çabaktı ele tikteym kiringen. Karmaymın a seni akırın	Szemem le nem veszem, az örvényben Játszó halat nézem. Kifoglak téged óvatosan	I can't take my eyes off, I'm watching The fish playing in the whirlpool. I'm going to fish you out carefully,

	Karmaymın a miñdin birinen.	Kifoglak ezeregy közül.	I'm going to catch you from among a thousand and one.
175	Bilegiñ cazdap moynuña Birge da catsam koynuña. Sürböğön tañdın erkibi (Degi) Süylöşsök arki berkini. Eşke bir çıksam erigem Üygö bir kirsem zerigem. Cürögüm süygön bozoymo Men kaysıl künü kezigem?	Karomat a nyakadba fonva Bár öledbe feküdnék! Hajnal pirkadat előttig Beszélgetnék mindenféléről. Hazulról ha elmegyek, elunom, Otthon kétségbe esem. Szívből szeretett legényre Mikor bukkanok?	Twining my arms around your neck I wish I could lie in your lap. Until the day breaks at dawn We would talk and talk. When I go out, I get bored, At home I'm in despair. When will I find a lad I can love with all my heart?
176	Attanıp çıksam columdan Tiysen (bir) menin koluma. Iraazımın Allaga Basıp (bir) catsam boorum. Kaltar (bir) tülkü sen bolsoñ Karala barçın men bolsom. Adırdı aşıp sen barsañ da Aldıñdan tosup men konsom.	Lovon keltem útra ...bár kezembe kerülne Belenyugszom Isten döntésébe Ha kebledre hajthatom a fejem. Te lennél a fekete róka Tarka sas én lennék. Hegyeken túlról te jönnél Eléd mennék, összetalálkoznánk.	I set off on horseback, ...I wish I could get hold of it! I shall accept God's will, If I can rest my head on your bosom. You'd be the black fox, I'd be the pied eagle. You'd come from over the mountains, So we could meet halfway.
177	Kümüştü kümüş asırabaybı Kümüştön türlü buyum casalbaybı. Kümüştöy össö keliniñ, uuluñ Bul kaynene, kaynata Kününö çaşarbaybı, Ayına çaşarbaybı.	Nem táplálja-e az ezüstöt ezüst? Ezüstből nem készítenek-e mindenfélét? Ha ezüstösre formálódik nagylány, legény, Az anyósa, apósa Nem fiatalodik-e napról napra Nem fiatalodik-e hónapról hónapra?	Isn't silver nurtured by silver? Aren't all sorts of things made from silver? When lasses, lads grow to be silvery, Don't their mothers- and fathers-in-law Get younger day by day, Get younger month by month?
178	Elibiz caylayt köçmөndüü El caktırbayt köpkөndü. Kalkıbiz caylayt köçmөndüü Kalk caktırbayt köpkөndü. Kantkende esten çıgaram Keçee kan tögülgön kündördü? Kara-Balta Üç-Kayıñ Çöp çıgat say sayın.	Falunk virágzó nomád vidék, Falunk nem szereti a büszkét. Népünk virágzó nomád nép Népünk nem szereti a büszkét. Hogyan tudnám elfeledni A tegnapi vérontást. <i>Kara -Balta, Üç-Kayın</i> Fű zöldül a folyómederben.	Our village's a flourishing nomadic place, Our village doesn't like those who are proud. Our people are flourishing nomads Our people don't like those who are proud. How could I forget The bloodshed of yesterday? <i>Kara Balta, Üç -Kayın</i> Green grass is growing in the river bed.
179	Cagalmayday kaykıp uçup bara albay Caş cürökkö cagarların taba albay Eç bolboso sen konuuçu tokoygo Canım seket caya albadım torumdu. Mınça nege tülkü kuumay oynottuñ Aytçı degi anik bele süygönüñ....	Vadászólyom sikló repüléséhez hasonló Ifjú szívben nyugtot nem lelő Bárcsak legalább te az erdőbe telepednél, Lelkem, kedvesem, még nem tudtam a hálomat kifizíteni. Miért zavartál össze ennyire Mondd csak, igazán szerettél-e?	Like the gliding flight of the falcon, Not finding repose in a youthful heart, I wish you'd settle in the forest, Darling, my dear, I haven't been able to stretch my net yet. Why have you confused me so much, Tell me: did you love me truly?
180	Kızımın kökülünö kök monçok takkanbiz Kölökö cerge bakkanbiz. Saamayına monçok takkanbiz Kızımdı salkın (bir) cerge bakkanbiz.	Lányom frufujába gyöngyöt fűztünk, Árnyas helyen nevelgettük. Fürtjeibe gyöngyöt fűztünk, Lányomat hús helyen nevelgettük.	We threaded pearls in my daughter's bang, We reared her in shady sheltered places, We threaded pearls in her locks and tress, We reared my daughter in cool places You train my daughter like a falcon,

	Kızımı karçıga kuştay taptap al Kızımı cakşı bir kılıp barktap al. Kızımı ak uçuk berdim saptap al Ak şumkar berdim taptap al.	Lányomat sólyomként betanítod, Jól ismered te a lányomat! Fehér cérnát adtam, túbe fűzöd, Fehér sólymot adtam, betanítod.	You know my daughter very well. I've given you white yarn, you thread it in the needle, I've given you a white falcon, you train it.
181	Ak sandíktan but ketti Ay, kızike, uşul (bir) üydön kut ketti. Kök sandíktan but ketti Kızike, sen küyöögö ketkende Uşul üydön kut ketti. Cayloonun başı teptegiz Cayloogo bakkan mal semiz. Caş kezüñde oynop kül Canım, calbarsañ kelbeyt on segiz. Köykölüp catkan kök şiber Köynökçön catsañ et küyör. Köp ele ısıq bolboylu Körüşpöy ketsek iç küyör Körüşpöy ketsek iç küyör...	Fehér ládád egyik lába kitört Menyecske lány, abból a házból elköltözött. Kék ládád egyik lába kitört Menyecske lány a vőlegényhez mentél. E házból kiment az áldás. Nyári legelőnek sima teteje A nyári legelőn kövér a jószág Fiatal korodban táncolj, kacagj. Lelkem, ha könyörögsz sem leszel újra tizennyolc. Kizöldült a rét, kiment, Ha ingben fekszel ki, megsülsz. Ne legyünk túl közel egymáshoz, Ha nem találkozunk a bensőnk kiég. Ha nem találkozunk a bensőnk kiég.	A leg of your white chest's broken. Your wedded daughter moved out of that house. One leg of your blue chest's broken, Your wedded daughter moved to her groom. The blessing moved out of this house. Flat is the top of a summer pasture, The livestock's fat on the summer pasture, Dance and laugh when you are young. My dear, no use begging, you won't be 18 again. The meadow's green, the grass is sprouting, If you lie out in a shirt, you'll be roasted. Let's not be too close to each other, If we don't meet, we'll burn out inside. If we don't meet, we'll burn out inside.
182	Aldey, aldey, aldey, ak böbök Ak beşikke, ak beşikke cat, böbök. Apañ işten kelgençe Apañ işten kelgençe Uyku daamin tat, böbök. Tat böbök, tat böbök Iylaba, Iylaba Aldey ay, aldey ay Ata-eneñdi kıynaba, kıynaba. Aldey ay, aldey ay, Ata-eneñdi kıynaba.	Tente, tente, tente fehér baba Fehér bölcsőbe, fehér bölcsőbe feküdj baba! Amíg anyukád haza nem ér Amíg anyukád haza nem ér Aludd ki magad baba! Finoman, baba, finoman baba! Ne sírjál, ne sírjál Tente, jaj, tente jaj Apai nagyanyádnak ne nehezítsd! Tente jaj, tente jaj! Apai nagyanyádnak ne nehezítsd!	Sleep, sleep, sleep, white babe, Lie in a white crib, white cradle, babe! Till your mother gets home, Till your mother gets home Have a good night's sleep, babe. Softly, baby, softly, babe! Don't cry, don't cry, Sleep, ay, sleep ay, Don't make it hard for your paternal granny. Sleep, ay, sleep ay, Don't make it hard for your paternal granny!
183	Soñ-Köldün başı tal menen Soodager ötöt mal menen. Solkuldap ıylap baratam (Men) soolugan Cantay çal menen. Keñ-Koldun başı tal menen Kerbender ötöt mal menen. Keyişte ketip baratam (Men) kemşeygen Cantay çal menen...	<i>Son-Köl</i> elöljárója koporsóval, Kereskedők karavánnal. Hangosan zokogva sírok Elhervadt <i>Jantay</i> elbutult. <i>Ken-Kol</i> elöljárója koporsóval, Karavánok áruval. Keservesen sírva megyek Vén <i>Jantay</i> elbutult.	The magistrate of <i>Son-Köl</i> with a coffin, Merchants with caravans. I am weeping in loud sobs Wilted <i>Jantay</i> has grown stupid. The magistrate of <i>Ken-Kol</i> with a coffin, Caravans with merchandise. I am going, weeping bitterly Old <i>Jantay</i> has grown stupid.
184	Kırgızdın toosu Tiyan-Şan Ar cagin tegiz gül çalğan. Oşo bir güldöy güldösök Eki çaşta ne arman. Bir tursam sen dedim Başkaga köñül berbedim.	Kırgizek hegye <i>Tien San</i> Minden oldalát virágok borítják. Úgy nyíljunk ki, mint azok, De jó nekünk, két fiatalnak! Mindig rólad álmodtam, Mással sosem törődtem.	<i>Tien San</i> is the mountain of the Kyrgyz people, All its sides are covered with flowers. Let's blossom out like they do, How lucky we are, two young people! I've always dreamed of you, I never took note of anyone else.

	Balalık kılıp ketpeçi, Balapan kuştay ermeğim	Ne butáskodj, el ne menj Fióka-szerú egyetlenem!	Don't be silly, do not leave, My only one, my nestling!
185	Tektirge çıkkan buudaydı Teñseltip şamal ırgaydı Degele canga bir ölüm Teñtuştır oynop cırgaylı. Kurbuga çıkkan buudaydı Kulpuntup şamal ırgaydı. Kuuran canga bir ölüm Kurdaştır oynop cırgaylı	Szárba szökkent a búza, Szellő ringatja. Minden élőt utoléri a halál Barátaim, mi még mulassunk! Kis göröngyből kikelő búzát Táncoltat a szellő. Szegény embereket utoléri a halál Kortársaim, mi még mulassunk!	The wheat has shot up high, It's swaying with the wind. Death catches everything that lives, My friends, let's keep making merry! Wheat that's shot up from a small clog Is swaying with the wind. The poor people are caught by death, My fellows, let's keep making merry!
186	Aldey, aldey ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm. Eneñ işten kelgençe Uyku daamin tat, böpöm.	Tente-tente ártatlan picikém, Fehér bölcsőbe feküdj picikém. Amíg haza nem ér anyukád a munkából, Szépen aludjál picikém!	Sleep, sleep, my innocent babe, Lie in a white cradle, my babe. Until mummy returns from work, Sleep nicely, my little babe.
187	Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat böpöm. Aldey, balam, uktaçı, Enekeñdi kıynabay. Aldey, balam, ıylaba, Enekeñdi kıynaba.	Tente-tente ártatlan picikém, Fehér bölcsőbe feküdj picikém! Tente picim, aludjál! Ne fáraszd ki anyukád! Tente picim, aludjál! Ne fáraszd ki anyukád!	Sleep, sleep, my innocent babe, Lie in a white cradle, my babe. Sleep, baby, sleep! Don't exhaust your mummy. Sleep, my baby, sleep, Don't exhaust your mummy.
188	Teñtuşum, Bake, amanbı Sizge (go) cazdım salamdı. Kat cüzünön süylöşüp (iy) Aytışpadık armandı. Artta kalgan agayın Ar cerde tarap sandaldı. Birden aytıp saga zamanda Bilesiñ (oy) kim kaldı (ey)....	Barátom Bake, jól vagy-e? Neked küldöm az üdvözetemet. Csak levél útján érintkezve Nem tudtam elmondani a bajomat. Hátrahagyott rokonaim Szétszóródtak, számkivetetté lettek. Elmondanád-e valamikor, Az ismerőseim közül ki él még?	My friend Bake, are you well My friend, Bake, are you well? I'm sending you my greetings. Being in touch only through letters I couldn't tell you my about my trouble. My kinfolk I left behind Got scattered and exiled. Could you tell me sometime Who of my acquaintances are still alive?
189	Serkenin mayın aşadım Seksenge çıga çaşadım Toktunun mayın aşadım Toksongo çıga çaşadım. Naarazı bolboym calganga Nasibim kalsın baldarga. Iraazı bolom calganga Irisim kalsın baldarga.	Kecskezsírt fogyasztottam, Nyolcvan évig éltem. Toklyó ⁶⁵ zsírját fogyasztottam, Kilencven évig éltem. Nem haragszom e hamis világra, Jussom maradjon a gyermekekre. Elfogadom e hamis világot, Legyen a táplálékom a gyermekeké!	I have eaten goat fat, I lived for eighty years. I've eaten yearling fat, I lived for ninety years.m. I bear no grudge against this false world, Let the children also have my share. I accept this false world as it is, Let the children have my nourishment!
190	Sal, sal, sal, bilek Sarı mayga mal, bilek... Kunan koydu soy, bilek Kuyruguna toy, bilek.	Gyerünk, gyerünk baba! Sárga vajba süppeszd baba! Három éves birkát vágj, baba! Lakjál jól a farkával baba!	Come on, come on, baby! Sink it into yellow butter, baby! Kill a three-year-old lamb, baby! Eat your fill of its tail, baby!
191	Ubagım ötüp ketkenin, (Al) oylonboy cürgön ekemin. Ubagım kayda dep cürsöm	Észre sem vettem, Hogy elszállt felettem az idő, Ha megkérdem, hova lett	It takes me unawares That time has slipped away, When I ask where it's gone,

⁶⁵ Toklyó, egyéves birka

	(Al) uulga bergen ekemin. Kezegim ötüp ketkenin, Men keyibey cürgön ekemin. Kezegim kayda dep cürsöm Kelinge bergen ekemin.	Bizony, a fiamnak adtam. Korábban már rajtam volt a sor, De nem vettem észre. Bizony a menyemnek adtam, Észre sem vettem.	Verily, I've given it to my son. It was already my turn earlier, But I failed to notice it. I've given it to my daughter-in-law, And I didn't even notice it.
192=E8a	Kıl akkanday kıyalap Cılkı aydap ıskırıp, tak. Kıya cerge kargaday Sen da aldıñ ıskırıp, tak. Koyçuların koñur küü Koşup aytıp salkındap. Cılkıçının ırı eken Şır-şır-şır-şır şıñıldak, tak. Ay, ay, ay kelin, Oy, oy, oy kelin.	Ahogy hegycsúcsról lekering egy toll Ménest füttyel leterelnek, hóha! Szakadéknál várakozó varjúként Te is füttyültél, hóha! Csikósok dala volt, Hús helyen improvizált dal Csikósok dala volt Trallala, trallala, csikósdal, hóha! Aj, aj menyasszony, Oj, oj menyasszony.	Like a feather's circling down from the hilltop, Horses are driven down with a whistle, gee-ho. Like a crow waiting in the crevice, You also whistled, gee-ho! It was the horse-herders' song, Improvised in a cool place. It was the horse wranglers' song, Trallala, trallala, horse wranglers' song, gee-ho!
193	Kezigip cıldardın bir cıldarında, Kayırsız aylardın bir aylarında. Kaydadır alıp ketip çaştıgımdı, Karılık tuzağına bayladıñ da.	Találkoztunk az évek valamelyikében, Áldatlan hónapok valamelyikében Elvitted valamerre a fiatalságom, Vénség csapdájába ejtettél.	We met in some of the years, In one of the unblessed months. You snatched away my youth You trapped me in old age.
194	Ulam, ulam ukkum kelet sözüñdü Uulcanday baldan şirin sözüñdü. Ubarañdı tartıp cüröm ne kılam Ubayınga saldıñ menin özümdü. Kayra, kayra körgüm kelet özüñdü Karagattay cangan kara közüñdü. Kaysı künü koldon karmap aytamın Cürögümdö bek saktalğan sözümdü.	Újra és újra hallani akarom a hangodat Gyógynövénynél kellemesebb mézédés szavadat. Miattad szenvedek, mi tévő legyek? Magamra hagytál engem. Miközben állandóan látni vágyom, Olajbogyó fekete szemed, jaj! Mikor jön el a napja, hogy kezedet kezembe fogva Szívembe rejtett szavam elmondhatom?	I want to hear your voice again and again, Your honey-sweet words finer than herbs. You are the cause of my suffering, what shall I do? You have abandoned me. I keep yearning to see Your olive black eyes, alas! When will the day come when taking your hand in mine I can tell you the word hidden in my heart?
195	Adamga azkenekey ömür bergen Düynögö men namıska askım kelgen Caşoodo cantalaşıp dalbas urup Bir künü cay tababız kara cerden. Düynödö bugün çaşaym, ömür süröm Kim билет erteñkisin nak iş kümön. Oydo cok oynop-külüp turgan kezde Şum acal alıp keter katıp cügön.	Adott az embernek egy rövidke kis életet, hogy Becsülettel éljen a világon. Miközben reszkettünk egy kis életért, Mind megtaláljuk helyünket a fekete földben. Ma még a világon vagyok, élek De ki tudja, mi lesz holnap. Vidámság közepette eláll a lélegzet, Eljön a végzet, elvisz a hajóján.	Man's granted a brief span of life To live in this world decently. While running after a bit more life, We all find our place in the black earth. Today I'm still here, I'm alive, But who knows what will be tomorrow, In the midst of gaiety the breath gets lost, Fate comes and takes you in its boat.
196	Aşuusun aşıp Kemindin Kileygen gana (bir) töştü kemirdim.	<i>Kemin</i> hegyein átkelve Hatalmas melle húsát ⁶⁶ megettem volna.	Crossing the mountains of <i>Kemin</i> I would've eaten its huge breast ⁶⁷ . I'd looked into numberless houses,

⁶⁶ Általában bárányhússal kapcsolatban (GC??)

⁶⁷ Usually meaning lamb meat (GC??)

	San üydün da için da karalap men O koyçu, Suluusun gana taptım kelindin. E-i-iy, i-iy, i-iy...	Számtalan házba benéztem, Ó pásztor, Mire megtaláltam a legszebb menyecskét. Ej-haj,	Oh shepherd, When I found the most beautiful woman. Ay-hoy
197	Kat cazdım cön men koydum kol Barar (bir) ceriñ Aydiñ-Köl Ölbösöm kayta kelermin Kaygırba canım aman bol. Kaygırgan menen ayla çok Kaygırgan bizdey kayda çok. Kükük bir menen zeynep ⁶⁹ Ayrılgan bizdey kayda çok.	Levelet írtam, aláírtam, <i>Aydiñ-Köl</i> be mentél, Ha meg nem halok, visszajövök, Ne búsulj kedvesem, maradj egészséges! Ha búsulok sincs gyógyír, Mindenhol van, aki búsul, mint mi. Mint a kakukk, mint a <i>zeynep</i> ⁶⁸ madár Mindenhol van, ki elvált a párjától.	I've written a letter, I signed it, You went to <i>Aydiñ-Köl</i> , Unless I die, I will return, Don't brood, my dear, stay in good health! However I brood, there is no remedy, There are sad people like us everywhere, Like the cuckoo, like the <i>zeynep</i> ⁶⁹ bird, People part with their loves everywhere.
198	Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat, böpöm. Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat, böpöm. Kagılayın karaldım Kunan koydu soy, böpöm. Kuyruguna toy, böpöm. Aldey, aldey, ak böpöm	Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj babám! Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj babám! Ne búsíts drágám Hároméves juhót vágj babám, Lakjál jól a farkával babám! Tente, tente fehér babám!	Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle baby! Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle baby! Don't make me sad, darling, Kill a three-year-old lamb, baby, Eat your fill of its tail, baby! Sleep, sleep, my white baby!
199	Karargan toonun eteği Kayrılıp tuman ketebi? Karaaniñdan Altınay Kakşasam ünüm cetebi? Kızargan toonun eteği Kızarıp tuman ketebi? Kılığıñdan Altınay Kakşasam ünüm cetebi?	Feketéllő hegy oldalát Boritó füst eloszlik-e? Támaszom, <i>Altınay</i> , Hívó hangom utolér-e? Vöröslő hegy oldalát Vörösítő füst eloszlik-e? A viselkedésed miatt <i>Altınay</i> , Ha sírok, meghalod-e?	Will the smoke wrapping the side Of the black mountain vanish? My supporter, <i>Altınay</i> , Will my calling voice reach you? Will the smoke covering the side Of the Red mountain vanish? Will you hear it, <i>Altınay</i> , When your behavior makes me cry?
200	Cagalmay ötkön darakka Cagalmay cemin ilbeybi. Candatıp aytkan bir sözdü Caş adam özü bilbeybi.	Szürke héja leereszkedett az ágra Szürke héja nem tér-e el az esküjétől? Utalással mondott szóból Egy fiatalember nem ért-e?	A grey hawk has lighted on the branch, Won't the grey hawk breach its vow? Can't a young man understand What is merely hinted at?
201	Bazarbaydın Tölgön Mingen atı Kökdödön. Siksen cigit koşko alıp Beş cigiti boş kalıp, Ak-Cayık közdöy cönögön.	<i>Bazarbay</i> fia <i>Tölgön</i> Hátaslova <i>Kökdödön</i> . Nyolcvan vitézt vitt magával, Öt legényt magára hagyott, <i>Ak-Jayık</i> felé indult.	<i>Bazarbay's</i> son is <i>Tölgön</i> His mount is <i>Kökdödön</i> . He took eighty warriors with him, Leaving five lads behind, He started for <i>Ak-Jayık</i> .
202	Arpanın başı Korgon-Taş Ayagınan kel Otoo-Taş Ay sayın cırgap cürüügö Arak bir içpey bolgon mas.	Az árpa eleje <i>Korgon-Taş</i> (hava) <i>Otoo-Taş</i> havában érik meg. Minden hónapban szórakoztunk, Alkohol nélkül megrézegettünk.	The barley sprouts in <i>Korgon-Taş</i> (month) It ripens in the month of <i>Otoo-Taş</i> . We had a good time in every month, Intoxicated without alcohol.

⁶⁸ *Zeynap* madár a kirgiz legendákban élő szerelmes madár, aki nem leli meg a párját, hiába keresi.

⁶⁹ *Zeynap* is a bird in love who searches for its mate in vain in Kyrgyz legends.

	Ayıl go senin tamaşañ Artıkça cırgal oñgon çaş. Bel Kara-Suuñ, Ak-Beyit Bek sanaymın köp keyip.	A síkságon a te szórakozásod A gyönyörű fiatalságod idején van. <i>Bel Kara-Suu, Ak Beyit</i> ⁷⁰ Vágyakozva visszagondolok rátok.	In the plain your amusement Is the time of your beautiful youth. <i>Bel Kara-Suu, Ak Beyit</i> ⁷¹ I remember you with longing.
203	Atalap balañ ıylasa Ar kanday sözgö kıynasa. Akılduu bolup çoñoyup Atasın bala sıylasa. Enelep balañ ıylasa Ebi cok cerden kıynasa Estüü bolup çoñoyup Enesin bala sıylasa.	Apám! Ha így sír neked a gyermeked, Ha mindenféle szóra bír, Eszesnek neveld, Tisztelje apját. Anyám! Ha így sír a gyermeked, Ha olyanra kényszerít, amit nem tennél, Megértésre tanítsd, Tisztelje anyját.	Father! If your child cries like this to you, If he makes you utter all kinds of words, Bring him up to be clever, To respect his father. Mother! If your child cries like this, If he makes you do thing you wouldn't do, Teach him to show compassion, To respect his mother.
204	Erkelikke cetkirbey Malga sattı oy-day. Köz çaşıma karabay Çalga sattı oy-day...	Kényeskedésemet nem vette figyelembe, Eladott, jaj-jaj. Könnyeimet nem vette figyelembe Vénembernek adott, jaj-jaj!	He ignored my finicking, He sold me off, alas oh, He ignored my sobs and tears, He married me off to an old man, oh!
205	Aldey, aldey, aldey, böpöm Apañ ketti cumuşka. Apañ kelgençe ıylabagın Aldey böpöm, aldey böpöm.	Tente, tente, tente babám, Anyád munkába ment. Ne sírj, Míg anyád haza nem jön, Tente babám, tente babám.	Sleep, sleep, sleep my babe, Your mother's gone to work, Don't cry Till your mother comes home. Sleep, baby, sleep, my babe.
206	Men elime cazdim salamdı Eñsegen elim da amanbı? Egem Taala buyurup men (Men) elime esen barambı? El içine cazayın momintip, Mendegi bolgon kabardı. Elimde birge oynogon Teñtuşka aytam salamdı.	Népemnek küldtem üdvözetemet, Egészséges vagy-e látni vágyott népem? Mindenható Istenem ha megparancsolná, Hogy írjak népemnek? Ez esetben megírnám A velem kapcsolatos híreket. Odahaza velem együtt játszó Kortársaimat hadd üdvözöljem!	I've sent my greetings to my people, Are you in good health, my longed-for people? If the Almighty God should order it, How shall I write to my people? I would then write down The news that is about me. May I greet my peers Who used to play with me at home!
207	Kılımdan kılım eskerip, Kırgızdın kıraan şerlerin. Ar dayım esten çıgarbayt Altın çöyçök At-Başım Ak kalpak kırgız elderin. Caraşpaybı maktasam Malga cayluu cer bolgon. Baarı sonun kelişken Iriskısı çuburgan, Intimaktuu kırgız el.	Generációk sem feledik A kırgizek legvitézebb fiait. Ki nem megy az ember fejéből Az aranycsészéhez hasonlatos <i>At-Başı</i> , A fehér kalpagú ⁷² kırgız nép. Ne illene dícsérnem Állatok bővében álló földemet? Mind szép látványra, Mind bővében az élelemnek, Alkalmazkodó a kırgız nép.	Many generations won't forget The most valiant Kyrgyz champions, There is no way to forget <i>At-Başı</i> which is like a golden cup, The Kyrgyz people with the white hat ⁷³ . Isn't it proper to praise My land abounding in animals? All are nice to look at, All have an abundance of food, The Kyrgyz people are flexible.
208	Agarıp sakal çaç kaldı, Akılım ketip baş kaldı. Ardaktap sıylay turgula	Ősz szakállam, hajam maradt Eszement fejem maradt. Tiszteljetek továbbra is,	I still have my grey beard and hair, I still have my brainless head. Don't stop respecting me,

⁷⁰ Kırgız helynevek

⁷¹ Kırgız place-names

⁷² Ak kalpak- 'fehér kalpag', a kırgız férfiak nemzeti fejedője, egyben utalószó a kırgız nemzetre is.

⁷³ Ak kalpak- 'white hat', traditional headdress of a Kırgız man and reference to the Kırgız nation.

	<p>Aziraak ömür çaş kaldı. Aziraak ömür çaş kaldı.</p> <p>Bulbulday mukam ündü aldı Buldurap kızıl til kaldı. Buşayman kılbay sıylay tur, balдар, Bolcolubuz az kaldı. Bolcolubuz az kaldı.</p> <p>Kur ele kayrat söz kaldı, Kubatı ketip köz kaldı. Kadırlap sıylay turgula, balдар, Kamgaktay uşçu çaş kaldı. Kamgaktay uşçu çaş kaldı.</p> <p>Muun oorup, aksap but kaldı, Bulçuñdan kubat küçtü aldı. Meymandap sıylay turgula Möönötübüz az kaldı. Möönötübüz az kaldı.</p> <p>Eñkeyip alsız bel kaldı, Eegimden appak tişti aldı. Es-akıl menen sıylay tur Ebelek çöptöy çaş kaldı. Ebelek çöptöy çaş kaldı.</p> <p>Karuusu ketip kol kaldı, Kargıldanıp ün kaldı. Kabatır kılbay sıylay tur Kaytuuçu colgo az kaldı. Kabatır kılbay sıylay tur balдар, Kaytuuçu colgo az kaldı.</p> <p>Cetimiş aşıp çaş bardı, Birge öskön kurbum az kaldı. Caқşılap kuştay turgula, balдар, Caşoonun çegi az kaldı.</p> <p>Seksendi tayap çaş bardı Teñ öskön kurbum az kaldı. Sagıntpay kelip turgula, balдар, Saparım cakin az kaldı.</p> <p>Ulgaydım köñül burgula Urmattap sıylay turgula. Uzak col tartar kez keldi Uçurap ketip turgula.</p> <p>Kartaydım köñül burgula Kadırlap sıylay turgula. Kayta turgan kez keldi Kabarlaşıp turgula.</p>	<p>Kevéske kis éltém maradt. Kevéske kis éltém maradt.</p> <p>Fülemüle hangom elvitte Nyelvem érthetetlené tette. Nyugodtan tanúsítatok tiszteletet, Feltehetőleg kevés időm maradt. Feltehetőleg kevés időm maradt.</p> <p>Kevés üres szavam maradt Erőtlen szemem maradt. Méltósággal tiszteljétek gyerekek, Növényi éltém maradt. Növényi éltém maradt.</p> <p>Fájó ízületű lábam maradt, Ereje elszállt izmom maradt. Egy kicsit vendégljétek meg, gyerekek, Kevés időnk maradt! Kevés időnk maradt!</p> <p>Alig hajló derék maradt, A szám hirtelen fogatlan maradt. Ésszel tanúsítatok tiszteletet Száráz falevél évem maradt! Száráz falevél évem maradt!</p> <p>Fáradt, beteg karom maradt, Akadozó hangom maradt. Harag nélkül tiszteljétek, gyerekek Visszaútig kevés maradt Harag nélkül tiszteljétek, gyerekek Visszaútig kevés maradt.</p> <p>Hetvenen túl már a korom, Kortársaimból alig maradt. Tiszteletet tanúsítatok gyerekek Éltém végéig kevés maradt.</p> <p>Nyolcvanig elérő év maradt, Generációmból kevés maradt, Ne várakoztassatok, gyertek gyerekek, Indul a járatom, kevés maradt.</p> <p>Megöregedtem, figyeljétek, Ne sajnáljátok tőlem a tiszteletet. Hosszú útra indulok, Gyakran nézzetek be hozzám.</p> <p>Elaggottam, figyeljétek Ne sajnáljátok tőlem a szeretetet, Útött az órám, gyerekek Hírek nélkül ne hagyjatok!</p>	<p>I still have a little life left. I still have a little life left.</p> <p>My lark's voice is gone, My tongue is made unintelligible. You may safely show respect, I have probably little time left, I have probably little time left.</p> <p>I still have a few empty words, I have my poor eyesight left. Respect me, children, with dignity, I have a plant-like life left, I have a vegetal life left.</p> <p>I still have legs with hurting joints, I have muscles whose strength is gone. Give me a treat, children, We have little time left, We have little time left.</p> <p>I have a waist that hardly bends, My mounth is suddenly without teeth. Show me reasonable respect, I have years like dry leaves left! I have years like dry leaves left!</p> <p>I have my tired, ill arms left, I have my stuttering voice left, Respect me, children, without anger, There's little left till the return, Respect me without anger, children, There's little left till the return.</p> <p>My age is over seventy, There are hardly any of my peers left. Show respect, children, I have little left till the end of my life.</p> <p>Years going on eighty are left, Few of my generation are still here, Don't make me wait, childre, come, My vehicle is about to start, little is left.</p> <p>I've grown old, listen, Don't begrudge me your respect. I am starting on a long road, Drop in to see me often.</p> <p>I've grown very old, listen, Don't begrudge me your affection. My hour has struck, children, Don't leave me without news!</p>
209	<p>Kızıl kızıl kozunun Körpösü elem oyday.</p>	<p>Vörös barna barika Bundája voltam, sej-haj!</p>	<p>Reddish brown little lamb, I was its wool, ay, hey!</p>

	<p>Kız da bolsom bir üydün Erkesi elem oyday.</p> <p>Erkelike koybodu Çalga sattı oyday. Kaliñ malga kızığıp Malga sattı oyday.</p>	<p>Ha lány lettem volna, Kényeskednék, sej-haj!</p> <p>Nem törődött a kényeskedéssel, Vénnek adott, sej-haj, A fejpénzül kapott vagyon érdekelte, Eladott engem, sej-haj.</p>	<p>Had I been a maiden, I'd be finicky, ay-hey!</p> <p>He didn't bother about finicking, He gave me to an old man, ay-hey. His interest was the money he got for me, He sold me off, ay-hey.</p>
210	<p>Koroo başı çoñ koktu Oyлонup cürök köp soktu. Keçigesiñ kelbeysiñ Oyuñda takır men çokpu?</p> <p>Kök-Oydu şamal aydadı Köñüldü selki bayladı. Kök-Oydo beken bizdin el Körünöt beken taş, bağı?</p>	<p>Akol előtt mély patak, A szív csak elbúsult, Késsel, tán nem is jössz, Vagy tán elfelejtettél?</p> <p><i>Kök-Oy</i>-ban északi szél fúj, Szívemet szép lány ragadta el. <i>Kök-Oy</i> volt-e a mi hazánk? Látszik-e még sziklája, köteléke?</p>	<p>A deep brook's before the pen, The heart sinks into sorrow, You are late, maybe you don't come, Or perhaps you've forgotten me?</p> <p>A north wind was blowing in <i>Kök-Oy</i>, My heart was stolen by a fair lass. Was <i>Kök-Oy</i> our homeland? Can you still see its rock, its garden?</p>
211	<p>Cayloogo çıktım ermekke Cayloonun gülün termekke. Cayloonun gülü darı deyt Ooruluu cürgön cürökkö.</p> <p>Kıştoogo çıktım ermekke Kıştoonun gülün termekke. Kıştoonun gülü darı deyt Kıynalıp cürgön cürökkö.</p>	<p>Felmentem a nyári legelőre szórakozni, Nyári legelőn termő virágot szedni, Nyári legelő virága gyógyír Fájó szívre.</p> <p>Téli szálláshelyre mentem szórakozni, Téli szálláshely virágát szedni. Téli szálláshely virága gyógyír Vágyakozó szívre.</p>	<p>I went up the summer pasture to have a good time, To pick flowers growing on the summer pasture, Flowers of the summer pasture are remedy To an aching heart.</p> <p>I went to the winter camp to have a good time, To pick the flowers of the winter camp. The flower of the winter camp is remedy To a yearning heart.</p>
212	<p>Altından senin biyalañ Ay çıgadı kıyadan. Ayda ayliña baruuga senin Alganiñdan uyalam.</p> <p>Kümüştön senin biyalañ Kün çıgadı kıyadan. Kündö ayliña baruuga senin Küyövuñdön uyalam.</p>	<p>Aranyból a csészéd Hold kél a hegy mögül. Havonta faludba menni, Tartok az uradtól.</p> <p>Ezüstből a csészéd Nap kél a hegy mögül. Naponta a faludba menni Tartok az uradtól.</p>	<p>Your cup is made of gold, The moon's rising behind the mountain. To go monthly to your village – I'm afraid of your husband.</p> <p>Your cup's made of silver, The sun's rising behind the mountain. To go daily to your village – I'm afraid of your husband.</p>
213	<p>Altından söykö tagıp al Kızımdı ay tiygizbey bağıp al. Kümüştön söykö tagıp al Kızımdı kün tiygizbey bağıp al.</p> <p>Kümüştön söykö tagıp al. Kızımdı kün tiygizbey bağıp al. Altından söykö tagıp al Kızımdı ay tiygizbey bağıp al.</p>	<p>Aranyból függőt rakj a fülébe, Úgy nézz a lányomra, h. a hold sem érintheti. Ezüstből függőt rakj a fülébe, Úgy nézz a lányomra, h. a nap sem érintheti.</p> <p>Ezüstből függőt rakj a fülébe, Úgy nézz a lányomra, h. a nap sem érintheti. Arany függőt rakj a fülébe, Úgy nézz a lányomra, h. a hold sem érintheti.</p>	<p>Put ear-rings made of gold in her ears, Behold my daughter who can't be touched by the Moon, Put ear-rings made of silver into her ears, Behold my daughter who can't be touched by the Sun.</p> <p>Put ear-rings made of silver into her ears, Behold my daughter who can't be touched by the Sun. Put ear-rings made of gold in her ears, Behold my daughter who can't be touched by the Moon.</p>
214	<p>Ömürdün ötüp ketkenin (Al) oylonboy cürgön ekenmin Ubagım kayda dep cürsöm (Al) uulga bergen ekemin</p>	<p>Észre sem vettem, Hogy véget ért az élet. Ha megkérdem hova tűnt életem Bizony a fiamnak adtam.</p>	<p>I didn't even notice That life's come to its end. If I ask where my life's gone Sure enough, I've given it to my son.</p>

	Kezegim ötüp ketkenin Men keyibey cürgön ekemin Kezegim kayda dep cürsöm Kelinge bergen ekemin.	Már túljutott rajtam a sor, Észre sem vettem. Ha megkérdem, mikor kerül rám a sor, Bizony a menyemnek adtam.	My turn is long over, I didn't even notice it. If I ask when it is my turn, Sure enough, I've given it to my daughter-in-law.
215	Soň-Köldün başı sal menen Soodager ötöt mal menen. Solkuldap ıylap baratam Solugan Cantay çal menen Solugan Cantay çal menen.	<i>Son-Köl</i> ⁷⁴ feje koporsóban Kereskedők árujokkal haladnak. Zokogva sírva haladok, Mevénült <i>Jantay</i> val, Mevénült <i>Jantay</i> val.	The leader of <i>Son-Köl's</i> ⁷⁵ in the coffin, Merchants are progressing with their goods. I am going along sobbing With aged <i>Jantay</i> , With aged <i>Jantay</i> .
216	Kılçayıp arttı karasam, Elesteyt közgö bala çak. Sıymıktanıp kubansak da Barlığı bizge caraşat...	Ha hátranézek Eszembe jut gyerekkorom. Ha büszkélkedünk, örvendezünk is Nekünk való ez az utazás.	If I look back, I remember my childhood . We take pride and we rejoice, This journey suits us.
217??	Kök-Oydu şamal aydadı Köñüldü selki bayladı. Kök-Oydo beken bizdin el (Degi) körünöt beken taş, bağı? Sarı-Oydu şamal aydadı Sanaanı selki bayladı. Sarı-Oydo beken bizdin el (Degi) sagınat beken ey taş, bağı.	<i>Kök-Oyban</i> északi szél fújt, Szívemet szép lány ragadta el. <i>Kök-Oyban</i> volt-e a mi otthonunk? Látszik-e még sziklája, köteléke? <i>Sari-Oyban</i> északi szél fújt, Az eszemet szép lány vitte el. <i>Sari-Oyban</i> volt-e a mi otthonunk? Hiányol-e minket sziklája, köteléke?	A north wind was blowing in <i>Kök-Oy</i> , My heart was stolen by a fair lass. Was our home in <i>Kök-Oy</i> ? Can its rock, its garden still be seen? A north wind was blowing in <i>Sari-Oy</i> , A fair lass has driven me out of my mind. Was our home indeed in <i>Sari-Oy</i> ? Are we missed by its rock, its garden?
217??	Caramazan aytkandan kim toygon bar, İlgerki eldin nuskasın, kim koygon bar.		Who has had enough of Ramazan greetings? Who would give up the fathers' tradition?
218	Seyildep barıp suu boylop, Karmaymın çabak dep oylop. Baratsam suunun dabışı Çertkensiyt Tokom küü tolgop.	Elindultam a patak partján Halat fogni boldogan. Egyszer csak meghallottam a víz csobogását, Mintha <i>Tokom</i> ⁷⁶ zenéje lett volna.	I started along the river bank Happily to catch fish. Suddenly I heard the splashing of water, As if it were the music of my <i>Toko</i> ⁷⁷ .
219	Bir күнү tursam keçinde Tigi Çayektin arki çetinde. Poçtoçu kelip kat berdi Adres bar betinde. Başkalar menen işim çok Anda baldarım turgan esimde. Aça salıp karasam Anda, Ardagım degen söz turat.	Egyik este elüldögéltem Çayek másik oldalán. Jött a postás, levelet hozott, Feladó a borítékon. Másokkal semmi dolgom, A gyerekeimre gondolok. Amikor kinyitottam, Drágám volt a megszólítás.	One night I was sitting On the other side of Çayek. The postman came, bringing a letter, The sender was on the envelope. I don't bother about others, I'm thinking of my children. When I opened it, The salutation was: My darling.
220	Ak kayıñ түbü batkaktır Ak maral cünün taştaptır. Ak maralday kerilgen	Fehér nyárfa töve mocsaras, Fehér szarvas szőre elhullott. Fehér szarvas termetüm	The foot of the white poplar is marshy, The hair of the white stag's been lost. With the build of the white stag,

⁷⁴ *Szon-Köl* (helynév) mellett egy 15 éves lányt hozzáadtak egy vénhez (GC)

⁷⁵ Near *Son-Köl* (place-name) a lass aged 15 was married to an old man (GC)

⁷⁶ *Toko* – híres kirgiz népénekes, a Toktogul név rövidített alakja.

⁷⁷ *Toko* – famous Kyrgyz popular singer, short for the name Toktogul.

	<p>Ayaşım oyun baştaptır.</p> <p>Kök kayıñ түbü batkaktır Kök maral cünün taştaptır. Kök maral sinduu kerilgen Koşunam oyun baştaptır...</p>	<p>Barátom házastársá⁷⁸ játékbá kezdett.</p> <p>Kék nyárfa töve mocsaras hely, Kék szarvas szőrét hullatta. Kék szarvas termetű Szomszédóm játékbá kezdett.</p>	<p>My friend's spouse⁷⁹ started a game.</p> <p>The foot of the blue poplar is marshy, The blue stag was losing its hair. Having the build of a blue stag, My neighbour started a game.</p>
221	<p>Al kezde sen da çaşsın, men da caşmın Üy kılıp oynoçu elek taştın astın. Kez-kezde keñeş kılıp aytar eleñ Kempiri konoktoyt dep abışkasın.</p> <p>Kagazga nandı tuurap mayda- mayda Okşotup bötölködö suunu çayga, Çaynektin kapkagina kuyup berip İçkin dep aytar eleñ kayra-kayra.</p>	<p>Akkoriban te is én is fiatalok voltunk, Házát építettünk arany kavicsokból. Néha játékból mondtad, Feleségként megeteted a férjedet.</p> <p>Papírra kenyeret szeltél, Üvegben vízzel, mintha tea lenne Teáskanna fedelébe töltve nyújtottad, Igyál, mondtad elszántan.</p>	<p>You and I were both young then, We were building a house of golden pebbles. Sometimes you would say for fun, You'd feed your hubby as his wife.</p> <p>You sliced bread on some paper, With water in a glass as if it was tea, You handed it in the lid of the kettle, Drink! you would say with resolve.</p>
222	<p>Örgö ele çıksan kaynene Öbökö da bolot al dele. Barkına cetip iş kılsañ Cölok da bolot al dele.</p> <p>Uy saalıp, sütünñ caylanuu, Nan bışıp, çayıñ kaynaluu. Bolbogon cerden çır çıgıp Ketirdiñ dalay aylanı.</p>	<p>Ha emelkedőre méz fel, hej, az anyós Segítségére lesz. Ha tudatosan végzed a munkád, Támogatóra lelsz benne.</p> <p>Tehened megfejve, ott a tejed, Megsült a kenyered, kész a teád, Ha nem perelsz feleslegesén, Elébb hagyod abba a vitát.</p>	<p>When you're going uphill, your mother-in-law Will be helpful to you. If you do your work thoughtfully, You'll have her as your supporter.</p> <p>Your cow will be milked, there's your milk, Your bread will be baked, your tea's ready. If you don't quarrel unnecessarily, You will stop a dispute in time.</p>
223	<p>Kelişimdüü kelincan Kem körböymün uulumdan. Carı bolgon balama Canday ısıkuurulgan. Canday ısıkuurulgan.</p> <p>Elge ıymanduu kelin bol Menin soolguş kölüm bol. Cumuş kılсам kolum bol. Saparga çıksam colum bol Saparga çıksam colum bol.</p>	<p>Drága menyem⁸⁰, Méltó vagy a fiamhoz, Kedvese lettél a gyermekemnek, Forró lélekből gyúrtak, Forró lélekből gyúrtak.</p> <p>Népet tisztelő menyecske légy! El nem hervadó rózsám légy! Munkáját végző kezem légy! Ha elindulok, utam légy! Ha elindulok, utam légy!</p>	<p>My dear daughter-in-law⁸¹, You are worthy of my son, You've become my child's lover, You're kneaded from a hot soul, You are kneaded from a hot soul.</p> <p>Be a young wife who respects people! Be my rose that never withers! Be my hand that does the chores! When I set out, be my road! When I set out, be my road!</p>
224	<p>Sozula tartıp kün çıksa Soñ-Köldün cayık talaası. Oylogon oygo cetpese Sargarat adam balası.</p> <p>Köl boyunda kaz turat Köñüldü şaytan azgırat. Al şaytanga kirişsek Kimibizdi ant urat?</p>	<p>Ha lassan felkel a nap Soñ-Köl széles síkja felett Nem búsul-e az ember fia Ha nem érheti el a célját?</p> <p>Tó partján lúd áll Szívemet sátán hergeli Ha engedünk annak a sátánnak, Melyikünk esküje száll vissza?</p>	<p>When the sun rises slowly Over the wide plain of Soñ-Köl Does a man feel sad If he can't achieve his goal?</p> <p>A goose's standing on the lakeside, Satan is inciting my heart. If we yield to that devil Whose vow will be hit back?</p>

⁷⁸ Ayaş –'barátom házastársá', férfi és nő egyaránt lehet.

⁷⁹ Ayaş –'my friend's spouse' can be male and female alike.

⁸⁰ Új asszonynak mondott kívánság

⁸¹ Well-wishing said to a newly wed wife

225	<p>Abası salkın kölökö. Sen köñülüñ burbasañ Men burbaymın bölökkö.</p> <p>Caydın bir күnü şar akkan Canımdan akkan bulağım. Caş ekende oynogon Caş buradar inagım.</p> <p>Kıştın күnü kök kaşka Kıyadan akkan bulağım Kız ekende koşulgan (Anan) kız buradar inagım.</p> <p>Kulagiñda iymegiñ Kulpurat senin kiygeniñ Kuçaktap bir gün çatsam dep (Anan) kusadar bolup cürömün.</p>	<p>Hús levegőjű, árnyas Nem rabolják el a szívedet, Mások nem nyerhetik el.</p> <p>Nyár időben bővizű forrásom Mellettem csörgedez. Gyerekkori játszótársam, Régi barátom, kedvesem.</p> <p>Téli napon papírszáraz Völgyben feltörő forrásom. Lánykoromban megismertem Barátnóm, kedvesem.</p> <p>Füledben függőid, Viseleted szín pompás. Bárcsak egy éjszakát Ölelésben eltöltenék.</p>	<p>[You are like] Crisp air and shades, No one can steal your heart, Nobody else can win it.</p> <p>In summer time my ample spring Gurgling by my side. Whom I got to know in her maidenhood, My old friend, my darling.</p> <p>In winter days my fountain Gushing forth in a paper-dry valley. My girlfriend, my darling Whom I got to know in my maidenhood.</p> <p>Your earrings in your ears, Your costume is colourful. If only we could spend a night Embracing each other.</p>
226	<p>Kelepten içke bilegiñ Kelebi kabil tilegim? Buta atum cerden burkurayt Atır cıttuu ilebiñ. Atır cıttuu ilebiñ.</p>	<p>Cérnaszálnál vékonyabb a csuklód Elfogadod-e az ajánlatomat? Messziről érezni lehet Csodálatos illatodat, Csodálatos illatodat.</p>	<p>Your wrist is thinner than a thread, Will you accept my proposal? One can smell from afar Your wonderful fragrance, Your wonderful fragrance.</p>
227	<p>A kagılayın karaldım Altından beşik ırgap öt. Alganiñ menen cırgap öt. Kümüştön beşik ırgap öt Karaldım, Küyövüñ menen cırgap öt. Sagızganga cem berdim O kagılayın kulunum Sagınganda men keldim.</p> <p>O kagılayın Atadan kalgan calgızım Senin azabiñı tartıp</p>	<p>Szeretlek drágám, Ringó bölcsőd aranyból legyen. Házastársaddal boldog légy Ringó bölcsőd ezüstből legyen! Drágám, Vőlegényeddel boldog légy! Szarkának enni adtam, Ő az én drága picikém! Hiányzott, eljöttem hozzá.</p> <p>Szeretlek édesem, Apádtól csak te maradtál meg egyetlenem Hiányzol nekem mindig.</p>	<p>I love you, my dear, May your rocking crib be of gold. May you be happy with your spouse, May your rocking crib be of silver!</p> <p>Darling, May you be happy with your husband! I've given food to the magpie, She is my precious dear! I missed her so I've come to see her.</p> <p>I love you, my dear, You're the only one your father left behind, I miss you all the time.</p>
228	<p>Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat, böpöm. ıylaba, böpöm, ıylaba Apakeñ canın kıynaba.</p> <p>Atakeñ toygo ketiptir Çöntögü tolgon et kelet. Apakeñ toygo ketiptir Emçegi tolgon süt kelet Aldey, aldey, ak böpöm.</p>	<p>Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe feküdj babám. Ne sírj kisbabám, ne sírj, Nagyanyácskádnak ne nehezítsd!</p> <p>Apukád lagziba ment, Zsebe teli hússal jön. Anyukád lagziba ment, Tejtől duzzadó mellel jön. Tente picikém, tente.</p>	<p>Sleep, sleep, my white baby, Lie in a white cradle, baby Don't cry, little baby, don't cry, Don't make it hard for your granny!</p> <p>Your daddy's gone to a wedding, He is coming with pocketfuls of meat. Your mummy's gone to a wedding, She is coming with breasts bursting with milk. Sleep, little one, sleep.</p>
229	<p>Eskerme cazam ır başı Esiñe alsan eñ cakşı Esiñe albay sen koysoñ Talaada kalar söz başı.</p> <p>Balalık ötüp keterin</p>	<p>Emlékezetből kezdem a vers elejét De jó, ha eszedbe jut! Ha nem emlékszel, Felesleges volt elkezdenem.</p> <p>Észre sem vettem,</p>	<p>I begin the poem from memory, It's great if you remember it! If you don't remember, I began it in vain.</p> <p>I didn't notice</p>

	(Al) baykabay kalgan ekemin Balalık kezdi ötkörüp Baş çatıp kalgan kezegim.	Gyerekkorom elmúlását. Mikor már véget ért, Meg is bántam.	That my childhood was over. When it was over, I regretted it.
230	Tün menen coyloy baskanda Tülkülör tüşöt kapkanga. Tün eken dep er cigit, Maksatıñdan cazganba. Tün eken dep er cigit Maksatıñdan cazganba. Sen askada too kiyik Cete albadım zoo biyik.	Sej, az éjjel ravaszul ólálkodó Rókák csapdába esnek. Éjszaka hős legény, El ne vétsd a célodat! Éjszaka hős legény, El ne vétsd a célodat! Te sziklán élő hegyi zerge, Nem tudlak utolérni, nagy a hegy.	Hey, the foxes sneaking round at night Get caught in the trap. At night, gallant young man, Do not miss your target! At night, gallant young man, Do not miss your target! You chamois living on the rocks, I can't catch up with you, the mountain's large.
231	Aldey, aldey, ak böbök, Apañ toygo ketken. Emçegi menen süt kelet. Aldey, aldey, ak böbök, Atañ toygo ketken, Kesesi menen bir et kelet.	Tente, tente fehér baba, Anyád lagziba ment. Tejjel feszülő mellel jön, Tente, tente fehér baba, Apád lagziba ment, Teli zsák hússal jön.	Sleep, sleep, white baby, Your mother's gone to a wedding. She's coming with breasts bursting with milk. Sleep, sleep white baby, Your father's gone to a wedding, He is coming with a sackful of meat.
232	Asmandap uçkan ilaaçın Ilaaçın cayat kulaçın. Irdabay kantip koyoyun Baldarımđın kubançın. Kökölöp uçkan ilaaçın Ilaaçın cayat kulaçın. Irdabay kantip koyoyun Kızdarımđın kubançın.	Emelkedve repülő sólyom Kitárja szélesen szárnyait. Nem bírom ki, h. ki ne daloljam A gyerekeim miatti büszkeségem. Egekbe emelkedő sólyom Kitárja szélesen szárnyait. Nem bírom ki, h. ki ne daloljam A gyerekeim miatti büszkeségem.	The falcon flying ever higher Stretches its wings wide. I cannot help singing loud The pride I take in my children. The falcon rising into the skies Stretches its wings wide. I cannot help singing loud The pride I take in my children.
233	Bekbekey aştı, bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay aştı, say aştı Sanına saadak caraştı Aldey, aldey, aldey	Bekbekey element túl a hegyen Derekán jól állt az öv. Saksakay element, túl a völgyön Oldalán jól állt a tegez. Tente, tente, tente.	Bekbekey went beyond the mountain, The belt fitted his waist well. Saksakay went beyond the valley, The quiver fitted his side well. Sleep, sleep, sleep.
234	Ubagım ötüp ketkenin (Men) de oylonboy cürgön ekemin. Ubagım kayda dep cürsöm (Çirkin) uulga bergen ekemin. Kezegim ötüp ketkenin (Ali) keyibey cürgön ekemin. Kezegim kayda dep cürsöm (Men) kelinge bergen ekemin.	Az időm lejárt, Észre sem vettem. Ha megkérdem, hol az időm Bizony a fiannak adtam. Túlment rajtam a sor, Még most sem veszem észre. Ha megkérdem, mikor jön el az én sorom Bizony a menyemnek adtam.	My time is over, I haven't noticed it. If I ask where my time is, Sure enough, I've given it to my son. My turn's a matter of the past, I still take no note of it. When I ask when will it be my turn, Sure enough, I've given it to my daughter-in-law.
235	Cayloonun köğü caykalgan (Al) caş kezek öttü suy kaygan. Caş külgönçök baldarga da Tay ene bolduk balpaygan. Kıştoonun köğü caykalgan (Al) kız kesek öttü suy kaygan. Kızgaldaktay kızdarga da	Zöld pázsitú nyári legelőhöz hasonló Fiatalság elröppent, elszállt. Kacagva játszó gyerekek Nagymamája lettem. Ahogy nomádok telelőhelyén a széna repül, Szépséges lányságom úgy röppent el.	Youth like summer pastures of green grass Flies off in a jiffy. I've become the grandma Of kids playing amidst laughter. Like hay flies in the winter camp of nomads My fair daughter has flown off. I've become the grandma

	Çoñ ene bolduk balpaygan.	Menyasszonynak való lányok Nagymamája lettem.	Of girls ready to be brides.
236	Ay nuru cerge tögüldü Agaylar aççı köñüldü. Ardaktap cürüp ötölü Aldıda turgan ömürdü. Kün nuru cerge tögüldü Külgündör aççı köñüldü...	Holdfény áradt szét a földön, Fivérek tárjátok ki a szíveteket. Becsüljük meg értékét A ránk váró életnek. Napfény áradt szét a földön Leányok, tárjátok ki a szíveteket.	Moonlight has flooded the earth, Brothers, open up your hearts. Let us truly honour The life awaiting us. Sunlight has flooded the earth, Lassies, open up your hearts.
237	Ceñse eken, Sovet ceñse eken Tilekti Kuday berse eken. Soguška ketken bir boorum Aman bir esen kelse eken.	Győzzön a szovjet, győzzön! Teljesítse Isten a kérésemet! Háborúba menő testvérem Épen egészségben térjen haza!	May the Soviets win, may they win May God fulfill my wish! May my brother going to war Return home sane and sound!
238	Cakşını adam baykaybı? Camandar adam caykaybı? Cakşı menen bir cürsöñ Ölgöñçö kumar tarkaybı, tarkaybı? Ketken bir cagiñ karasam Köz cetkiz meykin keñ talaa. Carooker seni samasam Arılбайт іштен көп сана, көп sanaa...	Észre veszi-e az ember a jót? Vigasztalja-e a rossz az embert? Ha a jóhoz szegődsz Halálodig beteljesül-e a szenvedélyed? Ha utadra nézek, Szemmel be nem érhető a táv. Szépségem, rád gondolva Nem csökken szívem vágya.	Do you take note of what is good? Are you consoled by what is evil? When you take the side of what's good Will your passion be fulfilled before you die? If I look at your road, Eyes can't encompass the distance. My beautiful, thinking of you Doesn't soften the desire in my heart.
239	Üyüñ, üyüñ üy eken Üyüñ körkü çiy eken.	Házad, házad ház volt, Szépségét a nád adta.	Your house, your house was a real house, Its beauty owed to the reed
240	Sal, sal, sal, bilek Sarı mayga toy, bilek. Kunan koydu soy, bilek, Kuyruğuna toy, bilek. Örük beken beşigi Öböt beken akesi. Ciyde beken beşigi Cigit beken akesi.	Mozdulj, mozdulj, mozdulj baba, Sárga vajjal telj meg baba, Hároméves állatot vágj le baba, Lakjál jól a farkával baba! Szilva volt-e a bölcsője Megcsókolta-e az apja? Olajfűz volt-e a bölcsője Vitéz volt-e az apja?	Move, move, move little babe, Be full with yellow butter, babe, Kill a three-year-old animal, babe, Eat your fill of its tail, babe! Was his cradle a plum Did his father kiss him? Was his cradle an olive, Was his father a champion?
241	Şaldır-şuldur şarkıdayt, Şakek alıp catabı? Bıçak uçı çarkıdayt, May tomurup catabı? Kızıl koroz kıykıldap, kırman çaçtı. Kızıl toru ceñekem sandık açtı. Sandıgınan köp akça caynay kaçtı. Sandıgınan berem dep alıp catsa	Vidáman csilingel, Gyűrűt vesz elő? Bicska hegye fénylik Vajat szed vele? Vörös kakas kukorékolt, gabonát szórt szét, Piros arcú néném kitárta a ládát, Ládájából szétszóródott a sok pénz. Ládájából szétszóródott a sok pénz.	It's clinking merrily, Is she getting out a ring? The tip of the jackknife's shining, Is she getting out some butter? A red cock crowed, scattering corn, My red-faced aunt opened the chest, Loads of money scattered from her chest, Loads of money scattered from her chest.
242	Assaloomu aleykim, catkan baylar	<i>Selamünaleyküm</i> ⁸² fekvő urak, Juhokkal teli aklú urak. Ezt a nyájat vándorláskor ki tereli?	<i>Selamünaleyküm</i> ⁸³ masters in bed, Masters with penfuls of sheep. Who drives this flock when migrating?

⁸² Peace be with you (the formal greeting of Muslims).

⁸³ Peace be with you (the formal greeting of Muslims).

	<p>Koroo tolup köp koyu batkan baylar. Bu koyuñdu köçköndö kimiñ aydar? Kul çarığın süyrötüp, kuluñ aydar.</p> <p>Kara ögüzün kañtarıp taşka baylar Könöçögü tögülüp şoru kaynar. Assaloomu aleykim, döötü kalam Tördö catkan baylarga, berdik salam.</p>	<p>Saruját a földön hüzva szolgák terelik.</p> <p>A fekete ökröt szorosan kőhöz kötő szolgák Tömlőbe öntött ételt kapnak, sokat szenvednek <i>Selamünaleyküm</i> töltőtoll, Köszöntöttük a főhelyen ülőket.</p>	<p>Dragging their feet servants drive them.</p> <p>Servants tying the black ox tight to a stone, They get food in a sheepskin, they suffer a lot. <i>Selamünaleyküm</i> fountain pen, compound???? We've greeted those sitting in the pride of place.</p>
243	<p>Talaadağı şırılđañ ey Kuladağı şırılđañ ey. Şırılđañçı şykıbiz ey Kaçan kelet uykubuz ey.</p> <p>Aman bolso cılkıbiz ey Tañda kelet uykubuz ey. Adır-adır cerlerden ey Aygır minip biz keldik ey.</p>	<p>Tarlón csikósdal, hej Kulában⁸⁴ csikósdal, hej, Csikósdalt fújni szokás Mikor álmosodunk el, hej?</p> <p>Ha egészséges a ménesünk, Reggelig nem álmosodunk el, hej. Dimbes-dombos hegyekről, hej Ménre ülve mi jöttünk, hej</p>	<p>Wranglers' song on the stubble-field, hey, Horse-herders' song in Kula⁸⁵, hey, The wranglers' song is sung aloud, hey, When shall we get sleepy, hey?</p> <p>When my stud horses are sleepy, hey, We won't get sleepy till morning, hey. From undulating mountains, hey We've come riding a steed, hey</p>
244	<p>Adır-adır cerlerden ey Aygır minip biz keldik ey. Aygır oozun tarta albay ey Bay üyünö tuş keldik ey ...</p>	<p>Dimbes-dombos hegyekről, hej Ménre ülve mi jöttünk, hej A mént nem tudtuk féken tartani, Abba a házba csak úgy érkeztünk</p>	<p>From undulating mountains, hey We've come riding a steed, hey. We failed to keep the steed in check, We've just come into that house.</p>
245	<p>Kıy koroz, kıy koroz kırman çaçar Kız albagan cigitter teñge çaçar. Teñgeleri teşikten ırgıy kaçar.</p>	<p>Lusta kakas, lusta kakas szalmát szór, Nem nósülő legény mind pénzt szór. Pénzek a lyukon kifolynak.</p>	<p>A lazy cock, a lazy cock scatters straw, A lad who doesn't marry scatters money, The money flows out through the hole.</p>
246	<p>Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik...</p>	<p>A lovat nem tudtuk féken tartani, Abba a házba véletlenül betértünk.</p>	<p>We failed to hold the horse in check, We've come into that house by chance.</p>
247	<p>Kıçınekey balası ala kaçtı. Kıçınekey balası berbeymin dep ala kaçtı Ala kaçtı...</p>	<p>Kisgyereket elkapott, elszaladt vele, Kisgyereket nem adom vissza, mondta, elszaladt, Elszaladt.</p>	<p>He snatched a little child, he ran away with him, I won't give back the little child, he said, he ran away, He ran away...</p>
248	<p>On eki ayda bir kelgen orozo can Orozonun onu sizge, onu bizge, Orozonun soobu tiysin sizge. Orozonun bitirin beriñ bizge.</p>	<p>Tizenkét havonta eljövő böjti lélek A böjtből tíz a miénk, tíz a tiétek! A túlvilágon jutalom nektek járjon érte. A böjti alamizsnát mi fizessük!</p>	<p>Spirit of fasting that comes once in twelve months Ten of fasting [days] is our, ten is yours! May you get reward for it in the world to come, May we pay the alms of fasting!</p>
249	<p>Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim, Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Adır, adır toolordon Argımak minip men keldim. Argımak oozun tarta albay,</p>	<p>Halmos-hátas hegyekről Bikára ülve én jöttem, A bikát féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p> <p>Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve én jöttem, A csödört féken nem tarthattam,</p>	<p>From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a bull. I failed to keep the bull in check, I've come into this house by chance.</p> <p>From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a stallion. I failed to keep the stallion in check,</p>

⁸⁴ *Kula* – lehet egy kirgiz helynév.

⁸⁵ *Kula* – might be a Kyrgyz place-name.

	Uşul üygö tuş keldim.	Abba a házba véletlenül érkeztem.	I've come into this house by chance.
250	Orozonun onu bizge, onu sizge, Akiretke barganda soobu sizge.	A böjtből tíz a miénk, tíz a tiétek! A túlvilágon jutalom nektek járjon érte.	Ten of the fasting [days] is ours, ten is yours, May you have rewards for it in the world to come.
251	Caramazan ayta keldim eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcstökbe!	I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram!
252	Adir, adir toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt....	Dimbes-dombos hegyekről Lóháton megérkeztem, A ló száját nem tudtam visszatartani, Abba a házba véletlenül érkeztem. Abban a házban a nővérekém Kicsikét önteltnek látszik.	From undulating hills I have arrived on horseback, I couldn't hold the horse in check, I've come to that house by chance. My sister in that house Appears a bit conceited...
253	Adir, adir toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim, Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydün carığı Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt. Bıçak uçu cılıldayt, May tomurup catabı? Kazan-ayak kıldırayt Kurut alıp catabı?..	Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttem, A csödör száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem. Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttem, Bika száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem. Abban a házban a fény, Pislákolni látszik, Abban a házban a néném Kényeskedni látszik. Bicska hegye csillog, Vajat szednek-e vele? Edénycsörömpölés hallatszik, Szárított sajtot hoznak-e?	From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a stallion. I failed to keep the stallion in check, I've come into this house by chance. From undulating mountains I've come riding a bull. I failed to keep the bull in check, I've come into this house by chance. The light in that house Seems to be glimmering, My auntie in that house Seems to be finicking. The tip of the jackknife's shining, Is butter being taken out? Pots are heard clattering, Is dried cheese being brought?
254	Altından neçen buyum casalbaybı Alganiñ turmuş sırım çeçe bilse. Al adam kündön küngö caşarbaybı Al adam kündön küngö caşarbaybı...	Aranyból mi minden nem készül Akit elvettél (feleséged) bár megfejtene az élet titkát! Az ember nem lesz-e egyre fiatalabb, Az ember nem lesz-e egyre fiatalabb?	What a lot of things are not made of gold, Would to God your wife could find out the secret of life! You won't grow ever younger, You won't grow ever younger, will you?
255	Kurut berseñ turup ber Beti- koluñ cuup ber.	Indulj, szárított túró adj! Kezet-arcot mossál, adj!	Come on, give me dried cheese! Wash your hands and feet, give some!
256	Caramazan, caramazan....	Ramazán köszöntő, Ramazán köszöntő	Ramazan greeting, Ramazan greeting
257	Adir, adir toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim....	Dimbes dombos hegyekről Lóra szállva én jöttem. A ló száját nem tudtam megtartani, Abba a házba véletlenül jöttem.	From undulating hills I have arrived on horseback, I couldn't hold the horse in check, I've come to that house by chance.
258	Assaloomu aleykum, ıramazan,	Selamünaleyküm Ramazán köszöntő	Selamünaleyküm is the Ramazan greeting,

	<p>On eki ayda bir kelgen orozo can. Onu sizge, onu bizge, Orozo karmasañ soobu sizge.</p> <p>Assaloomu aleykum, iramazan, Paygambarım mingeni toru ala at Tomuguna kuyruğu orolot. Paygambarım mingeni karala at Kapçıtına kuyruğu orolot.</p> <p>Paygambarım mingeni kızıl ingen Kızılına kızığıp kızı mingen. Paygambarım mingeni kula ingen Kubalasa taylagı carga kirgen.</p> <p>Paygambarım mingeni çal baş buura Baki cektun enesi Batma Zuura Paygambarım mingeni toru ala at Tomuguna kuyruğu orolot....</p>	<p>Tizenkét havonta eljövő böjti lélek Tíz a miénk, tíz a tiétek! Ha böjtöltök, a túlvilágon jutalom nektek járjon érte.</p> <p>Selamünaleyküm Ramazán köszöntő A prófétám tarka almásderes háta lova Patájáig érő farkú háta lova. A prófétám fekete tarka háta lova Combjáig érő farkú háta lova.</p> <p>A prófétám vörös bundás tevéje Vörös tevéjére irigykedve a lánya ült fel, A prófétám szürke bundás tevéjét Ha megkergeti, elveszíti az utódját.</p> <p>A prófétám fehér fejű hím tevéje⁸⁶, Mindenki anyja Fatima Zuhra, A prófétám tarka almásderes háta lova Patájáig érő farkú háta lova.</p>	<p>Fasting spirit that comes every twelfth month. Ten is our, ten is yours! If you fast, you deserve reward in the world to come.</p> <p>Selamünaleyküm is the Ramadan greeting, The apple-grey saddle horse of my prophet His mount with its tail reaching its hooves, The mottled black mount of my prophet, His saddle horse with its tail reaching its thighs.</p> <p>My prophet's red-haired camel, His daughter mounted his red camel with envy, If she chases my prophet's grey-haired camel It will lose its offspring.</p> <p>My prophet's white-headed camel bull⁸⁷, Fatima Zuhra is the mother of us all, My prophet's mount is a dapple-grey horse, The tail of the mount reaches to its hooves.</p>
259	<p>Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak kočkordoy bala bersin beşigiñe...</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Tizenkét havonta eljövő böjti lélek! Ó, ramazán köszöntöt énekelve jöttem el kapudhoz, Fehér koshoz hasonló kisbabát adjon bölcsődbe.!</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, The spirit of fasting comes once in twelve months! Oh I've come to your gate singing a Ramazan greeting, May it give you a babe like a white ram in your cradle...!</p>
260	<p>Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt.</p> <p>Kazan-ayak kaldırayt May tomurup catkanbı?</p>	<p>E ház teteje Ütött-kopottnak látszik, Abban a házban a néném Kényeskedni látszik.</p> <p>Fazékcşörömpölés hallatszik, Vajon vaját hoznak-e?</p>	<p>The roof of this house Appears to be shabby. My auntie in that house Appears to be finicky.</p> <p>The clatter of pots can be heard, Is butter being brought?</p>
261	<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak kočkordoy uul bersin beşigiñe.</p>	<p>Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe!</p>	<p>I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram!</p>
262	<p>Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt.</p>	<p>E háznak a teteje Kopottnak látszik, Abban a házban a néném Gógösnek túnik.</p>	<p>The roof of this house Appears to be shabby. My auntie in that house Appears to be haughty.</p>
263	<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak kočkordoy uul bersin beşigiñe.</p> <p>Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt.</p>	<p>Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe!</p> <p>E háznak a teteje Kopottnak látszik,</p>	<p>We've come to your gate to greet Ramazan, May it give you a son like a white ram in your crib!</p> <p>The roof of this house Appears to be shabby, The mistress of this house</p>

⁸⁶ Buura- hím tevé

⁸⁷ Buura- camel bull

	<p>Takta soko takıldayt. Takıldatpa ceñeke. Mendey balañ cok bele? Kakıldatpa ceñeke.</p> <p>Uşul üydün üzügü Üzülünkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülünkü körünöt.</p> <p>Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tarta albay, Uşul üygö tuş keldik.</p> <p>Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik, Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik....</p>	<p>E ház úrnője Gógösnek túnik.</p> <p>Fa mozsár csikorog, Ne csikorgasd néném! Nem volt-e hozzám hasonló gyermeked? Ne kelljen hízelegnem néném!</p> <p>E háznak a teteje Útött-kopottnak látszik, E ház úrnője Gógösnek látszik.</p> <p>Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.</p> <p>Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.</p>	<p>Appears to be haughty.</p> <p>A wooden mortar is creaking, Don't keep creaking it, auntie! Haven't you had a child like me? Don't let me beg you, auntie!</p> <p>The roof of this house Appears to be shabby, The mistress of this house Appears to be haughty</p> <p>From rolling hilly mountains We've coming riding a stallion. We failed to keep the stallion in check, We've come to this house by chance.</p> <p>From undulating mountains We've come riding a bull. We failed to hold the bull in check, We've come to this house by chance.</p>
264	<p>Assaloom aleykum, caramazan, Caramazan aytkanga keldim men da. Caramazan aytamin kündö men da. Caramazan aytkandan tıngan cokmun.</p> <p>Caramazan aytılıp күnügö da On eki salam bir kelip aytar elem. Salamdaşıp özüñö kaytar elem. Adır, adır cerlerden aygır minip, Tañ atkança kelemın, tañga cürüp. Budur, budur cerlerden buka minip Muñdanamın, kelemın buurusunan....</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> Ramazán Ramazánt köszönteni jöttem én is, Ramazánt éneklek naponta én is. Ramazánt énekelni meg nem untam.</p> <p>Ramazánt énekelni minden nap Tizenkét üdvözlétét megénekelni jöttem. Téged köszönteni visszatértem. Dimbes dombos helyekről lóra szállva elindultam Reggel érkeztem Halmos dombos helyekről bikára ülve Elbúsulva honvágyamtól elindultam.</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i>, Ramazan, I've come to greet Ramazan, too, I'm singing Ramazan every day. I haven't had enough of singing Ramazan.</p> <p>To sing Ramazan every day, To sing its twelve greetings I've come. I have returned to greet you. From hilly places mounting a horse I set out, I arrived in the morning, From rolling mountains, on a bull I set out, saddened by homesickness...</p>
265	<p>Assaloom aleykim, el agası, Elden eken atamdın şıbagası. Altın eken atının takagası Kümüş eken tonunun cakagası.</p> <p>Koş arıktan attagan koydun izi Koy çaşırıp berem deyt baydın kızı. Koş arıktan attagan taydın izi Tay çaşırıp berem deyt baydın kızı.</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> elnökünk Néped táplált téged. Arany patkó a lovadon Ezüst szegélyű a bundád.</p> <p>Két csapáson halad a birkanyájad A bég lányá annál is többet igér. Két csapáson halad a ménesed A bég lányá annál is többet igér.</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> our president , You've been fed by your people. Golden horse-shoes on your horse, Your furcoat's trimmed with silver.</p> <p>Your flock of sheep follows two trails, The bey's daughter promises even more. Your stud follow two trails The bey's daughter promises even more.</p>
266	<p>Assaloomu aleykum, paygambarım</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> Prófétám</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i>, my Prophet!</p>

	<p>Samarkanda kız çıktı candın baarın. Men barıp küröşöyün al kız menen lyıktar maga bergin batalarıñ.</p> <p>Koy balam, barba, dedi, tilimdi alsañ Kor bolosuñ kelbegenge özüñ barsañ. Oyloçu tekeberdik carabayt go Al cakta menmensingen bolot sarsañ.</p>	<p>Egy szamarkandi lány győzte le az összes birkózót. Hadd menjek küzdjek meg azzal a lánnyal, Szent emberek imát mondjatok értem!</p> <p>Ne menj kicsim, kért apám, hallgass meg, Ne keresd a bajt magadnak. Gondolj bele apám, mennyire illetlen büszkélkedni, Egy szemtelen lánnyal.</p>	<p>A girl from Samarkand has beaten all the wrestlers. Let me go and fight with that girl, Holy people, please, pray for me!</p> <p>Don't go, honey, asked my father, listen to me, Don't look for trouble! Just think, my father, how indecent it is To boast of an impudent daughter.</p>
267	<p>Assaloom aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can. Orozonun onu bizge, onu sizge Orozonun bitirin bersin bizge.</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő, Tizenkét hónapban egyszer megjelenő böjti lélek. Tíz böjtös nap legyen a miénk, tíz a tiétek! A ramazáni alamizsna essen ránk!</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, Spirit of fasting, appearing every twelfth month. May ten fasting days be ours, ten yours! May the Ramazan alms be our turn!</p>
268	<p>Caramazan aytkandan kim toygon bar? Bayırkinn nuskasın kim koygon bar?</p>	<p>Van-e a ki megúnta a Ramazán köszöntöt? Van-e aki a régi hagyományt megszakítja?</p>	<p>Has anyone got fed up with the Ramazan greeting? Is there anyone who would break the tradition?</p>
269	<p>Assaloom aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can. Orozobuz kabıl bolsun, karmagan can.</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i>, Ramazán köszöntő, Tizenkét hónapban egyszer megjelenő böjti lélek. Böjtött tartók áldozata fogadtassék el!</p>	<p><i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, Spirit of fasting, appearing every twelfth month. May the offering of fasters be accepted!</p>
270	<p>Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik.</p> <p>Adır-adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik....</p>	<p>Dimbes dombos hegyekről Ménre szállva mi jöttünk, A mén száját nem tudtuk féken tartani, Abba a házba véletlenül mentünk,</p> <p>Dombos hegyekről Bikára ülve mi jöttünk, A bikát nem tudtam irányítani, Abba a házba véletlenül érkeztünk.</p>	<p>From undulating mountains We've come riding a steed. We failed to bridle the steed, We've come into that house by chance.</p> <p>From hilly mountains We've come riding a bull. I failed to control the bull, We've come into that house by chance.</p>
271	<p>Adır, adır toolordon ey-ey Aygır minip biz keldik ey-ey Aygır başın tarta albay ey-ey Uşul üygö tuş keldik ey-ey.</p> <p>Budur-budur toolordon ey-ey Buka minip biz keldik ey-ey Buka başın tarta albay ey-ey Uşul üygö tuş keldik ey-ey.</p>	<p>Dimbes dombos hegyekről sej, haj Ménre szállva mi jöttünk, sej, haj A mén száját nem tudtam tartani, sej, haj Abba a házba véletlenül mentünk, sej, haj</p> <p>Dombos hegyekről sej, haj Bikára ülve mi jöttünk, A bika fejét nem tudtam tartani, Épp hogy ideértünk, sej, haj</p>	<p>From undulating mountains, ey, hey, We've come riding a steed, ey, hey, I failed to hold the steed's mouth, ey, hey, We've come to that house by chance, ey hey</p> <p>From the hilly mountains, ey, hey We've come riding a bull, ey, hey, I failed to hold the bull's mouth, ey, hey, We just managed to arrive, ey hey.</p>
272	<p>Adır-adır toolordon Arkar minip biz keldik. Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik</p>	<p>Dimbes dombos hegyekről Vadjuhra felülve mi jöttünk. Halmos-hátas hegyekről Bikára felülve mi jöttünk.</p>	<p>From undulating mountains We've come riding a wild sheep. From hilly, wavy mountains We've come riding a bull.</p>
273	<p>Adır-adır toolordon</p>	<p>Dimbes dombos hegyekről</p>	<p>From undulating mountains</p>

	Ayır minip biz keldik. Ayır başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik.	Ménre szállva mi jöttünk. A mént nem tudtuk féken tartani Abba a házba véletlenül jöttünk. Halmos-hátas hegyekről Bikára ülve mi jöttünk. A bikát nem tudtuk féken tartani Ebbe a házba véletlenül érkeztünk.	We've come riding a steed. We failed to bridle the steed, We've come into that house by chance. From hilly, wavy mountains We've come riding a bull. We failed to bridle the bull, We've come into this house by chance.
274	Kurut berseñ turup ber Beti-koluñ cuup ber.	Ha szárított túró adsz, indulj, adj Kezet arcot mosva adj.	If you give dried cheese, come on, give some, Give some, after washing hands and face.
275	Kündöş katın kurusun Berdim, berdim dep koyot Ceñine katıp cep koyot. Kıy koroz, kıy koroz kırman çaçar Kız albagan cigitter teñge çaçar. Teñgeleri teşikten ırğıy kaçar.	Fene beléd másodfeleség Azt mondja, h. adtam, adtam, Berejti ruhaujjába és maga eszi meg. Lusta kakas, lusta kakas szalmát szór, Nem nósülő legény mind pénzt szór. Pénzek a lyukon kifolynak.	??=a fenti Plague on you, second wife, She says: I've given, I've given, She hides it in her sleeve and eats it. A lazy cock, a lazy cock scatters straw, A lad who doesn't marry scatters money, The money flows out through the hole.
276	Adır, adır toolordon Ayır minip biz keldik Ayır başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Bıdır, bıdır toolordon Buka minip biz keldik Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik....	Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk. Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	From hilly and smooth-backed mountains We've come riding a stallion. We failed to keep the stallion in check, We've come into this house by chance. From rolling mountains We've come riding a bull. We failed to hold the bull in check, We've arrived in this house by chance.
277	Berdim, berdim dep koyot Eteginen alıp cep koyot.	Adtam, adtam, mondja Titokban maga eszi meg.	I've given, I've given, she says, She eats it up all in secret.
278	Sayga bütkön sarı tal Irgay emey emine.	A patakból kihajtó szöke ág Mi volt, ha nem madárcseresznye?	The blond branch sprouting from the brook, Was nothing else but bird-cherry, wasn't it?
279	Men elem Kayberen kiyik Mültelü ok mürümö tiyip. Mına men aldında turam Caradar başımdı iyip. Kükük, kükük. Men elem Kayberen kiyik Mültelü ok mürümö tiyip. Mına men aldında turam Caradar başımdı iyip. Kükük, kükük.	Én voltam a Csodaszarvas ⁸⁸ Jelző golyó a vállamba fúródott. Ím előtte állok Sebzett fejem félrehajtom, Kakukk, kakukk. Én voltam a Csodaszarvas Jelző golyó a vállamba fúródott, Ím előtte állok Sebzett fejem félrehajtom. Kakukk, kakukk.	I was the Miraculous Stag ⁸⁹ A warning bullet hit my shoulder. Behold, I'm standing before you, My wounded head turned to the side, Cuckoo, cuckoo. I was the Miraculous Stag A warning bullet hit my shoulder. Behold, I's standing before you, My wounded head turned to the side, Cuckoo, cuckoo.
280	Çımyıyandan körpöçöñ Çıdabaym seni körbösöm. Çın barkıña cetermin men	Selyemből ⁹⁰ a nyeregtakaród, Nem élem túl, ha nem látlak. Tudom a valós értékedet,	Your saddle cloth is made of silk ⁹¹ , I'll die if I can't see you. I am aware of your true value,

⁸⁸ Kayberen –1. 'mindenféle vadállat'; 2. 'a régi kirgiz hitvilágban az állatok fejedelme'.

⁸⁹ Kayberen –1. 'all sorts of wild beasts; 2. 'the prince of the beasts in the old Kyrgyz mythology'.

⁹⁰ Çımyıyan –Kaşgarból hozott erős vászon.

⁹¹ Çımyıyan –strong linen cloth from Kaşgar.

	Çin acal cetip ölbösöm. ... beret karılık Karılıktı turganım çok sağınıp. Ataganat koldon keler iş bolso Turbayt belek kayra on beşke cañırıp....	Ha nem ütött még halálom órája. ...az öregség okozza, Nem akartam, h. utolérjen. Bár tehetnék ellene Tizenöt évesek maradnánk ismételten.	If the last hour of my life hasn't struck. ...it's caused by old age, I didn't want it to catch me. If only I could fight it off, We'd stay fifteen years old again.
281	Adır, adır toolordon Argımak minip men keldim. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka murdun tarta albay Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçı cıltrayt, May tomurup atkanbı?	Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttem, Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve én jöttem. Bika száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem. Bicska hegye csillog, Vajat szednek-e vele?	From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a stallion. From undulating mountains I've come riding a bull. I failed to hold the bull in check, I've come to this house by chance. The tip of the jackknife's shining, Is butter being taken out?
282	Orozonun onu bizge, onu sizge Orozonun bitirin bersin bizge. Kızıl koroz kıykañdap kırman çaçtı Kızıl-toru ceñkem sandık açtı Sandığınan akçası çubay kaçtı. Adır, adır toolordon Arkar minip men keldim. Arkar oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim.	Tíz böjtös nap legyen a miénk, tíz a tiétek! A ramazáni alamizsna essen ránk! Vörös kakas mellét düllesztve szénát szórt, Piros arcú menyasszony kinyitotta a ládát. Ládájából a pénze kiszóródott, Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	May ten fasting days be ours, ten yours! May the Ramazan alms be our turn! The red cock strutting, scattered all the hay, A red-cheeked bride opened up the chest. The money got scattered from her chest. From rolling-backed mountains We've come riding a stallion. We failed to hold the stallion in check, We've come to this house by chance.
283	Paygambarım mingeni kündöy kaşka Kümüş cügön başında, tizgin başka.	A prófétám lova mint a nap, hókás Ezüst a zablája, a kötőfék különleges	My prophet's horse is like the sun, it has a blaze, Its bit is silver, its reins are special.
284	Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka başın tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçı caltıldayt May tomurup atabı? Sandık oozu kıldırayt, Akça bergen atabı?	Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk. Kés hegye fénylik Vajat szednek vele? Ládatető csikorog Pénzt szednek elő?	From undulating mountains We've come riding a bull. We failed to hold the bull in check, We've come to this house by chance. The tip of the knife is shinking Is butter being taken out? The lid of the chest is creaking, Is money being taken out?
285	Budur-budur toolordon Buka minip men keldim. Bukanın oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Kazan-ayak kaldırayt May tomurup catabı? Sandığı da kaldırayt Akça berip catabı?	Dimbes dombos hegyekről Bikára szállva jöttem. A bika száját nem tudtam taratani, Ebbe a házba véletlenül tértem. Edényekből hang hallatszik Vajat olvasztanak Ládát csikorgatnak Pénzt adnak?	From undulating hills, hey I have arrived riding a bull, I couldn't hold the bull in check, I've come to that house by chance. There is a noise from the vessels, Butter's being melted. A chest's being creaked, Is some money given away?

286	Caramazan ayta keldik ešigiñe Ak koçkordoy uul bersin bešigiñe. Caramazan aytkan menen kim toygon bar? İlgerkinin nuskasin kim koygon bar?	Ramazánt köszönteni jöttünk a kaputokhoz Fehér koshoz hasonló gyerek szülessen a bölcsődbe! Van-e aki ráunt a ramazáni köszöntőre? Ősi nép hagyományát ki is dobná el?	We've come to your gate to welcome Ramazan, May a child like a white ram be born to your cradle! Has anyone got fed up with Ramadan greetings? Who would throw away the tradition of ancestors?
287	Assaloom aleykum, caramazan, Ayta keldim uşul üygö(ñ) orozo can. Orozonun onu bizge, onu sizge, Orozonun bitirin beriñ bizge.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Mondásával, böjtölő lélek, léptem e házba. Áldozatodból tíz nekünk, tíz neked! Ramazán végi jutalmadat mind nekünk!	Saying <i>Selamünaleyküm</i> , the Ramazan greeting, I, fasting soul, entered this house. Ten for us and ten for you of your sacrifice, All your reward at the end of Ramazan for us!
288	Assaloom aleykim, caramazan On eki ayda bir kelgen caramazan. Uktap catkan baldarga Umay salam. Kulak kakkıla baarıñarga Dubay salam. Orozogo soyulgan kara boruk Atalardan kalıptır, uşul coruk. Caramazan ayta keldik ešigiñe Ak koçkordoy uul bersin bešigiñe.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Tizenkét havonta eljövő Ramazán köszöntő Minden alvó gyereknek <i>Umaytól</i> ⁹² jött üdvözlét. Figyeljete, mindannyiőtoknak Átadom az imát Böjtölsre levágott kétéves fekete birka ⁹³ , Ősöktől ránk maradt hagyomány, Ramazán köszöntővel jöttünk hozzátok Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe!	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, Ramazan greeting that arrives once in twelve months. To every sleeping child Greetings have come from <i>Umay</i> ⁹⁴ . Listen, to all of you I'm giving the prayer. Two-year-old black sheep killed for fasting ⁹⁵ Is the tradition left for us by the ancestors. We've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram!
289	Caramazan ayta keldim ešigiñe Koçkordoy uul bersin bešigiñe. Adır-adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik.	Ramazán köszöntöt mondani jöttünk kaputokhoz Fehér koshoz hasonló gyerek szülessen a bölcsötökbe! Dimbes dombos hegyekről Ménre szállva mi jöttünk, A mén száját nem tudtuk féken tartani Abba a házba véletlenül jöttünk.	We've come to your gate to greet Ramazan, May you have a child like a white ram born in your cradle! From rolling mountains We've come riding a stallion. We failed to hold the stallion in check, We've arrived in this house by chance.
290	Caramazan aytkandin paydası bar Cayıp koygon kurut-maydın paydası bar.	A ramazán köszöntőnek haszna van, A kinyújtott szárított sajtnak, vajnak is haszna van.	The Ramazan greeting has its use, The flattened dried cheese, butter has its use.
291	Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay	Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk. Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk,	From hilly and smooth-backed mountains We've come riding a stallion. We failed to keep the stallion in check, We've come into this house by chance. From rolling mountains We've come riding a bull. We failed to hold the bull in check,

⁹² Umay- a régi kirgiz vallásban a gyerekek és gyerekágyasok védelmezője.

⁹³ Boruk- 'kétéves birka'

⁹⁴ Umay- in ancient Kyrgys religion the protector of children and women in childbed.

⁹⁵ Boruk- 'two-year-old sheep'

	Uşul üygö tuş keldik....	E házba véletlenül érkeztünk.	We've arrived in this house by chance.
292	Caramazan aytıp keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe.	Ramazán köszöntöt mondani jöttünk hozzátok Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe!	We've come to you to greet Ramazan, May it give you a son like a white ram in the crib!
293	Caramazan ayta keldik eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazan ayt kandin caylası bar Cayıp koygon kuruttun maydası bar.	Ramazán köszöntővel jöttünk a kapud elé Fehér koshoz hasonló fiad szülessen. A Ramazán köszöntőnek szabott ára van Meggzárított túróból készült golyónak apraja is van.	We've come to your gate with Ramazan greetings, May you have a son like a white ram. The Ramazan greeting has its fixed price, A ball of dried cheese has its morsels.
294	Caramazan aytıp keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazan ayt kandin cayı bardır Cayıp algan kuruttun mayı bardır.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem hozzátok, Fehér koshoz hasonló fiatok szülessen A ramazán köszöntőnek ára van, A szárított túrónak vaja van.	I've come to you to greet Ramazan May you have a son like a white ram. A Ramazan greeting has its price Dried cottage cheese has its butter.
295	Bıçak uçu cıtırıyıt May tomurup atabı? Kazan-ayak kaldırayıt, Ce kurut alıp atabı?..	Kés hegye fénylik, Vajat szednek vele? Edénycsörömpölés hallik, Tán szárított túróhoz hoznak?.	The tip of the knife is shining Is butter being taken out? The clatter of pots can be heard, Is dried cheese being brought?...
296	Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim....	Dimbes-dombos hegyekről Lóháton megérkeztem, A ló száját nem tudtam visszatartani, Abba a házba véletlenül érkeztem.	From undulating hills I have arrived on horseback, I couldn't hold the horse in check, I've come to that house by chance...
297	Uşul üydün tündüğü Üzülünkü körünöt. Uşul üydö ceñeyin Süzülünkü körünöt. May tomurup catkan beym, Bıçak uçu cıtırıyıt....	E ház teteje Úgy tűnik félig nyitott, Abban a házban a menyecske Szorgosnak tűnik. Biztos vaját szed ki, Csillog a kés hegye.	The roof of this house Seems to be half open, The young wife in that house Seems to be diligent. She must be getting butter, The knife's tip is shiny.
298	Kim cıttabayıt süyü çirkin gülünön Kündö ötömün terezeñdin tübünön. Kayırçiday eki cagım karanam Altın, aytçı, kaçan senden tüñülöm? Keede bükkök, keede cark deyt kabagıñ Kantıp senin kıyalıñdı tabamın? Men özümdü er kökürök körsöm da Eerçip cürgön kölököñdöy samadım.	Ki ne szolgatná a szeretet virágát? Naponta elmegyek ablakod elé. Koldusként tekingetek körbe, Édesem, mondd, hogy ne szeretnék? Néha bús, néha víg az orcád, Jut-e nekem ebből a vidámságból? Ha magamat legfőbb vitéznek is hinném, Nyomodban árnyaddá lennék.	Who wouldn't smell the flower of love? I walk past your window every day. I look around as a beggar, Sweetheart, tell me, how could I not love you? Sometimes your face is sad, sometimes it's happy. May I get some of this happiness? Should I think I was a valiant soldier, I'd become your shadow following you.
299	Caramazan ayta keldim eşigiñe Koçkordoy uul bersin beşigiñe. Adır-adır toolordon Aygır minip biz keldik.	Ramazán köszöntöt mondani jöttünk kaputokhoz Fehér koshoz hasonló gyerek szülessen a bölcsötökbe!	We've come to your gate to greet Ramazan, May you have a child like a white ram born in your cradle! From undulating mountains

	Aygır başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik.	Dimbes dombos hegyekről Ménre szállva mi jöttünk, A mén száját nem tudtuk féken tartani Abba a házba véletlenül jöttünk.	We've come riding a steed. We failed to bridle the steed, We've come into that house by chance.
300	Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik, Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik	Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülvé eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	From undulating mountains We've come riding a bull. We failed to hold the bull in check, We've come to this house by chance..
301	Caramazan, caramazan Calgız kazık aylangan oşol cazgan. Caramazan aytkandan kim toygon bar? Bayırkınnın nuskasın kim koygon bar? Paygambardın bir uulu Üsön eken Karmaganı tutkaluu kişen eken. Kişenin suuga salsa batpas eken Caramazan degende catpas eken.	Ramazán köszöntő, ramazán köszöntő Sarkcsillag körül forgó világ. Van-e aki betelt a ramazán köszöntővel? Régi hagyományt félredobó van-e? A próféta egyik fia <i>Husain</i> . Amibe kapaszkodott, lánc volt. Láncát ha vízbe dobta sem süllyedt Ramazán köszöntöt mondva el sem fáradt.	Ramazan greeting, Ramazan greeting, A world twirling around the Pole Star. Has anyone had enough of the Ramazan greeting? Does anyone throw away the ancient tradition? One of the prophet's sons is <i>Husain</i> . What he seized was a chain, When he threw it in the water, it didn't sink. He didn't get tired saying Ramazan greetings.
302	Paygambardın bir uulu Üsön eken Karmaganı tutkaluu kişen eken.	A próféta egyik fia <i>Husain</i> . Amibe kapaszkodott, lánc volt.	One of the prophet's sons is <i>Husain</i> . What he seized was a chain.
303	Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik, Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik	Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülvé eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik, Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik....
304	Tıyındarı teşikten çıga kaçar Kanı suyu boz baldar ala kaçar....	A pénzt lyukba szórják, Fiatal gyerekek ellopják.	They throw the money into the hole, Young children steal it.
305	Car Muhambet aytıp ötkön, caramazan Caramazan calgız kazık Aylangan muzoo cazgan. Muzoo kelip kempirdin butun başkan. Bay aytat bağlan kozu men berem deyt, Baybiçe aytat, barça cooluk men berem deyt. Baydın koyun õñörölü, Baybiçenin coolugun bõktörölü.	Kedves Mohamedet megéneklő Ramazán köszöntő Ramazán köszöntő árva karó, Kóborló borjút összeíró. Megjött a borjú, öregasszonynak a lábára lépett. Uraság mondja: szopós bárányt adok. Asszonyság mondja: selyem kendőt adok. Uraság birkáját hónunk alá kapjuk, Asszonyság kendőjét megrakjuk.	Dear Mohamed sung in the Ramazan greeting, A solitary stalk greeting Ramazan, Registering the stray calves. The calf's back and stepped on the granny's foot. Says to the master: I'll give a sucking lamb, Says to the mistress: I'll give a silk kerchief. We take the host's lamb under the arm, We pack the mistress' kerchief full.
306	Takta soku takıldayt Takıldatpa ceñeke. Mendey balañ cok bele Kakıldatpa ceñeke.	Fa mozsár csikorog, Ne csikorgasd néném! Nem volt-e hozzám hasonló gyermeked? Ne könyörögtess néném!	A wooden mortar is crunching, Stop crunching it, auntie! You had a child like me, didn't you? Don't make me beg, auntie!
307	Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazandin caydası bar,	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe!	I've come to your gate to greet Ramazan, May it give a son like a white ram in your cradle! A Ramazan-greeting has its fixed price

	<p>Cayıp koygon kuruttun paydası bar.</p> <p>Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Adır, adır toolordon, Aygır minip men keldim. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünör. Uşul üydö ceñkem Süzülüñkü körünör.</p>	<p>A Ramazán-köszöntónek szabott ára van A szárított sajtnak⁹⁶ haszna van.</p> <p>Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülvé eljöttem, Bika száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p> <p>Halmos-hátas hegyekről Csődörre ülvé eljöttem, A csődör száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p> <p>E háznak a teteje Kopottnak látszik, E ház úrnője Gógósnek tűnik.</p>	<p>Dried cheese⁹⁷ has its use.</p> <p>From undulating mountains I've come riding a bull. I failed to hold the bull in check, I've come into this house by chance.</p> <p>From bumpy mountains I've come riding a stallion, I failed to hold the stallion in check, I've come into this house by chance.</p> <p>The roof of this house Looks very shabby, The mistress of this house Looks arrogant.</p>
308	<p>Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Bukanin oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygırdın oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim....</p>	<p>Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülvé eljöttem, Bika száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p> <p>Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülvé eljöttem, A csödört féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p>	<p>From rolling mountains I've come riding a bull. I failed to hold the bull in check, I've arrived in this house by chance.</p> <p>From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a stallion. I failed to keep the stallion in check, I've come into this house by chance.</p>
309	<p>Üsókeñdin üyüñdö, Karadan şırdak oyulgan. Kadırluu çıgıp katını Kaşın kerip çoyulgan.</p> <p>Üsókeñdin üyüñdö, Oymolor oyulup koyulgan. Barktuu çıgıp baybiçesi Oozun kerip çoyulgan.</p>	<p>Üsóken otthonában Fekete hímezett kilim. Méltósággal indult el asszonya, Íj szemöldökű, büszke.</p> <p>Üsóken otthonában Hímzések kirakva. Hatalmasan indult el asszonya, Száját összezárva büszkén.</p>	<p>In <i>Üsóken's</i> home There's a black embroidered kilim. The mistress set out with dignity, Her eyebrows like a bow, proudly.</p> <p>In <i>Üsóken's</i> home Embroideries are nicely shown. The mistress set out mightily, Her mouth tightly shut, proudly.</p>
310	<p>Sap, sap, sap aylar Salam aytık akeler Börtö, börtö, börtölör Börtölördö şırtalar Şırtalardıñ kiygeni Ceñi tar da upuzun. Anı bıçkan ceñe ayım</p> <p>A düynödö törü keñ. Bu düynödö törü keñ. Paygambarım bir uulu Karamoldo Karamoldo oturat kara coldo. At-Başınday Ak Kuran aldı kolgo.</p>	<p>Sorban, sorban, sorban a hónapok Köszöntöttünk benneteket agák Tralla, tralla, trallala Trallala de trallala A pisszegők viseletét Széle-hossza nagy Néném asszony szabta</p> <p>Abban a világban széles helye van, Ebben a világban széles helye van, Prófétám egyik fia <i>Karamoldo</i> Karamoldo felült az országútra. Lófejnyi szent Koránt vett a kezébe.</p>	<p>The months all in a row, a row, We've been greeting you, agas, Tralla, tralla, trallala Trallala de trallala The costumes of the whistlers Was tailored by auntie Whose width is like her length.</p> <p>She has a wide space in that world, She has a wide place in this world, One of my prophet's sons is <i>Karamoldo</i> Karamoldo sat down on the road, With a holy Quran big as a horsehead in his hand.</p>

⁹⁶ Kurut- 'szárított sajt/túró'

⁹⁷ Kurut- 'dried cheese/curd'

311	<p>Adir, adir toolordon Argımak minip biz keldik. Argımak başın tartalbay Tuugandar, uşul üygö tuş keldik.</p> <p>Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik, Buka başın tartalbay Tuugandar, uşul üygö tuş keldik.</p>	<p>Dimbes-dombos hegyekről Paripa⁹⁸ hátán érkeztünk Paripa száját nem jól tartottuk, Ej, testvéreim, abba a házba véletlenül érkeztünk.</p> <p>Felhős-ködös hegyekből Bika hátán mi jöttünk. A bika száját nem jól tartottuk, Testvéreim, e házba véletlenül érkeztünk.</p>	<p>From undulating mountains We've come riding a steed⁹⁹ We failed to bridle the steed well, Ay, brother, we've come into that house by chance.</p> <p>From foggy-misty mountains We've come riding a bull. We failed to bridle the bull well, Brother, we've come into this house by chance.</p>
312	<p>Adir, adir toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka murun tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p>	<p>Dimbes-dombos hegyekről Csödörre ülve eljöttem, A csödör száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p> <p>Halmos-hátas hegyekről Bikára ülve eljöttem, Bika száját féken nem tarthattam, E házba véletlenül érkeztem.</p>	<p>From undulating mountains I've come riding a stallion . I failed to bridle the stallion well, I've come into that house by chance.</p> <p>From hilly and smooth-backed mountains I've come riding a bull. I failed to keep the bull in check, I've come into that house by chance.</p>
313	<p>Bıçak uçu ciltırayt, May tomurup atabı? Kazan-ayak kaldırayt, Kurut salıp atabı?</p> <p>Sandık oozu şırk etet, Akça alıp atabı? Akça berse alabız Kırcundarga salabız....</p>	<p>Bicska hegye fénylik Vajat szed elő? Fazék fedő csörömpöl, Szárított túró szed elő?</p> <p>Nyikorog a láda fedele Pénzt vesz-e ki? Ha pénzt ad, elfogadjuk, Nagy bőr iszákunkba rakjuk.</p>	<p>The tip of the jack-knife's shining, Is she taking out some butter? The lid of the pan is rattling, Is she getting out some dried cheese?</p> <p>The top of the chest is creaking, Is she taking out some money? If she gives money, we'll accept it Putting it in our large leather bag.</p>
314	<p>Mayıñ bolso alıp çık, Beti-baştı maylaylık.</p> <p>Caramazan aytkandın çayı bardır, Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın çayı bardır, Çayıp koygon kurutunun mayı bardır.</p> <p>Mayıñ bolso alıp çık, Beti-baştı maylaylık Kurtuñ bolso alıp çık, Katırata çaynaylık....</p>	<p>Ha van vajad, hozd elő, Kenjük az arcunkra</p> <p>A Ramazán-köszöntőnek szabott ára van. Ramazán köszöntővel jöttünk a kapud elé Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe! A Ramazán-köszöntőnek szabott ára van A szárított túrónak vaja van.</p> <p>Ha van szárított túród, hozd elő, Ropogtassuk, Ha van vajad, hozd elő, Kenjük be vele az arcunk!</p>	<p>If you have butter, get it out, Let's smear it on our faces.</p> <p>A Ramazan greeting has its fixed price. We've come to your gate with Ramazan greetings, May you have a boy like a white ram in your crib! A Ramazan greeting has its fixed price, Dried cottage cheese has its butter.</p> <p>If you have dried cheese, bring it, Let's crunch it, If you have butter, get it out, Let's smear it on our faces.</p>
315	<p>Adir, adir toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik.</p>	<p>Dimbes-dombos hegyekről Ménre ülve megjöttünk. Mént nem tudtuk feltartani, Véletlenül jöttünk e házba.</p>	<p>From undulating mountains We've come riding a steed. We failed to curb the steed, We've come to this house by chance.</p>

⁹⁸ Argımak- 'fajtisza lovak legjobbika'

⁹⁹ Argımak- 'the best of thoroughbred horses'

316	Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik. Buka murdun tartalbay, Uşul üygö tuş keldik. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tartalbay, Uşul üygö tuş keldik....	Dimbes-dombos hegyekről Bika hátán mi jöttünk. A bikát féken nem tartottuk, E házba véletlenül érkeztünk. Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödört féken nem tarthattuk, Abba a házba véletlenül érkeztünk.	From undulating mountains We've come riding a bull. We failed to keep the bull in check, We've come to this house by chance. From hilly and smooth-backed mountains We've come riding a stallion. We failed to keep the stallion in check, We've come into that house by chance.
317	Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay, Uşul üygö tuş keldik.	Halmos-hátas hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tartva, E házba véletlenül érkeztünk.	From rolling mountains We've come riding a stallion. We failed to hold the stallion in check, We've arrived in this house by chance.
318	Üsökeñdin üyüñdö, Karadan şırdak oyulgan. Kadırluu çıgıp katını Kaşın kerip çoyulgan. Üsökeñdin üyüñdö, Oymolor oyulup koyulgan. Barktuu çıgıp baybiçesi Oozun kerip çoyulgan.	Üsöken otthonában Fekete hímezett kilim. Méltósággal indult el asszonya, Íj szemöldökű, büszke. Üsöken otthonában Hímzések kirakva. Hatalmasan indult el asszonya, Száját összezárva büszkén.	In Üsöken's home There's a black embroidered kilim. The mistress set out with dignity, Her eyebrows like a bow, proudly. In Üsöken's home Embroideries are nicely shown. The mistress set out mightily, Her mouth tightly shut, proudly.
319	Uşul üydün tündüğü Kayıñ beken? Maga berer coolugu Dayın beken? Uşul üydün tündüğü Arça beken? Maga berer coolugu Çarçı beken?	E háznak a felső füstkarikája Bükkfából készült? A nekem szánt kendő Elő van-e készítve? E háznak a felső füstkarikája Boróka fenyőből készült? A nekem szánt kendő Kockás volt-e?	Is the upper smoke-ring of this house Made of beech? Is the kerchief meant for me Completed? Is the upper smoke-ring of this house Made of juniper? Was the kerchief meant for me Chequered?
320	Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik.	Felhős-ködös hegyekről Bika hátán mi jöttünk. A bika száját nem jól tartottuk, E házba véletlenül érkeztünk.	From foggy-misty mountains We've come riding a bull. We failed to bridle the bull well, We've come into this house by chance.
321	Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik...	Dimbes-dombos hegyekről Csödörre ülve eljöttünk, A csödör száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	From undulating mountains We've come riding a stallion . We failed to bridle the stallion well, We've come into that house by chance.
322	Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik.	Dimbes-dombos hegyekről Bikára ülve eljöttünk, Bika száját féken nem tarthattuk, E házba véletlenül érkeztünk.	From rolling mountains I've come riding a bull. I failed to hold the bull in check, I've arrived in this house by chance.
323	Caramazan ayta keldim eşiğiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşiğiñe, Al balañ cakşı çıksın geşiğiñe. Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik.	Ramazánt köszönteni jöttünk a kaputokhoz Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe! Az a gyereked szerencsés legyen! Dimbes-dombos hegyekről	We've come to your gate to say Ramazan greetings May it give you a son like a white ram in the crib. May that child be fortunate! From undulating mountains

	Buka murdun tartalbay, Uşul üygö tuş keldik.	Bika hátán mi jöttünk. A bikát féken nem jól tartottuk, E házba véletlenül érkeztünk.	We've come riding a bull. We failed to curb the bull right, We've come to this house by chance.
324	Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Balañız baatır çıksa nasibiñe Alıp kelet tolo tolo üyüñüzgö. Koroo tolgon köp koygo batkan baylar Koroo tolgon koyuñdu kimder aydar? Booruna tayaktarın süyröşüp koyçu aydar Arkasında cantayıp köpkön baylar.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe! Ha e fiú szerencséjére vitéznek születik, Az egész házukat megtölti haszonnal. Urak, akiknek akólnyi juha van, Ki terel ennyi juhót? Botot szorít magához, pásztor terel. Az uraknak óriási hasznot hajt.	I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram! If the son is luckily destined to be a champion, He will fill the entire house with gain. Masters have penfuls of sheep, Who can drive so many sheep? Embracing his crood, the shepherd Brings enormous gain for the masters.
325	Atsaloomu aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Caramazan ayta keldik eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazan köszöntő Tizenkét havonta érkező böjti lélek. Ramazán köszöntöt mondani jöttünk kapudhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe! E háznak a teteje Kopottnak látszik, E házbéli nővérekem Gógösnek tünik.	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting Spirit of fasting that comes every twelfth month. We've come to your gate to greet Ramazan, May it give you a son like a white ram in your crib! The roof of this house Appears to be shabby, My sister is this house Appears to be haughty.
326	Paygambardin mingeni kara kaşka Kaapır kuup kelatat Kara-Taşta. Müçür kılıç kolunda boovu başka Çapkan taşı ketiptir eki başka Kötün koyup kalıptır seki taşka...	A prófétám hátasa fekete hókás Hitelent üldöz <i>Kara-Taş</i> -ba. Rövid kard a kezében, kötőféke más Rásuhintott a sziklára, kettébe vágta Felült a nagy lapos sziklára.	My prophet's mount is black with a blaze, He is chasing an infidel in <i>Kara-Taş</i> . He has a short sword in one hand, reins in the other, He slashed at the cliff, cut it into two, He sat on the large flat rock.
327	Agala toonu etektep Aylanıp öttüm Narındı. Özgöçö cakşı körömün Eköobüz baskan ayıldı. Carpıñdı cazıp kınalıp, ır tappaym saga ılayık. Caktırgan özüm cakşı ırdı (men) İrdoodon turam uyalıp...	Tarka hegyek oldalát Bejártam <i>Narin</i> vidékét. Különösen kedvelem a falut ¹⁰⁰ , Ahol mindketten jártunk. Tetszeni fog neki, szórakoztatja Nem találok rád illő verset. Az én kedvenc dalomat Szégyellem elénekelni neked.	I hiked through the region of <i>Narin</i> , The sides of colourful mountains. I especially like the village ¹⁰¹ , That both of us have visited. She'll like it, it'll amuse her. I can't find a verse that becomes you. I'm too bashful To sing my favourite song for you.
328	Bel beldi karap it üröt Beyliñdi sanap iç küyöt. Kır kırdı karap it üröt Kılıgıñ sanap iç küyöt.	Hegyek felé forduló kutya ugat Testtartására emlékszem, látni vágyom. Dombok felé forduló kutya ugat Viselkedésére emlékszem, látni vágyom.	Facing the mountains a dog is barking, I remember its posture, I'd like to see it. Facing the hills a dog is barking, I remember its behavior, I'd like to see it.
329	Calbırak ösöt dirildep, Cabıktın sırın kim bilet?	Reszket a falevél, Ki tudja a magadba zárt titkot?	The tree leaf is trembling, Who knows the secret locked in yourself?

¹⁰⁰ *Ayıl*- 'falu'

¹⁰¹ *Ayıl*- 'village'

	Caş keziñde oynop, kül Cabıkkın sırdı, Cabıkkın sırdı kim bilet?	Amíg fiatal vagy, csak nevéss és szórakozz, Ki tudhatja meg Rejtett titkaid?	Laugh and make merry while you are young, Who can find out Your hidden secrets?
330	Çaynekte çayın kaynatıp Dastorkon, nandı caynatıp. Çaynekte çayıñ bolboso Men, barbayt elem cay basıp. Kazanga etti bışırıp Et ce dep meni çıkırıp. Kazanda etiñ bolboso Kayrılbayt elem kızgıp.	Teáskannában teát forralva Asztalra téve Ha nincs a teáskannában teád, Hiába is mennék oda! Üstben húst főzve Gyere egyél húst, meghívva. Ha nincs az üstben hús Minek is mentem volna.	Boiling tea in the kettle, Putting it on the table If you have no tea in the kettle, I'd go there in vain! Cooking meat in the cauldron, Come eat some meat, you'd call. If there's no meat in the cauldron Why should I go there.
331	Tar kapçıgay ötö tataal buruluş Taygak eken, etiyattap burunuz. Cardan ıldıy suuga kulap tüşpöylük Cerden bildik taksi aydagan suluu kız. Koştoşolu emi başka keteli Körüşköñçö salamatta turuñuz... Körüşköñçö salamatta turuñuz...	Meredek a hegyszorosban a kanyar, Csúszós is, óvatosan forduljatok! A szakadékból ne essünk a vízbe! Síkón tanultunk vezetni sofőrlány! Elbúcsúzunk, másfelé tart az utunk. Ha találkoztok, köszöntsétek egymást Ha találkoztok, köszöntsétek egymást..	The curve is steep in the canyon, It's slippery, turn carefully, Lest we should fall in the water from the cliff. We learnt driving on the plain, young driver lady! We said good-bye, we parted. When you meet, greet each other, When you meet, greet each other.
332	Cetembi degen ümütüm, Ceteleyt meni künü-tün. Sargaya tartkan sarı ireñ Sen üçün emey kim üçün? Mahabat biyik munara Miñ miñder bolot ubara. Oşentip cürüp қоşulat Bar bolso bekem ubada.	Reményem, h. rád találok Éjjel nappal velem van. Elsápadt az arcom Nem miattad, hát ki miatt? Magas minaret a szerelem, Ezrek keveredtek bele. Akadályokat legyőzve jut célba, Aki hű marad adott szavához.	The hope to find you Stays with me day and night. My cheeks have gone pale, If not for you, for whom then? Love is a tall minaret, Thousands have got involved. Overcoming obstacles you'll win If you remain faithful to your promise.
E01a	Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat, böpöm. Ata-eneñdi kıynaba Ötö katuu ıylaba....	Tente, tente fehér babám, Fehér bölcsőbe fekdj kicsim. Anyád, apád ne zavard Bömbölő sírással.	Sleep, sleep, my white baby, Lie in the white cradle, baby, Don't disturb your mum and dad Howling and squalling.
E01b	Kırgıyek degen kıraan kuş Kır taşka barıp kongon cok. Kızgıp oynop cürgöngö Kıštoobuz birge bolgon cok Cagalmay degen capan kuş Car taşka barıp kongon cok. Carpımdı cazıp külgöngö Cayloobuz birge bolgon cok....	Tarka héja vad madár Sziklákra le nem telepedett. Szórakoztunk, táncoltunk, Sajnos nem lett közös telelőnk. Szürke héja vad madár, Kedves sziklára le nem telepedett. Szívünket kitárta a nevetés, Nem lett közös a nyári legelőnk.	The mottled hawk is a wild bird, It would not settle on rocks. We had a good time, we danced., Pity we didn't share the winter quarters. A grey hawk is a wild bird, It didn't settle on a kind rock. Our hearts were set open with laughter, We did not share the summer pasture.
E02a	Bozorgon toonun boorunan Bozortup üñkür men kazdim. Kakıldagan oy ceñe Kay cerimen men cazdim?	Szürkülő hegy csúcsáról Szürkülő barlangot vájtam. Szószátyár nőcske, Micsodámról írtam én neked?	From the peak of a hill looming grey I dug a grey-looking cave. You garrulous hussy, What did I write to you about?
E02b	Başımdağı bar cazdık Totu kuştun cünü eken.	Fejem alatt tollpárna Páva tollából	Under my head a pillow, From the feathers of a peacock.

	Baarlaşkanım ketip soldatka Aldanın buyrugu uşu eken. Başımdağı bar cazdik Totu (bir)kuştun cünü eken. Alganım ketip askerge Aldanın kaysı tünü eken.	Elment a bizalmasom katonának Ez volt Isten akarata. Fejem alatt tollpárna, Páva tollából, Elment a sógorom katonának, Isten melyik éjszakája volt?	My confidant joined the army, That was God's will. Under my head a pillow, From the feathers of a peacock My brother-in-law joined the army, Which of God's nights was it?
E03	Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm. Apañ işten kelgençe Uyku daamin tat, böpöm. Apası işke ketiptir Emçegi tolo süt kelet. Anı balam eemp alat. Atası toygo ketiptir Çöntögü tolo et kelet Anı balam cep alat.	Tente, tente ártatlanom, Fehér bölcsőbe feküdj, babám. Amíg anyád a munkából hazaér, Aludd ki magad babám. Az anyja dolgozni ment Tejtől duzzadó mellel jön Azt a picikém kiszopja. Az apja lagziba ment Teli zsebnyi hússal jön Azt a picim megeszi.	Sleep, sleep, innocent babe, Lie in a white cradle, my babe. Till mommy gets back from work, Have a real good sleep. His mother's gone to work, She'll come with breasts bursting with milk. My little one sucks it all. His father's gone to a wedding, He'll come with pocketfuls of meat, My little one will eat it up.
E04a	Saksakay aştı san aştı Sanına sayma caraştı	Saksakay elment, számtalan helyen átkelt Illett a hímzés az oldalán.	Saksakay is gone, crossing many places, The embroidery fitted him at the side...
E04b	Bekbekey aştı bel aştı Beline belboo caraştı Saksakay aştı say aştı Sanına san boo caraştı	Bekbekey átkelt, túl a derékon, Illett az öv a derekára, Saksakay átkelt, túl a patakon, Jól állt neki az öv.	Bekbekey went beyond the ridge The belt fitted his waist well, Saksakay went beyond the stream, The belt fitted him..
E05	Aldey, aldey, ak balam Ak beşikke cat balam. Atañ toygo ketiptir Ak kise tolgon et kelet. Eneñ toygo ketiptir Emçegi tolo süt kelet.	Tente-tente ártatlan kicsikém, Fehér bölcsőbe feküdj kicsikém. Apád lagziba ment Fehér zsákra való hússal jön Anyád lagziba ment Tejtől duzzadó mellel jön.	Sleep, sleep, my innocent babe, Lie in a white cradle, my babe. Your father's gone to a wedding, He's coming with a white sackful of meat Your mum's gone to a wedding, She's coming with breasts bursting with milk.
E06a	Aldey, balam, ıylaba, Apakeñdi kıynaba. Aldey, böpöm, ıylaba....	Tente, picikém, ne sírj Anyukádnak ne nehezítsd Tente babuskám, ne sírj.	Sleep, little one, don't cry, Don't make it hard for mummy, Sleep, my baby, don't cry.
E06b	Aldey, aldey, aldeyim, Ak beşikke cat böpöm. Aldey, aldey, aldey, Aldey, aldey,	Tente, tente, tentike, Fehér bölcsőbe feküdj picike. Tente, tente, tente Tente, tente	Sleep, sleep, sleepy-sleep, Lie in a white cradle, babe. Sleep, sleep, sleep, Sleep, sleep
E07	Komuzdu kolgo alayın Üç kılduu komuz çalayın. Karılık degen ırımıdı Calpı curtka cayayın. Bügün cutup cibersin Karılıktı ırdayın. Karıp kalgan keziñde Atiñ bolot tayagiñ. Almaday bolgon başıñdı Alıp tınat bu düynö....	Vegyem a kezembe kobzomat Pengessem három húros kobzomat Öregség című dalomat Daloljam népemnek. Akár ma is elragadhatja lelکم Még eldalolom az öregséget Ha majd megöregszel, Arany botra támaszkodhatsz Szépséges szép lelked Viszi magával a világ	Let me take my lute in my hand, Let me pluck my three-stringed lute Singing my song to my people The title is Oldness. He may seize my soul any day, I'm still to sing about old age. When you grow old, You may lean on a golden stick, Your beautiful soul Will be carried on by the world
E08a	Kil akkanday kıyalap	Ahogy hegycsúcsról lekering egy toll	Like a feather's circling down from the hilltop,

	<p>Cilki aydap ışkırıp, tak. Kıya cerge kargaday Sen da aldiñ ışkırıp, tak.</p> <p>Koyçuların koñur küü Koşup aytıp salkındap. Cilkıçının ırı eken Şır-şır-şır-şır şıñıldak, tak.</p>	<p>Ménest füttyel leterelnek, hóha! Szakadéknál várakozó varjúként Te is fütyültél, hóha!</p> <p>Csikósok dala volt, Hús helyen improvizált dal Csikósok dala volt Trallala, trallala, csikósdal, hóha!</p>	<p>Horses are driven down with a whistle, gee-ho. Like a crow waiting in the crevice, You also whistled, gee-ho!</p> <p>It was the horse-herders' song, Improvised in a cool place. It was the horse wranglers' song, Trallala, trallala, horse wranglers' song, gee-ho!</p>
E08b	<p>Kıl arkandın selkinçek Kızdar oynoyt elpildep. Ayluu tündö salkın cel Ayda tepsek selpildep.</p> <p>Ayluu tündö salkın cel Ayda tepsek selpildep. Kıl arkandın selkinçek Kızdar oynoyt elpildep.</p>	<p>Szörpányvából lengő hintán Lányok játszanak, vigadnak. Holdas éjjel fúvó szellő, Holdba repülnénk vidáman.</p> <p>Holdas éjjel fúvó szellő, Holdba repülnénk vidáman Szörpányvából lengő hintán Lányok játszanak, vigadnak.</p>	<p>On a swing hanging from tethers, Lassies play and rejoice. In a breeze on a moonlit night We'd love to fly to the Moon.</p> <p>In a breeze on a Moonlit night We'd gladly fly to the Moon. On a swing hanging on tethers Lassies play and rejoice.</p>
E08c	<p>Aldey, balam, aldey, Öövay, balam, öövay, Atañ toygo ketti ele Çöntögü tolo et kelet. Eneñ toygo ketti ele Emçegi tolo süt kelet.</p> <p>Aldey, balam, ıylaba Apañdın canın kıynaba. Öövay, balam, ıylaba Aldey, balam, ıylaba.</p>	<p>Tente, baba, tente, Csicsíja-babája, csicsíja! Apád lagziba ment, Teli zsebbel húst hoz Anyád lagziba ment, Tejtől duzzadó mellel jön.</p> <p>Tente baba, ne sírjál, Anyád lelkét ne gyötörd. Csicsíja-babája, ne sírj Tente, baba, tente.</p>	<p>Sleep, baby, sleep, Hush-a-bye, baby, hush!</p> <p>Your dad's gone to a wedding, He's bringing pocketfuls of meat, Your mum's gone to a wedding, She's coming with breasts bursting with milk.</p> <p>Sleep, baby, don't cry, Don't torment your mum's heart. Hush-a-bye, baby, don't cry, Sleep, baby, sleep.</p>
E08d	<p>Kaşka tişi kadoodoy Kızıl dili bülöödöy Azuuları bolottoy Çatkayagi kolottoy.</p> <p>Keñ sorusu ketmendey Kebezdey bolgon kökülü Közünö çenep kertkendey. Cambaşının koşkonu</p> <p>Kazan asa turganday Karan kalgan Taybuurul Ey beregi Ürgönçtün suusun körgöndöy, ey.</p>	<p>Lapátszerű metszőfogú Vörös nyelve ököl-szerű Acélból a zápfogai Lába köze mint egy völgy.</p> <p>Széles keresztcsontja mint a kapa Fürtjei vatta-selymek Mintha szeme fölött vágta volna le Arányosak csípőcsontjai.</p> <p>Üstöt lehetne rá felfüggeszteni Fene megette <i>Taybuurul</i>, Jaj, odavalósi Mintha Ürgönç vizét is itta volna.</p>	<p>Its incisors are like spades, Its red tongue like a fist, Its molars made of steel, Its groin is like a valley.</p> <p>Its wide rump-bone's like a spade, Its hair is like silken wool, As if cut off above its eyes, Its hip bones are shapely.</p> <p>You may hang a cauldron on them, Confound darn <i>Taybuurul</i>, Ay, it is from that place, As if it had drunk from the Ürgönç water.</p>
E09	<p>Küröökö coot kiygander Külüktü tandap mingender Künü-tünü kol tosup, Küçöp catkan miñ san er.</p> <p>Kögüçköndöy baldarga Küröşör bolsoñ birden kel. Ak bulut soot kiygander Argımak tandap mingender.</p>	<p>Páncél ruhát viselők Nemes paripát választók Éjjel-nappal úton lévők Ébren alvó sokezer férfi.</p> <p>Kicsinyke gyerekekkel Bírkózzunk egyenként. Fehér felhőhöz hasonló páncélt viselők, Nemes paripát jól kiválasztók.</p>	<p>Wearing sets of armour, Choosing noble steeds, Riding the roads day and night, Thousands of men, sleeping awake.</p> <p>With tiny toddling children We should wrestle one by one. Those wearing armour like white clouds, Those choosing noble steeds well.</p>

	<p>Arı tünü col tosup Arbıp catkan miñ sandar Arstanday baldarga Alıſar bolsoñ birden kel.</p> <p>Kılıçtın mizin calmantıp Nayzanı kökkö ſaſıdantıp Cakın keldi Bayıſka Can koybogon balbansıp.</p>	<p>Minden éjjel utat levágva Összegyűlő sokezer férfi Oroszlán méretű gyerekekkel Harcoljunk egyenként.</p> <p>Megnyalta kardja élet, Dárdáját égnek szegezze Bayishoz közeledett Lélekgyűjtő vitézhez volt hasonlő.</p>	<p>Making shortcuts every night Thousands of men gathering, Let's fight with the lion-sized child Taking turns one by one.</p> <p>He licked the blade of his sword, He pointed his lance at the sky He approached <i>Bayis</i> Like the soul-collecting champion.</p>
E10	<p>Bıçak sırtı kıldırayt May tomurup catabı? Mayıñ bolso alıp kel Sakal murut maylaylı.</p> <p>Kurutuñ bolso alıp kel Anda kuldur-kuldur çaynaylı. Akça berseñ alamın Can çöntökkö salamın.</p> <p>Eçki berseñ albaymın Ulak berseñ albaymın, Ubalına kalbaymın. Eçki berseñ bakırat Eldin baarın çakırat.</p>	<p>A kés háta csikorog Vajat kapargat? Ha van vajad, azonnal adj! Szakállra, bajuszra kenni.</p> <p>Ha szárított tejed van, hozz! Hadd ropogtassuk! Ha pénzt adsz, veszek, Oldalzebembe rakom.</p> <p>Ha kecskét adsz, nem fogadom el, Ha kiskecskét adsz, sem fogadom el, Nem kínlódom vele, Ha kecskét adsz, mekeg Mindenkit odahív.</p>	<p>The spine of the knife's screeching Is it scratching butter? If you've got butter, give me at once, To smear it on beard and moustache.</p> <p>If you have dried milk, bring some here! Let's crunch it! If you give money, I'll take it, I'll put it in my pocket.</p> <p>If you give a goat, I won't take it, If you give a kid, I won't take it either. I won't bother with it, If you give a goat, it will bleat, It'll call everyone there.</p>
E11	<p>Ayt, ayt dese Aldanı ayt Atı cakſı Kudaydı ayt. Burkurap çıkkın buluttu ayt Burma tildüü som balta Burus sokkon ustanı ayt.</p> <p>At-Başınday kitepti Ayrı okugan moldonu ayt. Köz baylagan tumandı ayt ey, baldarım, Kökürök çeçken ıymandı ayt.</p>	<p>Mondjad, Istent mondjad A szép nevű Istent mondd! A göndör felhőről beszélj, Csavart élű holdbalta A készítő mesterről beszélj!</p> <p>Lófejnyi nagy könyvű Felolvasó molláról beszélj! Egymás tekintetét nem láttató ködről beszélj, (jaj gyermekeim) A mellét kidagasztó imámról beszélj!</p>	<p>Speak it, speak about God, Say God's nice name! Speak about the curly cloud, The moonaxe with the twisted edge, Speak about the craftsman who made it!</p> <p>Speak about the molla Reading out from a book as big as a horse head, Speak about the fog that veils each other's glances (alas my children) Speak about the imam who's thrusting out his chest.</p>
E12	<p>Asılım (dele) beyiş cırgalım, Emi kanday bir öttüñ düynödön?</p> <p>Emi kalıs dele bolçu küñödön. Eriſi (bir) cibek en torko Emi en torko kaydan tabılat Katıgün, eskilerge koſulgan Emi cırgalım kaydan tabılat?</p> <p>Cırgalım, çiydelüü bulak tal beken?</p> <p>Arman ay, ölümdön küçtüübar beken?</p> <p>Cırgalım, almaluu bulak tal beken?</p> <p>Katıgün, acaldan küçtüü bar beken?</p>	<p>Édes mennyei boldogságom Miért hagytad itt e világot?</p> <p>Bűntelen voltál, Érett selyem, széles selyemszövet Most széles selyemszövetet honnét vegyünk? Régről ismertet Most a boldogságom honnét találjam meg?</p> <p>Boldogságom, olajág volt-e patak partján?</p> <p>Van-e erősebb a halálnál? Boldogságom tavaszi almaág volt-e? Van-e a halálnál erősebb?</p> <p>Boldogságom, <i>Ak-Töbö</i>-ben ünnep van</p>	<p>My dear heavenly bliss, Why did you leave this world here?</p> <p>You were without sins, Ripe silk, a broad silk cloth, Where shall we get broad silk cloth now? That long-known Happiness of mine, where shall I find it now?</p> <p>Was my happiness an olive twig on the river bank? Is there anything more powerful than death? Was my happiness a spring apple branch? Is there anything more powerful than death?</p> <p>My happiness, there's a feast at <i>Ak-Töbö</i> They all say of my happiness, it's a shame what happened.</p>

	Cırgalım, Ak-Töbödö mayram deyt, Cırgaldı ukkandin baarı kayran deyt...	Boldogságomról mind azt mondják, kár, h. ez történt.	
E13a	Maasını kiyip çıraştap Baldarıñ baktıñ ırastap. Balanın körüp urmatın, Eneکم bastıra berdiñ ıraaktap. Kepiçin kiydiñ çıraştap, Kelindi baktıñ ırastap. Kelindin körüp kelbetin, Kete da berdiñ ıraaktap.	Felvetted a hímzett csizmádat Gyermekeket neveltél illedelmeset. Gyermekeid látták kiválóóságodat Anyácskám messzire adtál. Sárcipőtt vettél fel díszeset, Menyet neveltél kedveset, Menyed mikor láttá nagyszerűségedet, Messzire adtad.	You put on your embroidered boots You brought up well-mannered children. Your children had seen your virtues Mother, you had given me far away. You put on galoushes, fancy ones, You raised a daughter-in-law, a nice one, When your daughter-in-law saw your greatness, You gave her far away.
E13b	Adırda cılkiñ ala baş Argımak külük aralaş. Artıñda kalgan balañ caş, Ala cat çorom da ala cat. Küdürdö cılkiñ alabaş Külük (bir) argımakaralaş. Artıñda kalgan balañ caş, Ala cat çorom da ala cat. Bal kaynattım bakırğa, Kaynatkan balım tatkan çok. Murazım kayrılıp kerez da aytkan çok...	Dombon tarka ménesed, Telivér, nomád ló vegyesen. Hátrahagyott gyereked kicsi, Vigyél uram minket is magaddal. A horizonton tarka ménesed, Telivér, nomád ló vegyesen. Hátrahagyott gyereked kicsi, Vigyél uram minket is magaddal. Mézet melegítettem réz edényben, Meg sem kóstoltad a mézet. Végakarátodat sem mondtad el.	Your mottled stud farm's on the hill, Blood-horses and nomads mixed. The baby you left behind is small, Take us also with you, sir. Your moddled stud farm's on the horizon, Blood-horses and nomads mixed. The baby you left behind is small, Take us also with you, sir. I warmed honey in a copper pot, You didn't even taste the honey, You didn't tell us your last will.
E14a	Uşul üydö ceñkem appak gana Oromolun beret maga saktap gana Apapaktay ceñkem appak gana Bet aarçısın beriptir maga saktap gana...	Az ottani háziasszony hófehér, hófehér, Kendőjét nekem adta titokban. Hófehér nővérem, hófehér, A zsebkendőd is add nekem titokban.	The mistress of the house is snowwhite, snowwhite, She gave me her scarf in secret. My snowwhite sister, snowwhite, Give me your handkerchief too in secret.
E14b	A kızım kettiñ küyöögö Aşkanada aşıñ kaldı. A kızım küyöögö kettiñ alıska Emi oroguñ kaldı kamişta.	Ó lányom, férjhez mentél, Ételed a konyhában maradt. Ó lányom férjhez mentél, Sarlód a nádasban maradt.	Ah my daughter, you've got married, Your life has remained in the kitchen. Ah my daughter, you've got married, Your sickle's remained in the reed-bed.
E14c	Tünküsün carık panarım Türmödön kayta kelgende Küyütün tarttım balanın. Kaz karkıldap köl saktayt. Kara ilaaçın çöl saktayt. Karıp kalgan atakeñ Kulunum, kayakka barıp can saktayt Kayakka barıp can saktayt?	Éjjelente égő mécsesem, Börtönből hazatértemkor Gyermekeket gyászra sújtott. Lúd a tavon gágog, Fekete sólyom a sivatag fölött Idős apukád Picikém hol töltse napjait? hol töltse napjait?	My candle burning at night, When I was released from prison, I was overcome by mourning for my child. A goose's gabbling on the lake, A black hawk's over the desert. Your old father, my dear, Where shall he spend his days? Where shall he spend his days?

E14d	<p>Teñizim, Karışkır atıp börü algan Al tügül kara kulak şerdi algan. A karmasa kolgo turbagan Bul kapilet tura şum calgan.</p> <p>Teñizim, İlbeesin kuup, iz çalğan Al tügül tirüü tandap tülkü algan. Tübölük kolgo turbagan Bul tüşüktüü tura şum calğan...</p>	<p>Drága párom¹⁰² Farkast lótt, farkast fogott, Sőt fekete fülű oroslánra is vadászott. Kézze sem tudnád visszatartani Átmeneti ez a csalfa világ.</p> <p>Drága párom, Sassal vadászott, nyomot követett Sőt, élő rókát fogott. Örökké nem tarthatta kezében Ezt a lényegtelen hamis (világot.)</p>	<p>My heroic spouse¹⁰³ Who shot a wolf, caught a wolf, Hunted even for lions with black ears. You couldn't keep it back with your hands This false world is transitory.</p> <p>My heroic spouse, Who hunted with falcons, followed the trail, Even caught a live fox. He couldn't keep it in hand forever, This trifle false (world...)</p>
E15	<p>Arpa bir menen Aksaydı Aşıp ko barıp el caylayt. Azap bir menen tozokko Kanday adam bel baylayt? Azap (bir) menen tozokko Kanday cigit bel baylayt?</p> <p>Aytip (bir) koyot turbaybı Beret dep çaştın tilegin. Berip (bir) koyso Kudayım Biz öñdüü çaştın tilegin.</p>	<p>Árpa és Aksay Nyári legelőjét bejárja a nép. Kínnal és keservvel Melyik legény övezi fel a derekát? Kínnal és keservvel Melyik legény övezi fel a derekát?</p> <p>A tudók elmondják A fiatalok kívánságát, Bár teljesítené Isten A hozzánk hasonló ifjak kívánságát.</p>	<p>The summer pasture of Arpa and Aksay Is traversed by the people. Which young man would gird his waist With torments and anguish? Which young man would gird his waist with torments and anguish?</p> <p>The sages tell The wishes of young people, If only God would grant The wish of young ones like us.</p>
E16a	<p>Casayın kasal çaştıktan Çaş kezde köñül azdıkkın. Cadıga salıp caman iş Ce, cañıltat şaytan kastıktan.</p> <p>Ottoy (bir) küyüp calındap Oynoştı oynoyt mastıktan. Oynop külsö bir cerde (Ce) ortodon ar kim kas çıkkın.</p>	<p>A fiataloságról írjak verset, Fiatalon az ember meg-megbolondul. Méltatlan dolgokat is műveltet Velünk szándékosan a sátán.</p> <p>Tűzként lánggal lobogva Kedvesével táncol lelkesen. Kedvese ha elneveti magát Már őrzöng mások miatt.</p>	<p>Should I write poems about youth... When you're young you often go crazy, We are often made to do Unworthy things by the Satan.</p> <p>Ablaze like the flames of fire He dances hotly with his darling. When his darling bursts out laughing, He gets mad about others.</p>
E16b	<p>Arpanın Ala-Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Baldaktuu şumkar eken dep (Degi) karmasam kuştun boosunan.</p> <p>Arpanın Ala-Toosunda Akşumkar salgan uya bar. Bar ekeni çin eken Tügengir, barıp kördüm bir sapar.</p>	<p>Árpa Ala-Dag-jából Bár lónék szarvast sziklájáról! Szelídített sólyom volt, mondva Bár elcsípnék egy madarat a kertjéből.</p> <p>Árpa Ala-Dag-jaiban Fehér sólyom¹⁰⁴ fészke van. Tény, hogy van ilyen, Elementem, megnéztem.</p>	<p>At Ala-Dag of Arpa I wish I could shoot a stag off the rock! It was a tame falcon saying I wish I could catch a bird from its garden.</p> <p>In Arpa's Ala-Dags There's a nest of the white falcon¹⁰⁵. Sure enough there is such a thing, I went to see it for myself.</p>
E17a	<p>Bol, bol dep balam iylasa Bolbogon cerden kıynasa. Kıynasa dele meyliçi Atasın bala sıylasa.</p> <p>Al, al dep balam iylasa Albas (bir) cerden kıynasa.</p>	<p>Gyere, gyere, síró gyerekem szólít Alkalmatlan helyen noszogat. Noszogat, hát jövök Ha apjának tekint.</p> <p>Végy, végy síró gyerekem szólít, Nem tudom felvenni ott.</p>	<p>Come, come, my weeping child calls, Urging me at an inconvenient place. He is urging, so I must come If he takes me for his father.</p> <p>Take, take, my weeping child calls, But I can't take him in my arm there.</p>

¹⁰² *Teñizim*- 'igazságos, hős' elhunyt férjnek énekelt siratóban a férj megszólítása.

¹⁰³ *Teñizim*- 'righteous, heroic' salutation of deceased husband in the lament.

¹⁰⁴ *Akşumkar* - Szemetey legendájában a ragadozó madár neve.

¹⁰⁵ *Akşumkar* – name of the bird of prey in Semetey's legend.

	Kıynasa dele meyliçi Apasın bala sıylasa.	Noszogat, hát felveszem Ha anyjának tekint.	He's urging so I pick him up If he takes me for his mother.
E17b	Urmat (bir) emey emine (Al) uuluñdun barsañ üyünö. Çoñ enem kele catat dep Neberem çıksa cügürö, (Al) kelinim çıksa süyünö.	Ha nem tisztelet, mi az, ha Fiad házába méysz? Mint anyós, ott megjelensz, Fut feléd az unokád, Örömmel közeleg menyed.	What's it if not respect? When you go to your son's house Appearing as the mother-in-law, Your grandchild runs to meet you, Your daughter-in-law approaches you with joy.
E18	Ceñ kap kiydim ceñ üçün Ceñil baa boldum sen üçün. Ceñil baa bolsom meyliçi (degi) Sen kandaysıñ men üçün? Kol kap kiydim kol üçün Korduk kördüm sen üçün. Korduk körsöm meyliçi (degi) Sen kandaysıñ men üçün?	Hosszú ujjút vettem fel Szemtelen lettem miattad. Szemtelen legyek, ne legyek Te mit gondolsz felőlem? Kesztyút vettem fel Megaláztak miattad, Megaláztak, nem aláztak, Te mit gondolsz felőlem?	I put on a long-sleeved one, I became arrogant for you. Shall I be arrogant or shall I not, What do you think of me? I put on gloves for you, I was abased for you. Abased or not abased, What do you think of me?
E19a	Kızıl kürmö şayı kiyip Oynogula kızdar ay. Kızıl köñül bar çakta Boylogula kızdar ay. Kızıl ömür barında Oynoy albay, külö albay Kayran çaştı ötközüp Koybogula kızdar ay.	Vörös selyemből való kaftánt viselt Játsszatok lányok, jaj! Amíg van szerető szív, Sokat sétáljatok lányok, jaj! Míg van vidám élet, Nem mulatva, szórakozva A szép fiatalságot elszalasztva Nehogy megbánjátok lányok, jaj!	She was wearing a red silk caftan, Play, lassies, ay! As long as there are loving hearts, Stroll along a lot lassies, ay! As long as the life is joyful, And you don't make merry, You miss your beautiful youth, You'll regret it lassies, ay!
E19b	Çokoyum buttan suurulup Çor boldu taman tuurulup. Çoyçoylop cürüp ötömbü Çokuda bir kün buyugup. Ötügüm buttan suurulup Özögüm ooruyt buulugup. Özgöçö kördüm korduktu Ölömbü bir kün buyugup.	Nemez csizmám ¹⁰⁶ a lábamról lerúgom, Megkeményedett talpamat összeverem. <i>Choy, choy</i> -mondogatva halok-e meg Egyszer a csúcson hóviharban? Csizmám lerúgom a lábamról Belesajdul a gyomrom. Ráadásul sok megvetést szenvedtem el, Egy nap elegem lesz ezekből és meghalok.	I'll kick my felt boots ¹⁰⁷ off my feet, I'll hit my hardened soles together. Saying <i>choy, choy</i> I'm going to die One day in a snow storm on the peak. I'll kick my boots off my feet, I'll feel a pang in the stomach. I have suffered much contempt, too, One day I'll have had enough and die.
E20a	Koroobuzga tal alıp Kolgo kürök, bak alıp Mına mintip, mına mintip. Togoloto top teptik Topko sala biz çettik. Mına mintip, mına mintip.	Kertünkbe facsemetét ültettünk, Ásóval a kezünkben, fát véve, Így kell ezt, na így! Körben állva, tánclépéssel Mind együtt neveltük. Így kell ezt, na így!	We planted a sapling in our garden, Having taken the tree, with a spade in hand That's how it's to be done! Standing around, with dance steps We reared it together. That's how it's to be done!
E20b	Kurandın sözün baykagan, Kelindin köönün caykagan. Aylındağı kelinder Enemdin urmatın körüp tarkagan.	Megtartotta a Qurán előírásait. Elnyerte a menyecskek szívet, A falubéli menyasszonyok Mind tisztelték anyámat. Anyácskám felmálházza a tehenét	She observed the instructions of the Quran, She won the love of young women, The brides in the village, They all respected my mother. Mommy loaded her cow

¹⁰⁶ Çokoy- nemezcsizma.

¹⁰⁷ Çokoy- felt boot.

	Enekem inekke maldı cüktögön. Bayırkısn men aytsam Narga cügün cüktögön. Baldarına kalganda Keñeşin aytıp “şük” degen.	Ha a korábbıt mondom, Túzben veszítette el a málháját, Ami a gyerekeit illeti, Megálljt parancsolt.	To recall an early event, The load was lost in fire. As for her children, She governed them with a firm hand.
E21a	Bekbekey kaçtı bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay kaçtı san aştı Sanına saadak caraştı.	Bekbekey element, túl ahegyen Derekán jól állt a tegez, Saksakay element, túl a völgyön Oldalán jól állt a tegez.	Bekbekey went over the mountain, The quiver fitted his waist well. Saksakay went beyond the valley, The quiver fitted his side well.
E21b	Baldarım buudandı minse terdetip, Kelinder buulumdu kiye kirdetip. Çoñ ene bolup balpayıp Otursam beşik termetip.	Ha a gyerekeim dolgos nomádok lennének, A menyek, ha selyembe ¹⁰⁸ öltöznének Nagyanyaként szerencsés lennék, Úlnék bölcsőt ringatva.	If my children were hard-working nomads, If sisters- in-law dressed in silk ¹⁰⁹ , I'd be lucky as a grandma, I'd be sitting rocking a cradle.
E21c	Köl üstünö mal barbıyt Ölböy tirüü can kalbıyt. Ölböy tirüü can kalbıyt Köl üstünö mal barbıyt.	Nem megy a tóra a jószág, Életben ember nem marad. Életben ember nem marad Tóra jószág nem megy.	No livestock goes down to the lake, No person remains alive, No person remains alive, No livestock goes down to the lake.
E22a	Ak bos attın takası Ak irim köldün cakası. Aytmayınça cazılbıyt Küñötay kızdın, kızdın kapası. Oy-boy, Küñötay kızdın, kızdın kapası. Kök boz attın takası Kök iyrim köldün cakası. Körmöyünçö cazılbıyt Küñötay kızdın, kızdın kapası Oy-boy, Küñötay kızdın kızdın kapası.	Fehér ló patkója Fehér örvényű tó partja. Ki nem beszélve nem csökken <i>Küñötay</i> lánynak a baja. Jaj, haj, <i>Küñötay</i> lánynak a baja. Szürke ló patkója Kék örvényű tó partja. Ha meg nem nézik nem csökken <i>Küñötay</i> lánynak a baja, Jaj, haj, <i>Küñötay</i> lánynak a baja.	The shoe of a white horse – The shore of a white whirling lake. When it is not spoken out, The trouble of a <i>Küñötay</i> girl won't be less. Oy-hoy, the trouble of a <i>Küñötay</i> girl. The shoe of a grey horse – The shore of a blue whirling lake. If it is not looked at, The trouble of a <i>Küñötay</i> girl won't be less, Oy-hoy, the trouble of a <i>Küñötay</i> girl.
E22b	Ak boz attın takası Ak iyrim köldün cakası Aytmayınça arılbıyt A kurgur Küñötay kızdın kapası. Kök boz attın takası Kök iyrim köldün cakası. Körmöyünçö cazılbıyt A kurgur Küñötay kızdın kapası.	Fehér ló patkója Fehér örvénylő tó partja. Ha ki nem beszélheti, nem fogy Szegény <i>Küñötay</i> lány baja. Szürke ló patkója Kék örvénylő tó partja. Ha meg nem nézi, nem fogy Szegény <i>Küñötay</i> lány baja.	The shoe of a white horse - The shore of a white whirling lake. If she can't speak it out, A poor <i>Küñötay</i> girl's trouble won't be less. The shoe of a grey horse – The shore of a blue whirling lake. If it isn't looked at, The trouble of a poor <i>Küñötay</i> girl won't be less.
E23	Kumurskaday beliñden Kubantıp aytkan kebiñden. Kuran karmap bergensip Ubadañdın beginen. Kurbu (bir) kurbu, kurbu saz Kuuşup oynoyt ördök-kaz. Kurbudan kurbu ayrılsa	Darázsderekadról, Kedves szavadról Mintha a koránban kinyomtatták volna Bőséges szavaidat. Dimbes-dombos halmos nádas Kergetőzik lúd és kacsa. Barátjától, ha a barát elvállik	Recalling your wasp-waist, Your kindly words... As if printed in the Quran, Your words flowed so amply. Undulating bumpy reed-bed, A goose and duck chase each other. When a friend parts with his friend,

¹⁰⁸ *Buulum*- selyemfajta

¹⁰⁹ *Buulum*- kind of silk

	Kuyulup agat közdön çaş.	Folyik szemméből a könny.	Tears keep flowing from his eyes.
E24	Şıp şırılđañ şır eken Cilkıçımın ırı eken. Sayga bütkön sarı tal Irgay emey emine? San cigittin içinde Cırgal emey emine? Kap-kap kara tay Kaptal cünüñ kanakey? Kapka atandık ceñeke Şakek colu kanakey?	Csipp, csobobogás, csepp volt, A csikós dala volt. Völgyben kihajtott szóke bokor Nem madárcseresznye, de mi? Sok bátor legény közt lenni Nem boldogság, de mi? Sej, haj fekete csikó, Oldal gyapjad hol van? Kiemeltek lettünk néném, Hol az ünnepséged?	Drip-drop dripping, it was a drop, It was the horse-herder's song The blond shrub budding in the vale Is not bird cherry, what is it then? It's no happiness to be among Lots of brave lads, what is it then? Ay, hey, fine black colt, Where is your side hair? We've become distinguished, sister, Where is your celebration?
E25a	Ceti bir ketmen topurak Gül canım bırırasın dediñbi? Gül canım artıñda kalgan baldarıñ Gül canım çırkırasın dediñbi? Gül canım altı bir ketmen topurak Gül canım bırırasın dediñbi? Gül canım artıñda ele kalgan altın çaç Gül canım çırkırap cürsün dediñbi	Hét lapát föld Rózsa lelkem ¹¹⁰ , pora szálljon, mondtad-e? Rózsa lelkem, hátrahagyott gyerekeid Rózsa lelkem, sírjanak csak, mondtad-e? Rózsa lelkem, hat lapát föld Rózsa lelkem, pora szálljon, mondtad-e? Rózsa lelkem, hátrahagyott aranyhajúd (párod) Rózsa lelkem, sírjon csak, mondtad-e?	Seven shovelfuls of earth Dear rose of mine ¹¹¹ , shall scatter its dust, did you say? Dear rose of mine, the children you left here, Dear rose of mine, shall cry, did you say? Dear rose of mine, six shovelfuls of earth Dear rose of mine, shall scatter its dust, did you say? Dear rose of mine, the golden-haired (mate) you left behind Dear rose of mine, shall cry, did you say?
E25b	Aldey, aldey, ak böböök Ak beşikke cat böböök. El Ak-Saydan tüşö elek Bulamıgıñ bışa elek.	Tente, tente ártatlan picikém. Fehér bölcsőbe feküdj baba. A nép még nem indult el <i>Ak-Sayból</i> ¹¹² Édes lisztes levesed nem főtt még meg.	Sleep, sleep, my innocent babe, Lie in a white cradle, babe. The people haven't left <i>Ak-Say</i> ¹¹³ yet, Your sweet floury soup hasn't been cooked yet.
E26a	Asılım beyiş Eralım Toburçak meysis cediñbi Eralım, top içinen bölünüp, Eralım, ay karañğı körgö kirdiñbi Asılım beyiş Eralım, Eralım ay	Drágám, mennyországom, ó <i>Eralom</i> , Ettél-e már fürtös szőlőt? Eralom, kiváltál a nép közül, Eralom, jaj, sötét sírba mentél-e? Drágám, mennyországom, Eralom, Eralom, jaj!	Darling, my paradise, ah my <i>Eral</i> , Have you eaten bunches of grapes? My <i>Eral</i> , you've risen from among the people, My <i>Eral</i> , oh alas, have you gone to a dark grave? Darling, my heaven, my <i>Eral</i> , my <i>Eral</i> , alas!
E27	Kız kezek cakşı turbaybı Kımız içip cürgöngö. Kız keziñ ötüp ketken soñ Kelin dep koyot turbaybı. Kelin kez cakşı turbaybı Konyak içip cürgöngö. Kelin kez ötüp ketken soñ Ayal dep koyot turbaybı.....	Leányságod kellemesen telt, Kumiszt iszogatva utazgattál. Miután elmúlt a lányságod, Menyasszonynak neveznek. Menyasszonyságod kellemesen telt, Italozgatva utazgattál. Miután elmúlt a menyasszonyságod, Asszonyoknak neveznek.	Your maidenhood was spent in pleasure, You would travel around drinking kumis. When your maidenhood is over, You are called a bride. Your bridehood was spent in pleasure, You would travel around having drinks. When your bridehood is over, You are called a wife.
E28	Ömür degen cuugan koldun kirindey Ötö beret bir özüñö bilinbey.	Mint a megmosott kézről a szenny, Úgy tűnik el az élet, észre sem veszed. Bárcsak vissza lehetne fordítani!	Like dirt from a washed hand Life disappears, you don't even notice. If only it could be reversed

¹¹⁰ A kirgiz hagyományoknak megfelelően az özvegy így szólítja meg halott férjét

¹¹¹ The window's address to her dead husband in the Kyrgyz traditions

¹¹² Egy jól ismert kirgiz nyári legelő neve.

¹¹³ Name of a familiar Kyrgyz summer pasture.

	<p>Kayran ömür kayra keler bolsoçu Suu sıyaktuu cerge siñip kömülböy.</p> <p>Ömür değen aradan go amanat Emne kılsa ömür kayra caralat? Kayran ömür öz tabinan ötkön soñ Kim ömürdü kayra izdep taba alat?</p>	<p>Még mielőtt a föld felszívna a lecseppenő vizet.</p> <p>Az élet megőrzése ránk van bízva. Akárhogyan is, újból teremtődik. Szépségem, ha letelt az élet, Ki tudná újra megtalálni?</p>	<p>Before the earth sucks up the water drop.</p> <p>Life is up to us to preserve. It is reproduced one way or other. My beautiful, when life is over Who can find it again?</p>
E29a	<p>Uuçtasa kolgo turbagan Opaasız eken bu calgan. Acal bir бүтүп күн бүтсө Acaldan kaçıp kim kalgan?</p> <p>Karmasa kolgo turbagan Kaltıs go eken bu calgan. Acal bir cetip күн бүтсө Uşul calganda kim kalgan?</p>	<p>Kézbe foghatatlan Megbízhatatlan hamis ez a világ. Elér a végzet, megszakad a nap, Ki úszhatná ezt meg?</p> <p>Kézben meg nem maradó, Sikamlós e hamis világ. Elér a végzet, megszakad a nap, Volt-e már ki megmaradt e csalárd világon?</p>	<p>Impossible to hold in hand, Unreliable and false is this world. Fate reaches you, the day's cut off, Who could escape from it?</p> <p>Refusing to remain in hand, Slippery and false is this world. Fate reaches you, the day's cut off, Has anyone stayed on in this false world?</p>
E29b	<p>Men küyüttüü Külüsün Küñ ordunda cürüşüm. Carkırap köñül açılбай Cabılıp cüröm күнү-tүн.</p> <p>Men musapır armanda Mençelik kızdar zarlanba. Balasın satat ata-enem Mal alıp kargan çaldarga.</p>	<p>Én a bús <i>Külüsün</i>, Rabszolgaként élek. Kacagva nem engedhetem el magam, Éjjel-nappal kínokat látok.</p> <p>Szegény fejem nagy bajban van. Lányok, ne essen meg veletek ilyen! Eladta gyermekét anyám, apám, Vénembernek jószág helyett.</p>	<p>I, grieving <i>Külüsün</i>, Am living as a slave. I can't relax with laughters, I suffer torments day and night.</p> <p>Poor me, I'm in great trouble. Maidens, don't let this happen to you! My mother, father sold their child Instead of livestock to an old man.</p>
E30a	<p>Bazarbaydın Törlögön Mingen atı Kökdödön. Sekszen cigit koşko alıp Beş cigiti boş kalıp, Ak-Cayık közdöy cönögön.</p>	<p><i>Bazarbay</i> fia <i>Törlögön</i> Hátaslova <i>Kökdödön</i>. Nyolcvan vitézt vitt magával, Öt legényt magára hagyott, <i>Ak-Jayık</i> felé indult.</p>	<p><i>Bazarbay's</i> son is <i>Törlögön</i> His mount is <i>Kökdödön</i>. He took eighty warriors with him, Leaving five lads behind, He started for <i>Ak-Jayık</i>.</p>
E30b	<p>Attandım Sarı-Tekesten Artımdı karaym belesten. Acıraspas bolsomçu Aksargıl bolgon seketten.</p> <p>Kuzgun-Taş menen Kuu-Moynok Kusaluu bolom köp oylop. Tündö catıp tüş körsöm Töşöktö catam birge oynop.</p>	<p><i>Sarı-Teke</i>ben ültem fel a lovamra, A dombtetőről még visszanéztem. Bár ne váltam volna el Szöke szépségemtől!</p> <p><i>Kuzgun Taş</i> és <i>Kuu Moynok</i> Hiányoznak nekem. Este ha lefekszem Arról álmodom, hogy mellettük szórakozom.</p>	<p>I mounted my horse in <i>Sarı-Teke</i>, I looked back from the hilltop. If only I hadn't parted With my beautiful blonde!</p> <p>I am missing <i>Kuzgun Taş</i> and <i>Kuu Moynok</i>. When I go to bed in the evening I dream of having a good time with them.</p>
E31	<p>Ardagım eki balama (men) Aylanıp süyöm cana da. Alayın dese bala üçün Apakeñ canı sadaga.</p> <p>Ermegim eki balama (men) Ezilip süyöm cana da. Egerde kerek dep kelse Enekeñ canı sadaga.</p>	<p>Két drága gyermekem körül Forgolódom örömmel. Ha azt mondjátok, elfogadjátok, Anyátok a lelket feláldozza értetek.</p> <p>Életem két gyermekemet Saját lelkemként szeretem. Ha szükségetek lenne rá, Anyátok a lelket kiteszi értetek.</p>	<p>Around my two dear children I am busying myself with pleasure. If you say you accept it, Your mother sacrifices her soul for you.</p> <p>My life, my two children, I love them like my own soul. Should you need it, Your mother would do anything for you.</p>
E32a	<p>Tübölük çaşap men cüröm</p>	<p>Örökké élek</p>	<p>I live eternally</p>

	Tagdírdi aytıp sırlarga. Emçeğiñ cıttap men tursam Cüröktö cazgan sırlarga.	Sorsomat megoosztva titkaimmal. Kebleden sóhajtozva, melletted lehetnék Szívbe írott titok.	Sharing my destiny with my secrets. Sighing on your bosom, I could be a secret By your side, written in the heart.
E32b	Caş balapan balalık Calınsak kaydan tababız. Ötüp da ketti caş ömür, caş ömür Karızga kimden alabız. Buyrugu çok too kiyik Mergençege atılбайt. Altından baaluu caş ömür, caş ömür Akça da bersek satılбайt.	Madárfióka-szerú fiatalságra Ugyan hol bukkannhatunk? Elmúlt elszállt a fiatalság, Ha eladósodunk, kitől kérhetünk? Szerencsétlen hegyi szarvast Nem dobathat vadászok elé. Aranynál is drágább fiatalságod, Nem teheted pénzzé.	Where can we find youth That is like a bird's nestling? Youth is over and gone, Who can we borrow from when we are in debt? I can't throw a poor mountain stag In front of the hunters. You can't exchange your youth Worth more than gold for money.
E33a	Kuçaktap catıp balasın Enesin emne kagasıñ? Çakçañdaba köp ele Sen dağı kaynene bolup kalasıñ. Kelin go degen kıyın nerse Anın sırn başınan baykap bilse Baş bolup esiñ oodarat Baş bagıp alıp üyüñö kirse.	Ölében alszik a fiad, Az anyját miért szidalmazod? Annyira ne bízz magadban, Leszel te is még anyós. Nem könnyű menynek lenni, Van, ki az elejétől tudja. Uralkodnak rajta, a lelkét gyötrik, Attól kezdve, hogy belép a házba.	Your son's sleeping in her lap, Why are you scolding his mother? Don't be so self-conceited, You'll also become a mother-in-law. It's not easy to be a daughter-in-law, Some know it from the very beginning. She is bullied, her heart is tortured From the moment she enters the house.
E33b	Dastorkon dayım bolsunçu Atamdın dastorkonu üygö tolsunçu. Dastorkon cayıp çay bergen Apakem ar dayım aman bolsunçu. Eginge aylım tolsunçu, Egindüü elim bolsunçu. Egindüü aylım içinde Eneler aman bolsunçu.	Terített asztalok legyenek mindig, Apám asztala töltse be otthonunkat! Akinek leürült az asztala, teát adjon, Anyukám mindig egészséges legyen! Teljen meg gabonával a mezőm, Népemnek bő termése legyen, Bevetett alföldünkön Az anyák egészségesek legyenek!	May there always be laid tables, May my father's table fill our home! Those whose table's empty should serve tea, May my mummy be in good health always! May my field be replete with corn, May my people have an abundant crop, In our sown plains May the mothers be in good health!
E34a	Kök uçuk berdim saptap al Kudagıy, kök şumkar berdim taptap al. Ak uçuk berdim saptap al Kudagıy, ak şumkar berdim taptap al. Cük üstündö aynegim Kızım süt üstündö kaymagım	Kék selyemszálát adtam, túbe fúzöd, Apóstársam, kék sólymot adtam, betanítod. Fehér selyemszálát adtam, túbe fúzöd, Apóstársam, fehér sólymot adtam, betanítod. A lányomat mindenek fölött tartottam, Ő volt tejemen a tejszín.	I gave you a blue silk yarn, you thread it in the needle, My daughter's father-in-law, I gave you a blue falcon, you train it. My daughter's father-in-law, I gave you a white silk yarn, you thread it in the needle, My daughter's father-in-law, I gave you a white falcon, you train it. My daughter was my most precious treasure, She was the cream on my milk.
E34b	Cer uçurgan caşçılık Sergek da bolot azgırıp. Bербey da koysoñ ne bolmok? Bermuttu berip mas kılıp. Bербey da koysoñ ne bolmok? Bermuttu berip mas kılıp. Asabı küçtüü caşçılık Albirat cürök asgırıp.	Égbe repülő fiatalság, Éber, de tévelygő. Ha nem adnak, mi tévő lesz? Megrészeded a vermtuttól. Ha nem adnak, mi tévő lesz? Megrészeded a vermtuttól. Bűnös fiatalság, Szívét fellobbantó.	Youth soaring into the sky, Alert but erratic. If you can't find someone, what will you do? You'll get drunk on vermouth. If you can't find someone, what will you do? You'll get drunk on vermouth. Peccable youth, Who put the heart on fire.

E35a	<p>Bosogo boyluu boz kaşka at Bolumduu coldo minbedim. Borumu sonun gelindi men Bolcolu menen süygömün.</p> <p>Kerege boyluu kerkaşka at Kerilüü colgo mingemin. Kelbeti sonun gelinge men Kebimdi koşup cürgömün.</p>	<p>Kapu melletti szürke lóra Széles úton fel nem ültem. Formás, takaros menyasszonyt A méretei miatt is szerettem.</p> <p>Farács¹¹⁴ melletti barna lóra Széles úton felültem. Arányos testű menyecskével Megállapodásra jutottam.</p>	<p>The a grey horse next to the gate I didn't mount on a wide road. A shapely, pretty young bride I got to like for her dimension.</p> <p>The brown horse next to the wooden lattice¹¹⁵ I mounted on a wide road. With the young woman of a shapely figure I have come to agreement.</p>
E35b	<p>Urmat (bir) emey emine (Al) uuluñdun barsań üyünö. Çoñ enem kele catat dep Neberem çıksa cügürö, (Al) kelinim çıksa süyünö.</p>	<p>Ha nem tisztelet, mi az, ha Fiad házába méysz? Mint anyós, ott megjelenesz, Fut feléd az unokád, Örömmel közeleg menyed.</p>	<p>What's it if not respect? When you go to your son's house Appearing as the mother-in-law, Your grandchild runs to meet you, Your daughter-in-law approaches you with joy.</p>
E36a	<p>Aldey, aldey, ak böböğ Ak beşikke cat, böböğ. Kunan koydu soy, böböğ Kuyruguna toy, böböğ.</p> <p>Eneñ baykuş eğinde Egin bütpös teginde. Emçegine süt cıynap Kelet, balam, keçinde.</p>	<p>Tente, tente fehér baba Fehér bölcsőbe feküdj baba. Hároméves juhót vágj le baba Lakjál jól a farkával baba!</p> <p>Anyád szerencsétlen a szántóföldön Nem ér véget az aratással a gabona Melle tejtől fog duzzadni, Úgy tér haza kicsikém este.</p>	<p>Sleep, sleep, white babe, Lie in a white cradle, babe. Kill a three-year-old lamb, babe Eat your fill of its tail, babe!</p> <p>You poor mummy's in the cornfield Harvesting corn hasn't ended, Her breasts will be bursting with milk When she comes home in the evening.</p>
E36b	<p>Kemenger bolso üy eesi Keñ peyil bolso bileşi. Keyibey ömür sürböybü Kem dele bolso düynösü.</p> <p>Kökölöp tursa üy eesi Kök bet (bir) bolso bileşi. Köygyödö ömür ötpöybü Köp dele bolso düynösü.</p>	<p>Ha okos a házigazda, Bőkezű és a felesége is. Nincs-e nyugodt életük Ha hiányos is a vagyonuk?</p> <p>Ha magasan van is a házigazda Makacs és a felesége is. Nem élnek-e csalódottan Ha bőséges is a vagyonuk?</p>	<p>If the host is clever, His wife is generous, too. Isn't their life peaceful, Even if they're lacking in wealth?</p> <p>If the host is haughty and aloof, His wife is also stubborn. Aren't they dissatisfied, Although they live in abundance?</p>
E36c	<p>Öçürdük kara kömürdü Ötkördük dalay ömürdü. Baldarga berse den sooluk Bizge çaşoo da anday köñüldüü..</p>	<p>Eloítottuk a fekete szenet, Megtöltünk számos életet, Ha egészségesek a gyerekek, Akkor van nekünk jó világ!</p>	<p>We've put out the black coal, We've lived several lives, When the children are in good health, We are having a good life.</p>
E37/1	<p>Caramazan ayta keldim eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Üyüñ, üyüñ üy eken Üyüñ körkü çiy eken.</p> <p>Ak sarayday körüngön Kaysı baydın üyü eken? Kazan-ayak kaldırayt Kaymak alıp atabı?</p>	<p>Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsődbe! Házad, házad ház volt, Szépségét a nád adta.</p> <p>Fehér palotának látszott, Melyik gazdag háza volt? Edénycsörömpölés hallatszik, Tejszínt vesz elő?</p>	<p>I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram! Your house, your house was a real house, Its beauty owed to the reed.</p> <p>It looked like a white palace, Which richman's house was it? The clatter of pots can be heard, Is she getting out some cream?</p>

¹¹⁴ Kerege- 'A kirgiz sátor alsó faváza.'

¹¹⁵ Kerege- 'Lower wooden frame of a Kyrgyz tent.'

E37/2	Caramazan aytıp keldim eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcşödbe!	I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram!
E37/3	Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can. Orozonun onu bizge, onu sizge Akırette soobu tiyet özüñüzgö.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Tizenkét havonta eljövő Ramazán köszöntő A böjtből tíz a miénk, tíz a tiétek! A túlvilágon jutalom jár érte.	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, Ramazan greeting that comes once in twelve months Ten is ours of the fast, ten is yours! There's reward for it in the world to come.
E37/4	Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Tizenkét havonta eljövő böjti lélek	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, The spirit of fasting comes once in twelve months!
E37/5	Assolomu aleykum Caramazan Capma niyet ümötüñ mayram asan. On eki ayda bir kelgen Orozo can Orozonu karmabagan ayban eken. Tört ayaktuu, töşü tüktüü taygan eken. Eki kolun artına baylar eken. Tozok otun közdötüp aydar eken. Paygambarım mingeni kündöy kaşka Küçük cügön başında, tizgin başka. Paygambarım mingeni kündöy kaşka Küçük cügön başında, tizgin başka.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő Ne tartsd híveidet szándékában ünnepre hívó Tizenkét hónap legkiválóbbika Ramazan Aki nem böjtöl, az állat. Négy lábú, szőrös mellű agárhoz hasonló. Két keze hátrakötözve A pokol tüzébe lökögetik. A prófétám lova naphoz hasonló hóka ¹¹⁶ Ezüst a zablája, kötőféke különleges. A prófétám lova naphoz hasonló hóka Ezüst a zablája, kötőféke különleges.	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, Keep away the Muslims from their intensions. The finest of the twelve months is Ramazan One who does not fast is a beast. A greyhound with four legs and a hairy chest. His hands were tied at his back And he was hurled into the flames of hell. My prophet's horse is like the sun, with a blaze, Its bit is silver, its reins are special. My prophet's horse is like the sun, with a blaze, Its bit is silver, its reins are special. I've come to your gate to say a Ramazan greeting, May a babe like a white ram be born in your crib! May the child have a good fate, May he drag the Nogays here to your threshold.
E38/1	Caramazan aytkandan kim toygon bar? İlgerki eldin nuskasın, kim koygon bar? Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan, caramazan keregiñe carabasam Cayıp koygon kuruttun maydası bar, Caramazan aytkandın paydası bar....	Van-e, aki únja a Ramazán köszöntöt? Van-e aki az ősi népszokással felhagyna? Ramazán köszöntöt mondva jöttem kapudhoz, Fehér koshoz hasonló fiút a bölcşödbe! Ramazán köszöntő, Ramazán köszöntőm ha meg nem felel, Van abból a szárított túróból apró is, A Ramazán köszöntőnek haszna van.	Is anyone bored with Ramadan greetings? Would anyone give up this ancient tradition? I've come to your gate to greet Ramazan, Have a son like a white ram in your cradle!! Ramazan greeting, if my Ramazan greeting doesn't please you, That dried cheese has its morsels, too, A Ramazan greeting has its use...
E38/2	Assaloom aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can.	<i>Selamünaleyküm</i> Ramazán köszöntő, Tizenkét havonta érkező böjti lélek.	<i>Selamünaleyküm</i> is the Ramazan greeting, The spirit of fasting that comes every twelfth month.

¹¹⁶ *Kaşka* – 'hóka, hoimlokán fehér foltos ló'

E38/3	Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik.	Halmos-hátas hegyekről Bikára felülve mi jöttünk.	From hilly, wavy mountains We've come riding a bull.
E38/4	Orozonun onu bizge, onu sizge Orozoñuz kabil bolsun özüñüzgö.	Tíz böjtöt nekünk, tizet nektek, Fogadja el a Teremtő a böjtötöket!	Ten fasts for us, ten for you, May the Creator accept your fasting!
E38/5	Caramazan aytıp keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe!	I've come to your gate to greet Ramazan, May it give your crib a son like a white ram!
E38/6	Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın cayı bardır, Cayıp koygon kurutuñdun mayı bardır. Kurtuñ bolso alıp çık, katırata çaynaylık, Mayıñ bolso alıp çık, beti-baştı maylaylık.	Ramazán köszöntővel jöttünk a kapud elé Fehér koshoz hasonló fiad szülessen. A Ramazán-köszöntőnek szabott ára van A szárított túrónak vaja van. Ha van szárított túród, hozd elő, ropogtassuk, Ha van vajad, hozd elő, kenjük az arcunkra.	We've come to your gate with Ramazan greetings, May you have a boy like a white ram! A Ramazan greeting has a fixed price, Dried cottage cheese has its butter. If you have dried cheese, bring it, let's crunch it, If you have butter, get it out, let's smear it on our faces.
E38/7	Caramazan, caramazan Cañgız kazık aylangan orozo can Orozoñ kabil bolsun tutkan adam.	Ramazán köszöntő, Ramazán köszöntő Magányos karóként ógyeleg a böjtölő. Fogadják el áldozatként a megtartott böjtödet.	Ramazan greeting, Ramazan greeting, The fasting person is lingering like a lonely stalk, May your fast be accepted as an offering.
E38/8a	Caramazan aytkandın caydası bar Cayıp koygon kuruttun maydası bar. Kurut berseñ turup ber Beti-koluñ cuup ber. Berdim, berdim dep koyot Eteginen alıp cep koyot. Kızıl koroz, kıy koroz kırman çaçar Kız albagan cigitter tıyın çaçar. Tıyındarı teşikten çıga kaçır Kanı suyu boz baldar ala kaçır. Caramazan, caramazan Can coldoşuñ, ıymanıñ orozocan Orozoñ kabil bolsun bay akecan. Caramazan aytkandın caydası bar Cayıp koygon kuruttun maydası bar. Kurut berseñ turup ber Beti-koluñ cuup ber.	A ramazán köszöntőnek módja van Kiterített szárított túrónak apraja van Ha szárított túrot adsz, kelj fel és add, Arcot, kezet moss és adj! Adtam, adtam, mondja, A széléről maga eszi Vörös kakas, lusta kakas szalmát szór Nem nősülő legény pénzt szór. A pénzt lyukas zsákba szórja Fiatal legények ellopják. Ramazán köszöntő, ramazán köszöntő Lelki társad az imám böjtös társa, Böjtöd fogadják jócselekedetnek! A ramazán köszöntőnek módja van Kiterített szárított túrónak apraja van Ha szárított túrot adsz, kelj fel és add Kezet arcot moss és adj!	The Ramazan greeting has its style, Spread dried cottage cheese has its morsels. If you give dried cheese, get up and give some, Wash your face and hands and give some! I've given, I've given, she says, She keeps nipping from the side. A red cock, lazy cock throws about straw, An unmarried lad throws about money. He throws the money into a leaking sack, And young lads steal it. Ramazan greeting, Ramazan greeting Your soul mate is the imam's fasting companion, Your fast should be accepted as a good deed! The Ramazan greeting has its style, Spread dried cottage cheese has its morsels. If you give dried cheese, get up and give some, Wash your face and hands and give some!
E38/8b	Caramazan ayta keldik eşigiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe, Caramazan aytkan menen kim toygon bar? İlgerki eldin nuskasın kim koygon bar?	Ramazán köszöntővel jöttünk a kapud elé Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe! Van-e, aki betelik a Ramazán köszöntésével?	We've come to your gate with Ramazan greetings, May you have a boy like a white ram in your crib! Is anyone fed up with welcoming Ramadan? Who would give up an ancient folk tradition?

		Ősi népi hagyománnyal ki is hagyna fel?	
E39/1	Adir-adir toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik....	Dimbes-dombos hegyekről Csödör hátán mi jöttünk, A csödört nem tudtuk féken tartani, Abba a házba véletlenül jöttünk. Apró dombos hegyekről Bika hátán mi jöttünk, A bikát nem tudtuk féken tartani, Abba a házba véletlenül jöttünk.	From rolling mountains We've come riding a stallion, We failed to keep the stallion in check, We've come into that house by chance. From mountains with tiny hills We've come riding a bull. We failed to keep the bull in check, We've come into that house by chance.
E39/2	Kızıl koroz, kırk koroz Kırman çaçkan. Kızıl toru ceñekem sandık açkan Sandığınan akçası caynay kaçkan.	Vörös kakas, negyven kakas, Gabonát szelelő. Piros arcú néném felnyitja a ládát Ládájában sok pénzt tart.	A red cock, forty cocks, Throwing grain to the wind. My aunt with the red cheeks opens the chest, She keeps lots of money in her chest.
E39/3	Bıçak uçu cıltrayt May tomurup catkanbı? Kazan-ayak kaldırayt Kurut alıp catkanbı?	Kés hegye csillog Vajat szednek ki vele? Fazék csörömpöl Szárított túró szednek elő?	The tip of the knife's shining, Is some butter being produced? The lid of the pan is rattling, Is some dried cheese being got out?
E39/4	On eki ayda bir kelgen orozo can Orozoñ kabil bolsun, tutkan adam. Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe....	Tizenkét havonta egyszer előforduló böjtölő lélek. Böjtöd fogadják el áldozatul Ramazán köszöntővel jöttünk a kapud elé Fehér koshoz hasonló fiút adjon a bölcsődbe!	Your house, your house, it was a house, The ground was a rush mat. It was like a white palace, Which richman's house was it? Says the master: I'll give you a fat lamb Says the mistress: I'll give a silk kerchief. Let's get his lamb under our arm, Let's tie the silk kerchief round our waist!
E40/1	Caramazan, caramazan, Calgız kazık aylangan.	Ramazán köszöntő, Ramazán köszöntő Magányosan forgó tengely.	Ramazan greeting, Ramazan greeting An axis spinning in solitude.
E40/2	Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe . Tınçtıık bolsun eldin-curttun keşigiñe.	Ramazán köszöntöt mondani jöttem kaputokhoz, Fehér koshoz hasonló fiút adjon bölcsötökbe! Béke legyen e nép és haza szerencséje.	I've come to your gate to say Ramazan greetings, May it give you a son like a white ram in your crib! May peace be the fortune of this people and land.
E40/3	Paygambarım ingeni kara kaşka, Kaapırlar kuup kelet kara taşka. Kara taştı çaptı ele, kanı çıktı, Kaapırlar körüp turup canı çıktı. Paygambarım ingeni kızıl kaşka, Kaapırlar kuup kelet kızıl taşka. Kızıl taştı çaptı ele, kanı çıktı, Kaapırlar karap turup canı çıktı.	A próféta nőtevėje fekete homlokán fehér folt Vörös sziklához kergették a hitetlenek. Vörös sziklához csapódott, vére kiserkent A hitetleneknek inába szállt a bátorsága. A próféta a Ramazán szóra nem feküdt le. Negyven fülű üstöt nem merített vízbe. Ramazán köszöntő, Ramazán köszöntő Egyetlen tengely körül forgó böjtölő lélek.	The prophet's camel cow, a white spot on its black forehead, It was driven against a red rock by the disbelievers. It hit against the red rock, its blood flowed out, The disbelievers lost courage. Hearing the word Ramazan the prophet did not lie down. He did not dip a forty-handled cauldron in water. Ramazan greetings, Ramazan greetings A fasting soul spinning around a single axis.
E41	Uşul üydün tündüğü kayıñ beken?	Annak a háznak a füstkarikája nyírfából van-e? A nekünk szánt kendő kész van-e?	Is the smoke-ring of that house made of birch? Is the kerchief meant for us ready now? Is the smoke-ring of that house made of birch?

	<p>Bizge bergen coolugu dayın beken? Uşul üydün tündüğü arça beken? Bizge berer coolugu çarçı beken?</p> <p>Uşul üydün tündüğü ayga bakkan Altın menen kümüştön çege kakkan Çegesı bekem bolsun dep çeber kakkan.</p>	<p>Annak a háznak a füstkarikája nyírfából van-e? A nekünk szánt kendő kész van-e?</p> <p>Annak a háznak a füstkarikája holdra néz, Arannyal, ezüsttel szegecselt. Erős legyen, mester csinálta.</p>	<p>Is the kerchief meant for us ready now? The smoke-ring of that house looks on the Moon, It's studded with gold and silver. It must be strong, made by a master craftsman.</p>
E42a	<p>Baldarım külsö külömün Balam dep çaşap cürömün. Egerde balam çok bolso, Kızıgı emne düynönün Kızıgı emne düynönün....</p>	<p>Ha gyerekeim nevetnek, nevetek, Azért élek, mert gyerekem van. Ha nem lett volna gyerekem, Mi értelme lett volna a világnak? Mi értelme lett volna a világnak?</p>	<p>When my children laugh, I laugh, I live because I have a child. Had I had no child What sense would the world have made, What would be the good of the world ?</p>
E42b	<p>Cuulsa ele kirim taptasa, Baldarım meni karpasa. Iristuu karı bolormun, Kırsıktan Kuday saktasa...</p>	<p>Kimostam a fehéremút patyolat tisztára, A gyerekeim meg ne haragudjanak. Elaggottan is Megtartott engem Allah.</p>	<p>I washed the linen white as snow, Lest my children should be angry. Aged though I am, Allah has preserved me.</p>
E43	<p>Ömür ötöt, ömür turbayt kündön küngö Ömür barda, işti oylo, işten talba. Ömürgö şerik kılıp ak süyüümdü Güldöy ös, güldöy açıl, güldöy cayna.</p>	<p>Telik az élet, múlik az élet a napokkal Míg tart az élet, addig törődj a dolgoddal. Életedhez társat keress szeretőt, Rózsává nőj, rózsaként nyílj meg, rózsának szeressenek.</p>	<p>Life is passing, time is flying day by day, While you're alive, take care of your things. Find a partner for life, a loving one, Grow into a rose, bloom like a rose, be loved like a rose.</p>

Kirgiz dallamszövegek és török fordításaik

1-001

Aldey, aldey, ak balam	Aldey ¹¹⁷ , aldey apak yavrum
Ak beşikke cat balam.	Ak beşiğe yat yavrum.
Atañ toygo ketiptir	Baban düğüne gitmiş
Ak kise tolgon et kelet.	Ak torbası dolu et gelir
Eneñ toygo ketiptir	Anan düğüne gitmiş
Emçegi tolo süt kelet.	Memesi dolu süt gelir

Urmatım degen baybaça	Hürmetli dedikleri efendi
Talga atın baylasa	Dala atını bağlasa
Kıs-kelinder candasa	Kız, gelinler yanaşsa(lar)
Töşök salıp kamdasa	Yatağını yapıp hazırlasa(lar)...

1-002

Aldey, aldey ak beşik	Aldey, aldey ak beşik
Ak beşikke cat beşik	Ak beşiğe yat beşik (çocuk)
Apañ işten kaytkança	Anan işten dönünce
Balam, uykudasıñ, cat beşik.	Yavrum, uykudasın, yat beşik (çocuk)

Sarı, sarı sal bilek	Sarı, sarı sal bilek
Sarı mayga mal bilek	Sarı yağa batır bilek
Kunan koydu soy bilek	Üç yaşında koyunu kes bilek
Balam, kuyruğuna toy bilek.	Kuyruğuna toy bilek.

Atañ toygo ketti ele	Baban düğüne gitmişti
Balam, ak kisege et kelet.	Yavrum, ak torbada et gelir.
Aldey, aldey, ak beşik,	Aldey, aldey, ak beşik,
Ak beşikke cat beşik.	Ak beşiğe yat beşik.

Apañ toygo ketti ele	Anan düğüne gitmişti
Ak emçekke süt kelet.	Ak memesinde süt gelir.
Aldey, aldey, ak bala	Aldey, aldey, ak yavrum
Ak beşikke cat bala.	Ak beşiğe yat yavrum.

Iylaak, ıylaak ıylaba,	Sulu göz çocuk ağlama
Balam, ıylap canıñ kıynaba	Yavrum, ağlayıp canını sıkma
Aldey, aldey.....	Aldey, aldey.....

1-003

Aldey, balam, aldey,	Aldey, yavrum, aldey,
Öövay, balam, öövay,	Öövay ¹¹⁸ , yavrum, öövay,

¹¹⁷ Ninnilerde kullanılan ünlem. Özel anlam taşımamaktadır.

¹¹⁸ Öövay – yörelere göre değişiklik gösteren ninni ünlemlerindedir. *Aldey*'le aynı.

Ataň toygo ketti ele Çöntöğü tolo et kelet Eneň toygo ketti ele Emçegi tolo süt kelet. Aldey, bala, ıylaba Apañdın canın kıynaba. Öövay, balam, ıylaba Aldey, balam, ıylaba.	Baban düğüne gitmişti Cebi dolu et gelir. Anan düğüne gitmişti Memesi dolu süt gelir. Aldey, yavrum, ağlama Ananın canını sıkma. Öövay, yavrum ağlama Aldey, yavrum, ağlama.
---	---

1-004

(“Manas” eposunan üzündü) (“Manas” destanından bir parça)

Kaşka tişi kadoody Kızıl dili bülöödöy Azuları bolottoy Çatkayagı kolottoy. Keñ sorusu ketmendey Kebezdey bolgon kökülü Közünö çenep kertkendey. Cambaşının koşkonu Kazan asa turganday Karan kalgan Taybuurul Ee-y beregi Ürgönçtün suusun körgöndöy ee-y..	Ön dişleri kazık gibi Kırmızı dili bileği gibi Azı dişleri çelik gibi Basenleri dere gibi Geniş sağrısı çapa gibi Pamuk gibi kahkülleri Gözüne ölçüp kesilmiş gibi Kalça kemikleri Kazan asılacak kadar (büyük) Kahrolası Taybuurul E-e-y şuradaki Ürgenç’in suyunu görmüş gibi e-ey..
---	---

1-005

Aldey, aldey ak böpöm Ak beşikke cat böpöm. Kunan koydu soy böpöm Kuyruğuna toy böpöm.	Aldey, aldey apak yavrum Ak beşiğe yat yavrum, Üç yaşındaki koyunu kes yavrum Kuyruğuna doy yavrum....
---	---

1-006

Adır-adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik.	Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik.
Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik....	Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğanın ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik...

1-007

Dastorkon dayın bolsunçu Dastorkongo üyüm tolsunçu Oy, dastorkon çayıp çay bergen Ataň bir aman bolsunçu. Aşuusu biyik Kum-Tördün	Sofra hazır olsun Sofrayla evimde bereket dolsun Ey, sofraya kurup çay veren Babanız sağ olsun. Zirvesi yüksek Kum-Tör’de
---	---

Aynıbay uçkan kuş kördüm. Yanılmadan uçan kuş gördüm.
Oy, aynıbay uçkan oşol bir Ey, yanılmadan uçan o kuşun
Ayalı bolup özgördüm. Hanımı olarak değiştim.
Çokusu biyik Kum-Tördün Tepesi yüksek Kum-Tör'de
Çoçubay uçkan kuş kördüm... Korkmadan uçan kuş gördüm....

1-008

Ayrıbay da közdü irimden Ayırmadan gözü girdaptan
Çabaktı ele tikteym kiringen. Balığı izliyorum suda oynayan
Karmaymın a seni akırın Tutarım a seni yavaşça
Karmaymın a miñdin birinen... Tutarım a binin birinden....

1-009

Atar aldı salkınday şamal cel cüröt Şafak aldı serin rüzgar yel eser
Şamdagay uşul şamalda bizde kim cüröt Kıvrak bu rüzgarda bizde kim gezer
Oynotup toonun tulparın erkin üyrötüp Oynatıp dağ tulparını¹¹⁹ kolayca eğitip
Şamdagay uşul zamanda bizde kim cüröt... Hızlı bu zamanda bizde kim gezer...

1-010

Cağalmayday kaykıp uçup bara albay Bozdoğan gibi kayıp uçup varamayıp
Caş cürökkö cağarların taba albay Genç yüreğe istediğini bulamayıp
Eç bolboso sen konuuçu tokoygo Hiç değilse sen oturan ormana
Canım seket caya albadım torumdu. Canım, sevgilim yayamadım ağımı.
Mınça nege tülkü kuumay oynottuñ Bunca niye şaşirtmaca oynattın
Aytçı degi anık bele süygönüñ.... Söylesen-e kesin miydi sevdiğin...

1-011

Güldösö cazda bak-darak Çiçek açsa baharda ağaçlar
Kanday bir sonun çar tarap Ne kadar güzel etraf
Kelin (bir) alıp kız bergen Gelin alıp, kız vermek
Bul özünçö saltanat ee-y. Ne kadar güzel mürüvvet.
Ak peyil bolso üy eesi İyi niyetli olsa ev sahibi
Akılduu çıksa bülöösü Akıllı olsa ailesi
Aytışpay cakşı çaşaşa Anlaşarak iyi yaşasalar
Az dele bolso düynösü. Az olsa bile serveti.
Keñ peyil bolso üy eesi Cömert olsa ev sahibi
Kemenger çıksa bülöösü. Hamarat çıksa ailesi
Keyişpey cakşı çaşaşa Pişman olmadan yaşasalar
Kem dele bolso düynösü. Eksik bile olsa serveti.
Keyişpey cakşı çaşaşa Pişmanlıksız güzel yaşasalar
Kem dele bolso düynösü.... Eksik bile olsa serveti.....

1-012

¹¹⁹ Cins at

Bekbekey aştı bel aştı (e-y) Beline saadak caraştı. Saksakay aşı, say aştı Sanına saadak caraştı. Tündö koroo kaytardık (oşo) İynemdin uçun maytardık....	Bekbekey gitti dağı geçti Beline sadak yakıştı. Saksakay gitti dereyi geçti Yanına sadak yakıştı. Gece sürüye bekçilik ettik (o) İgnemin uçunu kıvırdık....
--	--

1-013

Baldarım menin ırısım Paanayım carık cıldızım Ömürlü bolor beken dep men Tilegem tilek tımızın.	Çocuklarım benim rızkım Gönlümü açan yıldız(lar)ım. Ömürleri uzun olsun diye ben Dilekler dileyip duruyorum.
Baldarım menin törü üçün Bakıttın Isık-Kölü üçün. Isık-Köldöy taşkındap İrısıñ aşıp töğülsün....	Çocuklarım benim hürmet için Mutluluğun Isık-Kölü ¹²⁰ için Isık-Köl gibi taşıp Rıskın bol olup dökülsün....
Baldarım menin canımsıñ Den soolugum (ay) darımsıñ. Cürögüm menen koşo iştep, Cürüp turgan kanımsıñ.	Çocuklarım benim canımsınız Sağlığımsınız, dermanımsınız. Yüreğimle beraber çarpan Dolaşan kanımsınız.
Baldarım menin paanayım Baktım, ırısım, taalayım Ömürlü bolup canaşa Eliñde (ele) cürçü ar dayım.	Çocuklarım neşe kaynağım Bahtım, rızkım, saadetim. Ömürlü olup yan yana Halkınızın içinde olun her dayım.
Altınım uul-kızdarım Ak terekten tal cakşı. Barkına cetip sıylasañ (al) Baş koşup algan car cakşı.	Altın oğul-kızlarım Ak kavaktan dal iyi(dir) Değerini bilip saygılı olursa Evlendiğin yarin iyi(dir).
Erteñ menen tañ menen (al) Kolumdu....	Sabahleyin erkenden (o) Elimdi.....

1-014

Kat cazdım cön men koydum kol Barar (bir) ceriñ (ay) Aydıñ-Köl Ölbösöm kayta (oy) kelermin Kaygırba canım (ay) aman bol.	Mektup yazdım, öylesine, imza attım Gidecek yerin Aydın-Köl Ölmezsem geri gelirim Üzülme canım sağ salim ol.
Kaygırgan menen (oy) ayla çok Kaygırgan bizdey (oy) kayda çok. Kükük bir menen (oy) zeynepzey Ayrılgan bizdey (oy) kayda çok.	Üzülse bile çare yok Üzülen bizim gibi nerede yok. Guguk kuşu ile zeynep kuşu ¹²¹ gibi Ayrılan bizim gibi nerede yok.

¹²⁰ Kırgızistan'ın meşhur krater gölü.

¹²¹ Kırgız efsanesine göre hiçbir zaman kavuşamayan iki aşık kuş.

1-015

El ne cakka köçöt kozgolup Halk nereye göç eder yerinden oynayıp
Ezilgen cürök koş bolup. Ezilen yürek hoş olup.
Cazilat carpıñ calganda Keyfin yerine gelir bu yalanda
Cark etip külsöñ oştunup... Neşe saçıp gülersen nazlana.....

1-016

(E-ey) Argımak calın (Ey) Argımak¹²² yelesini
Örgönü keldim, örgönü keldim Örmeye geldim, örmeye geldim.
Almaday bolgon başıñdı begim Elma gibi başındı Beyim
Körgönü keldim, körgönü keldim... Görmeye geldim, görmeye geldim....

1-017

Aldey, aldey, ak böbök Aldey, aldey, apak bebek
Ak beşikke cat böbök. Ak beşiğe yat bebek.
El Ak-Saydan tüşö elek Halk Ak-Say'¹²³dan daha inmedi
Bulamıgıñ bışa elek. Bulamacın daha pişmedi.

1-018

Ay nuru (da) cerge tögüldü (oy) Ay nuru yere döküldü
İniler (ay) aççı köñüldü. Kardeşler açsın gönüldü.
Ardaktap (da) cürüp ötkülö (al) Değerini bilerek yaşayın
Aldıda (ele) turgan ömürdü. Önünüzdeki ömrü.
Kün nuru (da) cerge tögüldü (ay) Güneş nuru yere döküldü
Ceñeler (ay) aççı köñüldü (ay). Yengeler açsın gönüldü.
Güldöp (dele) cürüp ötkülö (al) Gülüp oynayıp geçirin
Gülgündöy (da) caştık ömürdü.... Gül gibi gençlik ömrü....

1-019

Salkın cayloo Çoñ-Cargılçak arası Serin yayla Çoñ-Cargılçak arası
Sap-sap bolot başka-başka salaası Sap sap olur başka başka alanı.
Adamzattın açıp köönün sergitken İnsanı çoşturarak serinleten
Atır okşoyt eñ bir taza abası. Mis gibi güzel tertemiz havası.
Ak möñgüdön suular agıp toktogon Ak buzuldan sular akıp biriken
Ar cerinde altın bulak köldörü. Her yerinde altın pınar gölleri
Kölün boylop kök şiberin capırıp, Göl kıyısı boyunca yemyeşil otlaklarında
Ösüp atat malıbizdın töldörü... Çoğalmakta malımızın dölleri...

1-020

Altından türdüü buyum (ey) casalbaybı Altından türlü eşya yapılmaz mı
Altından baaluu buyum casalbaybı Altından değerli eşya yapılmaz mı.

¹²² Yürük at

¹²³ Kırgızistan'ın meşhur yaylalarından biri.

Alganı cürök sırn (ey) çeçe bilse
Al cürök kündön küngö çaşarbaybı.

Aldığı (yari) yürek sırnını çözebilse
O yürek gün geçtikçe gençleşmez mi.

Kümüştön taza dagı (ey) metal barbı
Kümüştön baaluu buyum casalbaybı
Alganı cürök sırn çeçe bilse
Al cürök kündön küngö çaşarbaybı.

Gümüştön daha temiz metal var mı
Gümüştön kıymetli eşya yapılmaz mı.
Aldığı (yari) yürek sırnını çözebilse
O yürek gün geçtikçe gençleşmez mi.

1-021

(Koşok) (Ağıt)

Ceti bir ketmen topurak (iy)
Gül canım (ay) bırırasın dediñbi?
Gül canım (ay) artıñda kalgan baldarıñ (ay)
Gül canım (ay) çırkirasın dediñbi?

Yedi kazma toprak
Gül canım¹²⁴ tozu çıksın dedin mi?
Cül canım, arkanda kalan çocukların
Gül canım, ağlayıp dursun dedin mi?

Gül canım (ay) altı bir ketmen topurak (ay-iy)
Gül canım (ay) bırırasın dediñbi?
Gül canım (ay) artıñda ele kalgan altın çaç (iy)
Gül canım (ay) çırkırıp cürsün dediñbi (ay-iy)

Gül canım altı kazma toprak
Gül canım tozu çıksın dedin mi?
Gül canım arkanda kalan altın saçı(eşini)
Gül canım ağlayıp dursun dedin mi?

1-022

Sarı-Oydun (gana) salkın toosunan
Sagızgan (gana) uçat zoosunan
Sanaaga (gana) saldıñ kanteyin
Kanteyin, körö albay koydum (oy-iy) ordunan.

Sarı-Oy'un serin dağından
Saksağan uçar kayasından.
Kaygıya düşürdün ne neyleyim
Neyleyim, göremedim yerinden.

Kök-Oydun (gana) körköm toosunan
Kögüçkön (gana) uçat zoosunan.
Köp oygo (gana) saldıñ kanteyin
Kanteyin, körö albay (gana) koydum (iy) ordunan.

Kök-Oy'un görkem dağından
Güvercin uçar kayasından.
Çok tasalandırdın neyleyim
Neyleim, göremedim yerinden.

1-023

Kat cazam Sovet cönündö
Türlü oy tüşüp köñülgö.
Ömürüñördü tileymin
Uşintip alistan kelip cürgöngö.

Mektup yazarım Sovyet hakkında
Türlü düşünceler gelip aklıma.
Ömrünüzü diliyorum
Böylece uzaklardan geldiğinizde.

1-024

Kız kezek cakşı turbaybı
Kımız içip cürgöngö.
Kız keziñ ötüp ketken soñ
Kelin dep koyot turbaybı.

Kız çağın iyiymiş meğerse
Kımız içip gezmeye.
Kız çağın geçtikten sonra
Gelin adı takarlarmış meğerse.

Kelin kez cakşı turbaybı
Konyak içip cürgöngö.

Gelin çağı iyiymiş meğerse
İçki içip gezmeye.

¹²⁴ Kırgız geleneğine göre kocası ölen kadın ağıt yaparken kullanılan hitaplardan biri.

Kelin kez ötüp ketken soñ Gelin çağın geçtikten sonra
Ayal dep koyot turbaybı..... Kadın adını takarlarmış meğerse...

1-025

Serkenin mayın aşadım Seksenge çıga çaşadım Toktunun mayın aşadım Toksongo çıga çaşadım.	Keçinin yağını yedim Seksen yaşına kadar yaşadım. Toklunun ¹²⁵ yağını yedim Doksana kadar yaşadım.
Naarazı bolboym calganga Nasibim kalsın baldarga. Iraazı bolom calganga Irisım kalsın baldarga....	Pişman değilim bu yalan dünyaya Nasibim kalsın çocuklara. Razı oluyorum bu yalan dünyaya Rızkım kalsın çocuklara....
Şum acal bardık canga kolun sunat Kara cer kuçağına alıp tınat. Tübölük cayga ketsem dagı Artımda sesim menen işim kalat....	Hain ecel tüm canlıya el uzatır Kara yer kuçağına almadan kalmaz. Ebedi mekanıma gitsem bile Arkamda adım ile işim kalır...
Nan dep, balam, ıylaba Ata-eneñdi kıynaba El cayloodon tüşö elek. Arpa, buuday bışa elek. Aldey, balam, aldeyim....	Ekmek diye yavrum ağlama Anne-babanı zorlama. Halk yayladan daha inmedi Arpa, buğday pişmedi (olmadı) Aldey, yavrum, aldey....
Küñgöydöğü kuu kazık Kulcanın eti col azık. Kurdaşın taap baş koşso Kudayına ne cazık?	Güneydeki kurumuş kazık Dağ koçunun eti yol azık. Akranını bulup evlenenin Allaha ne derdi olsun.
Teskeydegi kuu kazık Tekenin eti col azık. Teñtuşun taap baş koşso Teñirine ne cazık?	Kuzeydeki kurumuş kazık Tekenin eti yol azık. Yaşıtını bulu evlenenin Tanrıya ne derdi olsun....

1-026

Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat böpöm. Aldey, balam, uktaçı, Enekeñdi kıynabay.	Aldey, aldey, apak yavrum, Ak beşiğe yat yavrum. Aldey, yavrum, hadi uyu Anneciğini zorlama.
Aldey, balam, ıylaba, Enekeñdi kıynaba.	Aldey, yavrum, ağlama Anneciğini zorlama....

1-027

Aldey, aldey ak böpöm, Ak beşikke cat, böpöm.	Aldey, aldey apak yavrum, Ak beşiğe yat yavrum.
--	--

¹²⁵ Bir yıllık kozu

Eneñ işten kelgençe Anan işten gelinceye kadar
Uyku daamın tat, böpöm. Uykunun tadını al, yavrum.

1-028

Tektirge (ele) çıkkın buudaydı (ey) Tepeye çıkan buğdaydı
Teñseltip (a) şamal ırgaydı (ey) Kımıldatıp rüzgar esiyor.
Degele (da) canga bir ölüm (ay) Bütün canlıyı (bekler) bir ölüm
Teñtuştar (a) oynop cırgaylı (ey). Arkadaşlar oynayıp gülelim.

Kurbuga (ele) çıkkın buudaydı (ey) Tümsekke çıkan buğdaydı
Kulpuntup (a) şamal ırgaydı. Sallantıp rüzgar esiyor.
Kuuragan (a) canga bir ölüm (ey) Zavallı canı (bekler) bir ölüm
Kurdaştar (a) oynop cırgaylı (ey) Akranlar oynayıp gülelim....

1-029

Bekbekey aştı bel aştı Bekbekey¹²⁶ gitti tepeyi geçti
Beline saadak caraştı. Beline sadak yakıştı.
Saksakay aştı say aştı Saksakay gitti, dereyi geçti
Sanına saadak caraştı. Kemerine sadak yakıştı.

Bekbekeydi kimge aytam Bekbekeyi kime söylerim
Tili (ele) cumşak koygo aytam. Dili mayhoş koyuna söylerim.
U-uu-y! U-uu-y!
Saksakaydı kimge aytam Saksakayı kime söylerim
Sanaası cumşak koygo aytam Niyeti güzel koyuna söylerim
U-uu-y! U-uu-y!

1- 030

Çaşırbay (a) ayıççı apake Gizlemeden söyleyen-e anneciğim
Calgızıñ bolom men nege? Neden ben tek çocuğum?
Özüñdön başka ularıñ Kendinden başka dayanacağıñ
Ce bolbogonbu degele? Hiç olmamış mıydı yoksa?

1-031

Törgö kilem (oy) taştagan, Enekem törödöy uulun (oy) baştagan. Kapşıtta kilem (oy) taştagan, Enekem kanışa kelin (oy) baştagan.	Başköşeye kilim (oy) sermiştir, Anneciğim efendi oğlunu (oy) idare etmiştir. Yanlara kilim (oy) sermiştir, Anneciğim hanışa ¹²⁷ gelinini (oy) idare etmiştir.
--	---

1-032 (ağıt)

Asılım (gana) beyiş (ay) Eralım Toburçak (gana) meyis cediñbi (ay)	Kıymetlim, cennetim (ay) Eralım Salkımlı yüzüm yedin mi (ay),
---	--

¹²⁶ Eskiden gençler sürü gütmek için geceledikleri zaman söyledikleri şarkının adı.

¹²⁷ Kanışa – han eşi, kraliçe.

Eralım, top içinen bölünüp, Eralım, ay karañğı (ele) körgö kirdiñbi (i-iy) Asılım (gana) beyiş (a-a-ay) Eralım (ay) Eralım ay....	Eralım, halk içinden bölünüp, Eralım, karanlık mezara girdin mi (iy) Kıymetlim, cennetim (a-a-ay) Eralım (ay) Eralım ay....
--	--

1-033

Aldey, aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat böpöm. Iylabaçı böbögüm aay, Ata-eneñdi kıynabaçı, böbögüm aay Aldey aay, böbögüm Aldey aay, arkanda süyör cölögüñ.	Aldey, aldey ak bebeğim, Ak beşiğe yat bebeğim. Ağlama bebeğim aay, Anne-babanı zorlama, bebeğim, aay, Aldey aay, bebeğim Aldey aay, arkamda sevecek destekçin...
---	--

1-034

Köçö boylop Keede oynop Kıt – kıt külüp, Katar cürüp Kele catat üç bala. Boygo cetip, çoñoygondo Oynogondu koyomun Kanal salıp, Suu sugarıp, Su injiner bolomun. Kökkö tiyip, Ötö biyik, Alıs uçup cürömün Çükö oynop...	Sokak gezip Bazen oynayıp Kah kaha atıp Yan yana yürüyüp Geliyorlar üç çocuk. Yetişkin olup büyüdüğümde Oynamayı bırakacağım. Kanal yapıp, Su sulayıp, Su mühendisi olacağım. Göğe değıp Çok yüksekte Uzamlara uçacağım. Aşık oynayıp....
---	--

1-035

Karargan toonun eteğı (ce) Kayrılıp tuman ketebi? Karaanıñdan (iy) Altınay Kakşasam ünüm cetebi? Kızargan toonun eteğı (ce) Kızarıp tuman ketebi? Kılığıñdan (ey) Altınay Kakşasam ünüm cetebi? Bozorgon toonun eteğı (ce) Bozorup tuman ketebi? Borumundan (iy) Altınay Bozdosom ünüm cetebi?	Kararmış dağın eteğini Saran duman gider mi? Dayanağım (i-iy) Altınay Çağırsam sesim yeter mi? Kızaran dağın eteğı Kızaran duman gider mi? Tavırından (ey) Altınay Ağlarsam sesim yeter mi? Bozaran dağın eteğı Bozarıp duman gider mi? Şeklinden (iy) Altınay Sızlansam sesim yeter mi?
---	---

1-036

<p>Ubagım ötüp ketkenin, (Al) oylonboy cürgön ekemin. Ubagım kayda dep cürsöm (Al) uulga bergen ekemin. Kezegim ötüp ketkenin, Men keyibey cürgön ekemin. Kezegim kayda dep cürsöm (a) Kelinge bergen ekemin. Çaştığım ötüp ketkenin Men baykabay cürgön ekemin. Çaştığım kayda dep cürsöm Men neb(i)rege bergen ekemin. Ubagım ötüp ketkenin Men oylonboy cürgön ekemin. Ubagım kayda dep cürsöm (ay) Uulga bergen ekemin. Canaşa koyup cazdıktı (Al) kim kılbağan çaştıktı. İlgerten kalgan iş eken (al) Oşolor bizden artıkpı? Elimde cigit köp cüröt (a) Erikpey boyun sılagan. Estüüsü anda çanda go (ce) Emgektüü antka çıdagan. Kalkımda cigit köp cüröt (al) Kara (bir) boyun sılagan Kadırluusu çanda go (a) Karmaşkan antka çıdagan....</p>	<p>Vaktimin geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Vaktim nerede diyorsam (Meğer) ben oğluma vermişim. Sıramın geçip gittiğinin (Hala) farkına varmamışım. Sıram nerede diyorsam (Meğer) ben geline vermişim. Gençliğim geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Gençliğim nerede diyorsam (Meğer) ben torunuma vermişim. Vaktimin geçip gittiğinin Farkına ben varmamışım. Vaktim nerede diyorsam (Meğer) ben oğluma vermişim. Yan yana koyup yastığı Kim tatmamış gençliği? Eskilerden kalan iş imiş Onlar bizden farklı mıydı? Yurdumda yiğitler çoktur Hep kendi süsünü düşünen. Uslusu onların nadirdir Uğraşlı sözüne sadık kalan. Halkımda yiğitler çoktur Kendi görüntüsünü beğenen. Kadirebiliri onların nadirdir Verdiği andına sadık kalan...</p>
---	--

1-037

<p>Kız algan carga da cete albay (ey) Kıynoosunu tartkan andan köp. Cardı ele carday (a) cügürgön Çaşıl ala da buudan köp. Çaş algan carga cete albay (anan) Çapasın çekken andan köp. Turumtay menen (a) barçındı Turguzbay bilgin (a) barkımdı. Tereñ go oylop tekşergin Teñtuşçuluk saltıñ kıl....</p>	<p>Alacağı kıza ulaşamayıp Azabını çeken daha çok. Uçurumlarda koşturan Alacalı buudan¹²⁸ daha çok. Evleneceği genç kıza ulaşamayıp Cefasını çeken daha çok. Turumtay ile barçın¹²⁹ Söyletmeden anla değerimi. Derin düşünerek incele Akranlık geleneğini.....</p>
---	--

¹²⁸ Buudan-yürük at.

¹²⁹ Turumtay, barçın – alıcı kuş türleri.

1-038

<p>Ömür degen cuugan koldun (o) kirindey (ou) Ötö beret bir özünü bilinbey. Kayran ömür kayra keler bolsoçu (e-iy) Suu sıyaktuu cerge siñip kömülböy. Ömür degen aradan go amanat (ey) Emne kılssa ömür kayra caralat? Kayran ömür öz tabınan ötkön soñ Kim ömürdü (o) kayra izdep taba alat?</p> <p>Ömür degen asmandagı (o) cıldızday (i-iy) Keziget da açuu, tattuu turmušta. Koldon kelse uşul turgan ömürgö (e-iiy) Eç buzulbas altın türkük turguzsa. Acal cetse ceti kündün (oy) biri ölüm (ou) Kayda barsañ kire turgan bir körüñ. Dünüyösün tartuu kılıp acalga (i-iy) Kanday adam saktap kalgan ömürün?</p>	<p>Ömür yıkadığın elin kiri gibi Geçer gider farkına sen varmadan. Keşke ömür döndürülecek olsaydı Su gibi yere sinip yok olmadan. Ömür arada verilen bir emanettir. Ne yapılsa ömür tekrar yaratılır? Güzelim ömür geçip gittikten sonra Kim arayıp onu bulabilir?</p> <p>Ömür dediğin gökyüzünde yıldız gibi Yaşanır hayatın acısıyla tatlısıyla. Elden gelse bir gelen bu ömüre Hiç yıkılmaz altın direk yapılsa. Ecel gelse yedi günün biri ölüm. Nereye gitme gireceğin bir çukur. Servetini hediye edip ecele Hangi insan saklayabildi ömrünü?</p>
---	--

1-039

<p>..... Abası salkın kölökö. Sen köñülüñ burbasañ Men burbaymın bölökkö. Caydın bir künü şar akkan Canımdan akkan bulağım. Caş ekende oynogon Caş buradar inagım.</p> <p>Kıştın künü kök kaşka Kıyadan akkan bulağım Kız ekende koşulgan (Anan) kız buradar inagım. Kulağıñda iymeğiñ Kulpurat senin kiygeniñ Kuçaktap bir gün çatsam dep (Anan) kusadar bolup cürömün. Mañday bir cağıñ badaldan Baskanıñ sonun adamdan Baa berip tekşerişimdi (Anan) baktılıu gelin ermegim. Kulağıñda iymeğiñ Kulpurat senin kiygeniñ Kuçaktap bir gün çatsam dep (Anan) kusadar bolup cürömün.</p>	<p>Havası serin gölgeli Sen gönlünü kaptırmazsan Ben kaptırmam başkasına. Yaz gününde gür akan Yanımdan akan pınarım. Gençliğimde oynadığım Gençlik arkadaşım, sevgilim.</p> <p>Kış gününde dupduru Dereden akan pınarım. Kız iken bulduğum Kız arkadaşım, sevgilim. Kulağıñda küpelerin Rengarenk senin giydiklerin. Kuçağımda bir gece geçirsem diye Hasretini çekiyorum. Karşı tarafında çalılar Yürüyüşün farklı başkalardan Değer verip yoklamamı Mutlu gelin eğlencem. Kulağıñda küpelerin Rengarenk senin giydiklerin. Kuçağımda bir gece geçirsem diye Hasretini çekiyorum.....</p>
---	---

1-040

Altındı cezge burbaybı, Armanduu ölüm turbaybı. Kümüştü cezge burbaybı, Küyüttüü ölüm turbaybı.	Altını bakıra dönüştürmüş Kederli kılan ölümüş. Gümüştü bakıra dönüştürmüş Dertli kılan ölümüş.
--	--

1-041

Körgöndö közdördü taldırgan (a) Kögüçkön (a) sensiñ oylosom. Köktön bir sızıp (a) kaçırıp (a) Kök şumkar (a) bolup koybosom.	Görünce göz kamaştırın Güvercin (a) sensin düşünsem. Gök yüzünde süzülüp kaçırın Gök sungur ben oluversem....
---	--

1-042

Uuçtasa kolgo turbagan (e-ey) Opaasız eken bu calgan. Acal bir bütüp kün bütsö Acaldan (ay) kaçıp kim kalgan? Karmasa kolgo turbagan Kaltıs go eken (a) bu calgan. Acal bir cetip kün bütsö Uşul calganda kim kalgan?	Avuca sığmayacak (e-ey) Vefasızmış bu yalan (dünya) Ecel gelir ve gün biterse Ecelden kim sağ kalan? Tutunca elde durmayan Kayganmış bu yalan (dünya) Ecel gelir ve gün biterse Şu yalan (dünyada) kim kalmış?
--	---

1-043

Bosogo boyluu boz kaşka at Bolumduu coldo minbedim. Borumu sonun gelindi men Bolcolu menen süygömün. Kerege boyluu kerkaşka at Kerilüü colgo mingemin. Kelbeti sonun gelinge men Kebimdi koşup cürgömün...	Kapı boyundaki boz atı Geniş yolda binmedim. Endamı güzel gelini ben Ölçüsü ile sevdiydim. Kerege ¹³⁰ boyunda doru atı Geniş yola bindiydim. Vücudu güzel gelinle ben Sözümü pekiştirdiydim...
---	--

1-044

¹³⁰ Kerege- Kırgız çadırının alt ağaç karkası.

Aşuusun (gana) aşip (a-ey) Kemindin Kileygen gana (bir) töştü (oy) kemirdim. San üydün da için da karalap men (ay) O koyçu (oy), Suluusun gana taptım (i-iy) kelindin. E-i-iy, i-iy, i-iy...	Dağlarından geçip (a-ey) Kemin'in Kocaman göğüs etini (oy) yediydim. Sayısız evleri gezerek ben (ay) Güzelini buldum gelinin. E-i-iy, i-iy,i-iy...
---	--

1-045

(Ey) tün menen coyloy baskanda Tülkülör tüşöt kapkanga. Tün eken dep er cigit, Maksatıñdan cazganba. Tün eken dep er cigit Maksatıñdan cazganba. Sen askada too kiyik Cete albadım zoo biyik. Balkim (go) cetip kalarmın (da) Salkın (go) tördö ok tiyip.	(Ey) geceleri sinsice dolaşan Tilkiler düşer kapana. Geceymiş diye er yiğit Hedefinden şaşırma. Geceymiş diye er yiğit Hedefinden şaşırma. Sen kayada dağ geyik Yetişemedim dağ büyük. Belki bir gün yeterim Serin bir yerde ok değıp...
--	---

1-046

Aldey, aldey, ak böbök, Apañ toygo ketken. Emçegi menen süt kelet. Aldey, aldey, ak böbök, Atañ toygo ketken, Kesesi menen bir et kelet...	Aldey, aldey ak bebek, Annen düğüne gitmişti. Memesi dolu süt gelecek. Aldey,aldey ak bebek, Baban düğüne gitmişti, Torbası dolu et gelecek...
---	---

1-047 (Kız Cibek destanından parça)

Bazarbaydın Tölögön Mingen atı Kökdödön. Seksan cigit koşko alıp Beş cigiti boş kalıp, Ak-Cayık közdöy cönögön....	Bazarbay'ın Tölögön Bindiği atı Kökdödön. Seksan yiğit yanına alıp, Beş yiğidi boşta kalıp, Ak-Cayık'a yönelmişti....
--	---

1-048

Arpanın başı Korgon-Taş (ay) Ayagınan kel Otoo-Taş Ay sayın cırgap cürüügö Araç bir içpey bolgon mas. Ayıl go senin tamaşañ	Arpa'nın başı Korgon-Taş (ay) Sonunda gelir Otoo-Taş. Her ay eğlenerek
---	--

<p>Artıkça cırgal oñgon caş. Bel Kara-Suuñ, Ak-Beyit Bek sanaymın köp keyip. (Eey) üstü cagı Burgandı, Ötkördük dalay cırgaldı. Argasız pende könböybü Alla Taalam kılğandı. Acalga bekem bel baylap (a) Akka bir moyun burgandı. Caratıptır kuduret Capadan calgız bir candı. Atılıp (ey) ketsem kokustan Katıgün, atanın (a) ordu kur kaldı. Bel Kara-Suuñ , Ak-Beyit Bek sanaymın köp keyip. (E-ey) üstü cagı Burgandı Ötkördük dalay cırgaldı. Argasız pende könböybü, Alla Taalam kılğandı...</p>	<p>Arak¹³¹ içmeden mest olduk. Ovada senin eğlencen, Pek de güzel gençlik çağ. Bel Kara-Suu, Ak Beyit, Pek özlüyorum düşünerek. (E-ey) üst tarafı Burgandı Geçirdik güzel anları. Çaresiz insan itaat ediyormuş Allah-u Teala'nın yazdığına. Ecele bel bağlayıp Hak'a boyun eğmeyi. Yaratmış ki Kudret Yapayalnız bir canı. Vurulursam eğer (ey) şayet, Yazık, baba ocağı boş kalır. Bel Kara-Suu, Ak Beyit, Pek özlüyorum düşünerek. (E-ey) üst tarafı Burgandı Geçirdik güzel anları. Çaresiz insan itaat ediyormuş Allah-u Teala'mın yazdığına....</p>
--	--

1-049

<p>Ulam, ulam ukkum kelet sözüñdü Uulcanday baldan şirin sözüñdü. Ubarañdı tartıp cüröm ne kılam (oy) Ubayımga saldıñ menin özümdü. Kayra, kayra körgüm kelet özüñdü (oy) Karagattay cangan kara közüñdü. Kaysı küñü koldon karmap aytamın (oy) Cürögümdö bek saktalğan sözümdü...</p>	<p>Tekrar tekrar duymak isterim sözünü Uulcan¹³² gibi baldan şirin sözünü. Derdini çekiyorum, ne yapayım (oy) Hicran içinde bıraktın beni. Tekrar tekrar görmek isterim seni (oy) Zeytin gibi simsiyah gözlerini. Hangi gün elinden tutup söyleyebilirim (oy) Yüreğimde pek sakladığım sözümdü...</p>
---	---

1-050

<p>Seyildep barıp (i-i-iy) suu boylop, Karmaymın çabak (oo) dep oylop. Baratsam suunun (ey) dabışı Çertkensiyt (gana) Tokom (iy) küü tolğop.</p>	<p>Geziye çıkıp (iy) çay boyunca Balık tutmak (oo) hevesiyle. Gidiyordum ki birden su sesi geldi Sanki Tokom¹³³ çalıyor (iy) ezgisini...</p>
---	--

1-051

¹³¹ Arak – rakı.

¹³² Uulcan-şifalı bitkidir, ilaç yapılır.

¹³³ Toko- büyük ozan ve bestekar Toktogul'un isminin kısaltılmış şekli.

<p>Borozdoy saldım talaaga, Bozorup tüşöm sanaaga. Enetay bolor bekenmin Segiz bir toguz balaga? Alğanım kelbey kokustap Kalbasam eken talaada. Askerde cüröt alğanım Asılbay menin karaldım. Taanıbaym seni dep koyso Ee Kuday, oşondo emne (iy) kılamın?</p>	<p>Sapan saldım tarlaya, Bozarıp düştüm tasaya. Ana olur muyum acaba Sekiz, dokuz balaya(çocuğa). Eşim eğer dönmezse, Kalır mıyım kenarda? Askerde şimdi adamım, Asılbay benim bir tanem. Tanımam seni derse eğer Allahım, ben ne yaparım?</p>
--	--

1-052

<p>Kümüştü kümüş asırabaybı Kümüştön türlü buyum casalbaybı. Kümüştöy össö keliniñ, uuluñ Bul kaynane, kaynata Kününö çaşarbaybı, Ayına çaşarbaybı...</p>	<p>Gümüşü gümüş beslemez mi Gümüştän türlü eşya işlenmez mi. Gümüş gibi yetişirse gelin, oğlun, Bu kaynana, kaynata Gün geçtikçe gençleşmez mi Ay geçtikçe gençleşmez mi....</p>
---	--

1-053

<p>Caydın bir gana toluk (oy) kezinde (ay), Adırluu (gana) toonun (ay) betinde, San güldön tandap (o) birdi üzgön (ou) Caydarı gana selki (ay) esimde. İ-i-i-iy, i-i-iy esimde. Esimde (gana) baarı (ey) andağı, Ağarıp (gana) atkan (oy) tañ dağı. Özüñdöy bolso (oy) azırkı (ey) Caştardın (gana) süyüp (ay) alğanı...</p>	<p>Yazın tam bir orta (oy) sırasında Tümsekli dağın yamacında. Renga renk çiçekten birini seçen Neşeli genç kız hatırımda. İ-i-i-iy, i-i-iy hatırımda. Hatırımda her şey o zamanki Ağarıp çıkan (oy) tan dahi Senin gibi olsa (oy) keşke şimdiki Gençlerin sevip (ay) evlendikleri...</p>
--	---

1-054

<p>Ciydelüü bulak (ey) alaca Ciydesi çıgat canaşa. Ciydesi menen sen urup (ay) Cigitke saldıñ tamaşa. Cigittik şartı bolboso Bar bele sendey alacan....</p>	<p>İğdeli pınar (ey) alaca İğdesi çıkar yan yana. İğdesi ile sen vurup, Yiğite yaptın temaşa. Yiğitlik şartı olmazsa Bırakır mıydı seni serbestçe..</p>
---	---

1-055

Belesten (a) çıkkan beş atçan	Sekiden çıkan beş atlı
-------------------------------	------------------------

Beş atına birdey salt atçan. Beş atçandın içinde Belgilüü da cigit kalpakçan Belgilüü da cigit kalpakçan...	Beşi de birden salt atlı. Beş atlının içinde Belirgin yiğit kalpaklı Belirgin yiğit kalpaklı...
--	--

1-056

Cuulsa ele kirim taptasa, Baldarım meni kakpasa. Iristuu karı bolormun, Kırsıktan Kuday saktasa...	Yıkadığım çamaşırlar (olur) tertemiz Çocuklarım bana kızmazsa. Bahtiyar yaşlı olurum Kazadan (beladan) Allah saklasa..
---	---

1-057

Bel beldi karap it üröt Beyliñdi sanap iç küyöt. Kır kırdı karap it üröt Kılıgıñ sanap iç küyöt. Bel beldi karap it üröt (ay) Beyliñdi sanap iç küyöt...	Dağlara bakıp köpek havlar Duruşunu özleyip içim sızlar. Tepelere bakıp köpek havlar Davranışını özleyip içim sızlar. Dağlara bakıp köpek havlar Duruşunu özleyip içim sızlar....
---	--

1-058

Baldarım külsö külömün Balam dep (ay) çaşap cürömün. Egerde balam çok bolso, Kızıgı emne düynönün (ay) Kızıgı (da) emne düynönün....	Çocukarım gülse gülerim Çocuğum var diye yaşıyorum. Eğer çocuğum olmasaydı Ne anlamı olurdu dünyanın, Ne anlamı olurdu dünyanın ...
--	---

1-059

Kırgızdın toosu Tıyan-Şan Ar cagın tegiz gül çalğan. Oşo bir güldöy güldösök (ey) Eki (ele) çaşta ne arman. Bir tursam sen dedim Başkaga köñül berbedim. Balalık kılıp ketpeçi, Balapan kuştay ermeğim...	Kırgızın dağı Tyan-Şan Her tarafını çiçek saran. O çiçekler gibi açılacak İki genç bize ne mutlu. Hep düşündüğüm sen oldun Başkasına gönül vermedim. Çocukluk edip gitme sen Yavru kuşu gibi bir tanem...
--	--

1-060

<p>Güldöy keziñ, kündöy keziñ çaş eken Coomart kılğan çok bolso da eçtekeñ. Külkü menen şat bergen bul çaştık kez Çaştık kez, Mol eken go senin çaştık, Senin çaştık berekeñ. Irdabasa, kir baskansıyt köñüldü Külkü menen şatka bölöp ömürdü. Şattık menen şapar teep cürgöndö, cürgöndö Kartaybaymın dedim beken Dedim beken özümdü?...</p>	<p>Gül gibi çağın, gül gibi çağın gençliğinmiş Cömert kılan, olmazsa da elinde hiçbir şeyin. Güldüren, neşelendiren gençlik Gençlik Çokmuş ki gençliğim senin, Gençliğim senin nimetlerin. Şarkı söylenmezse pas tutarmış insan gönlünü Gülmeceye, şenliğe doldurup ömrümü Neşe içinde eğlenirken, eğlenirken Yaşlanmam demiş miyim, Demiş miyim kendime?...</p>
---	--

1-061

<p>Çagal may ötkön darakka Çagal may cemin ilbeybi. Candatıp aytkan bir sözdü Çaş adam özü bilbeybi. Calbırak ösöt dirildep, Cabıktın sırn kim bilet? Çaş keziñde oynop, kül (ay) Cabıkkan sırdı, Cabıkkan (ay) sırdı kim bilet?</p>	<p>Bozdoğan (yanından) geçen ağaca Bozdoğan yemini asmaz mı. İma ile söylenen bir sözü Genç adam kendisi anlamaz mı. Yaprak durur titreyip Gizlediğin sırrı kim bilir? Genç iken eğlen de gül (ay) İçindeki sırrı Gizlediğin sırrı kim bilir?...</p>
--	--

1-062

<p>Eskerme cazam ır başı (Ay) esiñe alsan eñ cakşı Esiñe albay sen koysoñ (a) Talaada kalar söz başı. Balalık ötüp keterin (AI) baykabay kalgan ekemin Balalık kezdi ötkörüp (ay) Baş çatıp kalgan kezegim. Alkımıñ appak kılayıp, (AI) akırın süylöp muñayıp Aşık da bolup barganda (ay) Aldımdan çıksañ kılayıp. Köñüldöş carım uşul dep Körgöndö tursam kubanıp. Köñülüm süygön uşul dep Körgöndö tursam kubanıp. Kızıldan senin köynögüñ Kırk etegiñ büyümö. Kızıgın körüp biz cürsök (iy) Kılığı başka dünüyö....</p>	<p>Anımdan başlarım şiirin başını Hatırlasan ne güzel. Hatırlamazsan sen eğer (a) Boşuna söylenmiş olur söz başı. Çocukluğun geçip gideceğini Farkına varamamışım. Çocukluğum geçtikten sonra Pişmanlık duymuş haldeyim. Gerdanın bembeyazdır süt gibi Aheste konuşman mülayim. Aşık olup peşinden gittiğimde Karşımdan çıksan ansızın Sevdiğim yarım budur diye Görünce mesut olsam. Kırmızı senin elbisen Kırk eteği büzgülü. Tadını biz çıkarsak (iy) Eğlenceli bu dünyanın..</p>
---	---

1-063

<p>Örgö ele çıksan (e-ey) kaynene Öböök da bolot (ay) al dele. Barkına cetip (e-ey) iş kılsañ (a) Cölök da bolot al dele. Uy saalıp, sütüñ caylanuu, Nan bışıp, çayıñ kaynaluu. Bolbogon cerden çır çıgıp (a) Ketirdiñ dalay aylanı. Bilbeysiñ barkın enenin Cüyöösü bolot cemenin. Surdanbagın köp ele Suykayıp ötöm debegin...</p>	<p>Yokuşa çıksan (ey) kaynana Destek olur o sana. Değeri bilip iş kılsan (a) Arka çıkar o sana. İneğın sağalmış, sütün hazır, Ekmeğın yapılmış, çayın hazır, Olmadık yerden kavga edip(a) Bıraktın çok kez çaresiz. Kıymetini bilmezsin ananın Ölçüsü vardır öfkenin Hiddetlenme o kadar dur Hayat seni de okutur...</p>
--	--

1-064

<p>Cer uçrgan çaşçılık Sergek da bolot azgırıp. Berbey da koysoñ ne bolmok? Bermuttu berip mas kılıp. Berbey da koysoñ ne bolmok? Bermuttu berip mas kılıp. Asabı küçtüü çaşçılık Albırat cürök asgırıp. Aldırbay koyso ne bolmok (a) Araktı berip mas kılıp...</p>	<p>Göge uçuran gençlik Uyanık olur (yolunu) şaşırtır. Vermese ne olacaktı Vermutu (şarabı) verip sarhoş edip. Vermese ne olacaktı Vermutu (şarabı) verip sarhoş edip. Azabı güç gençlik Alevlendirir yüreği ayartır. Ayartmazsa ne olurdu Rakıyı verip, sarhoş edip...</p>
---	--

1-065

<p>Urmat (bir) emey emine (Al) uuluñdun barsañ üyünö. Çoñ enem kele catat dep Neberem çıksa cügürö, (Al) kelinim çıksa süyünö...</p>	<p>Hürmet değil de nedir Oğlunun gidersen evine. Babaannem geliyor diye Torunun çıksa koşarak Gelinin çıksa sevinerek...</p>
--	--

1-066

<p>Cüzdöşüp cürüp kezikken, Cüröktün sınırn çeçişken. Canımday körgön carımsın Canaşa güldöy ösüşkön.</p>	<p>Yüz yüze gelerek buluşan Yüreğın sırrını bölüşen. Canım gibi sevdiğim yarımsın Çiçek gibi yan yana büyüyen...</p>
---	--

1-067

<p>Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Uşul üydün tündüğü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñeyin Süzülüñkü körünöt. May tomurup catkan beym, Bıçak uçu caltırayt....</p>	<p>Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik. Şu evin tepesi Yarı açık gözüküyor. Şu evdeki yengemiz Hamarat biri gözüküyor. Tereyağ çıkarıyor olmalı Bıçağının ucu parlıyor..</p>
--	--

1-068

<p>Adamga azkenekey ömür bergen Düynögö men namıska askım kelgen Çaşoodo cantalaşıp dalbas urup Bir künü cay tababız kara cerden. Düynödö bugün çaşaym, ömür süröm Kim bilet erteñkisin nak iş kümön. Oydo cok oynop-külüp turgan kezde Şum acal alıp keter katıp cügön (ey). Ölböçüdöy alpuruşkan çaşoo kamı Tırımışıp kör ookat deyt candın baarı. Oo çirkin carım kündük opaası cok Bir künü çır dep uça çımın canıñ (e-ey) Andıktan adamzadı munu bilgin Künümdük ömürüñö corgo mingin. İçip ce, dünüyönün tübü teşik, Dos kütkün, el algıñıñ, kiyim kiygin. Adamdar aytpasa da cakşı bilet (ey) Düynöñ kalat ölgöndö, kıymıñdi ilet. Dos tamırıñ, uruk-tuugan tike turup (ey) Kötöröt zoboloñdu köktü tirep (ey) Artıñda at öçürböy kalat balañ Saygan bak, salgan üyüñ, belgiñ anan. Aytamın ak-karanı katar koyup (ey) Turmuşun bul çındığın kantip tanam.</p> <p>Tagdırdın cazıp koygon colu saga(n) Cılabız bilinbesten şiltep kadam. Ceti atam cay tabışkan oşol cakka Akırı mezgil cetse men da baram (ey)....</p>	<p>İnsana azıcık bir ömür vermiş Dünyada namusuyla yaşasın diye. Hayatta yaşam için çırpınırken Bir gün yer buluruz kara yerden. Dünyada bugün varım, yaşarım ben Kim bilir yarınkiye yoktur güven. Ansızın neşe içinde durduğın an Ecel gelir, takar gemini, götürür Ölmeyecekmiş gibi çabalayıp yiyip gamı Çırpınır durur geçim için insanoğlu. Ne yazık ki, yarım günlük vefası yoktur Bir gün gittiğinde uçup canın (e-ey). O yüzden, insanoğlu, bunu bil ki Bir günlük ömrüne yürük at bin. İç ve ye, dünya servetinin sonu yoktur. Dost edin, halkını sev, giyim giyin. İnsanlar söylemeden iyi bilir (ey) Servetin kalır arkanda, giymini dağıtırlar. Dostların, akrabaları toplanarak (ey) Yüceltir itibarını göğe kadar(ey). Arkanda adını yaşatacak kalır oğlun Diktiğin ağaç, yaptığın ev, birde belgin. Söylüyorum akı, karayı ayırmadan. Hayatın gerçeğini inkar etmem.</p> <p>Kaderin yazdığı bir yazı vardır Göçeriz ona doğru atıp adım. Yedi sülalemin yattığı o yere Zaman gelir sonunda giderim ben de...</p>
---	--

1-069

1-070

<p>Atalap balañ ıylasa Ar kaday sözgö kıynasa. Akılduu bolup çoñoyup Atasın bala sıylasa. Enelep balañ ıylasa Ebi çok cerden kıynasa Estüü (go) bolup çoñoyup Enesin bala sıylasa. Ak suunun başı çep bolso Aytılğan sözdör ep bolso. Akılduu bolso baldarıñ Atakem bilet dep koyso. Kök suunun başı çep bolso Köp aytkan sözdör ep bolso Körmöksön bolup kelinim (ay) Kaynenem bilet dep koyso...</p>	<p>Babam diye yavrun ağlasa Her çeşit söze zorlasa Akıllı olarak yetişip Babasına hürmet eylese. Anam diye çocuk ağlasa Olmadık yerde zorlasa. Anlayışlı olarak büyüüp Anasına hürmet eylese. Ak-Suu'nun başı kale olsa Söylenen sözler uyarsa Akıllı olsa çocukların Babam bilir deseler. Çok söylenen sözler uyarsa Görmezlikten gelip gelinler Kaynanam bilir deseler....</p>
--	--

1-071

<p>Ulak berseñ albaybız, Karañgıda bakırtıp Baleesine kalbaybız. Ögüz berseñ alabız Karañgıda cöo cürgüs Murdun teşip minip alabız.</p> <p>Aldey, aldey ak böpöm Ak beşikke cat böpöm. Kunan koydu soy böpöm Kuyruğuna toy böpöm. Aldey (ay), aldey (ay) Atan kelet ukta (ay)...</p>	<p>Oğlak verirsen almayız Karanlıkta bağirtıp Onunla uğraşmayız. Öküz verirsen alırız. Karanlıkta yaya yürülmeyecek Burnunu delip bineriz.</p> <p>Aldey,aldey ak bebeğim Ak beşiğe yat bebeğim. Üç yaşında koyunu kes bebeğim. Kuyruğuna doy bebeğim. Aldey (ay), aldey (ay) Baban gelir uyu (ay)....</p>
--	---

1 – 072

<p>Ömürdün ötüp ketkenin (Al) oylonboy cürgön ekenmin Ubagım kayda dep cürsöm (Al) uulga bergen ekemin Kezegim ötüp ketkenin Men keyibey cürgön ekemin Kezegim kayda dep cürsöm Kelinge bergen ekemin. Çaştığım ötüp ketkenin Men baykabay cürgön ekemin. Çaştığım kayda dep cürsöm Men neberege bergen ekemin.</p>	<p>Ömrün geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Ömrüm nerede diyorsam (Meğer) ben oğluma vermişim. Sıramın geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Sıram nerede diyorsam (Meğer) ben geline vermişim. Gençliğim geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Gençliğim nerede diyorsam (Meğer) torunuma vermişim.</p>
---	--

<p>Ubagım ötüp ketkenin Men oylonboy cürgön ekemin Ubagım kayda dep cürsöm (ay) Uulga bergen ekenmin.</p> <p>Canaşa koyup cazdıktı Kim kılbağan çaştıktı. İlgerten kalgan iş eken (aa) Oşolor bizden artıkpı?</p>	<p>Vaktimin geçip gittiğini Ben farkına varmamışım. Vaktim nerede diyorsam (Meğer) oğluma vermişim.</p> <p>Yan yana koyup yastığı Kim tatmamış gençliğin lezzetini Eskilerden gelen bir işmiş Onlar ne bizden farklı mı?</p>
---	--

1 – 073

<p>Öçpöy turgan kasiyeti bar bolso Cürök kandan boyok kılıp köröyün. Közdün nuru kerek bolso ayta koy Karegimden çaçıratıp bereyin. Ce güldördön casaysınbı külgündöp Tıyan-Şandin sansız gülün tereyin....</p>	<p>Sönmeyecek özelliği var dersin Yürek kanımdan boya yapıp vereyim. Gözün nuru gerek dersin söyleyiver Gözlerimden nurlar dökeyim. Çiçeklerden yapmak istersen rengarenk Tayn-Şan'ın sayısız çiçeğini dereyim...</p>
---	---

1- 074

<p>Attandım Sarı-Tekesten Artımdı karaym belesten. Acıraşpas bolsomçu (oy) Aksargıl bolgon seketten.</p> <p>Kuzgun-Taş menen Kuu-Moynok Kusaluu bolom köp oylop. Tündö catıp tüş körsöm Töşöktö catam birge oynop.</p> <p>Çuñkur-Tör menen Buuruldu Estesem köñül buzuldu. Sarı-Küngöy menen Tik-Kıya Sanaaga tüştüm bir kıyla. Samagan menen ne payda Sen kaldıñ anda men mında.</p> <p>Ketmen-Töbö, Kırçın-Tal Bir körüügö bolom zar. Iırzkı nasip buyursa Körsömbü degen ümüt bar.</p> <p>Kayır koş kelin koş, koş, koş Kalktın baarı bizge okşoş. Kadir bir Allam bak berip Kaygıdan koysun bizdi boş.</p>	<p>Atıma bindim Sarı-Tekes'ten Arkama bakıyorum tepeden. Ayrılmaz olsaydım. Sarışın olan dilberden.</p> <p>Kuzgun-Taş ile Kuu-Moynok Hasretini çekerim düşünerek. Gece yatıp düş görsem Yatıyormuşuz beraber eğlenerek.</p> <p>Çuñkur-Tör ile Buurul'u Hatırlarsam gönlüm bozuldu. Sarı-Küngöy ile Tik-Kıya Tasalandım ben hayli. İstemekten ne fayda Sen kaldın orda, ben burda.</p> <p>Ketmen-Töbö, Kırçın-Tal Bir görsem diye derdim var. Allah nasip ederse Görürüm diye umut var.</p> <p>Elveda gelin, elveda Halkın çoğu bize benzer. Kadir Allahım kısmet buyrup Kaygıdan bizi men eder.</p>
--	---

<p>Sunamın sizge kolumdu Bolso dep işim orunduu. Tilekke karşı çıkpasañ Cayamın cındap torumdu.</p> <p>İlinseñ menin toruma Karmasam alıp koluma. Kıynagan candı sergitip Kımtıp bir catsam booruma...</p>	<p>Sunuyorum size kolumu Olsa deyip işim yolunda. Dileğime karşı çıkmazsan Gerçekten yayarım ağımı.</p> <p>Düşersen benim ağıma Tutarsam alıp koluma. Ezilen gönlü eğlendirip Kuçaklayıp bassam bağrıma...</p>
--	--

1 – 075 (Ak Möör destanından parça)

<p>Soñ -Köldün (gana) başı (i-iy) tal menen Soodager ötöt mal menen. Solkuldap ıylap baratam (Men) soolugan Cantay çal menen.</p> <p>Keñ-Koldun (gana) başı (i-iy) tal menen Kerbender ötöt mal menen. Keyişte ketip baratam (Men) kemşeygen Cantay çal menen...</p> <p>dep Ak Möör ırdap ketkenden kiyin Çüygö Bolot Ak Möördü izdep barıp, Cantay çalga mintip aytıptır:</p> <p>Kan Cantay men birinçi kördüm (iy) Kemindi Sarı özön, keñ Çüy ceriñdi. Tilimdi kesip salsañ da Közümdü çukup alsañ da (iy) Körgönü keldim Möörümdü...</p>	<p>Son-Köl'ün başı sal ile Tüccarlar geçer mal ile. Hıçkıra ağlayıp gidiyorum Solmuş Cantay hıyar ile.</p> <p>Ken-Kol'un başı sal ile Kervanlar geçer mal ile Kederli ağlayıp gidiyorum Yaşlı Cantay hıyar ile.</p> <p>diye (Ak Möör) ukde söyleyip gittikten sonra Bolot Ak Möör'ü arayıp Çüy'e gitmiş. Gidince Cantay Han'a şunu söylemiş:</p> <p>Han Cantay ben ilk defa gördüm (iy) Kemin'i Sarı vadi, geniş Çüy yerini. Dilimi keseceksen de Gözümü oyacaksan da (i-iy) Ben görmeye geldim Möör'ümü...</p>
---	---

1 – 076 (ağıt)

<p>Kerege(ge) tülkü ilerim Keyigenim bilerim. Kerege(ge) tülkü kim ilet? Keyigenim kim bilet?</p> <p>Barganiñan kelbegen Bak ornogon cer beken? Ketkeniñen kelbegen Ken ornogon cer beken?</p> <p>Töbö çaçım kulaçım (ay) Törkülöp kelsem kubançım (oy).</p>	<p>Keregeye tilki asanım Kederlendiğimi anlayanım. Keregeye tilkiyi (şimdi)kim asar? Kederlendiğimi (şimdi) kim anlar?</p> <p>Gittiğin yer geri gelmeyecek Saadet yeri miymiş? Giden geri dönmeyecek Hazineli yer miymiş?</p> <p>Tepede saçım kulaçım (ay) Ziyarete geldiğimde kıvancım (oy)...</p>
--	---

--	--

1 – 077

<p>Cayloonun köğü caykalgan (Al) caş kezek öttü suy kaygan. Caş külgönçök baldarga da Tay ene bolduk balpaygan. Kıştoonun köğü caykalgan (Al) kız kesek öttü suy kaygan. Kızgaldaktay kızdarga da Çoñ ene bolduk balpaygan.</p> <p>Çıgarmanı çıkarıp Üçööñdü közdöy ıygarıp. Sürötkö tartıp ketti dep (ay) Biz ele turabız kubarıp....</p>	<p>Yeşille örtülmüş yayla gibi Güzelim gençlik geçti gitti. Gülüp oynayan çocuklara Anneanne olduk abalak. Kışlağın savrulan otu gibi Güzelim kız çağım geçti gitti. Gelincik gibi kızlara Babaanne olduk abalak.</p> <p>Şarkıları yaratıp Üçünüze adayıp, Resmimizi çektı deyıp Biz sevinç içindeyiz...</p>
--	--

1 – 078

<p>Ay nuru cerge töğüldü Ağaylar aççı köñüldü. Ardaktap cürüp ötölü (da) Aldıda turgan ömürdü.</p> <p>Kün nuru cerge töğüldü Külgündör aççı köñüldü...</p>	<p>Ay nuru yere döküldü Ağabeyler açın gönülü. Kıymetini bilelim Yaşanacak ömürün.</p> <p>Güneş nuru yere döküldü Genç kızlar açın gönülü..</p>
--	---

1 – 079

<p>Tübölük çaşap men cüröm Tagdırdı ayıp sırlarga. Emçegiñ cıttap men tursam (i-iy) Cüröktö cazgan sırlarga....</p>	<p>Ebediyen yaşamaktayım Kaderimi paylaşıp sırlarıma. Göğsünü koklayıp yanında olsam Yüreğe yazıp sırları....</p>
---	---

1 – 080

<p>Men elime cazdım salamdı (oy) Eñsegen elim da amanbı? Egem Taala buyurup men (Men) elime esen barambı? El içine cazayın Momintip,</p>	<p>Ben halkıma yazdım selamı Özlediğim halkım esen mi? Egem Teala buyursa Ben halkıma söyleyin selamı. Halk içine yazayım Böylece</p>
--	---

<p>Mendegi bolgon kabardı.</p> <p>Elimde birge oynogon Teñtuşka aytam salamdı. Akıl aytıp ündögön Ak sakaldar da amanbı? Ildamdap (oy) coobun cazgıla (Dele) kaygırtıpay mendey balanı (ey).</p> <p>Surayın emi bul caktan (Men) Mambet, Isak, Sıdıktan. Sıdıgaalı bar ele Eerdi ketip cırıktan. Bular da esen cüröbü? Mintip, El malın (a) bağıp tıñıtkan.</p> <p>Badaçı koyup Bayzakı Şayladık ele men barda. Kalhozdun beldüü çaldarı Otorbay, tökör Abdılada Baardıgıñ (ay) esen bar bolso (Dele) salam ayt (ay) oşol çaldarga.</p> <p>Üyü köçö başında Mamırbay kalbay uşunday Üy kızmatın tıñ işteyt Bu koldogu kongon kuşuñday. Bular da küülü cüröbü (Dele) tabınan (a) ketip busulbay? Anın tömön cagında Satıbaldı çal kaldı. Bakırsa cerdi cañırtkan Bayağı Kurmanaalı çal barbı? Alardı (da) koyup surayın Emi men ayılda (ele) teñtuş baldardı (ey).</p> <p>Ogorottu aydaşıp Östüröt sarttar piyazdı. Çaştık kılıp cañılıp Unutup ketip kalıpımın Iyman ake, Niyazdı. Salam aytıp koygula (Dele) şaşılış uşul ubakta (ey). Erteñ menen tañ atpay Paradga tizet ekiden. Oşondo esten çığıptır Bayağı teñtuş Cetigen. Kolunan karmap salam ayt (Dele) egerde buga keziksen (ey). Araba aydap at bakkan Cumakadır, Kadırbay Arabakeç köp ele</p>	<p>Bendeki olan haberi.</p> <p>Halkımda birlikte oynadıgım Akranıma söyleyim selamı. Akıl verip öğreten Aksakallar esen mi? Çabuk cevap yazınız Bekletmeden benim gibi genci (ey).</p> <p>Sorayım şimdi buradan Ben Mambet, Isak, Sıdık'ı Sıdıgaalı vardı birde Dudağı nişanlı. Onlar sağ salimler mi? Halk malına bakıp rahat ettirenler.</p> <p>Çoban seçip Bayzak'ı Başına koymuştuk ben varken. Kolhozun güçlü ihtiyarları Otorbay, aksak Abdılada. Hepsi de sağ salimse Selamım söyle o yaşlılara.</p> <p>Evi sokak başında Mamırbay her şeyden geri kalmazdı. Ev işini güzel yapardı Elde eğitilmiş kuş gibi. Onlar da esenler mi? Tavından taviz vermeden? Onun aşağı tarafında Satıbaldı ihtiyar vardı. Bağırsa etraf yankılanan Kurmanaalı yaşlı var mı? Onları bırakayım, sorayım şimdi Benim akranlarımı.</p> <p>Tarla sürüp Yetiştirir Sartlar soğanı. Gençlik edip yanılıp Unutup gitmişim Iyman amca, Niyaz'ı. Selam söyleyip anlatın Acele geçen zamanı. Sabahleyin gün doğmadan Sıraya koyardı ikişer. Aklımdan çıkıp gitmiş Arkadaşım Cetigen. Elinden tutup selam söyle Eğer onu görürsen. Araba sürüp, ata bakan Cumakadır, Kadırbay Arabacılr çok idi</p>
--	---

Tökölöy, Tumay, Aalıday. Aktivdöö da (oy) iştep cüröbü Bular kur şıltoo (ay) aytıp naalıbay (ey)...	Tökölöy, Tumay, Aalı gibi. Onlar hala çalışıyorlar mı Bahane bulup söylenmeden?
---	---

1 – 081

Belestegi beş ırgay Beş ırgaydı men kıybay Bet aldınan karasam Beş tülögön kırgıyday. Adırdagı altı ırgay Altı ırgaydı men kıybay Aldı aldınan karasam Altı tülök kırgıyday...	Tümsektegi beş çalı Beş çalıyı ben kıymayıp Ön tarafından baktığımda Beş kez tüy dökmüş aladoğan gibi. Tepedeki altı çalı Altı çalıyı ben kıymayıp Alt tarafından baktığımda Altı kez tüy dökmüş alagoğan gibi....
---	---

1 – 082

Kuçaktap catıp balasın Enesin emne kagasıñ? Çakçañdaba köp ele Sen dagı kaynene bolup kalasıñ. Kelin go (ey) degen kıyın nerse Anın sırn başınan baykap bilse Baş bolup esiñ oodarat (ay) Baş bağıp alıp üyüñö kirse. Suykaygan suluu ak kelin Suudu da senden köp demim. Esten go takır ketpeyt ko (ay) Mastan go degen bir kebiñ..	Kucağında yatıp oğlunun Anasını neden tersliyorsun? Kendinden emin olma o kadar Sen de bir gün kaynana olursun. Gelin olmak zor bir şey Başından varsa farkına. Hükmetip canını sıkır Evine başını sokup alışınca. Kendini beğenmiş güzel gelin Soğdu senden epey gönlüm. Aklımdan hiç çıkar mı Cadı mıdır dediğin sözün...
---	--

1 – 083 (Yaşlı birisiyle evlendirilen kızın ukdesi)

Kızıl kızıl kozunun Körpösü elem oyday. Kız da bolsom bir üydün Erkesi elem oyday. Erkelike koybodu Çalga sattı oyday. Kaliñ malga kızığıp	Kızıl kızıl kuzunun Kürkü idim oyday ¹³⁴ Kız da olsam bir evin Nazlısı idim oyday. Nazlılığa bakmadı İhtiyara sattı oyday. Başlığa veren mala kanıp
--	--

¹³⁴ Oyday- vay vay anlamındaki bir ünlem.

<p>Malga sattı oyday.</p> <p>Kara kara kozunun Körpösü elem oyday. Kalıñ malga kızığıp Çalga sattı oyday.....</p>	<p>Mala sattı oyday.</p> <p>Kara kara kuzunun Kürkü idim oyday. Başlığa veren mala kanıp İhtiyara sattı oyday..</p>
---	---

1 – 084

<p>Ceñşe eken, Sovet ceñşe eken Tilekti Kuday berse eken. Soguşka ketken bir boorum (ay) Aman bir esen kelse eken....</p>	<p>Yensin Sovyet yensin Dileği Allahım versin. Savaşa giden kardeşim Sağ salim dönsün...</p>
---	--

1 – 085

<p>Cayloogo çıktım ermekke Cayloonun gülün termekke. Cayloonun gülü darı deyt (i-iy) Ooruluu cürgön cürökkö.</p> <p>Kıştoogo çıktım ermekke Kıştoonun gülün termekke. Kıştoonun gülü darı deyt (i-iy) Kıynalıp cürgön cürökkö.</p> <p>Asmandağı Cetigen Al emne üçün cetiden? Bir aşkıtn ayınan (i-iy) Tariel, Nestan¹³⁵ tentigen...</p>	<p>Yaylaya çıktım eğlenmeye Yaylanın çiçeğini dermeye. Yaylanın çiçeği şifalı derler Hastalanmış yüreğe.</p> <p>Kışlağa çıktım eğlenmeye Kışlağın çiçeğini dermeye. Kışlağın çiçeği şifalı derler Hasret çeken yüreğe.</p> <p>Gök yüzünde Yetigen O ne için yediden? Bir aşıklık yüzünden Tariel, Nestan yerinden bezen...</p>
---	--

1 – 086

<p>Koroo başı çoñ koktu (ey) Oylonup cürök köp soktu. Keçigesıñ kelbeysiñ (da) Oyuñda takır men cokpu?</p> <p>Kök-Oydu (ey) şamal aydadı Köñüldü selki bayladı. Kök-Oydo beken bizdin el (a) Körünöt beken taş, bağı?</p>	<p>Ağılın başı büyük dere Düşünmekten yürek sızladı. Gecikiyorsun gelmiyorsun Aklından beni çıkardın mı?</p> <p>Kök-Oy'da şimal esti Gönlümü dilber bağladı. Kök-Oy'da mıymış bizim yurt Görünüyor mu taş, bağı?</p>
---	--

¹³⁵ Gürcü destan kahramanları.

--	--

1 – 087

Öçürdük kara kömürdü Ötkördük dalay ömürdü. Baldarga berse den sooluk Bizge çaşoo da anday köñüldüü..	Söndürdük kara kömürü Geçirdik birçok ömürü. Çacuklara sağlık verse Bize hayat o zaman keyifli...
--	--

1 – 088 (1 – 072 ile aynı)

Ubagım ötüp ketkenin (Men) de oylonboy cürgön ekemin. Ubagım kayda dep cürsöm (Çirkin) uulga bergen ekemin. Kezegim ötüp ketkenin (Ali) keyibey cürgön ekemin. Kezegim kayda dep cürsöm (Men) kelinge bergen ekemin. Caştığım ötüp ketkenin (Çirkin) baykabay cürgön ekemin. Caştığım kayda dep cürsöm (Men) nebirege bergen ekemin...	Vaktimin geçip gittiğinin Farkına ben varmamışım. Vaktim nerede diyorsam (Meğer) ben oğluma vermişim. Sıramın geçip gittiğinin (Hala) farkına ben varmamışım. Sıram nerede diyorsam (Meğer) ben geline vermişim. Gençliğim geçip gittiğinin Farkına varmamışım. Gençliğim nerede diyorsam (Meğer) torunuma vermişim.
---	---

1 – 089

Caqşını adam baykaybı? Camandar adam caykaybı? Caqşı menen bir cürsöñ (ay) Ölgönçö kumar tarkaybı, tarkaybı? Ketken bir cağıñ karasam Köz cetkiz meykin keñ talaa. Carooker seni samasam (ay) Arılbayt işten köp sana, köp sanaa...	İyi insan fark eder mi? Kötüler insanı teselli eder mi? İyi ile gezersen Ölünceye kadar tutkun biter mi? Gittiğın tarafa bakarsam Gözle ulaşılmaz usak mevki. Dilberim seni düşünsem Azalmaz içimdeki bitmez kaygı...
--	--

1 – 090 (Ak Möör destanından parça)

Soñ-Köldün (gana) başı (ey) sal menen Soodager ötöt mal menen. Solkuldap (gana) ıylap baratam (ay) Solugan Cantay çal menen Solugan Cantay çal menen...	Son-Köl'ün başı sal ile Tüccarlar geçer mal ile. Hıçkıra ağlayıp gidiyorum Solmuş Cantay hıyar ile. Solmuş Cantay hıyar ile....
---	---

1 – 091

<p>Beliñ (bir) içke zımdaybı İyilip turat sınbaybı? Suragandı sen berseñ Berseñ (bir) köñül tınbaybı. Suragandı sen berseñ (ay) Bersen (bir) köñül tınbaybı. Büldürköndün sabagı Bülküldöyt kızdın tamagı. Ay tamaktan bir öpsöm (ay) Açılar beken kabagı? Caagıñdagı iymegiñ Caramduu senin kiygeniñ. Çap bilekten alarda (ay) Cılmışıp kettiñ iyilip...</p>	<p>Belin ince tel gibi Eğiliyorsun incinmez mi? İstediğimi sen verirsen Gönlüm tatmin olmaz mı. İstediğimi sen verirsen Gönlüm tatmin olmaz mı. Böğürtlenin sapı Kımıldıyor kızın gerdanı Ay gibi gerdandan öpersem Keyfler yerine gelmez mi? Yanağında küpelerin Yakışıklı giydiklerin. Tam bilekten tutarken Kayıp gittin elimden...</p>
---	--

1 – 092

<p>Dastorkon dayım bolsunçu Atamdın dastorkonu üygö tolsunçu. Dastorkon cayıp çay bergen Apakem ar dayım aman bolsunçu. Dastorkon cayıp çay bergen Apakem ar dayım aman bolsunçu.</p> <p>Eginge aylım tolsunçu, Egindüü elim bolsunçu. Egindüü aylım içinde Eneler aman bolsunçu. Egindüü aylım içinde Eceler aman bolsunçu.</p> <p>Almaluu aylım bolsunçu Almaga elim toysunçu. Almaluu aylım çetinde Atalar aman bolsunçu. Almaluu aylım çetinde Abalar aman bolsunçu.</p>	<p>Sofralar dayım olsun Babamın sofrası eve dolsun. Sofrasını kurup çay veren Anneciğim her dayım esen olsun. Sofrasını kurup çay veren Anneciğim her dayım esen olsun.</p> <p>Ekine ovam dolsun. Halkım ekinli olsun. Ekinli ovam içinde Anneler esen olsun(lar). Ekinli ovam içinde Ablalar esen olsun(lar).</p> <p>Elmalı ovam olsun Elmaya halkım doysun. Elmalı ovam kıyırında Babalar esen olsun(lar). Elmalı ovam kıyırında Amcalar esen olsun(lar).</p>
--	---

1 – 093 (Yeni geline söylenen dilek)

<p>Kelişimdüü kelincan Kem körböymün uulumdan. Carı bolgon balama Canday ısıq cuurulgan. Canday ısıq cuurulgan.</p> <p>Elge ıymanduu kelin bol</p>	<p>Sevimli gelincan Eksik görmüyorum oğlumdan. Yarı oldun çocuğuma Canı gibi sıcak yoğrulan. Canı gibi sıcak yoğrulan.</p> <p>Halka saygılı gelin ol,</p>
--	---

<p>Menin soolguş kölüm bol. Cumuş kılsam kolum bol. Saparga çıksam colum bol Saparga çıksam colum bol.</p> <p>Uluularga urmat kıl, Kiçüülörgö col körsöt. Bolbos işti ırbatıp Bolo körbö kıykımçıl. Bolo körbö kıykımçıl.</p> <p>Bir başın toguz ulansın Teñ karısın kurdaşın El tukumun ulagan Etegiñden calgasın Etegiñden calgasın...</p>	<p>Benim solmaz gölüm ol. İş yaparsam kolum ol, Sefere çıksam yolum ol. Sefere çıksam yolum ol.</p> <p>Büyüklere saygı göster Küçükler yol göster. Olmayan işi büyütüp Kaçın kavgacı olmaktan. Kaçın kavgacı olmaktan.</p> <p>Tek başın dokuza yetsin Beraber yaşlansın eşin. Halk neslini çoğaltan Çocukların çok olsun Çocukların çok olsun...</p>
--	--

1 – 094

<p>Caş balapan balalık Calınsak kaydan tababız. Ötüp da ketti caş ömür, caş ömür Karızga kimden alabız (ey).</p> <p>Buyruğu çok too kiyik Mergençige atılbayt. Altından baaluu caş ömür, caş ömür Akça da bersek satılbayt (ey).</p> <p>Adamzat ceñil turbaybı Araktı içse mas kılıp. Caratsa bolo tabiyhat, tabiyhat Cüz cılga çeyin caş kılıp (ey).</p> <p>Adamdın baarı tañ kalat At-Başının suusuna. Çaştıktı nege az kılğan, az kılğan (Men)naarazı bolom uşuga (ey).</p> <p>Gülüp bir oynop alalık Gülpöttüü toydo katkırıp. Köçödö satsa çaştıktı, çaştıktı Men alat elem caktırıp (ey).</p> <p>İçse da adam mas bolot Araç da menen bozonu. Çaştıktı satsa bazarga, bazarga Men alat elem oşonu (ey).</p>	<p>Yavru kuş gibi çocukluk Yalvarsak nerden buluruz. Geçti gitti genç ömür Borçlansak kimden alırız.</p> <p>Kısmeti olmayan dağ geyiği Avcılara attırmaz. Altından değerli gençliğin, gençliğin Akçe de versen satılmaz.</p> <p>Adamoğlu kolaymış Rakı içerse mest olur. Yaratsaydı tabiyat, tabiyat Yüz yıl kadar genç kalır.</p> <p>Herkes hayran kalır At-Baş'ın suyunu. Gençlik neden bu kadar kısa Hayıflanırım ben buna.</p> <p>Gülelim de oynayalım Neşeli düğünde kahkaha atıp. Sokakta satsalar gençliği, gençliği İlk ben alırdım satıp.</p> <p>İçerse insan mest olur Rakı ile boza. Gençliği satsalar pazarda, pazarda Ben alırdım koşa koşa.</p>
---	---

<p>Bir künü tursam keçinde Tigi Çayektin arki çetinde. Poçtoçu kelip kat berdi Adres bar betinde. Başkalar menen işim çok Anda baldarım turgan esimde. Aça salıp karasam Anda, Ardagım degen söz turat. Ar çağın okup baykasam Ar türdüü izder köp turat. Adresin karasam Birok atamdın atı töp turat. Kanday bolup kettim dep (ey) Anan kaytadan okuy baştadım. Adam pende caza albayt Al şorduunun cazganın. Öydö tömön söz süylöyt Tim ele ölüp kete cazdadım. Özüñö cazgan bul sıya Menin özögümdün kanı deyt. Süylöm kılıp ır cazgan Bul süygönüñdün zarı deyt. Sakeniñ mında caldırıp, Seni sağınıp cürgön çağı deyt. Baratam deyt (ay) künügö Bargan sayın suz bolup. Aylanıp kelçi dep cazat Abadağı kuş bolup. Kayran kızga çın ele men Kalsam emne tuş bolup. Anda bayan kılıp kat cazdım men Balıkçı turgan cerine. Bayağı katın ciberdim anın Barktap süygön teñine. Kayran kızdın süygönü, Kap, men bolup kalsam emine.</p>	<p>Bir gün akşam oturuyordum Çayek'in öte tarafında. Postacı gelip mektup verdi Adresi var zarfında. Başkalarla işim yok Çocuklarım aklımda. Açıp baktığımda Kıymetlim diye hitap var. Devamını okup anlarsam Her çeşit duygudan laf var. Adresine baktığımda Soyadımda hata yok. Nasıl olur böyle diye Tekrar baştan okudum. İnsanoğlu yazamaz O zavallının yazdığını. Öteden beriden söz etmiş Derinden etkilendim. Yazdığım bu mürekkep Yüreğimin kanı diyor. Cümlesini şiir eden Sevdiğinin derdi diyor. Saken'in burada hasret kalıp Seni özlediği çağı diyor. Gün geçtikçe gidiyorum İçime kapanıp diyor. Dönüp gelir misin diyor Havada uçan kuş olup. Zavallı kıza gerçekten ben Kalsaydım keşke rast gelip. Sonra anlatıp olayı yazdım Balıkçı şehrine. Mektubu da gönderdim Gerçek sevdiği kişiye. Güzelim kızın sevdiği Ben olsaydım keşke...</p>
--	--

<p>Al kezde sen da çaşsın, men da çaşmın Üy kılıp oynocu elek taştın astın. Kez-kezde keñeş kılıp ayta eleñ Kempiri konoktoyt dep abışkasın. Kagazga nandı tuurap mayda-mayda Okşotup bötölködö suunu çayga, Çaynektin kapkagına kuyup berip İçkin dep ayta eleñ kayra-kayra.</p>	<p>O zaman sen de gençtin, ben de gençtim Ev yapıp oynar idik taş altını. Bazen de söyledin sen espiriyle Karısı ağırlar diye kocasını. Kağıda doğrayıp ekmeği ufak ufak Benzetip şişedeki suyu çaya Çaydanlığın kapağına dökerdin ve İç diye sunardın ısrarla.</p>
---	---

Eskirdi al kezekter artta kaldı (oy) Eskirdi biz oynogon taştın aldı. Esiñde eger bolso estey cürgün Bir kezde birge cürgön kurbulardı...	Eskidi o zamanlar mazide kaldı Eskidi biz oynayan taşın altı. Hatırında kaldıysa hiç unutma Bir zamanlar beraber oynadığın akranları....
--	---

1 – 097

Ak kayıñ tübü batkaktır (ey) Ak maral cünün taştaptır. Ak maralday kerilgen (ay) Ayaşım oyun baştaptır. Kök kayıñ tübü batkaktır (ey) Kök maral cünün taştaptır. Kök maral sinduu kerilgen (ay) Koşunam oyun baştaptır...	Ak kayın dibi balçıktır Ak maral tüyünü bırakmış. Ak maral gibi endamlı Ayaşım ¹³⁶ oyun başlamış. Gök kayın dibi balçıktır Gök maral tüyünü bırakmış. Gök maral gibi endamlı Komşum oyun başlamış...
--	--

1 – 098

Taptı uulum tatınakay koluktu Taalayına bir perişte coluktu. Ak batamdı aytıp turup içimden Salıp koydum appak şayı cooluktu. Ee – ee – eey, oo – oo – ooy, Salıp koydum appak şayı cooluktu.	Buldu oğlum sevimli gelinini Talih kuşu bir meleğe rast getirdi. Hayırlara vesile olsun diye Örttüm başına apak yazma ipeği. Ee-ee-eey, oo-oo-ooy, Örttüm başını apak yazma ipeği.
Kelin keldi kelişimdüü çüröktöy Kütkön elem saat ötpöy, kün ötpöy Kelinime ıyman berse bolgonu, İçtegi oydu bilip tursun ündötpöy. Ee – ee – eey, oo – oo – ooy İçtegi oyum bilip tursun ündötpöy.	Geldi gelin alımlı bir ay parçası Beklemiştim saati, günü geçmeyip, Gelinim saygılı olsa oldu İçtekini sezebilse söyletmeyip. Ee – ee – eey, oo – oo – ooy İçtekini sezebilse söyletmeyip.
Eki balam bak-taalayлуу boluşsun Çoñ üyümö nebereler toluşsun. Uşul turgan aga-tuugan, meymandar Baldarıma bata berip koyuşsun. Ee – ee – eey, oo – oo – ooy Eki çaşka bata berip koyuşsun.	İki evladım mutlu mesut olsunlar Büyük eve çolık çocuk dolsunlar. Şahit olan akrabalar, mihmanlar Çocuklara dua bağışlasınlar. Ee – ee – eey, oo – oo – ooy Çocuklara dua bağışlasınlar.

1 – 099

Kök-Oydu şamal (e-ey) aydadı Köñöldü selki (oy) bayladı.	Kök-Oy'dan şimal esti Gönlümü genç kız bağıladı.
---	---

¹³⁶ Ayaş –arkadaşının eşi (kadın, erkek için de geçerli).

<p>Kök-Oydo beken (e-ey) bizdin el (Degi) körünöt beken (oy) taş, bağı?</p> <p>Sarı-Oydu şamal (ey) aydadı Sanaanı selki (oy) bayladı. Sarı-Oydo beken (ey) bizdin el (Degi) sağınat beken ey taş, bağı.</p>	<p>Kök-Oy'da mıymış bizim yurt Görünüyor mu taş, bağı?</p> <p>Sarı-Oy'dan şimal esti Aklımı genç kız bağladı. Sarı-Oy'da mıymış bizim yurt Özlüyor muymuş taş, bağı?</p>
--	--

1 – 100

<p>Agarıp sakal çaş kaldı, Akılım ketip baş kaldı. Ardaktap sıylay turgula (ay) Azıraak ömür çaş kaldı. (Ey)Azıraak ömür çaş kaldı.</p> <p>Bulbulday mukam ündü aldı Buldurap kızıl til kaldı. Buşayman kılbay sıylay tur,baldar, (Ey)bolcolubuz az kaldı. (Ey) bolcolubuz az kaldı.</p> <p>Kur ele kayrat söz kaldı, Kubatı ketip köz kaldı. Kadırlap sıylay turgula ,baldar, Kamgaktay uşçu çaş kaldı. (Ey) Kamgaktay uşçu çaş kaldı.</p> <p>Muun oorup, aksap but kaldı, Bulçuñdan kubat küçtü aldı. Meymandap sıylay turgula (a) Möönötübüz az kaldı. (Ey) Möönötübüz az kaldı.</p> <p>Eñkeyip alsız bel kaldı, Eegimden appak tişti aldı. Es – akıl menen sıylay tur (a) Ebelek çöptöy çaş kaldı. (Ey) Ebelek çöptöy çaş kaldı.</p> <p>Karuusu ketip kol kaldı, Kargıldanıp ün kaldı. Kabatır kılbay sıylay tur (a) Kaytuuçu colgo az kaldı. Kabatır kılbay sıylay tur baldar, Kaytuuçu colgo az kaldı.</p> <p>Cetimiş aşıp çaş bardı, Birge öskön kurbum az kaldı. Çakşılup kuştay turgula, baldar, Çaşoonun çegi az kaldı.</p>	<p>Ağarıp sakal, saç kaldı, Akılım gidip baş kaldı. Saygınızı eksik etmeyin Azıcık ömür yaş kaldı. (Ey) Azıcık ömür yaş kaldı.</p> <p>Bülbül gibi sesi aldı Dili anlaşılmaz kıldı. Pişman etmeden saygı gösterin çocuklar, (Ey) Tahminli süre az kaldı. (Ey) Tahminli süre az kaldı.</p> <p>Boş gayretli söz kaldı, Kuvveti gidip göz kaldı. Hürmetle saygı gösterin çocuklar, Bitki kadar yaş kaldı. (Ey) Bitki kadar yaş kaldı.</p> <p>Eklemleri ağrıyıp aksayan ayak kaldı, Kaslardan kuvveti, gücü aldı. Biraz misafir etmeye bakınız, çocuklar, Mühletimiz az kaldı. (Ey) Mühletimiz az kaldı.</p> <p>Eğilip halsiz bel kaldı, Çenemden apak dişi aldı. Akılla, usla saygı gösterin ki Kuru yaprak kadar yaş kaldı. (Ey) Kuru yaprak kadar yaş kaldı.</p> <p>Dermanı gidip kol kaldı, Boğuk boğuk ses kaldı. Güçendirmeden saygı gösterin ki çocuklar, Dönecek yola az kaldı. Güçendirmeden saygı gösterin ki çocuklar, Dönecek yola az kaldı.</p> <p>Yetmiş aşıp yaş vardı Beraber büyüdüğüm yaşitlarım az kaldı. İyice saygı gösterin ki, çocuklar, Hayatın sınırına az kaldı.</p>
---	---

<p>Caşılıp kuştay turgula, baldar, Caşoonun çegi az kaldı.</p> <p>Seksendi tayap caş bardı Teñ öskön kurbum az kaldı. Sagıntpay kelip turgula, baldar, Saparım cakın az kaldı. Sagıntpay kelip turgula (ay), Saparım cakın az kaldı.</p> <p>Ulgaydım köñül burgula Urmattap sıylay turgula. Uzak col tartar kez keldi Uçurap ketip turgula. Uzak col tartar kez keldi (ay) Uçurap ketip turgula.</p> <p>Kartaydım köñül burgula Kadırlap sıylay turgula. Kayta turgan kez keldi (ay) Kabarlaşıp turgula. Kayta turgan kez keldi, baldar, Kabarlaşıp turgula....</p>	<p>İyice saygı gösterin ki, çocuklar, Hayatın sınırına az kaldı</p> <p>Seksene dayayıp yaş vardı Birlikte büyüyen akranı az kaldı. Özletmeden ziyarete gelin ki çocuklar Seferim yakın az akdli. Özletmeden ziyarete gelin ki çocuklar Seferim yakın az akdli.</p> <p>Yaşlandım dikkat gösterin Hürmetle saygınızı esirgemeyin. Uzun yola çıkacak zaman geldi Uğrayın sık sık çocuklar. Uzun yola çıkacak zaman geldi Uğrayın sık sık çocuklar.</p> <p>Kartlandım dikkat gösterin Saygı, sevginizi eksik etmeyin. Geri gidecek zaman geldi çocuklar, Habersiz beni bırakmayın. Geri gidecek zaman geldi çocuklar, Habersiz beni bırakmayın....</p>
---	--

1 – 101

<p>Kılçayıp arttı karasam, Elesteyt közgö bala çak. Sıymıktanıp kubansak da Barlığı bizge caraşat...</p>	<p>Dönüp geriye baktığımda Aklıma gelir çocukluk. Gururlansak, sevinsek de Yakışır bize bu yolculuk.....</p>
--	--

1 – 102

<p>Almaluu (gana) bakta (a-iy) men cüröm, Almasın terip cep cüröm. Alma (bir) tergen kızdardı (aa – i-i-y) Ala kaçsam dep cüröm.</p> <p>Cüzüm (bir) (gana) bakta (iy) men cüröm, Cüzümün terip cep cüröm. Cüzüm (bir)tergen kızdardı (aa – i-iy) Culmalasam dep cüröm.</p> <p>Kara (bir) (gana) bakta (ee-iy) men cüröm, Karagat terip cep cüröm. Karagat tergen kızdardı ((ee – i-iy) Kaçırıp alsam dep cüröm....</p>	<p>Elmalı bağda ben yürüyorum, Elmasını derip yiyorum. Elma deren kızları Alıp kaçsam diyorum.</p> <p>Yüzümlü bağda ben yürüyorum, Yüzümünü derip yiyorum. Yüzüm deren kızlara Sataşsam diyorum.</p> <p>Kara bağda ben yürüyorum, Kara yüzüm yiyorum. Kara yüzüm deren kızları Kaçırısam diyorum....</p>
--	--

1 – 103

<p>Ak boz attın takası (ay) Ak irim köldün cakası.</p>	<p>Ak boz atın nalı Girdaplı gölün yakası.</p>
--	--

<p>Aytmayınça (ele) cazlbayt (oo çirkin) Azırkı çaştın kapası (oy) Cana – cana-cana (ey) Azırkı çaştın kapası.</p> <p>Kök boz attın takası (ay) Kök irim köldün cakası. Körmöyünçö (ele) cazılbayt (oo çirkin) Köpçülüktün kapası (o-oy). Cana – cana – cana (i-iy) Köpçülüktün kapası (oy).</p> <p>Cağalmay degen capan kuş Car taşka barıp kongon cok. Carpımdı cazar teñ kurbum (oo çirkin) Canımda birge (ele) bolgon cok.</p> <p>Kırgıyek degen kıraan kuş Kır taşka barıp kongon cok. Kıyaldı bölçü teñ kurbum (Oy, ece) (oşondo)Kıštoobuz ele birge bolgon cok....</p>	<p>Söylemeden giderilmez Şimdiki gençlerin kaygısı. (Yine-yine-yine) Şimdiki gençlerin kaygısı.</p> <p>Kır boz atın nalı Girdaplı gölün yakası. Görmeden giderilmez ki Çok kişinin kaygısı. (Yine-yine-yine) Çok kişinin kaygısı.</p> <p>Bozdoğan denen yabani kuş Yar taşta gidip konmadı. Gönlümü açacak arkadaşım (ne yazık ki) Yanımda birlikte olmadı.</p> <p>Aladoğan denen yabani kuş Kayaya gidip konmadı. Hayalimi paylaşacak arkadaşım (ne yazık ki) Kışlağımız birlikte olmadı....</p>
--	---

1 – 104

<p>Ak-Muz menen Ak-Moyun Aytayın degen bul oyum. Adamdın için küygüzöt (ay) Aldırtan karap koygonuñ.</p> <p>Birlik menen Ak-Moyun Bildiriçi boloyun. Kantip ele men senin (ay) Kadıriñ bilbey koyoyun.</p> <p>Ak- Muz menen Ak-Moyun Aytayın degen bul oyum. Adamdın için küygüzöt, Sakıbay, aldırtan karap koygonuñ....</p>	<p>Ak-Muz ile Ak-Moyun Söyleyim dediğim bu fikrim. İnsanın içini yakar Gizli gizli bakışların.</p> <p>Birlik ile Ak-Moyun Bildirecek fikirim. Nasıl ben senin Hatırını bilmeyim.</p> <p>Ak-Muz ile Ak-Moyun Söyleyim dediğim bu fikrim. İnsanın içini yakar Gizli gizli bakışların....</p>
--	--

1 – 105

<p>Asmandap uçkan cağalmay Cağalmay cemin taba albay, Kayran bir ömür kayran çaş (oy) Ketip (da) kaldı şamalday.</p> <p>...Aldeylep öskön apakem (a) Meni (da) kaydan tabasıñ? Kalkıbız caylayt köçmöndüü Baldar, kalk caktırbayt köpköndü.</p>	<p>Gök yüzüyle uçan bozdoğan Bozdoğan yemini bulamayıp. Güzelim ömür, güzelim hayat Uçtu gitti rüzgar misali.</p> <p>Beşikte sallayıp büyüten annem Beni (şimdi) nereden bulacaksın? Halkımız yaşar konar göçer Halkımız sevmez haddini bilmezi.</p>
---	--

Kadının kantip unutam Kalkımda şair ösköndü?	Hatırını nasıl unutayım Halkımda şair geçineni?
Akıldusuñ Alaman Aldeylep bakkan kızdarım (a) Ay menen küngö barabar. Köşögösü kögörsün Kadırlap algan keliniñ (ay) Altından beşik öñörsün...	Akıllısın Alaman Beşikte sallayıp büyüten kızlarım Ay ile Güneş'e eşdeğer. Mutlu mesut olsun Kıymet beslediğin gelinin Altın beşikte çocuk büyütsün....

1 – 106

Tündö bir catıp tüş kördüm, tekem, Tüşümdö caman iş kördüm, tekem, Bul (ele) toodon keteli, tekem, Alıskı toogo ceteli tekem....	Gece yatıp düş gördüm tekem, Düşümde fena iş gördüm tekem. Bu dağlardan gidelim tekem, Uzaktaki dağlara yetelim tekem....
---	--

1 – 107

Alda Taala kudret Tört uruu mal carattı. Tögöröktün dört burçun Adamzatka karattı. Cüktösün dep töögö Arbın berdi kubattı. Sıyırlardı saygakka Çıçañdatıp turat dep Canıbarım cılığa Mintip cakın kıldı ıraattı....	Allah Teala Kudret Dört çeşit mal yarattı. Dünyanın dört bucağına İnsanı hakim kıldı. Yük artsın diye deveye Fazla verdi kuvveti. Sığırları at sineğinden Kaçıp koşarlar diye Güzelim ata Fazla verdi nimeti....
--	---

1 – 108

Dastorkon dayım bolsunçu Dastorkongo üyüm tolsunçu. (Oy)Dastorkon çayıp çay bergen (ay) Atañ (bir) aman bolsunçu.	Sofra dayma olsun Sofrayla evimde bereket dolsun. Sofra kurup çay veren Baban sağ olsun.
Aşusu biyik Kum-Tördün Aynıbay uçkan kuş kördüm. (Oy) Aynıbay uça oşol bir (oy) Ayal (bir) bolup özgördüm.	Zirvesi yüksek Kum-Tör'ün Yanılmadan uçan kuş gördüm. Yanılmadan uçan o kişinin Hanımı olarak değiştim.
Çokusu biyik Kum-Tördün Çoçubay uçkan kuş kördüm. (Oy) Çokusu biyik uşul zamanda (oy) (Men) Çoñ ene bolup özgördüm...	Tepesi yüksek Kum-Tör'ün Korkmadan uçan kuş kördüm. Ey zirvesi yüksek bu zamanda ben Babaanne olarak değiştim....

1 – 109

Ömür çirkin mınça nege kıskasıñ, Kıskaruuga münöt sayın ustasıñ.	Ömür niye bu kadar kısasın Kısaltmaya her dakika ustasın.
---	--

<p>Cok degende berse bolo adamga Bir cüz eki, bir cüz bir caştın tutkasın.</p> <p>Ömür çirkin mınça nege kıskasıñ Kıskaruuga münöt sayın ustasıñ. Cok degende berse bolo adamga Bir cüz eki, bir cüz bir caştın tutkasın.</p> <p>Kıyalap basıp kelesiñ, Kızıl gül kolgo (oy) beresiñ. Unutpay meni cürçü dep (oy) Uktasam tüşkö (oy) kiresiñ....</p>	<p>Hiç olmazsa verseydi insana Yüz bir yada yüz iki yaş yaklaşım.</p> <p>Ömür niye bu kadar kısasın Kısaltmaya her dakika ustasın. Hiç olmazsa verseydi insana Yüz bir yada yüz iki yaş yaklaşım.</p> <p>Dağlardan inip geliyorsun Kırgızı gül elime veriyorsun. Unutma beni diye Uyuduğumda düşüme giriyorsun...</p>
--	---

1 – 110

<p>Bekbekey aştı bel aştı (oy) Beline belboo caraştı. Saksakay aştı say aştı (oy) Saniña san boo caraştı.</p> <p>Bozorgon toonun etegi (oy) Bozorum tuman ketebi? Bozdop da kakşap ırdasam (ay) Bozdosom (a) ünüm cetebi?</p> <p>Karargan toonun etegi (oy) Kararım tuman ketebi? Kakşap (go) bozdop ırdasam (oy) Kakşasam (ay) ünüm cetebi?</p>	<p>Bekbekey gitti dağı geçti Beline kuşak yakıştı. Saksakay gitti, dereyi geçti Yanına yan bağı yakıştı.</p> <p>Bozaran dağın etegi Bozarım duman gitmez mi? Kederlenip türkü yaksam, Ağlarsam sesim yetmez mi?</p> <p>Kararan dağın etegi Kararım duman gitmez mi? Acıklı acıklı türkü yaksam Ağlarsam sesim yetmez mi?</p>
--	--

1 – 111

<p>Şır-şır eken (ay) Cılıkıcının ırı eken. Ala dağı şırıldañ¹³⁷ (ay) Kula dağı şırıldañ (Ey) şırıldañ, şırıldañ...</p>	<p>Şır-şır imiş At çobanı şarkısıymış. Alaca dahi şırıldañ, Boz ala da şırıldañ. Ey şırıldañ, şırıldañ...</p>
---	---

1 – 112

<p>Kırgıyek degen kıraan kuş Kır taşka barıp kongon cok. Kızıgıp oynop cürgöngö (Oy tobo oy)Kıştoobuz (gana) birge bolgon cok</p> <p>Cağalmay degen capan kuş Car taşka barıp kongon cok. Carpımdı cazıp külgöngö</p>	<p>Aladoğan denen alıcı kuş Kayalığa gidip konmadı. Eğlenip oynayıp yürüyecekken (Yazık) Kışlağımız birlikte olmadı.</p> <p>Bozdoğan denen yabani kuş Yar taşka gidip konmadı. Gönlümüzü açıp gülecekken</p>
---	--

¹³⁷ Şırıldañ –at çobanlarının emek şarkısı,

(Oy tobo -uy) Cayloobuz (gana) birge bolgon cok....	(Yazık) Yaylamız birlikte olmadı...
---	-------------------------------------

1 – 113

Bileğiñ cazdap moynuña Birge da catsam koynuña. Sürböğön tañdın erkibi (Degi) Süylöşsök arkı (oy) berkini.	Bileğimi yaslayıp boynuna Beraber yatsam koynunda. Sökmeyecek şafak erki mi? Konuşsak öteyi beriyi.
Eşke (da) bir çıksam erigem (oy) Üygö (da) bir kirsem zerigem. Cürögüm süygön bozoygo Men kaysıl künü kezigem?	Dışarı çıkarsam sıkılıırım Eve girsem bunalırım. Yüreğimin sevdiği yiğide Ben ne zaman kavuşurum?
Bar bolso senin akılıñ Baykarsıñ sözdün akırın. Özüñdön canım köp şeşşiyim Bar go dep menden cakınıñ.	Var ise senin akılın Anlarsın sözün astarını. Senden canım kuşkulanırım Var mı diye benden yakının.
Başımdağı (oy) salıngan Bir baylam kızıl coolugum. Oyumdan takır ketpeysiñ A cigit oñoybu senin coruğuñ?.	Başımı örttüğüm Bir bağlam kızıl yazmam. Aklımdan hiç çıkmıyorsun Ey yiğit, kolay mı senin çektirdiğın?.

1 – 114

Tañ ataar aldı sakında şamal cel cüröt Şamdagay uşul şamalda bizde kim cüröt? Oynotup toonun tulparın erkin üyrötüp .uşunday bizde ...kim cüröt?.	Şafak aldı serin rüzgar yel eser Kıvrak bu rüzgarda bizde kim gezer? Oynatıp dağ tulparını ¹³⁸ kolayca eğitip Böyle bir zamanda bizde kim gezer?...
--	---

(Bu şarkı ile aşağıdaki neredeyse aynı, biri tercih edilmesi gerekirse 1-009un alınması daha iyi olur düşüncesindeyim).

1-009

Atar aldı salkınday şamal cel cüröt Şamdagay uşul şamalda bizde kim cüröt? Oynotup toonun tulparın erkin üyrötüp Şamdagay uşul zamanda bizde kim cüröt....	Şafak aldı serin rüzgar yel eser Kıvrak bu rüzgarda bizde kim gezer? Oynatıp dağ tulparını ¹³⁹ kolayca eğitip Hızlı bu zamanda bizde kim gezer...
---	---

1 – 115

Tuygundan (gana) bolot (e-ey) kum tülök Suu boylop (gana) (da) uçat (ay) bir çürök.	Akdoğandan doğar kum sungur Nehri boylayıp uçar bir çürök ¹⁴⁰ .
--	---

¹³⁸ Cins at

¹³⁹ Cins at

¹⁴⁰ Çürök- bir nevi su kuşu.

<p>Çüröktü körüp talpınıp Tuylayt (bir) (gana) eken (ey) et cürök. Katası (gana) bolso (ey) teriñiz. Kayrılıp bir az keliñiz. Kusadar bolgon cürökkö (İy koyçu), kurbalım, keñeş (ey) beriñiz.</p> <p>Karargan (gana) toonun (ey)etegi Kararıp (gana) tuman (ay) ketebi? Kakşasam (dagi) bozdosom(ey) Menin kakşagan ünüm cetebi (ey)....</p>	<p>Çüreği görüp heveslenip Çırpınır durur zavallı yürek. Hatası olursa deriniz. Hasret çeken bu yüreğe (Ne olur), sevdiğim, siz bir öğüt veriniz.</p> <p>Kararan dağın eteğinden Kararıp duman gitmez mi? Sızlarsam da ağlırsam Benim ağlayan sesim yetmez mi?</p>
---	--

1 – 116

<p>Ak şumkar berdim taptap al Kök uçuk berdim saptap al. Karagaydın kak butak Kagıp turup otko cak. Kakıldagan kudagıy Kızımdı caklışılap tarbiyalap bagıp al.</p> <p>Çegedektin çet butak Çertip turup otko cak. Çekçeñdegen kudagıy (Kızımdı) tarbiyalap bagıp al....</p>	<p>Gök sungur verdim eğitip al Gök iplik verdim saplayıp al. Çam ağacının kuru budağını Budayıp ateşte yak. Çok konuşan dünürüm Kızıma şimdi iyi bak.</p> <p>Çalıların uç budağını Çekip alıp ateşe yak. Kibirlenen dünürüm Kızıma şimdi iyi bak....</p>
---	--

1 – 117

<p>Aldey, aldey ak balam Ak beşikke cat balam Kunan koydu soy balam, Kuyruguna toy balam Ay , ay, balam, oy, oy, balam</p> <p>Eneñ ketti bazarga Emçegi tolgon süt kelet. Atañ ketti bazarga Bereke tolgon göş kelet....</p>	<p>Aldey, aldey ak yavrum Ak beşiğe yat yavrum. Uç yaşında koyunu kes yavrum, Kuyruğuna doy yavrum. Ay,aya yavrum, oy,oy, yavrum.</p> <p>Anan gitti pazara Memesi dolu süt gelir. Baban gitti pazara Bereketi dolu et gelir....</p>
--	---

1 – 118

<p>Bozorgon toonun boorunan Bozortup üñkür men kazdım. Kakıldagan oy ceñe Kay cerimen men cazdım?.</p>	<p>Bozaran dağın yamacından Bozartıp mağara ben kazdım. Çenesini çalan ay yenge Ben neremden sana yazdım?.</p>
--	--

1 – 119

Aldey, aldey, ak böbök, Ak beşikke cat böbök. El cayloodon tüşö elek Bulamıgıñ bışa elek. Koygun balam ıylaba, Ene-atañdı kıynaba....	Aldey, aldey ak bebek, Ak beşiğe yat bebek. Halk yayladan inmedi. Bulamacın pişmedi. Dur, çocuğum, ağlama, Anne babanı zorlama...
--	--

1 – 120 - (Ağıt)

Asılım (gana) (dele) beyiş cırgalım, Emi kaday bir (a) öttüñ (oy) düynödön (ay)? Emi kalıs dele bolçu (oy) künöödön (ay). Erişi (gana) (bir) cibek en torko Emi en torko (da) kaydan tabılat (oy) Katıgün, eskilerge koşulgan Emi cırgalım (a) kaydan tabılat (oy)? Cırgalım, çiydelüü (da) bulak tal beken? Arman ay, ölümdön (a) küçtüü (oy)bar beken (ay)? Cırgalım, almaluu (da) bulak tal beken? Katıgün, acaldan küçtüü bar beken (ay)? Cırgalım, (ay) Ak-Töbödü mayram deyt, Cırgaldı ukkandın baarı (oy) kayran deyt (oy)...	Asilim cennet saadetim Nasıl geçtin dünyadan? Halis idin gūnahtan Erişi ipek enli torko ¹⁴¹ Şimdi enli torko nereden bulunur? Eskilere katılan Şimdi saadetim nereden bulunur? Saadetim, iğdeli pınar dal mıymış? Ölümden güçlü var mıymış? Saadetim, elmalı pınar dal mıymış? Ecelden güçlü var mıymış? Saadetim, Ak-Töbö'de bayram diyorlar Saadetimi duyan herkes yazık oldu diyorlar....
--	---

1 – 121 - (Ağıt)

Adırda (gana) cılkıñ (ay) ala baş (ey-aa) Argımak (gana) külük (da) (oy) aralaş. Artıñda kalgan balañ caş, Ala cat (gana) çorom da (oy) ala cat (ey). Küdürdö (gana) (ey) cılkıñ alabaş (ey-aa) Külük (bir) (gana) argımak (oy)aralaş. Artıñda kalgan balañ caş, Ala cat (gana) çorom da (oy) ala cat (i-iy). (Aa) Bal kaynattım bakırğa, Kaynatkan balım tatkan cok. (A) Murazım kayrılıp (gana) kerez da (o) aytkan cok (ay-a)...	Tepede yılkin ¹⁴² alabaş Argımak ¹⁴³ , külük ¹⁴⁴ karışık. Arkanda kalan çocuk küçük Al götür (bizi de) beyim, al götür. Tümsekte yılkin alabaş Külük, argımak karışık. Arkanda kalan çocuk küçük Al götür (bizi de) beyim, al götür. Bal kaynattım bakıra Kaynattığım baldan tatmadı. Mirasım (a), dnüp vasiyetini söylemedi....
---	---

1 – 122 - (Ağıt)

¹⁴¹ Torko- torha, ipek kumaş.

¹⁴² Yılıkı –at sürüsü.

¹⁴³ Argımak – cins at.

¹⁴⁴ Külük –yürük at.

<p>Altın (bir) (goy) da taka, cez nokta Al (ele) kimdin (da) corgosu (ay) Aytiluu kalkıñ (a) çoğuldu Bul ele (ay) menin bir tuuganımdın ordosu (oy-ii-aa).</p> <p>Kümüş (go) taka (da) cez nokta Al (ele) kimdin (a) corgosu (ay) Kürdölüü eliñ (a) çoğuldu Bul (ele) (ay) menin bir tuuganımdın ordosu (oy-iy-ay-aa).</p> <p>Bir tuuganımdın coolugunan (da) may ötkön Deği ele (ay) calpı atası bay ötkön (ay- ua). Tündügünön (da) ay ötkön Menin bir tuuganımdın tüpkü atası bay ötkön (ay-ua).</p> <p>Kabar bir bergen (da) cerinen Kalkayıp keldi (da) eliñ teñ. Emi koyup (ele) koyot Çınığı koydoy ceriñe (ay-oy-ua).</p> <p>Çabagan bergen (da) cerinen Bastırıp keldi (da) eli teñ. Emi koyup (ele) koydu Çınığı koydoy ceriñe (ay-o)....</p>	<p>Altın nallı, bakır gemli O kimin yorgasıdır?¹⁴⁵ Bütün halkın toplandı Bu benim kardeşimin obasıdır.</p> <p>Gümüş nallı, bakır gemli, O kimin yorgasıdır? Kalabalık halkın toplandı Bu benim kardeşimin obasıdır.</p> <p>Kardeşimin belbağından yağ geçerdi Tüm sülalesi zengin yaşardı. Tündüg¹⁴⁶ünden ay geçerdi Kardeşimdin tüm sülalesi zengin yaşardı.</p> <p>Haber gönderildiği yerlerden Kalabalık geldi halkın kalmadan. Şimdi defnedecekler Esas yatacağın mekanına.</p> <p>Ulak gönderilen yerlerden Atlı geldi halkın kaladan. Şimdi defnedecekler Esas yatacağın mekanına....</p>
---	---

1 – 123

<p>Aldey, balam, ıylaba Apañın canın kıynaba. Eneñ toygo ketiptir Emçeği tolgon süt kelet. Atañ toygo ketiptir Çöntögü tolgon et kelet.</p> <p>ıylaba balam ıylaba Apañdın canın kıynaba.... Aldey, balam, ıylaba, Ööbay balam ıylaba Apañın canın kıynaba...</p>

1 – 124

<p>Komuzdu kolgo alayın Üç kılduu komuz çalayın. Karılık degen ırımdı Calpı curtka cawayın. Bügün cutup cibersin</p>
--

¹⁴⁵ Yorga –rahvan atı.

¹⁴⁶ Tündük- Kırgız keçe evinin tepesindeki aydınlatma yeri.

Karılıktı ırdayın.	
Karıp kalgan keziñde Atıñ bolot tayagiñ. Almaday bolgon başıñdı Alıp tınat bu düynö....	

1 – 125

Alma (go) (gana) beken (ay) beşigiñ Karaldım alat (bir) beken (ay) akeyiñ? Örük (go) (gana) beken beşigiñ Karaldım öböt (go) beken akeyiñ? Ciyde (go) (gana) senin beşigiñ Karaldım cibiyt (bir) beken (a) akeyiñ ?.	Elmadan mıymış beşigin, Yavrum, eline alır mıymış babacığın? Erikten miymış beşigin, Yavrum, öper miymış babacığın? İğdeden miymış beşigin Yavrum, sever miymış babacığın?.
---	--

1 – 126

Saksakay aştı san aştı (ey) Sanına sayma caraştı (ey-uuyt)....	Saksakay gitti sayısız yeri geçti Yanına işleme yakıştı....
---	--

1 – 127

Bekbekey aştı bel aştı (ey) Beline belboo caraştı (ey) Saksakay aştı say aştı (ey) Sanına sayma caraştı (ey)....	
---	--

1 – 128 -

1 – 129

Bekbekey aştı bel aştı (ey) Beline belboo caraştı (ey) Saksakay aştı say aştı (ey) Sanına san boo caraştı (ey)	
Kara toonu etektep (ey) Men konoyun bekbekey (ey) Kara batman tonuña (ey) Ceñ boloyun bekbekey (ey)	
Kızıl toonu etektep (ey) Men konoyun bekbekey (ey) Kızıl caka tonuña (ey) Ceñ boloyun bekbekey (ey)	
İynemdin uçun maytardım (ey)	

<p>Men bugün koroo kaydardım (ey) Koroomdun çeti saman bol (ey) Kaytargan koroom aman bol (ey)</p> <p>Koydun sütü korgoşun (ey) Koy uurdagan oñbosun (ey) Eçkinin sütü ermenden (ey) Eçki uurdagan şermendeñ (ey)</p> <p>Tündü tündöy çurkagan (ey) Tülkünün kolu sögülsün (ey) Koydu añdıp kaytargan (ey) Karışkır kolu sögülsün (ey)</p> <p>Ay kıyadan bata elek (ey) Ayılda uuru cata elek (ey) Kün kıyadan bata elek (ey) Añdıgan uuru cata elek (ey)</p> <p>Bekbekey aştı bel aştı (ey) Beliñe bel boo caraştı (ey) Saksagay aştı san aştı (ey) Saniña bel kur caraştı (ey)</p>
--

1 – 130

<p>Uuru kelse uuçtaybız (ey) Betin ayra muştaybız (ey) Koroodo oyun kaytargan (ey) ...</p> <p>Aldey aldey ak böpöm (ey) Ak beşikke cat böpöm (ey) Kunan koydu soy böpöm (ey) Kuyruguna toy böpöm (ey)</p>

2-001- Bir aşk şarkısı

<p>Ak Kepter kaçtı kolumdan A dağı menin columdan. Abaylap izdep köröyün (iy) Ak Kepterdin (ay) torunan. Şorgo (bir) öydö çıgayın Şor için elden surayın. Kaşatka çıgıp kayrılıp (oy) İçin (go)baykap turayın. Tabılbay kalsa bul cerden (oy)</p>	<p>Ak Kepter kaçtı elimden O da benim kaderimden. Sıkı aramaya koyuldum Ak Kepter'i ağından¹⁴⁷. Şor ile yukarı çıkayım Şor için halka sorayım. Tepeye çıkıp bakayım İçerisini de takibe alayım. Bulunmazsa buralardan</p>
---	--

¹⁴⁷ Ak Kepter – kız ismidir. Beyaz güvercin anlamına geldiğinden yazar burada *tor* “ağ” kelimesini mecaz “bulunduğu yer, çevre” anlamında kullanmıştır.

<p>Kanday (go) ayla kılayın. Kara col menen bastırdım Carakör Kepter azgırdıñ. Baykagandar barsıñbı (Oy) Ak Kepterdi kaçırđım. ızdedim Tardın içinen. Suradım ötkön kişiden. Coluksam coktur armanım (iy) Ak Kepter (iy)baskan izinen. Kaşkulaktın sazınan (ce) Kayrılıp öttüm başınan. Kolbala kılıp almakmın (iy) Ak Kepterdi çaşınan. Kaşkulaktın kalhozdon Suroo (go) salıp köröyün. Tabılbası bul cerden (ay) Oşo (go)öydö cönöyün. Kolumda turat aygır cal Coruktuu Kepter kulak sal. Colooçu cürgön mendeydi (iy) Coruktuu Kepter tosıp al. Ak Moyun, Sasık-Bulaktı Tappadım Kepter inaktı. Narılap izdep köröyün (oy) Ak-Muzdun colu ıraakpı? Ak-Muz menen Boroondu Men aga cetpey konombu? Ak Kepter senin ayıñdan (iy) Arıktap caman bolombu? Köküm bir Saç, Kamandı Körgöndön ayttım salamdı. Köñülüm süygön Kepterdi (ce) Köz salgan cerden tabambı? Koyon menen Bel-Bulak Ak Kepterge men inak. Ak-Saydan izdep baruuga (iy) Atım (go) arık, cer ıraak. Araşan, Kumda, Tüz-Aşuu Anı (go) aşıp barsambı? Cakın ele üyümö (ce) Oşol üy öydö salsambı? Anı (go) aşıp barganda Koyonduu-Kolot, Beş-Belçir Iraaktatpay Kepterdi (ce) Kepterdi Kuday kes keltir....</p>	<p>Başka ne çare bulayım. Yollara düştüm Sevimli Kepter yüzünden. Gören kişi var mıdır? Ak Kepter'i kaçırđım. Aradım Tar'ın içinden Sordum geçen kişiden. Bulursam derdim kalmazdı Ak Kepter'in izini. Kaşkulak'ın sazından Dolaşıp geçtim başından. El üstünde tutardım Kepter'i genç yaşından. Kaşkulak çiftliğinden de Soruşturma yapayım. Bulunmazsa buradan Oradan yukarı çıkarım. Aygır yelesi hep elimde Belalı Kepter sözümü dinle. Ak-Moyun, Sasık-Bulak'ı Aradım Kepter yarimi. Ötelerden de arayım Ak-Muz'ın yolu ırak mı? Ak-Muz ile Boroondu Ben varmadan akşam olur mu? Ak Kepter senin yüzünden Zayıflayıp perişan olur muyum? Köküm, Saç,Kamandı Gördüklerden gönderdim selamı. Gönlümün sevdiği Kepter'i Aradığım yerlerden bulacağım mı? Yollara düşmüş garibi Belalı Kepter karşıla. Koyon ile Bel-Bulak Ak Kepter'e ben yanık. Ak-Say'dan arayıp gitmeğe Atım zayıf, yol uzak. Araşan'ın da Tüz-Aşuu Onları aşıp gitsem mi? Yakın idi evime Oradan yukarı çıksam mı? Oradan yukarı çıkınca Koyondu-Kolot, Beş-Belçir Aratmadan fazla Kepter'i Allah'im bana rast getir...</p>
--	---

2-002

<p>Uşul üydö ceñekem appak gana (ay) Oromolun beret (ay) maga saktap gana (ay) Apapaktay ceñekem appak gana (ay)</p>	<p>Şu evde yengecim apak apak Yazmasın verir bana saklap saklap. Apak yengem apak apak</p>
--	--

Bet aarçısın beriptir maga saktap gana (ay)...	Mendilini verir bana saklap saklap.....
--	---

2-003

(Oğul için ağıt)

<p>Birinçi menin armanım(ay) Kulunum bilgizbey (ay) ketip kalganiñ. (oy) Ekinçi menin armanım Kulunum, eskertpey ölüp kalganiñ. (oy-i-a) Üçünçü (ay) menin armanım (ay-a) Kulunum, üyüñdö bolboy kalganiñ. (oy-a) Törtünçü (ay)menin armanım Kulunum, törüñö catpay kalganiñ. (oy-a) Beşinçi menin armanım Beypayga meni salganiñ. Belgisiz ketip kalganiñ.(a) Altınçı (ay)menin armanım Azapka meni salganiñ, Kulunum, ańdoosuz ölüp kalganiñ. (oy-a) Cetinçi menin armanım Cerge da catıp kalganiñ. Segizinçi da armanım Sezimge bülük salganiñ, (ay) Sezdirebey ketip kalganiñ. Toguzunçu da armanım Tozokko meni salganiñ, Toodoy da kulap kalganiñ. (a) Onunçu menin armanım Oygo da bülük salganiñ, Oydo cok cerden ketip kalganiñ. (oy-a) Kulunum, altındın beleñ tüstüüsü?(oy-a) Kulunum, adamdın (a) beleñ küçtüüsü? Kulunum, metaldın beleñ (ay) tüstüüsü?(oy-a) Kulunum, bendenin beleñ(ay) küzgüsü? Kulunum, bilimin, ilimin, küç-kubatın(oy-a) Kulunum, el-curtuna(ay)arnaltkan. (oy-a) Körkümü sonun artıkça Kulunum, körgöndördü tañ kaltkan. (oy-a) Kaykıga (a) tuugan buudayık Kulunum, kanga go başıñ ılayık(oy-a) Kanga ılayık (ay)altın baş Kulunum, kara cer catar muñayıp. (oy-a) Kulunum, beleske (da) tuugan buudayık(oy-a) Kulunum, bekke (da) başıñ ılayık (oy-a) Bekke ılayık (ay)altın baş Kulunum, boz topodo catar muñayıp. (oy-a) Sılama şayı da oñboyt go (oy-a)</p>	<p>Birinci benim armanım¹⁴⁸ Yavrum, bilinmeden gidişin. İkinci benim armanım Yavrum, uyardmadan gidişin. Üçüncü benim armanım Yavrum, evinden seni bulamayışım. Dördüncü benim armanım Yavrum, baş köşende yatmayışın. Beşinci benim armanım Yavrum, beni dertli bıraktığın. Belirsiz şekilde ayrılışın. Altıncı benim armanım Azabı bana çektirdiğin. Yavrum, ansızın ölüverişin. Yedinci benim armanım Yerde yatar olduğun. Sekizinci benim armanım Sezimde yıkım yarattığın. Sezdirmeden gidişin. Dokuzuncu benim armanım Beni cehennemde bıraktığın. Dağ gibi birden yıkıldığın. Onuncu benim armanım Akıla durgunluk verişin. Ansızın gidiverişin. Yavrum, sen altının mıydın renklisi? Yavrum, sen insanın mıydın güçlüsü? Yavrum, sen madenin miydin renklisi? Yavrum, sen insanın mıydın aynası? Yavrum, bilgisi, ilmi, güç-kuvvetini Halkı için sarf etmişti. Görüntüsü muhteşemdi. Yavrum, göreni hayran bırakırdı. Yavrum, kayada doğmuş buudayık¹⁴⁹idi Yavrum, hanlığa başın layıktı. Hanlığa layık altın başın Yavrum, kara yerde yatar mı eseflenip. Yavrum, tepede doğmuş buudayık idi. Yavrum, beyliğe başın layıktı Beyliğe layık altın başın Boz toprakta yatar mı kederlenip. Atlas ipek solmaz ki</p>
---	--

¹⁴⁸ Arman- ukde, elem, dert, azap.

¹⁴⁹ Buudayık – efsanevi kuş.

<p>Kulunum, simbatı sençe bolboyt go. (oy-a) Kebezden şalı da oñboyt go (oy-a) Kulunum, kelbeti sençe bolboyt go. (oy-a) Kulunum, endey da köynök kiydibi? (oy-a) Kulunum, eliñdin közü (ay) tiydibi? (oy-a) Kulunum, açık da köynök kiydibi? (oy-a) Kulunum, adamdın (a)kösü (ay) tiydibi? (oy-a) Koydon da kozu (da) kaktırbay Katıgün, kocogo da tumar taktırbay.. (oy-a)....</p>	<p>Yavrum, (kimsenin) duruşu seninki gibi olmaz ki. Yavrum, geniş gömlek giydi mi? Yavrum, halktın gözü değdi mi? Yavrum, açık gömlek giydi mi? Yavrum, adamların gözü değdi mi? Koyun, kuzudan kurban kestirseydin Keşke hocaya muska taktırsaydım.....</p>
--	--

2-004 (Evlenmekte olan kıza anneden öğüt-ağıt)

<p>Albirt a calbirt ot küysö Eteğiñ menen öçürgün. Kaynaneñ caman bir cakşı söz aytsa Karaldım, külkü menen keçirgin...</p> <p>Suuda (bir) suusar (ay) oynoyt go (ay) Suusardın cünü (ay) oñboyt go. Aman (a) bolsun baldarıñ (ay) Bir özüñdöy (ay) bolboyt go. (ay)</p> <p>Suuda da suur oynoyt go Suurdun cünü oñboyt go. Esen (a) bolsun kızdarıñ (ay) Bir özüñdöy (ay) bolboyt go...</p>	<p>Alev alev ateş yansa Eteğın ile söndürmesini bil. Kaynanan olur olmaz söz söylese Yavrum, şaka ile geçiştirmesini bil...</p> <p>Suda samur oynar değil mi Samurun yünü solmaz değil mi. Sağ olsun çocukların, ama Kendin gibi olmaz değil mi.</p> <p>Suda samur oynar değil mi Samurun yünü solmaz değil mi. Sağ olsun çocukların, ama Kendin gibi olmaz değil mi....</p>
---	---

(Bir aşk şarkısı parçası)

Elikter (gana) catat (iy)oyuñda
Eki top şuru moynuñda....

Karacalar yatar ovada
İki sıra boncuk boynunda..

(Kocaya ağıt)

Altındı zerger eriter (a)
Acalı cetip kün bütsö,
Adamdı acal (ay), ölüm kemiter.
Altından cügön oyduđuñ (ay)
Argımak (ay) oozun çoyduđuñ.
Kümüştön cügön oyduđuñ (ay)
Külüktün (ay) oozun çoyduđuñ.....

Altını kuyumcu eritir
Eceli gelip günü biterse

İnsanı ecel ve ölüm eksiltir.
Altından gem yaptırdın
Argımak atla koşturdun.
Gümüşten gem yaptırdın
Yürük atla koşturdun....

(Caramazan- geleneksel Ramazan şarkısı)

Caramazan aytıp keldim eşiğiñe
Koçkordoy uul bersin beşiğiñe.
Canımdağı caş baldar ey-ey
Catayın dep baratat ey-ey
Töbömdögü tört cıldız ey-ey
Batayın dep baratat ey-ey.
Kurut berseñ turup ber ey-ey
Beti-koluñ cuup ber ey-ey.
May tomursañ çoñ tomur ey-ey..

Caramazan söyleyip geldim eşiğine
Koç gibi oğlan versin beşiğine.
Yanımdaki genç çocuklar
Yatmak üzereler.
Tepemdeki dört yıldız
Batmak üzereler.
Kurut¹⁵⁰ vereceksen kalk da ver
Elini yüzünü yıka da ver.
Tereyağ vereceksen büyük ver...

2-005 (Babaya ağıt)

Asılım (gana) beyiş (oy)atakem (oy-a) Ayaktay (gana) taşın (ay) aldında Atakem altınıñ kaldı (ay) birikpey(oy-a) Ay tiygiz (gana) cerdin (ay) aldında Atakem kantip bir (gana) cattıñ (ay) erikpey.(oy- a) Atakem, küröktöy (gana) taşın (ay) aldında(oy- a) Kümüşüñ (gana) kaldı (ay) birikpey. (oy-a) Kün tiybes (gana) cerdin (ay) aldında (oy-a) Atakem, catasıñ (gana) kantip(ay) erikpey.(oy-a) Atakem, a düynö (gana) cayga (ay) barganda(oy- a) Cakşının (gana) baarı (ay) al cayda(oy-a) Cakşılarga (ay) koşulup Atakem, beyiştin törün(ay) keñ cayla.(oy-a)....	Asilim cennetlik babacığım, Tas gibi taşın altında Altının kaldı birikmeden. Ay değmez yerin altında Babacığım, nasıl yatarsın sıkılmadan. Babacığım, kürek gibi taşın altında Gümüşün kaldı birikmeden. Güneş değmez yerin altında Babacığım, nasıl yatarsın sıkılmadan. Babacığım, öbür dünyaya varırsın. İyilerin hepsi orada. İyilerle karışıp Babacığım, cennetin baş köşesinden yerini alırsın.
--	--

¹⁵⁰ Kurut-kurutulmuş peynir.

2-006 (Bu metni söyleyen kimse her şeyi karıştırıp harman çorman etmiş: içinde destandan, günümüz şarkılarından parçalar yer almaktadır, çevireyim, ama alınmazsa iyi olur).

<p>Manculu ataga kuran okup çal oturgan Bir kız keldi kapıstan alıstan. Çoçup ketip artın karap baykuş çal Atı cönün surap kaldı kapıstan. Kızdın atı-cönü Emma eken angliçan Cakıpkan Manculuga kelgenin. Tilek tilep Manculudan ketkenin. Aytıp berdi kışkaça Altay cakka cetkenin Altaydan bala körgönün. Törölüp Manas Altaydan Talaska Cakıp kelgenin. Perevotçu Çolpon kız Arık emes toluk kız. Tüşündürdü kızga ötüp kelgen tarihtan Batasın berip baykuş çal Emma kızdı uzatkan. Angilyadan kız keldi dese El işenbeyt, mınakey küböm bar Canımdağı kaykı murun Tabıp kelin Medina. Süylöp tursa түşündödük Suluu kızdın sözünö (oy) Tüşündürdü sözün bizge Çolpon degen toluk kız Uzap ketti angliçan suluu kız.</p> <p>Büt eeediñ cürögümdü biylediñ Tamtañdattiñ takır kolgo tiybediñ. Anda-sanda cılmaygansıp koyosuñ Ce çındıgıñ, ce şıldıñiñ bilbedim.</p> <p>Caydın künü aba salkın ay carık Köpkö cürdük bak aralap aylanıp. Bir kezekte mınday sunuş kirgizdiñ Bolduçu emi tün ortosu kaytalık...</p> <p>Közüñ ukmuş ak çınıda karagat Sen cürösüñ cürögümdü caralap..</p>	<p>İhtiyar oturuyordu Dua edip Mancu'lu ataya. Çıkageldi ansızın bir kız uzaklardan. İrkildi birden ihtiyar dönüp kıza Sonra sordu soyunu, diyarını. İsmi Emma, İngiliz vatandaşı. Anlattı ihtiyar özetle Cakıp Han'ın Mancu'luya geldiğini. Dilek dileyip Mancu'ludan gittiğini. Altay tarafa vardığını Altay'da çocuğu olduğunu. Manas doğup Altay'da Sonra Cakıp'ın Talas'a döndüğünü. Çevirmeni Çolpon kız Zayıf değil toplu kız. Anlattı kıza geçmişten gelen tarihi. Hayır dua edip ihtiyar Emma kızı yolcu etti. İngiliz kız geldi destan için Dese kimse inanmadı. Şahidim var yanımda Kalkık burun tabip gelin Madina. Anlamadık güzel kızın Söylediği sözlerini. Aktardı bize o sözleri Çolpon adlı toplu kız. Uzaklaştı İngiliz güzel kız...</p> <p>Sahip oldun yüreğimi esir aldın Mecnun ettin elime hiç geçmedin. Zaman zaman gülümsüyor gibisin Gerçek midir, şaka mıdır bilmedim...</p> <p>Bir yaz günü, hava temiz, ay parlak Çok yürüdük, ağaçlıkta dolaşıp. Bir vakitte şu teklifte bulundun Yeter artık, gece yarısı dönelim....</p> <p>Gözün güzel ak kasede karagat¹⁵¹ Geziyorsun yüreğimi yaralayıp...</p>
---	--

2 – 007 (Ölen kızına ağıt)

<p>Arkaña örüp çaçıñdı Kimdin go kızı degizgem. Altı Arkar cıldız batkança</p>	<p>Sırtına örüp saçını Kimin kızı dedirtmişim.</p>
--	--

¹⁵¹ Ak çınıda karagat – metafor (bembeyaz kase içindeki Frenk yüzümü gibi)

<p>Bakenim, ceti aylanıp emizgem.</p> <p>Celkeñe örüp çaçıñdı Men kimdin (go) kızı degizgem. Ceti Arkar cıldız batkança Ceti aylanıp emizgem.</p> <p>Bakenim, kümüş menen kalaydı Küygüzöt ölüm dalaydı. Bakenim, altın menen kalaydı Bakenim, azaptuu (da) kılat dalaydı...</p>	<p>Altı Arkar¹⁵² yıldız batıncaya kadar Bakenim, altı kez kalkıp emzirmiştim.</p> <p>Ensene örüp saçını Ben kimin kızı dedirtmiştim. Ceti Arkar yıldız batıncaya kadar Yedi kez kalkıp emzirmiştim.</p> <p>Bakenim, gümüş ile kalayı Yakar ölüm nice insanı. Bakenim, altın ile kalayı Bakenim, kahr ettirir nice insanı...</p>
--	--

2-008 Kocaya ağıt)

<p>Komuzuñdu kolgo alıp Çertüçü eleñ cırgalım. Çerte (bir) tüşçü Toko dep Kubanıp elder taraşkan. Oy, menin alğanım (aay) Bul calgandan adaşkan.</p> <p>Oozuñdağı ırdagan (Ce) ırdagan sayın caraşkan. Irday (bir) tüşçü Toko dep (da) Kubanıp eliñ taraşkan....</p>	<p>Komuzunu eline alıp Çalar idin saadetim. Devam et Toko yine deyip Eğlenip millet dağılırdı. Ah benim kocacığım Bu yalan dünyayı şaşırđın.</p> <p>Ağzındaki şarkıların Söyledikçe yakışırđı. Söyle Toko daha deyip Eğlenip halkın dağılırdı.....</p>
--	--

2-009 (Genç ölen kocaya ağıt)

<p>Kök taylak catat kıyada Caş mırzam boz topurak uyada. Caş mırzam kalbaptır (ay) elden köñülüñ Caş mırzam çaşabaptır ömürüñ. Caş mırzam baldardan (ay) körböy ubaydı Caş mırzam cılıp (go) (ele) ketti tiyakka...</p>	<p>Kök köşek yatar yokuşta Caş mırzam¹⁵³ boz toprak yuvada. Caş mırzam, kırılmamış halktan gönlün. Caş mırzam, yaşanmamış ömrün. Caş mırzam, çocukların görmeden mürüvvetini Caş mırzam, gidiverdin öbür tarafa...</p>
---	---

2-010

<p>Siz menen birge cürüügö Men kandaýça metod koldonom? Siz menen birge cürüügö Men kandaýça metod koldonom? Arpa (bir) menen Aksaydı Aşıp (go) barıp el caylayt.</p>	<p>Sizinle beraber olmaya Ben nasıl bir yöntem kullanıyım? Sizinle beraber olmaya Ben nasıl bir yöntem kullanıyım? Arpa ile Aksay'ı Şimdi gidip halk yaylar.</p>
---	--

¹⁵² Altı Arkar – Küçük Ayı yıldızının Kırgızca adı.

¹⁵³ Caş mırzam- genç ölen kocaya ağıt yaparken kullanılan hitap. "Genç efendim" anlamına gelir.

<p>Azap (bir) menen tozokko Kanday (bir) cigit bel baylayt?</p> <p>Sıya bir çelek bolboso Sabagım kaydan cazılsın? Sırdaşkan carım bolboso Köñülüm kaydan açılsın?</p> <p>..... köñülümö Kumayga bir kongon arkarday. Kusa ele bolup baratam Kursakta dartım ayta albay....</p>	<p>Azap ile müşküle Hangi yiğit bel bağlar?</p> <p>Mürekkep hokkası olmasa Derslerin nasıl yazılsın? Sırlaşaçağım yarım olmasa Gönlüm nasıl açılsın?</p> <p>.....gönlüme Kumsala kapılan maral gibi. Hasretini çekiyorum İçimde derdimi söyleyemeyip..</p>
---	--

2-011

<p>Ay nuru bizge tögüldü (ey) Agaylar aççu köñüldü. (ey) Ardaktap cürüp ötölü Aldıda turgan ömürdü. (ey)</p> <p>Kün nuru bizge tögüldü(ey) Kükügüm aççı köñüldü. (ey) Güldötüp cürüp ötölü Gülgündöy caştık ömürdü.(ey)</p> <p>Calbırap güldör dildirep Cabıkkın türün bildiret. Caş kezde oynop külölü (al) Caşoobuz kanca (ele) kim bilet. Caşoobuz kanca (ele) kim bilet.</p>	<p>Ay nuru bize döküldü Ağalar, eğlendirin gönlü. Değerini bilerek geçirelim Gelecekteki ömrü.</p> <p>Güneş nuru bize döküldü Guguk kuşum, eğlendir gönlü. Eğlenerek geçirelim Gül gibi gençlik ömrü.</p> <p>Yaprak, çiçekler tir tir edip Sıkıldığını bildirir. Genç iken oynayalım, gülelim Yaşamımız ne kadar kim bilir. Yaşamımız ne kadar kim bilir....</p>
--	--

2-012 (Bu bestecisi belli bir şarkıdır. Halk içinde yaygındır).

<p>Cılkı aydap ürüñ-barañdan Cılga (bir) boyloy bastırsam. Cayloonun salkın abası Erkeley sogup astırtan. Obonum sozsom bölüüçü Askañdan çıkkın cañırık..</p> <p>Cadırap öskön güldörüñ Cakama üzüp tagınıp...</p> <p>Çabıttap barçın col cürdü Uçurap candar ar türdüü. Mañdaykı sarı cayıktan Körünüp kaldı bir tülkü...</p>	<p>Atları sürüp sabah erkenden Dere boyunca gidiyorsam. Yaylanın serin havası Yavaşça eser nazlanır. Söylediğim şarkıyı böler Kayadan gelen yankılar.</p> <p>Tam çiçek açmış güllerini Koparıp yakama takınıp...</p> <p>Keşfe çıkıp kartal dolandı Gözüktü canlı her türlü. Karşıda sarı yamaçtan Görünüverdi bir tilki...</p>
--	--

2-013

<p>Casayın kasal çaştıktan Caş kezde köñül azdıktan. Cadıga salıp caman iş Ce, cañiltat şaytan kastıktan.</p> <p>Ottoy (bir) küyüp calındap Oynoştı oynoyt mastıktan. Oynop (go) külsö bir cerde (oy) (Ce) ortodon ar kim kas çıkkın.</p> <p>Baykasam oyun nuskası Bayırkıdan kalıptır. Cahanda zarlap Cahan şaa (Ce) Şamşını dele alıptır. Gülbayram Asan dep zarlap (Ce) küyütün tartkan ar ayda. Bulbuldar sayrayt bağında Buudandar çurkayt tabında. Ötkörbö çaştık mezgiliñ (Ce) ömürüñdün barında.</p> <p>Oynup (go) gülüp ötölü Azırkı uşul çağıñda. Cayıñdı bilbes camanga (Ce) çaştar (go) oynop calında.</p> <p>Küçüñ (go) barda külüp al (Ce) Küygön (go) ottoy calında. Aalamda oynop külsöm dep (Ce) ar kimdin bolot cadında.</p> <p>Bermeti bolot turnanın Beker (go) karap turbağın. Kalat (go) baştan küç ketip (Ce) kartaygan soñ kurganıñ. Kalp ele mintip cüröbüz Deği kalat (go) körgön cırgalıñ....</p>	<p>Yazayım gazel gençlikten Gençlikte gönül azdırır. Akla getirip ayıp işleri Yanıtır şeytan kasten.</p> <p>Ateş gibi yanıp alev alev Oynaşla oynar coşkudan. Oynasa, gülse bir yerde Karışır kimseler kastından.</p> <p>Bakıyorum oyun geleneği Eskilerden kalmıştır. Cihanda dert yanıp Cihan Şah Şamsı'yı almıştır. Gülbayram Hasan yüzünden Kahrını çekmiş her ayda. Bülbüller öter bağında Cins atlar koşar tavında. Gençliğini boş geçirme Hayatının varında.</p> <p>Güle oynaya geçirelim Gül gibi gençlik çağını. Değerini bilmez aptallar Gençler aldırmadan at adımını....</p> <p>Güçün varda gülmeye bak Yanan ateş gibi alevlen. Alemde oynasam, gülsem diyen Herkesin vardır aklında.</p> <p>İncisi olur turnanın Boşuna bakıp durmayın. Bir gün baştan güç gider Yaşlandıkça da dermanın. Boşuna böyle yapmayın Ancak kalır mutluluğun tattığın ...</p>
--	---

2-014

<p>Arpa bir menen Aksaydı Aşıp ko barıp el caylayt. Azap bir menen tozokko Kanday (go) adam bel baylayt? Azap (bir) menen tozokko Kanday (go) cigit bel baylayt?</p>	<p>Arpa ile Aksay'ı Şimdi gidip halk yaylar. Azap ile müşküle Hangi yiğit bel bağlar? Azap ile müşküle Hangi yiğit bel bağlar?</p>
--	--

<p>Aytıp (bir) koyot turbaybı Beret dep çaştın tilegin. Berip (bir) koyso Kudayım Biz öñdüü çaştın tilegin.</p> <p>Karılar aytat turbaybı Beret dep çaştın tilegin. Berip bir koyso Kudayım Biz öñdüü çaştın tilegin. Berip bir koyso Kudayım Biz öñdüü çaştın tilegin.</p> <p>Karı da bol, çaş da bol Kadırlaşkın tirüüñdö. Kalat ko kayran altın baş Kazılğan kördün túbündö. Kalat ko kayran altın baş Kazılğan kördün túbündö.</p> <p>(Ubayın tartıp öntölöp) Uuldu baktık böpölöp. Urmatın körsök cakşı da Uuldun uulun cetelep.</p> <p>Kırgıyek uçat kökölöp Kızdardı baktık böpölöp. Kızmatın körsök cakşı da Kızıñdın kızın cetelep...</p>	<p>Derler bilen insanlar Verir diye gencin dileğini. Verirse keşke Allahım Bizim gibi gencin dileğini.</p> <p>Yaşlılar diyorlar ki Verir diye gençlerin dileğini. Verse keşke Allahım Bizim gibi gencin dileğini. Verse keşke Allahım Bizim gibi gencin dileğini.</p> <p>Yaşlı da ol, genç de ol Hatırı biliş yaşarken. Kalır bir gün güzel başın Kazılan mezar dibinde. Kalır bir gün güzel başın Kazılan mezar dibinde.</p> <p>Zahmetlerine katlanıp Oğlan yetiştirdik özenip. Mürüvvetini görsek iyi de Oğlun oğlunu gezdirip.</p> <p>Aladoğan uçar yükselip Kız yetiştirdik özenip. Hizmetini görsek iyi de Kızın kızını gezdirip....</p>
--	---

2-015

<p>Sal, sal, sal bilek Sarı mayga mal bilek. Koyon kaçtı koş bilek Koşu menen beş bilek....</p>	<p>Sal, sal, sal bilek Sarı yağa bandır bilek. Tavşan kaçtı çift bilek Çifti ile beş bilek....</p>
---	--

2-016

<p>Çaştıktı kimder kılbağan Çaş ötkön sayın ilgagan. Çaştıktı kılbağ koygonsup Kep kılbat eken ulgaygan....</p>	<p>Gençliği kimler yapmamış Yaşlandıkça farkına varılan. Sanki gençlik yaşamamışça İtham kesermiş bazı insan.....</p>
---	---

2-017

<p>Arpanın Ala -Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Baldaktuu şumkar eken dep</p>	<p>Arpa'nın Ala-Dağ'ından Maralını atsam kayasından. Evcil sungurmuş diye</p>
--	---

<p>(Deği) karmasam (a) kuştun boosunan.</p> <p>Arpanın Ala-Toosunda Akşumkar salgan uya bar. Bar ekeni çin eken Tügengir, barıp (go) kördüm bir sapar.</p> <p>Semetey kuşun kaçııp (o) Ayçürök karmap algan deyt. Oşol (go) kündön uşuga Unutulbas (da) bolup kalgan deyt...</p>	<p>Yakalarsam kuşu bağından.</p> <p>Arpa'nın Ala-Dağlarında Akşumkar¹⁵⁴ın yaptığı yuva var. Var olduğı bir gerçektir Gidip görmüşüm bir sefer.</p> <p>Semetey kuşunu kaçıınca Ayçürök¹⁵⁵ yakalamış derler. O günden bugüne kadar Bu efsane yaşatılmış derler....</p>
--	--

2-018

<p>Arpanın Ala-Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Aylantıp turup ey bir öpsöm Asılkeç sendey selki oozunan.</p> <p>Arpanın Ala-Toosunan Arkarın atsam zoosunan. Asılkeç sendey (ey) selkinin Aylantıp öpsöm oozunan...</p>	<p>Arpa'nın Ala-Dağ'ından Maralını atsam kayasından. Kucaklayıp öpseydim keşke Senin gibi asil kızın ağzından.</p> <p>Arpa'nın Ala-Dağ'ından Maralını atsam kayasından. Senin gibi asil kızın keşke Kucaklayıp öpseydim ağzından....</p>
--	--

2-019

<p>Oylonup tuura (ay) tüşünsöñ Küçtüü (go) eken ilim, bilim, okuular. Acal cetip, küñüñ bütüp (a) ketpese Ar adamga sebep eken (ay) dokturlar.</p> <p>Canım kalar (ay) beken dep Dalay can keldi (ay) sandaşıp. Dalaydın kalıp (ay) soobuna Alıp (go) kaldıñ(ay) dokturlar. Acal (go) menen (ay) karmaşıp.</p> <p>Karap (go) tursañ (ay) zamatta Tirüü (go) candı (ay) öltüröt. Bir sutka (a) catkırıp Ertesi kalıbına (a) keltiret....</p>	<p>Düşünüp doğru değerlendirsən Güçlüymüş ilim, bilim,okular. Ecel gelip, günün bitmemiş ise Her insana sebep olur dokturlar.</p> <p>Canım kurtulur mu deyip İnsanlar gelir sayısız. Sevabına kalıp onların Yaşatrlar dokturlar Ecelle savaşıp amansız.</p> <p>Bakıyorsan bir anda Diri canı öldürürler. Yirmi dört saat yatırıp Ertesi hayata döndürürler....</p>
---	--

2-020

¹⁵⁴ Akşumkar – Semetey Destanında Er Semetey'in alıcı kuşunun adı.

¹⁵⁵ Ayçürök – Semetey'in nişanlısı.

<p>Kararıp közüñ kılgrıp (ce) Kakşıktı aytıp cıldırıp. Kačan (bir) kolgo tiyesiñ Sen kara candı tıñdırıp.</p> <p>Süygöndön berdim koluña Men sürötümdü tarttırıp. Süygönüm altın sen menen (ce) Süylöşöm kaçan katkııp.</p> <p>Süygöndön berdim koluña Men sürötümdü tarttırıp. Süygönüm altın sen menen (ce) Süylöşöm kaçan katkııp.</p> <p>Esiñ menen kıyalıñ (Ce) simdi kantip cıyamın? El kattasa coobuñ cok Emi men kanday kılamin?..</p>	<p>Kara gözlerinle nazlı bakıp Alay edersin güldürüp. Ne zaman elime geçersin Seven gönlü dindirip.</p> <p>Sevdiğimden verdim eline Resmimdi çektirip. Sevgilim, tatlım seninle Ne zaman konuşurum eğlenip.</p> <p>Sevdiğimden verdim eline Resmimdi çektirip. Sevgilim, tatlım seninle Ne zaman konuşurum eğlenip.</p> <p>Aklın ile hayalin Aklımı nasıl toplarım? Gelenlerden cevabın yok Artık ben nasıl yaparım?..</p>
--	--

2-021

<p>Kızım menen bir bassam caraşambı? Kızım menen bir bassam artta kalam. Men kartayıp, men kartayıp baratambı?...</p>	<p>Kızım ile yürürsem yakışır mı? Kızım ile yürüsem geride kalırım. Ben yaşlanıp, ben yaşlanıp gidiyor muyum?..</p>
---	---

2-022

<p>Germandı (ele) Sovet ceñse eken(al) Sokkunu aga berse eken. Sarsanaa (ele) kılбай adamdı(al) Baykem (go) aman kelse eken...</p>	<p>German'ı¹⁵⁶Sovyet yense keşke Darbeyi ona vursa keşke. Endişe ettirmeden insanı Ağabeyim sağ salım gelse keşke....</p>
--	--

2-023 (Aşk şarkısı)

<p>Aksay (bir) cerdin soorusu Añkıtat kongon konuşu. Adamdın köönün kuykalap (iy) Alısta kalgan boluuçu.</p> <p>Kök irim cerdin soorusu(ce) Köyköltöt kongon konuşu. Adamdın köönün kuykalap(al) Körünböy kalgan boluuçu.</p> <p>Tört tülügü (da) malga cay (iy)</p>	<p>Aksay yerin merkezi Buram buram kokar her yeri. Gönlümü kaptırdığım birisi Uzaklarda kalmış idi.</p> <p>Girdaplı sular merkezi Otlaktır konut yerleri. Gönlümü kaptırdığım kişi Görünmez olmuş idi.</p> <p>Dört başı mamur mala iyi</p>
--	--

¹⁵⁶ German- Almanya.

Törlörü sonun muzdabas. Tamaşañdı men sanap (iy) Tartar (bir) boldum uktabas....	Dağları güzeldir buz tutmaz. Eğlenceni ben özleyip Yelve kuşu gibi oldum uyumaz...
--	--

2-024

A kızım (iy) kettiñ küyöögö Aşkanada aşññ kaldı. A kızım (iy) küyöögö kettiñ alıska Emi oroguñ kaldı kamişta...	A kızım gittin kocaya Aşın kaldı mutfakta. A kızım gittin uzağa Orağın kaldı kamişta...
--	--

2-025

Kayda kettiñ (ay) iraahtap Turganda eki bala ermegim....	Nereye gittin uzaklaşp Elimde iki çocukla bırakıp...
---	---

2-026

Altından neçen buyum casalbaybı Alganıñ turmuş sırnı çeçe bilsen. Al adam kündön küngö çaşarbaybı Al adam kündön küngö çaşarbaybı...	Altından nice eşya yapılmaz mı Aldığın (eşin) hayat sırnını çöze bilsen. O insan gün geçtikçe gençleşmez mi O insan gün geçtikçe gençleşmez mi...
---	--

2-027

Uлуу (bir) toonu tötölöp Uuldu (da) baktık eköölöp. Urmattuu karı (ay) men boldum Uulumdun kızın (ay), uulumdun uulun (ay) cetelep. Kızıl bir toonu (ay) tötölöp Kızdardı baktık (ay) eköölöp. Kimbattuu karı (ay) men boldum Kızımın kızın (ay), kızımın kızın (ay) cetelep.	Ulu dağları geçip Oğlanı yetiştirdik ikimiz. Hürmetli ihtiyarlığı ben gördüm yalnız Oğlumun kızını, oğlumun oğlunu gezdirip. Kızıl dağları geçip Kızları yetiştirdik ikimiz. Kıymetli ihtiyarlığı ben gördüm yalnız Kızımın kızını, kızımın kızını gezdirip.....
---	---

2-028

Kümüştün (iy)keni sayda go Külüktün (ay) körkü bayloodo. Külüp bir (iy) oynop bir cürsök (ay) Gül cıttangan (iy) cayloodo. Ar türdüü (iy) güldör sayda bar (al) Urugun terip aydap al. Bir kişi (ay) menen bir kişi (ay) Birdey (go) (da) bolmok kayda bar...	Gümüşün madeni çaydadır Yürük at güzelliği bağlantısındadır. Güle oynaya birlikte gezsek Güller kokan yaylada. Her türlü çiçek çayda var Tohumunu derip yetiştir. Bir kişi ile başkası Aynı olmaz onu bil....
--	--

--	--

2-029

<p>Sanay bersem sanaam ketet taralıp Bilinbesten ötüp barat balalık. Kol karmaşıp koş aytalbay alıstap Ketken eken münözü bal balalık.</p> <p>Ötkön ömür kayra kelbeyt caralıp Öçöşkündöy saamay çaçım agarıp...</p>	<p>Aklım gider daralıp düşünürsem oturup Bildirmeden geçip gitmiş çocukluk. Elini verip veda etmekten kaçınıp Gidiyormuş yumuşak huylu çocukluk.</p> <p>Geçen ömür geri gelmez yaralıp İnadına saçlarımız ağarıp...</p>
--	---

2-030 (Kocaya ağıt)

<p>Teñizim, Karışkır (gana) atıp (a) börü algan (eey) Al tügül kara (da) kulak (oo) şerdi algan. (ey) A karmasa (gana) kolgo (ay) turbagan Bul kapilet (gana) tura şum calgan. (ey)</p> <p>Teñizim, İlbeesin (gana) kuup (ay) iz çalgan Al tügül tirüü (go) tandap (oy) tülkü algan. Tübölük (ele) kolgo (da) turbagan (oy) Bul tüşüktüü tura şum calgan...</p>	<p>Teñizim¹⁵⁷ Kurdu vurur, kurdu alırdı Hatta kara kulaklı aslanı bile avlamıştı. Tutsan bile elinde kalmayan Geçiciymiş bu yalan (dünya).</p> <p>Teñizim, Kuşlarla avlanıp, iz kovardı Hatta canlı iken seçip tilki alırdı. Ebediyen elinde kalmayan Ehemmiyetsizmiş bu yalan (dünya)....</p>
---	---

2-031

<p>Köl ceeginde köp gül turat Biri kızıl, biri kök. Birde süysö, birde süyböyt Anın sırn kim bilet?</p> <p>Eger Volga tolkup aksa Anı süzüü en kıyın. Süygön cariñ süyböy koyso Anı süyüü en kıyın.</p> <p>Orundalbas bul işiñdi Muruntadan bilbepmin. Birok özüm balalıktan Şaşıp coobun bergemin. Birok özüm balalıktan Şaşıp coobun bergemin.</p> <p>Emi kayır, emi koş ...</p>	<p>Göl kenarında çok çiçek var Biri kırmızı, biri mavidir. Biri severse, diğeri sevmez Bunun sırnını kim bilir?</p> <p>Eğer İdil dalgalansa Onda süzmek imkansız. Sevdiğin yarin sevmezse Buna dayanmak imkansız.</p> <p>Gerçekleşmez bu durumu Daha önceden bilmedim. Fakat kendim çocukluktan Acele cevap vermişim. Fakat kendim çocukluktan Acele cevap vermişim.</p> <p>Elveda şimdi, hoşça kal Bundan böyle serbestsin.</p>
--	--

¹⁵⁷ Teñizim – kocaya ağıt yaparken kullanılan hitap sözcüklerinden biri. “Adaletli”, “mert” anlamına gelir.

Menden degi coluñ boş. Kapa bolboy çaş cigit (ay) Emdigiñdin colun tos...	Üzülme genç arkadaş Sıradakinin yolunu gözetlersin
---	---

2-032

Bir butakta eki alma Sen dağı da alba, men da alba. Emne (da) bolup kalgansiñ (ay) Kızıl gül (ay) beleñ men barda. Caş kesek (da) caydın kurağı Caş boydon (da) adam turabı. Caş keziñde oynop gül (ay) Caş kezek (ay) kelbeyt turbaybı...	Bir budakta iki elma Sen de alma, ben de alma. Ne olmuş ki sana Kırmızı gül müydün ben varda. Gençlik bu bir ömür yazı Genç olarak kalınmaz mı? Genç iken eğlen, gül ve oyna Gençlik geri gelmezmiş....
---	--

2-033

Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö bir ceñem Süzülüñkü körünöt. Bıçak uçu caltırayt May tomurup atabı? Üköktörü şaldırayt Kurut alıp atabı?.....	Şu evin üst örtüsü Yıpranmışa benziyor. Şu evde bir yengem Suratsız benziyor. Bıçak ucu parlıyor Yağ mı çıkartıyor? Dolapları kıcırdıyor Kurut mu çıkartıyor?..
---	--

2-034

Baştağım kelet küygöndü Baş koşpoy mintip cürgöndü. Balaça catıp erkelep Baykooston ötkön tündördü...	Başlamak istiyorum sevgiden Evlenmeyip ayrı gezmekten. Çocukça şımararak Tasasız geçirdiğimiz gecelerden.....
--	--

2-035 (Mizahlı bir atışma parçası)

Oy, Çıçkanbay, Çıçkanbay Suu tübünö çökköndöy, Korgoşun beleñ, taş beleñ (ey) Buuday tergen cerimden Kurdaşın bergen Çıçkanbay. Otun algan cerimden O koyçu, oynoşun bergen Çıçkanbay. Tezek tergen cerimden Teñtuşun bergen Çıçkanbay. Suu tübünö tüşköndöy Korgoşun beleñ, taş beleñ, Suu üstünö çıkkanday Aylanayın Çıçkanbay	Ey Çıçkanbay, Çıçkanbay Su dibine batacak Kurşun muydun, taş mıydın? Buğday topladığım yerimde Akranını veren Çıçkanbay. Odun aldığım yerimden Oynaşını veren Çıçkanbay. Tezek topladığım yerimde Yoldaşını veren Çıçkanbay. Su dibine düşecek Kurşun muydun, taş mıydın? Su üstüne çıkacak
--	--

<p>Sen (anan) cargak (bir) taman kaz beleñ (ey)...</p> <p>Suu túbünö tüşkündöy Korgoşun beleñ, taş beleñ, Suu üstünö çıkkanday Aylanayın Çıçkanbay Sen anan cargak bir taman kaz beleñ (ey)...</p>	<p>Sağ olası Çıçkanbay Sen perde ayaklı kaz mıydın?</p> <p>Su dibine düşecek Kurşun muydun, taş mıydın? Su üstüne çıkacak Sağ olası Çıçkanbay Sen perde ayaklı kaz mıydın?</p>
--	--

2-036

<p>Men elem Kayberen kiyik Mültelüü ok mürümö tiyip. Mına men aldıñda turam Caradar başımdı iyip. Kükük, kükük. Men elem Kayberen kiyik Mültelüü ok mürümö tiyip. Mına men aldıñda turam Caradar başımdı iyip. Kükük, kükük. Münüşkör kuş küzün kütüp Men elem kelgin kuş kükük. Mına men başıñda turam Caradar başımdı iyip. Kükük, kükük...</p>	<p>Ben idim Kayberen¹⁵⁸ geyik Fitilli kurşun omzuma değıp. İşte ben önünde duruyorum Yaralı başımı eğıp. Guguk, guguk. Ben idim Kayberen geyik Fitilli kurşun omzuma değıp İşte ben önünde duruyorum Yaralı başımı eğıp. Guguk, guguk. Münüşkör¹⁵⁹ kuşların izini sürüp Ben idim göçmen kuş guguk. İşte ben yanında duruyorum Yaralı başımı eğıp. Guguk, guguk....</p>
---	--

2-037

<p>Çımıyandan körpöçöñ Çıdabaym seni körböşöm. Çın barkıña cetermin men Çın acal cetip ölbösöm.</p> <p>... beret karılık Karılıktı turganım çok sağınıp. Ataganat koldon keler iş bolso Turbayt belek kayra on beşke cañırıp....</p>	<p>Çımıyan¹⁶⁰dan eğer döşeğın Dayanamam seni görmezsem. Gerçek kadirini bilirim ben Ecelim gelip ölmezsem.</p> <p>..... yapar yaşlılık Yaşlılığın gelmesini istemedim. Keşke elden gelir iş olsa Durmaz mıydık on beş yaşı yineleyip....</p>
--	---

2-038

<p>Aldey, aldey ak balam Ak beşikke cat balam.</p>	<p>Aldey, aldey ak çocuğum Ak beşiğe yat çocuğum.</p>
--	---

¹⁵⁸ Kayberen –Kelimenin iki anlamı vardır.1.bütün av hayvanları; 2. Kırgızların eski inancına göre av hayvanlarının hamisi.

¹⁵⁹ Münüşkör – avcı kuşları eğiten ve onlarla avlanan kişi.

¹⁶⁰ Çımıyan –Kaşgar’dan getirilen sağlam kumaş adı.

<p>Kunan koydu soy balam Kuyruguna toy balam.... Aldey, aldey ak çocuğum Ak beşiğe yat çocuğum. Kunan koyunu kes çocuğum Kuyruğuna doy çocuğum...</p>	<p>Kunan koyunu kes çocuğum Kuyruğuna doy çocuğum. Aldey, aldey ak çocuğum Ak beşiğe yat çocuğum. Kunan koyunu kes çocuğum Kuyruğuna doy çocuğum....</p>
---	---

2-039

<p>Ak bos attın takası Ak irim köldün cakası. Aytmayınça cazılbayt Küñötay kızdın, kızdın kapası. Oy-boy- boy-boy, Küñötay kızdın, kızdın kapası.</p> <p>Kök boz attın takası Kök iyrim köldün cakası. Körmöyünçö cazılbayt Küñötay kızdın, kızdın kapası Oyboy, boy, boy, Küñötay kızdın kızdın kapası...</p>	<p>Beyaz atın nalı Beyaz girdaplı gölün yakası. Anlatmadan azalmaz Küñötay kızdın, kızdın azabı. Oy-boy-boy-boy, Küñötay kızdın, kızdın azabı.</p> <p>Kır atın nalı Mavim girdaplı gölün yakası. Görmedikçe azalmaz Küñötay kızdın, kızdın azabı. Oy-boy-boy-boy, Küñötay kızdın, kızdın azabı....</p>
--	--

2-040

<p>Kudaybergen ceenim, Çakırtıpsıñ üyüñö. Ataktuu baatır Çolponbay, Alıp keldi tünündö. Çakırğan çerге barganday Çapan çok ele kiyüügö. Alçaktatıp cürüşkö At kayda maga minüügö. Törgö otur deysiñ ceenim Töşökkö kaydan eemin. Bulgap alsam kantem dep Keyip turat zeenim. Talpagıñ bolso salıp koy Dal oşogo eemin. Çulduyup törgö çıkmakmın Kokuştan men çuçuğun cesem beenin....</p>	<p>Kudaybergen yeğenim Çağırtmışsın evine. Meşhur bahadır Çolponbay Getirdi gece saatinde. Çağrılan yere gitmeğe Kaftanım yoktu giymeğe. İhtışamla koşturacak Atım yoktu binmeğe. Baş köşeye geç diyorsun yeğenim. Döşeğe çoktan oturmadım. Pisletirsem ne olur diye Ondan biraz çekiniyorum. Pöstekin varsa seriver O da bana yeter. Kurulup baş köşeye geçerdim. Sucuğunu yemiş olsam kısrağın.</p>
---	---

Bizdin çoñ Talas Manas baatırdın çaşagan ceri da. Mına oşol üçün men bul cerde kiçine koşup ketkemin. Bizim büyük Talas Manas Alp'ın yaşadığı yer. O nedenle ben burada ondan biraz bahsetmek istemişim.

<p>Kırgızstan üçün baatırdın Kıylası çaşap ötkön cer. Ardaktuu eneñ Kanıkey Ak örgöö tigip köçkön cer.</p>	<p>Kırgızın şanlı kahramanının Çoğunun yaşadığı bir yerdir. Meşhur ananız Kanıkey Otağını dikip göçtüğü yer.</p>
--	--

<p>Algaçkı ceneñ Ayçürök Ak kuunun kebin çeçken cer. Eç kaçan ketpeyt esiñden Ezelden erler öskön cer.</p> <p>Esenaman, Ceñicok Çoorçu Çoktul ebi cok. Kadimki Atay bulbuluñ Kara caak kızıl til.</p> <p>Ümötaalı dulduluñ Öz közüñ körgön keçeegi Akındın öttü neçeni. Estebes menen Zamirbek</p> <p>Bulardı cakşı bilesiñ. Caagın canıp irdasa Can diliñ menen süyösüñ.</p> <p>Zamatta salat koluña Caynagan eldin münözün. Kız cigit ırın irdasa Kızıgıp baarıñ ugasıñ....</p>	<p>Ayçürök yengeniz ilk defa Kuğu kılığını çıkardığı yer. Hiçbir zaman unutulmaz Ezelden erler yetiştigi yer.</p> <p>Esenaman, Ceñicok¹⁶¹ Neyci Çoktul şöhretli. Şanlı Atay bülbülün Söz ile sazın ustası.</p> <p>Ümötalı düldülün. Gözünüzle gördüğünüz Şairin geçti nicesi. Estebes ile Zamirbek¹⁶²</p> <p>Bunları iyi bilirsın. Doğaçlayıp söylese İçtenlikle seversin.</p> <p>Hemen sayar önünde Sayısız insan mizacını. “Kız -Yiğit”i anlatsa Merakla dinler her insan....</p>
---	---

2-041

<p>Ak boz attın takası Ak iyrim köldün cakası Aytmayınça arılbayt A kurgur Küñöntay kızdın kapası.</p> <p>Kök boz attın takası Kök iyrim köldün cakası. Körmöyünçö cazılbayt A kurgur Küñöntay kızdın kapası.</p>	<p>Beyaz atın nalı Beyaz girdaplı gölün yakası. Anlatmadan azalmaz Zavallı Küñötay kızın azabı.</p> <p>Kır atın nalı Mavi girdaplı gölün yakası. Görmedikçe azalmaz Zavallı Küñötay kızın azabı...</p>
---	--

2-042

<p>Bekbekey aştı, bel aştı Beline belboo caraştı. Saksakay kaçtı say aştı Sanına saadak caraştı.</p> <p>Ukuruk uçu dolono Uuru da börü colobo. İynemdin uçun maytardım</p>	<p>Bekbekey¹⁶³ gitti, tepeyi geçti Beline sadak yakıştı. Saksakay gitti, dereyi geçti Kemerine sadak yakıştı.</p> <p>Ukrugum ucu akdikendir Hırsızı, kurdu yaklaşmasın. İğnemin ucunu kıvırdım</p>
--	---

¹⁶¹ Esenaman, Ceñicok – Kırgızın meşhur ozanları.

¹⁶² Estebes, Zamirbek – çağdaş ozanlar.

¹⁶³ Eskiden gençler sürü gütmek için geceledikleri zaman söyledikleri şarkının adı.

Bügün da koroo kaytardım. Eçkinin sütü ermende Eçki uurdagan şermende. Ukuruk uçun uçtaybız Uuru (da) kelse muştaybız...	Bugün de sürü gözettim. Keçinin sütü polende Keçiyi çalan yüzkarası. Ukruk ucunu keskinleştiriz Hırsız gelse yumruklarız....
--	--

2-043

(Atan toygo ketiptir) Çöntöğü tolo et kelet Eneñ toygo ketiptir Emçeği tolgon süt kelet Aldey, böböm aldey....	Baban düğüne gitmiş Cebi dolu et gelir. Anan düğüne gitmiş Memesi dolu süt gelir. Aldey, bebeğim, aldey...
--	--

2-044

Aldey, balam, aldey El cayloodon tüşö elek. Arpa talkan bışa elek. Aldey,aldey, aldey (ay) Aldey, balam, aldey (ay) Kunan koydun kuyruğun Bulamık kılıp bereyin. Aldey, balam, aldey(ay) Iylabaçı sadagañ. El cayloodon tüşö elek Atañ toogo ketti ele. Kancıgası tolgon et kelet. Aldey, aldey, aldey (ay) Iylabaçı balam (ay)...	Aldey, çocuğum, aldey Halk yayladan daha inmedi. Arpa kavut daha pişmedi. Aldey,aldey, aldey (ay) Aldey, çocuğum, aldey (ay) Kunan koyunun kuyruğundan Bulamaç yapıp vereyim. Aldey, çocuğum, aldey Ağlamasan-a yavrum, Halk yayladan daha inmedi. Baban dağa gittiydi Kancıgası ¹⁶⁴ dolu et gelir. Aldey, çocuğum, aldey Ağlamasan-a çocuğum...
---	--

2-045

Cayganim kolhoz cıkısı Cayloonun menmin ırçısı. Oylop koy selki ilgeri (ay) Boluppu mendey cıkıçı (ay) Boluppu mendey cıkıçı (ay). Cılıkı ottoy çöptün türlörün. Men cıttaym cıpar güldörün. Eriktim cılıkı çetinde (ay) Eskerip kelçi (ay)süygönüm. Eskerip kelçi süygönüm.	Güttüğüm kolhoz sürüsü Yaylanın benim şarkıcısı. Düşün, dilber, eskiden Olmuş mu çoban benim gibi Olmuş mu çoban benim gibi. Yılıkı otlar otun türlerini Ben koklarım mis güllerini. Sıkıldım sürü başında Ziyarete gelsen-e sevgilim. Ziyarete gelsen-e sevgilim.
---	---

¹⁶⁴ Kancıga – eğerin arka kısmında yük bağlamak için bulunan ipler.

<p>Men cılıkçı, sen çaban Kıykırıp dobuş ün salam. Ölköbüz üçün işteyli Örkündöp össün nur zaman Örkündöp össün nur zaman...</p>	<p>Ben cılıkçı¹⁶⁵, sen çaban¹⁶⁶ Bağırarak şarkı söylerim. Ülkemiz için çalışalım Kalkınsın, büyüsün nur zaman. Kalkınsın, büyüsün, nur zaman...</p>
--	---

2-046

<p>Ceñ kap (go) kiydim ceñ üçün Ceñil baa boldum sen üçün. Ceñil baa bolsom meyliçi (degi), Sen kandaysıñ men üçün?</p> <p>Kol kap (go) kiydim kol üçün Korduk (go) kördüm sen üçün. Korduk (go) körsöm meyliçi(degi), Sen kandaysıñ men üçün?....</p>	<p>Yen kılıfı giydim yen için Arsız oldum sen için. Arsız olsam olayım Sen ne düşünürsün benim için?</p> <p>Eldiven giydim el için Horluk gördüm sen için. Horluk görsem göreyim Sen ne düşünürsün benim için?...</p>
--	---

2-047

<p>Ak kuba (gana) bolgon (e-ey) tügöngür Añgame aytıp külgöndür. Aşıgım kayda ketti dep (Oşo) aylasın tappay (iy-iy-oy)cürgöndür (iy).</p> <p>Kıpkızıl (gana) bolgon (ey-ey) tügöngür Kılçaktap basıp külgöndür. Kızıktuum kayda ketti dep (Oşo) kıynoonu tartıp (iy-iy-oy)cürgöndür (iy).</p> <p>Anttaşkan (gana) sözüñ (ey) ep bolso Karmaşkan koluñ bek bolso. Kat cazsa eçen boz baldar (Anan) kattaba maga (iy-iy-oy)dep koyso...</p>	<p>Apak yüzlü belalım Anlatıp beni gülmüştür. Aşıgım nereye gitti deyip Azabımı çekip yürüyordur.</p> <p>Kızıl yüzlü belalım Arayıp beni gülmüştür. Neşelim nereye gitti deyip Sıkıntı çekip yürüyordur.</p> <p>Antlaşmış sözün doğru ise Sıkışmış elin pek ise. Mektup yazan nice gence Yaklaşma bana deyiverse....</p>
--	--

2-048

<p>Karlıga degen cakşı cer Köykölüp (a) çıgat kök şiber. Çın köñülüñ bar bolso Katiñdı koyup özüñ kel.</p> <p>Kamganın başı Şor-Balık Aydap (bir) cılık salganbız. Askerge atalar ketip</p>	<p>Karlıga diyen güzel yer Kalın çıkar yeşil çimen. Gerçek gönlün var ise Mektubu bırak, kendin gel.</p> <p>Kamga'nın başı Şor-Balık Oraya yılki götürmüştük. Askere gidip babalar</p>
---	--

¹⁶⁵ Cılıkçı –at çobanı.

¹⁶⁶ Çaban – koyun çobanı. Kırgızcada çoban kelimesi sadece bu anlam için kullanılır.

<p>Armanda kalgan baldarbız.</p> <p>Kara-Badal kaykısı Eçen bir cerdin salkını. Acırap senden men kalsam (o) Taalayımdın taykısı.</p> <p>Tepşinin başı Çalaydan Men geldim andan dalaydan. Oyuma eger sen kelseñ Oylorum (a) bolot kalayman...</p>	<p>Acı çeken çocukarız.</p> <p>Kara-Badal tepesi Birçok yerden serini. Ayrılıp senden kalırsam Kaderimin tersliği.</p> <p>Tepşi'nin başı Çalay'dan Ben geldim oradan uzaktan. Aklıma sen gelirsen Aklım olur darmaduman...</p> <p>(Bu şarkı aşağıda tekrarlanmış: 2-064)</p>
--	--

2-049

<p>Kırañdan sogup(ey) cel tursa(a) Kıyıtıp ırdaym (ey)el tursa. Kılığı cakşı(ey) kara köz(a) Kılığa karap (ey) tim tursa. (O-oy) Kılığa karap (ey) tim tursa.</p> <p>Kaykıdan sogup(ey)cel tursa(ey) Kaymana ırdaym (oy) el tursa. Kadıırı cakşı (ey) kara köz (a) Körmöksön bolup (a)tim tursa. Kadıırı cakşı (ey) kara köz (a) Körmöksön bolup (a)tim tursa.</p> <p>Belesten sogup(ey) cel tursa(ey) Belgisiz ırdaym (ey) el tursa. Bermettey tunuk (o) süygönüm (a) Bilmeksen bolup (o) cön tursa. Bermettey tunuk (ee) süygönüm (a) Bilmeksen bolup (o) cön tursa.</p> <p>Adırdan sogup (ey) cel tursa(ey) Astırtan ırdaym (ey) el tursa. Akılı tunuk (oo) süygönüm (a) Aldırtan karap (ey) tim tursa... Aldırtan karap (ey) tim tursa...</p>	<p>Sekiden yeller esiyorsa Sezdirmeden söylerim el varsa. Duruşu güzel kara gözlüm Süzüle bakıp çaktırmazsa. Süzüle bakıp çaktırmazsa.</p> <p>Dağlardan yeller esiyorsa Gizlice söylerim halk varsa. Kadirbilir kara gözlüm Görmezden gelip sessiz dursa. Kadirbilir kara gözlüm Görmezden gelip sessiz dursa.</p> <p>Tepeden yeller esiyorsa Belirtmeden söylerim el varsa. İnci gibi duru sevgilim Bildirmeden sessiz dursa. İnci gibi duru sevgilim Bildirmeden sessiz dursa.</p> <p>Tümsekten yeller esiyorsa Fark ettirmeden söylerim el varsa. Akılı duru sevgilim Aheste bakıp sessiz dursa. Aheste bakıp sessiz dursa....</p>
---	---

2-050

<p>Tattıdan tattı, tattıdan tattı Kuçaktap catsañ, kımça bel tattı. Kuykalap ceseñ, kuykum et tattı Tattıdan tattı, tattıdan tattı....</p>	<p>Tatlıdan tatlı, tatlıdan tatlı Kucaklayıp yatsan ince bel tatlı. Ateşte pişirsen kuykum¹⁶⁷ et tatlı Tatlıdan tatlı, tatlıdan tatlı.</p>
--	---

¹⁶⁷ Kuykum- derisi ile beraber çevrilen et.

<p>Tattıdan tattı, ak tamak tattı Kuykalap ceseñ, kuykum et tattı. Kuçaktap catsañ, ak tamak tattı. Tattıdan tattı, tattıdan tattı....</p>	<p>Tatlıdan tatlı, ak gerdanlı tatlı Ateşte pişirsen kuykum et tatlı. Kucaklayıp yatarsan ak gerdanlı tatlı Tatlıdan tatlı, tatlıdan tatlı....</p>
--	--

2-051

<p>Çokoyum buttan suurulup(ay) Çor boldu taman tuurulup. Çoyçoylop cürüp ötömbü Çokuda bir kün buyugup.</p> <p>Ötügüm buttan suurulup Özögüm ooruyt buulugup. Özgöçö kördüm korduktu Ölömbü (oy) bir kün buyugup.</p> <p>Eşke catsam ečki kaapır tebeleyt Üygö kirsem baybiçesi cemeleyt...</p>	<p>Çokoy¹⁶⁸um ayağımdan fırlayıp Nasırlaşmış tabanım çatlayıp. Çoy, çoy¹⁶⁹ ile ölüp gider miyim Bir gün tepede kasırgaya kapılıp.</p> <p>Çizmem ayağımdan fırlayıp Karnım ağrır sızlayıp. Ayrıca horluk çok çektim Öleceğim bir gün yolumu şaşırıp.</p> <p>Dışarıda yatsam, keçi belası çiğner Eve girsem, bey hanımı tersler...</p>
---	--

(Bu şarkı aşağıda tekrarlanmış. 2-074)

2-052

<p>Men toodogu (bir) tınarım(ay) Sen (bir) zoodogu ularsıñ. Uça bergin salpıldap Uyaña barıp kularsıñ Ayağı barıp (gana) tinaarsıñ.</p> <p>Kolumdan kelse, Kudayım berse Oşondo canıma (gana) kelip (iy) konorsuñ. (ay) (Oy) sen bir eñ ele kooz sonosuñ....</p>	<p>Ben dağdaki tınar¹⁷⁰ım Sen kayalıkta dağ hindisi. Uçmaya devam edersin Yuvana varınca yorgun düşersin. Sonunda rahat edersin.</p> <p>Elimden gelse, Allahım verse O zaman yanıma gelip konarsın. Sen bir güzel sunasın...</p>
--	---

2-053

<p>Aksaydın başı balkındı (iy) İy canım, ak baytal oyttoy salkında. (oy) Aytıp (bir) aytpay ne payda İy canım, alıska ketken altındı. (oy)</p> <p>Kök saydın başı balkındı (iy) (E koyçu), kök baytal ottoy salkında.</p>	<p>Aksay'ın başı engebeli Ak kısarak otlar serin yerde. Söyleyip söylememekten ne fayda Uzaklara giden sevgiliyi.</p> <p>Gök derenin başı engebeli Gök kısarak otlar serinde.</p>
---	---

¹⁶⁸ Çokoy – keçeden yapılmış kış çizmesi.

¹⁶⁹ Çoy,çoy- koyun sürerken çıkarılan seslenme.

¹⁷⁰ Tınar – alıcı kuşlardan biri.

<p>Körüp bir körböy ne payda O canım, kömüskö ketken altındı. (ay)</p> <p>Kızıl (bir) toonu etektep (E koyçu), karçıga şiltep ötölü. (oy) Kızıl (bir) toru kızdar (iy) İy canım, bir öptürçü keteli. O canım, bir öptürçü keteli. (oy)</p> <p>Kara (bir) toonu etektep O canım, karçıga şiltep ötölü. Kara (bir) toru suluu kız Oy canım, bir öptürçü keteli. Ey canım, bir öptürçü keteli...</p>	<p>Görüp görmemekten ne fayda Gizlice giden sevgiliyi.</p> <p>Kızıl dağın eteğinden Gidip doğanla avlanalım. Kızıl yüzlü kızlar ey Ay, canım, birer öpücük verin ayrılalım Birer öpücük verin ayrılalım.</p> <p>Kara dağın eteğine Gidip doğanla avlanalım. Esmer yüzlü güzel kız ey Ay, canım, birer öpücük verin ayrılalım Bir öpücük ver ayrılalım....</p>
---	---

2-054

<p>Aloy değen (da) (oy) bir çöp bar (a-oy) (Ce) izdep (go) cürüp (da) (oy) tabambı? Üyüñdön turup ugasıñ (oy) Aalamda bolgon (da) (oy)kabardı. Bu zaman arman (da) (oo) kılçu (ey)zamanbı? (oy)</p> <p>Çıkıldap sogot saati (a-oy) (Ce) cüröktön algan(da) (oy) dabışı. Cüdöy (da) turgan zamanbı? E curtum, üyüñdön suuñ (ey) ağızdı.</p> <p>Tamçıñ (bir) agat sarığa (oy) (Ce) baasın (go) cazdı (da) (o) darıga. Pensiya dep (da) (oy) çıgardı Mına bu men öñdöngön (da) (oy) karığa.</p> <p>Eginiñ çıgat talaaga (oy) (Ce) ençisin berdi (da) (oy) balaña. Baardığına (da) (oy) tüşüñgön (Degi) aman (ele) bolcu (oy) partiya.</p> <p>Bugular caylayt uyuldu (ee-iy) Bu zaman mintip (da) (oy) kuruldu. Kanday (bir) ayal (da) (oy) tuudu eken E curtum, (ay) Lenindey uuldu?...</p>	<p>Sarisabır adlı bir ot var Arasam onu bulur muyum? Evinde oturup duyarsın Dünyada olan tüm haberi Bu zaman pişman ettirecek zaman mı?</p> <p>Tik tak diye vurur saati Yürekten almıştır bu sesi. Güçlük çekecek zaman mı şimdi A yurdum, evinden bile su aktı.</p> <p>Damlatıp ilaç veriyor Fiyatları yazdı ilaca. Emeklilik diye çıkarttı Benim gibi yaşlıya.</p> <p>Ekinin ekili tarlada Parasını verdi çocuğuna. Hepsini adil düşünen Sağ olsun (Komünist) Partisi.</p> <p>Marallar yaşar kutupta Bu zaman böyle kuruldu. Nasıl bir kadın doğurdu Lenin gibi oğlu?...</p>
--	--

2-055

<p>Toñ tüştü toogo kiyiktep Asmanda cürdük biyiktep. Aylanayın abakem (iy) Adaşkan (gana) toodoy kiyiktep...</p>	<p>Don düştü dağlara geyikli Gezerdik göklere yükselip. Kurbanın olayım amcacım Kayboldun dağlarda avlanıp...</p>
--	---

2-056

<p>Say sagızgan (ey) sayda eken San cılkı kalhoz bayda eken. Sagınsam közgö (ele) körünböy Oy, sanaalaş carım kayda eken? Oy, sanaalaş carım kayda eken?</p> <p>Kök kögüçkön (iy) köldö eken. Köp cılkı kalhoz bayda eken. Körünböy közgö (ele) elesiñ Ay, köp cılkı kalhoz kayda eken? Ay, köp cılkı kalhoz kayda eken?</p> <p>Cazgı açılğan (ey) çaşıl gül Camgırsız gül (ele) solboybu. Calınga salbay özümdü Oy, cakındap koyso bolboybu. Ey, cakındap koyso bolboybu.</p> <p>Küzgü açılğan (ey) kızıl gül Kün tiybey gül (ele) solboybu. Küygüzböy menin özümdü Ay, körünüp koyso (ey) bolboybu. Oy, körünüp koyso (ey) bolboybu.</p> <p>Tokmaktun arki (ey) çağında Tolukşup Isık-Köl catat. Ayluu (bir) tündö salkında Oy, aralap çıksañ çer casat. İy, aralap çıksañ çer casat.</p> <p>Ant menen sunup (ey) şerbetti Altınım, neçen sır çeççi. Açılbay sırdın kulpusu Oy, aradan dalay kün öttü. Oy, aradan dalay kün öttü.....</p>	<p>Çay saksağanı çayda imiş Sayısız yılki kolhoza fayda imiş. Özleşem de göze görünmüyor Özlediğim yarım nerede imiş? Özlediğim yarım nerede imiş?</p> <p>Gök güvercin gölde imiş Çok yılki kolhoza fayda imiş. Gözüküyor göze karaltın Çok yılki kolhoz nerde imiş? Çok yılki kolhoz nerde imiş?</p> <p>Yazda açılan kırmızı gül Yağmursuz kalsa solmaz mı? Alev içinde bırakmayıp beni Yakınlaşsa olmaz mı? Yakınlaşsa olmaz mı?</p> <p>Güzde açılan kırmızı gül Güneş değmezse solmaz mı? Yakıntmadan beni Gözükse bir olmaz mı? Gözükse bir olmaz mı?</p> <p>Tokmok'un öbür tarafında Işıldayıp Isık-Köl yatar. Aylı gece serinde Ağabeyler çıksa alem yapar. Ağabeyler çıksa alem yapar.</p> <p>Antlaşıp sunup şerbeti Asil yarım, çöz nice sırları. Açılmadan sırdın kilidi Aradan hayli gün geçti. Aradan hayli gün geçti....</p>
---	--

2-057

<p>Atırday abañ ańkığan Asmanı tunuk çalkığan. Suusunan içseñ kımızday Adamdın deni balkığan. Suusunan içseñ kımızday Adamdın deni balkığan.</p> <p>Örönü kilem cayganday Özgöçö körköm salkın cay.</p>	<p>Mis gibi havası buram buram Gökyüzü açık masmavi. Suyundan içsen kımız gibidir İnsan gönlünü çoşturan. Suyundan içsen kımız gibidir İnsan gönlünü çoşturan.</p> <p>Vadisi halı döşemiş gibi Bir başka görkemli serin yazı.</p>
---	---

<p>Belinde çeksiz bereke Tört tülüktüü malga bay.</p> <p>At-Başım cerdin tooluusu At-Başım cerdin soorusu. Kılımdar çaşap kelatkan Elinin cayлуу konuşu....</p>	<p>Dağlarında bereket boldur Hayvanların cennet yeri.</p> <p>At-Başım yerin dağlısı At-Başım yerin bayındırı. Asırlar boyu yaşayan Halkının rahat mekanı.....</p>
---	---

2-058

<p>Kızıl kürmö şayı kiyip Boylogula kızdar ay. Kızık köñül bar çakta Oynogula kızdar ay. Oynoy albay, külö albay Kayran çaştı ötközüp Koybogula kızdar ay. İ-i-iy, kızdar ay....</p>	<p>Kırmızı ipek kaftan giyip Boy boy gezin kızlar ay. Kızgın gençlik çağında Oyun oynayın kızlar ay. Oynayamayıp, gülemeyip Güzelim gençliği boşuna Geçirmeyin kızlar ay.... Ay, kızlar ay....</p>
--	--

2-059

<p>At-Başı degen cerimden Ak kalpak kргыз elimden. Ataktuu akın boluptur (oo) Agayın tuugan elimden. Kasımalı, Kazıbek Kazaldarı aytılp Kalkıñdan ırdap cürgön köp. Rasuldun ırları Irdalıp cüröt bul dağı. Moñoldordon Boogaçı Boluş bolgon bul dağı. Bozdop (bir) ırdap Üköyün (oy) Ötkön bir eken bul dağı.....</p>	<p>At-Başı adlı yerimden Ak kalpaklı Kırız halkımdan Meşhur şairler çıkmış Halkının adını çıkararı. Kasımalı, Kazıbek Gazelleri söylenip Halk içinde yayılmış. Rasul'un şarkıları Söylenmekte bugün de. Moğol boyundan Boogaçı Valilik yapmış biriydi. Hüzünle söyleyip Üköy'ünü Ömrü öyle geçmiş onun da ...</p>
--	---

2-060

<p>Koroobuzga tal alıp Kolgo kürök, bak alıp Mına mintip, mına mintip.</p> <p>Togoloto top teptik Topko sala biz çettik. Mına mintip, mına mintip...</p>	<p>Bahçemize fidan alıp Elimize kürek, ağaç alıp İşte böyle, işte böyle.</p> <p>Yuvarlantıp top teptik Topla beraber biz yetiştik. İşte böyle, işte böyle....</p>
--	---

2-061

<p>Barmagım sınıp kayrıldım Balapan boydon ayırıldım.</p>	<p>Parmağım kırılıp kıvrandı. Yavru çaklarında ayırıldım.</p>
---	---

<p>Eki birdey ırankan Bir zamatta ayrıldım.</p> <p>Söömöyüm sınıp kayrıldım. Köz ilinip açkıca Eki birdey ırankan Bir zamatta ayrıldım....</p> <p>Şekerin aytsam balı bar Birin bir aytsam biri bar...</p>	<p>Gözümün iki nurundan Aynı anda ayrıldım.</p> <p>İşaret parmağım kırılıp kıvrandım. Göz açıp kapayınca kadar İki güzel yavrudan Aynı anda ayrıldım.</p> <p>Şekerini anlatsam balı var Birini anlatsam biri var...</p>
--	---

2-062

<p>Aldey, balam, ıylaba Apakeñdi kıynaba. El cayloodon tüşö elek. Bulamıgıñ (ey) bışa elek.</p> <p>Astıña terdik salayın Üstüñö tokum cabayın. İştep ketken apañdı Balam, ıylasañ kaydan tabayın?...</p>	<p>Aldey, çocuğum, ağlama Anneciğini zorlama. Halk yayladan inmedi. Bulamacın pişmedi.</p> <p>Altına terlik döşeyim. Üstüne dokuma örteyim. İşe giden anneni Çocuğum, ağlasan nereden bulayım?</p>
--	--

2-063 (Evlenecek kıza söylenen öğüt-ağıt)

<p>Kabakka tüşkön küyöö bar. (Deği) kaynene değen biröö bar. Kayrıp alat sözüñdü Kapaga koşot özüñdü.</p> <p>Ayılga tüşkön küyöö bar (Deği) abısın değen biröö bar. Añdıp alat sözüñdü Ayıñ kılrat özüñdü.</p> <p>Kıtaydan kelgen kırk iyemek Kırkı birdey kıyrasın. Kız berelek enekeñ (Deği) kılıgıñ sanap ıylasın....</p>	<p>Dereye inen güvey var. Kaynana diyen biri var. Düz geçirmez sözünü Üzüntü verir kendine.</p> <p>Köyüne gelen güvey var Elti diye biri var. Takibe alar sözünü Dillere düşürür kendini.</p> <p>Çin'den gelen kırk küpe Kırkı birden kırılısın. Kız çıkarmamış anneciğın Kıymetini bilip ağlasın....</p>
--	---

2-064

<p>Karlıga değen cakşı cer Köykölüp (a) ıgat kök şiber. Çın köñülün bar bolso Katiñdı koyup özüñ kel.</p> <p>Kamganın başı Şor-Balık Aydap (bir) cilkı salganbız.</p>	<p>Karlıga diyen güzel yer Kalın çıkar yeşil çimen. Gerçek gönlün var ise Mektubu bırak, kendin gel.</p> <p>Kamga'nın başı Şor-Balık Oraya yılkı götürmüştük.</p>
--	---

<p>Askerge atalar ketip Armanda kalgan baldarbız.</p> <p>Kara-Badal kaykısı Eçen bir cerdin salkını. Acırap senden men kalsam (o) Taalayımdın taykısı.</p> <p>Tepşinin başı Çalaydan Men geldim andan dalaydan. Oyuma eger sen kelseñ Oylorum (a) bolot kalayman...</p>	<p>Askere gidip babalar Acı çeken çocukarız.</p> <p>Kara-Badal tepesi Birçok yerden serini. Ayrılıp senden kalırsam Kaderimin tersliği.</p> <p>Tepşi'nin başı Çalay'dan Ben geldim oradan uzaktan. Aklıma sen gelsen Aklım olur darmaduman...</p>
---	---

2-065 - komuz

2-066 - (Şarkı yok, sadece sesler var).

2-067

<p>Burulçanın selkinçek Burbay tepçi kelinçek. Alımkindin selkinçek Anday teppey mıınday tep...</p>	<p>Burulça'nın salıncak Burmada tep gelincik. Alımkan'ın salıncak Öyle tepme, böyle tep...</p>
---	--

2-068

<p>Tamçıñ (bir) agat (oy) kuyulup (ey) (Ce) ak naniñ bıшат (da) (oy) cuurulup. Baktıluu (da) (ey) baldar (oy) bolsunçu Mına bu Kuurdun (oy) tuzu (oy) buyurup.</p> <p>Cıldızıñ batat suyulup (ey) (Ce) balığıñ oynoyt (da) (oy) çuburup. Baktıluu (da) (oy) kelin bolsunçu Mına bu Ak-Terektin tuzu (oy) buyurup.</p> <p>Aylanıp kelip kuş konsun (ey) Bir baktıluu zaman (da) (oy) tuş bolsun. Azırkı berip catkan toyuñuz Oo zamandaş, öz üyüñö (oy) kut bolsun...</p>	<p>Damlan akar dökülüp Ekmeğın pişer yoğrulup. Mutlu olsun çocuklar İşte bu Kuur'un nasibi buyurup...</p> <p>Yıldızın batar sıvışıp Balığın oynar seğirip. Kismetli gelin olsun İşte bu Ak-Terek'in tuzu buyurup.</p> <p>Dolanıp gelip kuş konsun. Huzurlu bir zaman denk gelsin. Yapmakta olan düğünüz Arkadaş, evinize kut getirsin...</p>
--	--

2-069

<p>Bol, bol dep balam ıylasa Bolbogon (a) cerden kıynasa. Kıynasa dele meyliçi (ay) Atasın (a) bala sıylasa.</p> <p>Al, al dep balam ıylasa</p>	<p>Gel, gel diye çocuğum ağlasa Olmadık yerde zorlasa. Zorlasa da razıyım Babasını sayarsa.</p> <p>Al, al diye çocuğum ağlasa</p>
---	---

<p>Albas (bir) cerden kıynasa. Kıynasa dele meyliçi (ay) Apasın (a) bala sıylasa.</p> <p>Kelindin (a) bolso ıymanı Keleçektin cırgalı. Keñeşip ookat casasa (ay) Kempirdin (a) köönü ınganı.</p> <p>Balanın bolso ıymanı Bapestüü (da) zaman cırgalı. Baykaşıp ookat casasa (ay) Baarının (a)köönü ınganı.</p> <p>Bala (bir) (a) değen munara Bala üçün (da) bolduk ubara. Ubara bolsok meyliçi (ay) Cansa (da) boldu ubara.</p> <p>Balanı baktık baypaylap Anı östürdük taytaylap. Üylönüp algandan kiyyin (ay) Biz baldarga kep aytalbay caltaylap...</p>	<p>Alınmaz yerde zorlasa. Zorlasa da razıyım Annesini sayarsa.</p> <p>Gelinin varsa saygısı Gelecek güven sağlanır. Anlaşarak geçinseler Annenin gönlü ferahlanır.</p> <p>Çocuğun varsa saygısı Huzurlu zaman işareti. Kıymet bilip geçinseler Herkesin kalkar endişesi.</p> <p>Çocuk dediğin bir minare Çocuk için çektik zahmeti. Zahmetine razıyız Açılsın da kısmeti.</p> <p>Çocuğa baktık özenle Büyüttük onu elinden tutup. Evlendikten sonra çekinirsin Söyleyecek sözünü yutup...</p>
---	---

2-070

<p>Balamday körgön kelinim Bal sözüñ ugup eridim. Meerimdi tögüp oynocu (ay) Men boloyun şerigiñ.</p> <p>Baleketiñdi alayın Baykesi bolom eriñdin. Asabın tartıp cüröm go Senin alakanday ceriñdin.</p> <p>Köp ele meni kıynadıñ Köz çaşım tögüp ıyladım. Kadırimdı kaltırba (ay) Kaynagañ bolom sıylagın (ay). Kaynagañ (oy) bolom sıylagın. Kaynagañ aytat oyloçu (oy) Kadıрман kelin oynocu. (oy) Kanatı sıngan kargaday Kakşatıp meni koyboçu. (oy)</p> <p>Kükük kuş bolot tarangan Küyütüñ tarttı kaynagañ. Özüñdöy asıl can üçün Ölümgö (ay)başın baylagan. Köñülüñ berip oynocu (oy)</p>	<p>Çocuğum gibi gördüğüm gelinim Bal sözünü duyup eridim. Cilve yapıp oynasan Ben olayım sevgilin.</p> <p>Belalın senin olayım Ağabeyimdir erinin. Azabını çekiyorum Senin aya kadar yerinin.</p> <p>Beni bayağı zorladın. Göz yaşı döküp ağladım. Hatırımı sen kırma Kaynına saygı göster. Kaynına saygı göster. Kaynın söyler düşün sen. Kadirbilir gelin oyna sen. Kanadı kırılmış karga gibi Yalvartıp beni koyma sen.</p> <p>Guguk kuşu olur taranan Derdini çektik kayın biraderin. Senin gibi asıl can için Ölüme başımı bağladım. Gönlün ile oynasan a</p>
---	--

<p>Senin kölököñdön aylanam.</p> <p>Kelbettüü kuştay tarangan (Ce) ketpediñ takır sanaamdan. Seketiñ bolup keteyin Senin sereñdegen karaanıñdan. Tobokel kılıp bel baylap Tosoyun bir kün araldan.</p>	<p>Senin gölgene bile yalvardım.</p> <p>Narin kuş gibi taranan Hiç çıkmadın aklımdan. Kurbanın senin olayım. Kuş gibi karaltından. Tevekkül edip cesaret toplayıp Karşılıyım bir gün adadan...</p>
--	--

Deyinice gelini de razı olmuş ve diyormuş:

<p>Ortoçu saldıñ ceñemdi Oynoylu, Kake, kel emi. Aldın ala aytayın Senin ayalıñın içi (oy) kenenbi?</p> <p>Boz bulbul sensin ündögön. (Ce) men çaşıl gül güldögön. Kastarlap murun kep aytpay Kaynaga kayda cürdü eleñ? Başıñdan çaştık öto elek Sen bala beleñ sürdögön?</p> <p>Seni esteyt kelin cürögü Sen kötör, ake, künöömdü. Bir adam munu bilbesin Bilgizbey oynop külölü. Keleke bolup kalbaylı (ay) Kelin-kız bilse künöönü.</p> <p>Sen ılaaçın, men karga Men bargan çerge sen barba. Oynoş eken dep aytat Obdulbagın el barda. Caman bolor bilinse Canagı (ay) boydok baldarga (Ce)munogu (oy)boydok baldarga...</p>	<p>Ortamcı yaptın yengemi Oynayalım, Kake gel şimdi. Önden söylemiş olayım Senin karın kıskanç değıl mi?</p> <p>Boz bülbül sensin seslenen Ben yeşil çiçek süslenen. Önceden karşıma çıkmayıp Kaynım şimdi geldin nereden? Başıñdan gençlik geçmeyen Sen çocuk muydun çekingen?</p> <p>Seni istiyor gelin yüreğı Sen üstlen kaynım günahı. Bir kişi bunu bilmesin Bildirmeden oynayıp gülelim. Alay konusu olmayalım Gelin-kız bilse günahı.</p> <p>Sen laçın, ben karga Benim vardığım yere sen varma. Oynaşlarmış derler Yaklaşmayın el varda. Felaket olur bilinse Deminki bekar çocuklara. Buradaki bekar çocuklara....</p>
--	---

2-071

<p>Eey kiresiñ menin tüşümö Uşunça meni zarlantıp (ay) (Deği) sen barsıñbı cerdin cüzündö?..</p>	<p>Ey giriyorsun benim düşüme Bu kadar beni dertlendirip Var mısın yerin yüzünde?...</p>
--	--

2-072

<p>Kündör ötüp baratat Külgün kezek bala çak. Külüñdöşüp alıştan Kün, Çolpondoy karatat.</p>	<p>Gün geçtikçe geçiyor Gülgün zaman çocukluk. Gülümseyip uzaktan Güneş ile Çoban Yıldızı gibi bakar.</p>
--	---

Aylap ötüp baratat Altın kezek bala çak. Aşık kılıp adamdı (ay) Ay, Çolpondoy karatat.	Ay geçtikçe geçiyor Altın zaman çocukluk. Aşık edip insanı Ay ile Çoban Yıldızı gibi bakar.
---	--

2-073

Küzdün (bir) künü (oy) kök kaşka Küñgöyden akkan bulaktı. Köñülden ketpey sağındım (men) Kümüşüm altın ınaktı...	Güz günü suyu berrak Güneyden akar pınarı. Gönlümden gitmeyip özledim Gümüşüm, altınım aşkıımı...
---	--

2-074

Çokoyum buttan suurulup (ay) Çor boldu taman tuurulup. Çoy-çoylop cürüp ötömbü Çokuda bir kün buyugup.	Çokoy ¹⁷¹ um ayağımdan fırlayıp Nasırlaşmış tabanım çatlayıp. Çoy, çoy ¹⁷² ile ölüp gider miyim Bir gün tepede kasırgaya kapılıp.
Ötügüm buttan suurulup Özögüm sızdayt buulugup. Özgöçö kördüm korduktu Ölöm go (oy) bir kün buulugup.	Çizmem ayağımdan fırlayıp Karnım ağrır sızlayıp. Ayrıca horluk çok çektim Öleceğim herhalde bir gün bunalıp.

(Bu kayıt yukarıda 2-051 – 35.s. biraz uzun olarak geçmişti)

2-075

Kögörgön köldö tursam da men Köz çaptıram askaga. Köñülümdü burbaymın Bir özüñdön başkaga..	Masmavi gölde duruyorsam da Ben göz dikerim dağlara. Gönlümü fakat kaptırmam Bir tek senden başkaya.....
--	---

2-076

Alaluu (gana) cılıkı (oy) elde bar (iy) Az mildet (gana) Üköy (da) sende bar. Acırap (gana) kaldım (da) cete albay (oy) Üköyüm, ayıkpas (a) ildet (oo) mende bar (iy)...	Alaca yılıkı elde var Azıcık minnet sende var. Ayrıldım senden, ulaşamam Üköy'üm, dermansız illet bende var...
---	---

2-077

¹⁷¹ Çokoy – keçeden yapılmış kış çizmesi.

¹⁷² Çoy,çoy- koyun sürerken çıkarılan seslenme.

<p>Kerme (bir) toonun türlörün Kelinim terse güldörün. Kelinden körüp ubaydı Men, kelbetin körsöm düynönün.</p> <p>Ularluu toonun türlörün Uulum (bir) terse güldörün Uuldan körüp ubaydı Men urmatın körsöm düynönün.</p> <p>Kırka bir toonun türlörün Kızdarım terse güldörün. Kızardan körüp ubaydı (Men) kımbatın körsöm düynönün.</p> <p>Küñgöylüü toonun türlörün Küyöölör terse güldörün. Küyöödön körüp ıbaydı (Men) külpötün körsöm düynönün...</p>	<p>Kerme-Too'nun türlerini Gelinim derse güllerini. Gelinin görüp mürüvvetini Ben geliştiğini görsem dünyanın.</p> <p>Ularlı dağın türlerini Oğlum derse güllerini. Oğlumun görüp mürüvvetini Ben hürmetini görsem dünyanın.</p> <p>Dizilmiş dağın türlerini Kızlarım derse güllerini. Kızların görüp mürüvvetini Ben kıymetini görsem dünyanın.</p> <p>Güneşli dağın türlerini Güveyley derse güllerini. Güveyin görüp mürüvvetini Ben ülfetini görsem dünyanın..</p>
--	--

2-078

<p>Kurbu bir kurbu, kurbu taş Kuuşup oynoyt ördök-kaz. Kurbudan kurbu ayrılrsa Kuyulat eken közdön çaş.</p> <p>Tektir bir tektir, tektir saz Tebişip oynoyt ördök-kaz Teñtuştan teñtuş ayrılrsa Tegerenet közdön çaş...</p>	<p>Kurbu, kurbu¹⁷³ taş Kovalaşıp oynar ördek kaz. Arkadaştan arkadaş ayrılrsa Akarmış gözden yaş.</p> <p>Tümsek, tümsek, tümsek saz Tepişip oynar ördek kaz. Akrandan akran ayrılrsa Dolarmış gözüne yaş....</p>
---	---

2-079

<p>Aralap alma baktarın Men ağınan üzüp algamın. Aldeylep cürüp çoñoytkom Asılın (da) körsöm balanın.</p> <p>Kıdırıp alma baktarın Men kızılın üzüp algamın. Kıynalıp cürüp çoñoyttum Kızığın (da) körsöm balanın...</p>	<p>Aralayıp elma bahçesini Ben akını seçip almıştım. Özenle büyüttüğüm Mürüvvetini görsem yavrumun.</p> <p>Gezip elma bahçesini Ben kızılını seçip almıştım. Güçlük ile büyüttüğüm Günü görsem yavrumun...</p>
--	--

2-080

¹⁷³ Kurbu taş – kayalıktarda teras gibi çıkıntılı duran taş.

Kızıldan (iy) senin cooluguñ Kıyladan artık coruguñ. Kılıgıñdı köp sanap (a) Kıynooñdu tartıp oorudum...	Kırmızıdan senin yazman Çoğundan farklı mizacın. Mizacını düşünüp Derdime derman bulamadım...
---	--

2-081

Külsöñ bir külküñ (ey) kül azık Külküñö tuugan (ay) men aşık. Caşagan cakşı (ay) turbaybı Cakşıga cakşı (ey) canaşıp. Kete elekmin (ay) ulgayıp Karap bir koyçu (oo), külp bir (ay) koyçu cılmayıp. Sen külsöñ men da (ay) külsöm deym Külküñö koşo (ay) cürsöm deym. Ömür kıska (ay),col uzun Ötkörböylüçü (oy) kırdaaldı. Balalık bizden (ay) uurdaldı. Basıp öttük kırlardı Uşunday cerde (ay), uşunday toydo (ay) ırdaylı...	Gülersen gülmen bana azık Gülmene canım ben aşık. Yaşamak ne güzelmiş İyiye iyi yanaşıp. Henüz yaşlanmadım Bir baksan-a, bir gülsen-e tebessümle. Sen gülsen ben de gülmek isterim. Güldürüp beraber yürüsem derim. Ömür kısa, yol uzun Geçirmeyelim zamanı Çocukluk bizden çalındı. Aştık biz nice dağları. Böyle bir yerde, böyle bir toyda şarkı söyleyelim...
---	--

2-082

Köl da bolso, köl üztündö sen bolsoñ Köl ceeginde kök volgaçan men bolsom. Keede salıp, keede salbay volgaga (oy) Tamaşalap taştap ketip oynosom....	Göl olsa da, göl üstünde sen olsan Kıyıda mavi Volga ¹⁷⁴ da ben olsam. Bazen alıp, bazen almayıp Volga'ya Şakalaşıp bırakıp gidip oynasam...
---	--

2-083

Ak kuuga salıp caydım tor Caraşat (ey) senin ceriñ zor. Kıdırıp (a) kelsem tabılbas (oo), tabılbas (oo), tabılbas (a), tabılbas Kımbatım (ey) kırgız aman bol. Kan cügürgön (de) tamırday Tatınakay (da) (oy)asfalt col. Örkündöy(ay) bersin talantiñ (oo), talantiñ (a), talantiñ (a), talantiñ Taalayım (ey) kırgız aman bol. Erkelep (a) sokkon boroondon	Kuğu kuşuna ağ yaydım Yakışır senin yerin zor. Her yeri gezsem bulunmaz Kıymetlim Kırgız esen ol. Kan dolaşan damar gibi Ne bir güzel asfalt yol. Hep artsın senin yeteneğın Kısmetim Kırgız esen ol. Şımarıp esen rüzgardan Kuzu-oğlak oynayıp büyüyen. Kerametli, madeni bol
--	--

¹⁷⁴ Volga – Rus arabası.

<p>Kozu-ulak (ey) oynop (a)torolgon. Keremettüü kenge bay(oo), kenge bay (da), kenge bay (da), kenge bay Tooloruñ (ey)menen aman bol.</p> <p>Ilaalap kelip ceegiñe Kondurat beken çımındar? Deği bir kanca caştasıñ? Öttü eken (ay) kança (ele) kılımdar. Aytuuga (da) senin işiñ zor (oo), işiñ sor (da), işiñ zor (da), işiñ zor Isık (bir) (ey)Kölüm aman bol. Isık (bir) (ey)Kölüm aman bol...</p>	<p>Dağların ile esen ol. Vızıldayıp gelip kıyına Konar mıymış sinekler? Söyle, kaç yaşındasın? Geçirdin nice yüzyıllar. Anlatacak işin zor. Isık-Köl'üm esen ol! Isık-Köl'üm esen ol!</p>
--	--

3-001

<p>Anda biz bala eselek, Oynop (go) külüp cürçü elek. Cöcüröy basıp suu boylop Cörgömüş terip ceçü elek. Cörgömüş terip ceçü elek. Koktuga tolo toptoşup, Modern Şarkı Bestesi Kullanılmış . - MŞBK Torpokko tolo uçkaşıp. Üç tapan oynop çüködön Uruştuk dalay muştasıp. Uruştuk dalay muştasıp....</p>	<p>O zaman biz çocuktuk Oynamak, gülmekle meşküldük. Küçücük adımlarla su kenarına gidip Cörgömüş¹⁷⁵ toplayıp yerdik. Derege gidip doluşup Tosunlara binip Aşık kemiği ile üç taraf oynayıp Çok kez kavgaya da tutuşurduk Çok kez de yumruklaşırđık....</p>
--	--

3-002

<p>Ular (bir) baktım tötölöp Uuldu baktım böpölöp. Uuldan urmatın körör bekembiz (ay), Uuldun uulun cetelep. Kızdardı baktım böpölöp Kırgıyek baktım tötölöp. Kızmatın körör bekembiz, Kızdardın kızın cetelep. Uuldun uulu ıylasa, Ubara kılıp kıynasa Kıynasa dele meyliçi MŞBK Uul-kelin bizdi sıylasa. Kız-küyöö bizdi sıylasa.... Kızımdın kızı ıylasa Kıynoogo salıp kıynasa Kıynasa dele meyliçi</p>	<p>Ular¹⁷⁶a baktım evcilleştirip Oğula baktım özenip. Oğlun hürmetini görür müyüz acaba Oğlun oğlunu gezdirip. Kızlara baktım özenip, Kırgıyeğe baktım evcilleştirip. Hizmetini görür müyüz acaba Kızların kızını gezdirip. Oğlanın oğlu ağlasa Uğraştırıp zorlasa Zorlamasına razıyım Oğul gelin bizi sayarsa. Kızımın kızı ağlasa Zahmet verip zorlasa Zorlamasına razıyım Kız, güvey bizi sayarsa.</p>
--	---

¹⁷⁵ Cörgömüş –meyvesi darı büyüklüğünde olan ve yenilen buğdaygiller türünden yabancı bir bitki.

¹⁷⁶ Ular –dağ hindisi.

Caramazan, caramazan Aytıp keldim üyüñüzgö. Bala bersin beşikke ak koçkordoy....	Caramazan, caramazan Söleyip geldim evinize Çocuk versin evinize beyaz koç gibi....
--	---

(Şarkı tam da değil, sırasını da bozmuş)

3-003

Kırgızdın kımbat tamagı (iy) Kımızga suusun kanabı. Kızmatın körör beken dep MŞBK Kıynalıp (a) baktık balanı.	Kırgızın kıymetli yemeği Kımızga susuzluk kanar mı? Hizmetini görür müyüz diye Güçlülükle büyüttük çocuğu.
Ardaktuu kırgız tamagı(iy) Ayranga susun kanabı. Akılduu bolor beken dep (biz) Aldeylep baktık balanı.	Değerli Kırgız yemeği Ayrana susuzluk kanar mı? Akıllı olur mu diye Şevkatle büyüttük çocuğu.
Borumduu Kırgız tamagı Bozogo suusun kanabı. Baktıluu bolor beken dep Bapestep baktık balanı.	Gösterişli Kırgız yemeği Bozaya susuzluk kanar mı? Mutlu olur mu diye Gayretle büyüttük çocuğu.
Kızıldan kıyıp kemseldi Kınaptap salıp beş beldi. Kıynalıp bakkan baldardın Kızmatın körör kez keldi.	Kırmızıdan giyip kaftanı Özenle biçip beş bel ¹⁷⁷ di. Zorluklarla büyüttüğümüz çocukların Hizmetini görecek zaman geldi.
Cakşıláp tikken kemseldi Cakşıláp salıp beş beldi. Cetelep bakan baldardın Cardamın körör kez keldi...	Ustaca dikip kaftanı Dikkatle biçip beş beldi. El bebek büyüttüğümüz çocukların Yardımlarını görecek zaman geldi.
Kapçıgay körkü kayıñ-tal Butagı tal-tal canaşa. Bul turmuş körkü çıkpaybı Balaña (ele) kelin caraşa...	Dağ boğazı güzelliği kayın dal ile Budakları dal-dal ise yan yana. Hayatın anlamı olmaz mı Oğluna da gelin yakışsa...ı

3-004(Oğlu Çinlierde kalan, kendisi iltica eden annenin ağıtı)

Köçköndü (ele) kimder baştagan İçime calın taştagan. Çöp-çöptün başın uypalap Cürögüm başın kuykalap. MŞBK	Göçme işini kim başlattı İçime bitmez dert çöktü. Bitki başlarını örseleyip Yüreğimin başına kor döktü.
---	--

¹⁷⁷ Beş bel – kız kaftanlarında kullanılan bir stil.

<p>Küydüm (ele) desem tütün çok (Ce) cürögümdö bütün çok. Cürögümdö bütün çok.</p> <p>Elibiz (a) köçüp cönödü Egiz (bir) Toogo cölöndü. Elesiñdi men körböy Emgegiñ tartıp ölömbü.</p> <p>Kalkım (go) köçüp cönödü Kara (bir) toogo cölöndü. Kara canım Kalilim Kaygıñdı tartıp ölömbü.</p> <p>Böksölöy keldim col tartıp Bölüngön otum saga artıp. Böksödö colum boş emi Bölündük, balam, koş emi.</p> <p>At-Başı (ele) keldim col tartıp Azaptın baarın saga artıp. At- Başı colum boş emi Ayrıldık, balam, koş emi.</p> <p>Kökölöp uçkan sononun men Körbödüm kayda konorun. Köñülgö tüşsö emine Kök-Moynok alış bolorun.</p> <p>Asmandap uçkan sonorum Añdabaym kayda konorun. Akılğa tüşsö emine, balam ay At-Başı alıs bolorun.</p> <p>Calgız (go) kuuray tübünö Cal bağlayan kızıl at. Can birgem balam kaldı dep (men) Calındap içim buzulat.</p> <p>Eki (bir) kuuray tübünö Et bağlayan kızıl at. Ermegim balam kaldı dep (men) Ezilib içim buzulat.</p> <p>Cayına (ele) koyboy camiyat Cadına ala cürsün dep. Kalilim, cañırtıp cazdım salam kat.</p> <p>Sarala (da) şumkar kıraanım Sanaamdan ketpey kıyalıñ, men Sagınsam kaday kılamın?</p>	<p>Yandım dersem tütün yok Yüreğimde bütün yok.</p> <p>Halkımız göçüp yol aldı İkiz-Dağ'a dayandı. Karaltını göremeyip ben Kayğıdan ölüp gider miyim?</p> <p>Halkım göçüp yöneldi Kara-Dağ'a dayandı. Canımın içi Kalil'im ben Kaygını çekip ölür müyüm?</p> <p>Yamaçlarla geldim yol alıp Bölünmenin yükünü sana artıp. Yamaçtaki yollar boş şimdi Bölündük, yavrum, elveda şimdi.</p> <p>At-Başı'ya geldim yol alıp Azabın çoğunu sana artıp. At-Başı yolu boş şimdi Ayrıldık, yavrum, elveda şimdi.</p> <p>Yüksekte uçan sunanın Görmedim nereye konarını. Biraz bilgim olsaydı Kök-Moynok uzak olacağı.</p> <p>Göklerde uçan sunanın Anlamadım nereye konarını. Aklıma gelseydi keşke At-Başı uzak olacağı.</p> <p>Yalnız çalı dibinde Yele bağlayan kızıl at. Canım yavrum kaldı diye (benim) İçim yanıp tutuşuyor.</p> <p>İki çalı dibinde Et bağlayan kızıl at. Evladım canım kaldı diye (benim) Ezilib içim yanıyor.</p> <p>Kayıtsız kalmadan cemiyet İlgilenip araştırsın diye Kalilim, yeniden yazdım bu mektubu.</p> <p>Sarı alaca sungur kuşum Aklımdan çıkmıyor duruşun. Özleşem ne yaparım?</p> <p>Tepeden saldığım kartal kuşum</p>
--	--

<p>Belesten salgan kıraanım Esimden ketpey kıyalıñ. Estep (go) cüröm men mintip Eriksem kaday kılamın.</p> <p>Kızıl (bir) toonu etektep men Kırgıyek saldım cetektep. Kıyalıma albatpın men Kılçaybay alış ketem dep.</p> <p>Kara (bir) toonu etektep Karçıga saldım cetektep. Kaparıma albatpın men Kayrılbay alıs ketem dep...</p>	<p>Hatırımdan çıkmıyor duruşun. Sürekli seni düşünüyorum Sıkılsam ne yaparım?</p> <p>Kızıl dağın eteklerine ben Doğan saldım yedekleyip Aklıma gelmemiş benim Temelli uzak gideceğim deyip.</p> <p>Kara dağın eteklerine Aladoğan saldım yedekleyip. Hiç düşünememişim ben Ebedi uzak gideceğim deyip....</p>
--	---

3-005

<p>Kızıl güldöy elem özgördüm Kıylanı baştan ötkördüm. Kırdaalıñ barda oynoop al (ey) Kıyırısañ kelbeyt ötkön kün.</p> <p>Caşıl güldöy elem özgördüm Dalaydı baştan ötkördüm. Caş keziñde oynop al (ey) Calınsañ kelbeyt ötkön kün...</p>	<p>Kırmızı gül gibiydim değıştım Hayli şey baştan geçirdim. Zamanında öynamayı, gülmeyi bil Bağırsan gelmez geçen gün.</p> <p>Yeşil gül gibiydim değıştım Çok şeyi baştan geçirdim. Genç iken eğlenmesini bil Yalvarsan gelmez geçen gün...</p>
---	---

3-006

<p>Kögörgön tunuk asmandan Kökölöp uçkan kuş kördüm. Çolpondoy cangan kız elem emi Çoñ ene bolup özgördüm.</p> <p>Askası biyik zookadan Aylanıp uçkan kuş kördüm. Apakay suluu kız elem, emi Tayene bolup özgördüm...</p>	<p>Masmavi duru gökyüzünden Göklere uçan kuş gördüm. Çolpan gibi yanan kız idim şimdi MŞBK Babaanne olup değıştım.</p> <p>Kayası yüksek dağlardan Dolaşıp uçan kuş gördüm. Apak güzel kız idim Anneanne olup değıştım....</p>
---	---

3-007

<p>Çoñ Kara-Kol, Çetindi (da) Çotumdun mizi ketildi. Çoyulup barıp men öpsöm Akziynat, senin çokton (go) kızıl (a-iy) betiñdi.</p> <p>Keñ Kara-Kol, Çetindi (da) Kerkimdin mizi ketildi. Kerilip barıp men öpsöm</p>	<p>Büyük Kara-Kol, Çetindi Keserimin ağzı gedildi. Uzanarak gidip ben öpsem Akziynat, senin alev kızılı yüzünü.</p> <p>Geniş Kara-Kol, Çetindi Keserimin ağzı gedildi. Gerilerek gidip ben öpsem</p>
--	--

<p>Akzıynat, men kebezdey cumşak (ay-iy) betiñdi.</p> <p>Ak tayak asa kıydım (ey) kırçından Abaylap (oo) cürdüm sırtıñdan. Abaylap cürüp tappadım Akzıynat, ağayın konuş (oo- iy) curtuñdan.</p> <p>Kök tayak (gana) kıydım (ey) kırçından Köp körüp (oo) cürdüm sırtıñdan. Köp körüp cürüp tappadım Akzıyant, köp ayıl konuş (ey-iy) curtuñdan...</p>	<p>Akzıynat, ben pamuktan yumuşak yüzünü.</p> <p>Ak baston asa kıydım çalıdan Gözetliyordum uzaktan. Arayınca bulamadım Akzıynat, ata konut yurdundan.</p> <p>Gök baston kıydım çalıdan Çok izledim uzaktan. Çok aradım bulamadım Akzıynat, çok obalı yurdundan....</p>
--	---

3-008

<p>Ey kaykısı biyik Muz-Tördün Kayıp (bir) uçkan kuş kördüm. Kayrattuu kelin men elem (ey) Kaynene bolup özgördüm.</p> <p>Ey çokusu biyik Muz-Tördün Çogulup uçkan kuş kördüm. Çoyulğan kelin men elem (ey) Çoñ ene bolup özgördüm.</p> <p>Ey taykısı biyik Muz-Tördün Tayıp (bir) uçkan kuş kördüm. Tatına kelin men elem (ey) Tayene bolup özgördüm.</p> <p>Ey tayene dese nebere Talıkşiy tüşöt delebe. Tatına bolup ösö ber Ay menen küngö teñele.</p> <p>Ey çoñ ene dese nebere Çok bolup ısıyt büt dene. Çoyulup sen da ösö ber Ay menen küngö teñele...</p>	<p>Ey geçidi yüksek Muz-Tör'ün Kayıp uçan kuş gördüm. Gayretli gelin ben idim Kaynana olup değıştım.</p> <p>Ey, Tepesi yüksek Muz-Tör'ün Toplanıp uçan kuş gördüm. Vakur gelin ben idim Babaanne olup değıştım.</p> <p>Ey, geçidi yüksek Muz-Tör'ün Yuvarlanıp uçan kuş gördüm. Alımlı gelin ben idim Anneanne olup değıştım.</p> <p>Anneanne dese torunun Duygular çıkar zirveye. Güzel evlat yetişin Ay ile Güneş misali.</p> <p>Babaanne dese torunun Kaynar kanın bedende. Yükselip siz de yetişin Ay ile Güneş misali...</p>
--	---

3-009

<p>Kara kürmö şayı kiyip Boylogula kızdar ay. Kadır-köñül bar çakta Oynogula kızdar ay. Oynoy albay külö albay Oyun barkın bile albay Kayran çaştı ötkörüp Koybogula kızdar ay.</p>	<p>Kara ipekten kaftan giyip Boy boy gezin kızlar ay. Hatır gönül var iken Oynamayı bilin kızlar ay. Oynayamayıp, gülemeyip Oyunun değerini bilemeyip Güzelim gençliği geçirip Pişman olmayın kızlar ay.</p>
---	--

<p>Kızıl kürmö şayı kiyip Boylogula kızdar ay. Kız köñüldör bar çakta Oynogula kızdar ay. Oynoy albay, külö albay Kayran çaştı kartaytıp Koybogula kızdar ay...</p>	<p>Kırmızı ipekten kaftan giyip Boy boy gezin kızlar ay. Kız gönülün var iken Oynayın kızlar ay. Oynayamayıp, gülemeyip Güzelim gençliği geçirip Pişman olmayın kızlar ay...</p>
---	--

3-010

<p>Köl üstünö mal barbayt Ölböy (go) tirüü can kalbayt. Ölböy tirüü can kalbayt (ce) Köl üstünö (iy)mal barbayt...</p>	<p>Göl üstüne mal varmaz Ölmeden diri can kalmaz. Ölmeden diri can kalmaz Göl üstüne mal varmaz....</p>
---	--

3-011

<p>Salamdan (gana) baştaym (oy) ırımdı Anıktap (a) sizge sıırdı. Calpı çaşka tarihım (Mobu) bolsun dep (a) cazdım bul ırdı.</p> <p>Asel, sagınsam da (oy) men muñduu Cetsin dep (a) sunam kolumdu. Ketpeysiñ (a) menin esimden (Mobu) suusar bir (a) kaltar borumduu.</p> <p>A coluksam dep (a) özüñö Kündö tosom coluñdu. Künü-tünü zarlanıp (Mobu) kütömün (a) senin coobuñdu.</p> <p>(A) tap berip (a) tuura (oo) kaçırar Ak şumkar (a) uça tabınan. Talaptuu (da) çaştar süygöndöy (Mobu) tamağıñdın ağınan. Tamızıp (gana) koygun (oo) çaş selki Tiliñdin (a) şeker balınan. Dakat kılıp tura albay Menin cürögüm (a) tuylayt kabınan.</p> <p>Künü (bir) (gana) tünü (da) (oy) seni estep Adaştım (a) estin baarınan. Alda kaçan süyömün (Mobu) acarluu (da) cüzdün ağınan.</p> <p>Bulbul (bir) (gana) bolup (oy) bakçada Açılğan (gana) güldü sagınam.</p>	<p>Selamdan başlayım şiirimi Açayım size sırrımı. Bütün gençlere geçmişim Bilinsin diye yazdım şiiirimdi.</p> <p>Asel, özlesem de ben kederli Yeter diye sunarım elimdi. Çıkmıyorsun aklımdan Samur gibi gövden endamlı.</p> <p>Buluşsam diye seninle Her gün izlerim yolunu. Gece gündüz dertlenip Beklerim senin cevabını.</p> <p>Yeltenip doğru kaçırır Ak sungur uça yuvadan. İstekli gençler hoşlanır Şu gerdanının akından. Damlativer genç dilber Dilinin şeker balından. Takat edemeyip Benim kalbim fırlar yerinden.</p> <p>Gece gündüz de düşünüp Şaşacağım aklımdan. Aşığım uzun zamandır Şu nurlu yüzünün apağından.</p> <p>Bülbül olup bahçede Açılan gülü özledim. Sen kırmızı gül türlenen</p>
---	--

<p>Sen kızıl gül türdögü (Mobu) atırğa (ele) uçıñ malingan.</p> <p>Perizattın kızınday Bermetten (a) şuru tagıngan. Cetemin dep özüñö (ey) emi Egeme (da) kündö calınam. (A) kadirlaşıp (da) (oy) bir cürüp Kayğıdan (a) kaçan arılam. Kapa bolot ar bir çaş (Mobu) kadirkeçten ayrılgan...</p>	<p>Itıra ucunu bandıran.</p> <p>Peri kızı gibi İnciden boncuk takınmış. Kavuştursun diye sana beni Eğeme her gün yalvarırım. Kadirimizi bilişip beraber olup Kayğıdan ne zaman arınırım? Kayğı çeker elbet her genç Sevdiğinden ayrılan...</p>
---	--

3-012

<p>Tabıygat çirkin til alsa Eneden cañı törölsöm. (ey) Tal çıbık minip at kılıp (da) Köpölök kuup cönösöm. (ey)</p> <p>Enekeme erkelep Ecekem koldon cetelep (ey) Kayda (bir) bardıñ dep enem (da) Kaymak (bir) beret entelep (ey) Oşol (da) cırgal çaş kezim Esimden menin kete elek (ey).</p> <p>Enekeme erkelep Ecekem koldon cetelep (ey) Köynögümdü kolgo alıp (da) Ketçü elem kuup köpölök (ey). Kayda (bir) bardıñ dep enem Kaymak (bir) beret entelep (ey) Oşol (da) cırgal çaş kezim Esimden menin kete elek (ey)..</p>	<p>Tabiat eğer dinlerse Annemden tekrar doğsaydım. Çubuk binip at diye Kelebek peşinde koşsaydım.</p> <p>Anneciğime şımarıp Ablacığım elimden tutup Nereye kayboldun deyip annem Kaymak verse telaşlanıp. O gamsız çocukluğum Hala aklımdan çıkmadı.</p> <p>Anneciğime şımarıp Ablacığım elimden tutup Gömleğimi elime alıp Giderdim kelebek kovalayıp. Nereye kayboldun diye annem Kaymak verirdi telaşlanıp. O gamsız çocukluğum Hala aklımdan çıkmadı....</p>
--	--

3-013

<p>Aldey, aldey, ak böbök Ak beşikke cat böbök. Kunan koydu soy böbök (a) Kuyruguna toy böbök. Eneñ baykuş eğinde Egin bütpös teginde. Emçegine süt cıynap (ay) Kelet, balam, keçinde.</p> <p>Aldey, aldey, ak böbök Kunan koydu soy böbök Kuyruguna toy böbök. Eneñ baykuş eğinde</p>	<p>Aldey, aldey ak bebek Ak beşiğe yat bebek. Kunan koyunu kes bebek Kuyruğuna doy bebek. Annen zavallı ekinde Ekin bitmez harmanda. Memesine süt doldurup Gelecek çocuğum akşamda.</p> <p>Aldy, aldey ar bebek Kunan koyunu kes bebek. Kuyruğuna doy bebek. Annen zavallı ekinde.</p>
--	--

Egin bütpös teginde. Emçegine süt cıynap (ay) Kelet, balam, keçinde...	Ekin bitmez harmanda. Memesine süt doldurup Gelir, çocuğum akşamda....
--	--

3-014

Sen kızıl gül caynagan Men bulbul bakta sayragan. Sen bir panar men panar Carıgıñ gana öçsö (iy) Caylanam (o), caylanam (o), caylanam. Açılğan gülgö cetsembi Aşıktığım bekerbi? Açılğan gülgö cete albay Armanda kalıp ötüp (iy) Ketembi (oy), ketembi (oy) ketembi?...	Sen kızıl gül açılan Ben bülbül ağaçta öten. Sen bir fener, ben fener Işığın sönse eğer, ne yaparım, ne yaparım? . Açılan güle yetsem mi? Aşıklığım boşuna mı? Açılan güle yetişemeyip Acı içinde öler miyim, öler miyim?...
---	--

3-015

Arbitpayt attın başkanı Aylanıp öttüm askanı. (ey) Tosoñdoy şamal betke urup (ce) Toolordu bulut kaptadı. (ey) Taygalak coldu çekelep Tamtañdaym attı (oy) cetelep. (ey) Aşuuda bolgon bir eles (ce) Alige esten kete elek (ey). Boz bulut kaptap tuyuktu Boroongo denem buyuktu. (ey) Kök tirep turgan zookalar (ce) Köñülgö köp sır uyuttu. (ey) Cügünçü ak gül zakınga Cüzüñdü nurdan çaşırba. (ey) Iriska şerik körgömün(ce) Ir bolo kalsın akınga (ey)....	Artmadı atın basışı Dolanıp geçtim kayayı. Tozlu rüzgar yüzüme vurup MŞBK Dağlar bulut kapladı. Kaygan yolu izleyip Sallanıyorum atımı yedekleyip. Geçitte gördüğüm bie durum Hala aklımdan gitmedi. Gri bulut kaplayıp çıkmazı Fırtınadan beden buz oldu. Göge uzanan kayalar Gönlüme çok sır uyuttu. Eğilirdi ak gül rüzgara Yüzünü nurdan saklama. Riskim gibi gördüğüm Şiir oluversin şaire...
--	---

3-016

Calbırak uçat dirildep ey Cabıkkın (a) türün bildirip (ey) Caş kezde (ele) oynop külölü Caşoobuz (a) kanca kim билет. Caş kezde (ele) oynop külölü Caşoobuz (a) kanca kim билет. Ay nuru bizge tögüldü (ey)	Yaprak uçar tir tir etip Sıkıldığını bildirip. Genç iken oynayıp gülelim Yaşam ne kadar kim bilir? MŞBK Genç iken oynayıp gülelim Yaşam ne kadar kim bilir? Ay nuru bize döküldü
---	--

<p>Altınım aççı köñöldü (ey) Ardaktap (a) cürüp ötölü Aldıda (ele) turgan ömürdü. Ardaktap (a) cürüp ötölü Aldıda (ele) turgan ömürdü.</p> <p>Kün nuru bizge tögüldü (ay) Kümüşüm ba aççı köñöldü (ay) Güldötüp (a) cürüp ötölü Külgündöy (a) bolgon ömürdü. Güldötüp (a) cürüp ötölü Külgündöy (a) capçaş ömürdü....</p>	<p>Altınım açsan a gönülü. Kıymetini bilip geçirelim Önümüzdeki ömrün. Kıymetini bilip geçirelim Önümüzdeki ömrün.</p> <p>Güneş nuru bize döküldü Gümüşüm açsana gönülü. Gül gibi anlaşıp geçirelim Gülgün¹⁷⁸ gençlik ömrü. Gül gibi anlaşıp geçirelim Gülgün¹⁷⁹ gençlik ömrü.</p>
---	--

<p>Adırdığı altı ırgay Altı ırgaydı men kıybay. Aldı aldınan karasam (ay) Altı tülök kırgıyday. Aldı aldınan karasam (ay) Altı tülök kırgıyday....</p>	<p>Tepedeki altı ırgay¹⁸⁰ Altı ırgayı ben kıymayıp Alt tarafından baksam Altı kez tüy dökmüş doğan gibi...</p>
--	---

3-017

<p>(Bir ağıt, ama motivini şarkı gibi söylediği için dinleyenler de itiraz etmişler) Argımakka at koşkon Ar cakşı menen (iy) baş koşkon. Toburçakka (iy) at koşkon (koyçu) Top çakşı menen baş koşkon (ey)...</p>	<p>Argımak üstüne at vermiş Her güzel insan ile dost olmuş. Toburçak üstüne at vermiş İyi insanların hepsi ile dost olmuş...</p>
---	--

3-018

<p>Kızıl kürmö şayı kiyip Oynogula kızdar ay. Kızıl (go) köñül bar çakta (oy) Boylogula kızdar ay. Kızıl ömür barında Oynoy albay, külö albay Kayran çaştı ötközüp Koybogula kızdar ay...</p>	<p>Kırmızı ipekten kaftan giyip Oynayın kızlar ay. Kızgın gönül var iken Boy boy gezin kızlar ay. Coşkun ömür var iken Oynayamayıp, gülemeyip Güzelim gençliği geçirip Pişman olmayın kızlar ay...</p>
---	--

3-019

¹⁷⁸ Gülgün – pembe.

¹⁷⁹ Gülgün – pembe.

¹⁸⁰ Irgay – ağacı çok sağlam çalı türü.

<p>Çaynekte çayın kaynatıp Dastorkon nandı caynatıp. Çaynekte çayıñ bolboso Men, barbayt (go) elem cay basıp.</p> <p>Kazanga etti bışırıp Et ce dep meni çıkırıp. Kazanda etiñ bolboso Kayrılбайt elem kızığıp...</p>	<p>Çaydanlığa çayını kaynatıp Sofrasını donatıp Çaydanlıkta çayın olmasa Ben gitmezdim boşuna basıp.</p> <p>Kazana eti pişirip Et ye diye beni çağırıp. Kazanda etin olmasa Hiç gitmezdim merak edip...</p>
---	---

3-020

<p>Ömür ötöt, ömür turbayt kündön küngö Ömür barda, işti oylo, işten talba. Ömürgö şerik kılıp ak süyüümdü Güldöy ös, güldöy açıl, güldöy cayna. Ömürgö şerik kılıp ak süyüümdü Güldöy ös, güldöy açıl, güldöy cayna...</p>	<p>Ömür geçer, ömür durmaz gün geçtikçe Ömür varken işi düşün, vazgeçme işten. Ömrüne eş edinip askımızı Gül gibi büyü, gül gibi aç, gül gibi sevil MŞBK Ömrüne eş edinip askımızı Gül gibi büyü, gül gibi aç, gül gibi sevil...</p>
---	--

3-021

<p>Meyli bardır, meyli cокtur atagiñ Eger bolso aga cокtur çatagım. Turmuşuñda bolo beret ar kanday MŞBK Barga köppöy, cокko cөkpöy caşagın...</p>	
--	--

3-022 (Bu şarkı bestecisi olan yeni şarkı.)

<p>Ökünüçkö kubanıçka cuurulup Ömür çirkin turgan kezde buuluğup. Özümdü ayap soorotkonu kelgendey Körünösüñ sürötüñdön suurulup.</p> <p>Aldıñ tosup baruu mende bul adat Dal oşentip elesiñdi kubalap. Közdörüñdün cooduraşıp turganın Köñül samayt, köñül degdeyt sugalak.</p> <p>Cılıtkansıp cürögümdün çekesin Cıldız sımal cımıñ-cımıñ etesiñ. Süyör kezde bek kuçaktap özüñdü Sürötüñö kayra batıp ketesiñ.</p>	
---	--

3-023

<p>Cetembi degen (iy-iy) ümütüm, Ceteleyt meni (a) күnü-tүн. Sargaya tartkan sarı ireñ (iy)</p>	<p>Kavuşmak için umudum Destekler beni gündüz gece. Sararmış yüzümün benzi</p>
---	--

<p>Sen üçün emey (iy-iy) kim üçün? Sargaya tartkan sarı ireñ (iy) Sen üçün emey (iy-iy) kim üçün.</p> <p>Mahabat biyik (da) (a-ay) munara Miñ miñder bolot (da) ubara Oşentip cürüp koşulat (iy) Bar bolso bekem (iy-iy) ubada. Oşentip cürüp koşulat (iy) Bar bolso bekem (iy-iy) ubada....</p>	MŞBK	<p>Sen için değil de kim için? Sararmış yüzümün benzi Sen için değil de kim için?</p> <p>Aşıklık yüksek bir minare Binlerce insan uğraşmış. Engeller aşılip ulaşılır Eğer söze sadık kalınsa. Engeller aşılip ulaşılır Eğer sözlere sadık kalınsa....</p>
--	------	---

3-024

<p>Toguz ay boyu kötörüp Tolgonup kündü ötkörüp. Tüyşüktü tartıp muñayıp men, Tün uykumdu tört bölüp....</p>	<p>Dokuz ay taşıyıp karnımda Endişeli günleri geçirip. Zahmetini çekip tasalanıp ben Gece uykumu feda edip...</p>
--	---

3-025

<p>Keçüü keçseñ murun keç Kiyin kalsañ col taygak. Uuru kılsañ, calgız kıl Eköo bolso biri aygak.</p> <p>Coloçu barsañ, sak bolgun Corgoñdu uuru albasın. Ölüm çirkin tügötöt (ay) Özgöçö candın argasın...</p>	<p>Geçit geçsen önce geç Geride kalan yol kaygandır. Hırsızlık yapsan yalnız yap İkinin biri fesattır.</p> <p>Yola çıksan uyanık ol Yorganı hırsız çalmasın. Kahrolası ölüm tüketir Bırakıp insanı çaresiz....</p>
---	--

3-026

<p>Ar bir çaştın baarında Cürögündö süyüü bar. Eki cakka bölünüp Süyünün eki türü bar. Eki cakka bölünüp Süyünün eki türü bar. Birinçisi kişi tübölük Akırettik dos bolot. Ekinçisi künümdük Ayagı barıp cok bolot. Ekinçisi künümdük Ayagı barıp cok bolot. Kara bir sözgö baş iyip Anttaşuu bizge şart emes. Aşık degen cürökkö Al dağı oñoy dart emes. Aşık degen cürökkö</p>	<p>Genç insanın hepsinde Yüreğinde sevgi var. İki farklı yönü ile Sevginin iki türü var. Birinci kişi ebedi Ahiretlik dost olur. İkincisi günlüktür Sonu varıp yok olur. Kuru söze baş eğip Antlaşmak bize şart değil. Aşık olan yüreğe O da kolay dert değil. Aşık olan yüreğe O da kolay dert değil. Sevgi dediğin kelebek Yüreğe batan bir diken. Ebediyen sevmezse</p>
--	--

<p>Al dağı oñoy dart emes. Süyüü, süyüü köpölök Cürökkö çıkkan tikenek. Tübölökkö süybösö Süyüp süyböy ne kerek. Tübölökkö süybösö Süyüp süyböy ne kerek. Çın süyüü çaşıl daraktay Çın süyüü tattuu nabattay. Çın süyüü çındap karmasa Mas kılat vino, araktay Oynosom oynop ketemin Oynosom koysom öz elim. Men dağı toluk tüşünöm Süyünün kaday ekenin. Men da toluk tüşünöm Süyünün kaday ekenin. Süygöngö süygön kat beret Süyügö kaday şart kerek. Süyüşüp oynop cürüügö Buzulbay turgan ant kerek. Süyüşüp oynop cürüügö Buzulbay turgan ant kerek. Sagınam, sagınam Tagdırga taarınam. Düynödö kıyın go Süyügö çalınan. Düynödö kıyın go Süyügö çalınan. Men cürömün talaalap Alma bak aralap. Canımdı kıynadıñ Cüröktü caralap. Canımdı kıynadıñ Cüröktü caralap. El bolboyt cer tamsız Cer bolboyt ak tamsız. Olturam seni oylop Bir üydö capcalgız. Olturam seni oylop Bir üydö capcalgız. Çiy barkuttan körpöçöñ Çıdabaym seni körbösöm. Çın barkıña cetermin Çın acal cetip ölbösöm. Çın barkıña cetermin Çın acal cetip ölbösöm...</p>	<p>Sevip sevmeyip ne gerek. Gerçek sevgi yeşil ağaç. Gerçek sevgi tatlı şerbet. Gerçek sevgi gelince Mest eden rakı, şaraptır. Oynasam oynayıp giderim Ne yapsam, etsem öz halkım. Ben de iyi bilirim Sevginin neler yaparını. Ben de iyi bilirim Sevginin neler yaparını. Sevgiliye sevgili mektup verir Sevgiye ne tür şart gerek. Sevginden emin gezmen için Bozulmayan ant gerek. Sevginden emin gezmen için Bozulmayan ant gerek. Özlerim, özlerim Kaderime küserim. Dünyada en zordur Sevgiye kapılmak. Avare gezerim Elma bağı içinde. Gönlümü incittin Yüreği yaralayıp. Gönlümü incittin Yüreği yaralayıp. Halk olmaz ev barksız</p> <p>Yer olmaz ak damsız. Oturuyorum düşünüp seni Bir evde yapayalnız. Oturuyorum düşünüp seni Bir evde yapayalnız. Kadifeden eyer döşeğin Dayanamam seni görmezsem. Kadirini bilirim ben Ecelim gelip ölmezsem. Kadirini bilirim ben Ecelim gelip ölmezsem...</p>
---	---

3-027

Toktolboy akın tilim tolkup sayra	Durmadan şair dilim öt ahenkli
-----------------------------------	--------------------------------

<p>Tolgonup tolkun ömür kelbeyt kayra. Tüyülgön cürögümdö tereñ sır bar Tüyünün (a) çeçe turgan teñtuş kayda. Dagı biröö sırtı suluu, içi dülöy Bürkölsö tuman baskan aysız tündöy. Buyurup taalayına kez boluşsa Boşko kaytat kayran ömür soolgon güldöy. Dagı biröö üydö baatır, coodo korkok Kalp aytsa çından artık, işke çorkok. Kaysañdap kurgak külüp kirip kelet Kazanda kaynap catkan aşka ortok. Can baldar, sözdün çının ayıçı erinbey Canıma kubat bolsun tañ celindey. Caraşkan özüñ teñdüü carıñ bolso Carkırap kir ömürdün aynegindey....</p>	<p>Dalgalanıp bu ömür gelmez geri. Yüreğimde düğümlemiş derin sır var Düğmesini çözecek ahbab var mı? Birinın dışı güzel, içi sağır Kızarsa duman basmış bir karanlık. Kismetime denk gelse o gibiler Ömrüm solmuş gül gibi boşa gider. Bir başkası evde aslan, dışta korkak Yalanı gerçeği beş geçer, işe yoktur. Boş gezer, yalan gülüp çıkagelir Kazanda kaynayan aş olur ortak. Canım gençler, söyleyin gerçeği çekinmeden Canıma kuvvet versin tan yeli gibi. Yakışan kendin gibi yarin olsa Aydınlatır hayatını güneşin nuru gibi...</p>
--	--

3-028

<p>Kümüşpü deymın tişifdi (ay) Küygüzdüñ (oy) menin içimdi. Emi (ele) kimge corutam (ay) Sen üçün (oy) körgön tüşümdü?</p> <p>Tişif bir bermet tizilgen Tiktesem (de) (oy) içim ezilgen. Tim (ele) tartıp alsam deym (ay) Tikteşip (oy) cürgön kişifinden....</p>	<p>İnci mi derim dişini Yaktın benim içimi. Şimdi kime yoruturum Sen için gören düşümü?</p> <p>Dişin bir inci dizilen Dikilsem içim ezilen. Çekip alıp gitsem diyorum Sözleştiğin kişifinden....</p>
---	--

3-029 (Evlenmekte olan kıza söylenen ağıt-öğüt)

<p>Ak buluttun arası Kızım (oy) ataktuu cerdin balası. Dataluu küngö tuş bolgon Kızım baktıluu bala karaçı. Ak tubar şayı capkanbız Kızımdı ay tiygizbey bakkanbız. Kök tubar şayı capkanbız Kızımdı kölökö cerge bakkanbız. Ak karagay tukuluu Balam ataktuu cerdin tukumu. Atakeñ kongon Çoñ-Konuş Çoñ konuşka konup öt. Ataga naalat keltirbey Ataktuu kelin bolup öt. Enekeñ kongon Çoñ-Konuş Een (go) erkin konup öt. Enege naalat keltirbey Kızım, erke (bir) kelin bolup öt. Altından beşik ırgap öt</p>	<p>Ak bulutun arası Kızım soylu yerin evladı. Önemli güne denk geldi Bakınız, kızım nasıl uğurlu. Ak tubar ipek örtmüştük Kızımı ay değdirmeden büyütmüştük. Gök tubar ipek örtmüştük Kızımı gölgeli yerde büyütmüştük. Ak çam ağacı direği Kızım saygın aile evladı. Babacığının yayladığı Çoñ-Konuş Çoñ-Konuş'a uğrayıp geç. Babana lanet ettirmeden Bilge gelin olup yaşa. Anneciğinin yayladığı Çoñ-Konuş Çekinmeden uğrayıp geç. Annene söz değdirmeden Kızım, uslu gelin olup yaşa. Altından beşik sallayıp yaşa.</p>
---	---

<p>Alganıñ menen cırgap öt. Kümüştön beşik ırgap öt (iy) Kızım, küyööñ (go) menen (ay) cırgap öt. Altından çege kaptırğa Alganıñ köönüñ kaltırba. Kümüştön çege kaptırğa Caman-cuman söz aytıp Kızım, küyööñdün (a) köönün kaltırba...</p>	<p>Aldıgın (eşin) ile anlaşıp yaşa. Gümüştөн beşik sallayıp yaşa. Güvey ile anlaşıp yaşa. Altın çivili kaptırğa¹⁸¹ Aldığının gönlünü kaldırma. Gümüş çivili kaptırğa Kızım olur olmaz söz söyleyip Kocanın gönlünü kaldırma...</p>
--	---

3-030

<p>Men küyüttüü Külüsün Küñ ordunda cürüşüm. Carkırap köñül açılбай Cabılıp cüröm күнү-tün. Men musapır armanda Mençelik kızdar zarlanба. Balasın satat ата-enem Mal alıp kargan çaldarga. Atamdın malı cogunan Ayrılbay baydın torunan. Kor bolgon candın darmanı Kutulбай baydın torunan. Çaşımdan atam kayındap Caysız bir çalga dayındap... Teñtuş (bir) kelin-kızdardan...</p>	<p>Men kederli Külüsün Köle yerine yürüşüm. Neşelenip gönlüm açılmayıп Gece-gündüz cefadır çektiğim. Ben bir garibim dert içinde. Kızlar, benim gibi incinme. Evladını sattı anne babam Yaşlı adama mal yerine. Babamın yoksulluğundan Çıkamadık zengin ağından. Hor olan canın dermanı Kurtarmaz zengin ağından. Çaresizlikten babam nişanlayıp Aç gözlü ihtiyar teslim alan.... Akranım gelin kızlardan.. (Son satır atılabilir: anlamsız)</p>
---	--

3-031

<p>Asireti Şerdin neberesi Nurkandın balası Canış, Bayış degen bolot. Canış, Bayış kalmakıtaylardan çek arasın bölöbüz деп баралı dese, atası koyo berbey koyot. Koyo berbegenine bolboy Kırk cigitin alıp Canış menen Bayış barat. Canış menen Bayış барıp көпүрөнүн чегине ötkөндө, кара китay mancular kalıñ kol menen kelip, Canış menen Bayıştı tirüü karmap alabız deyt. Oşondo Bayış agası Canışka aytat. “-Sen körünböy turup tur. Kırk cigit da körünböсün. Men ele özüм чıgıp azır uşulardın baarın teñ kıyratamın” deyt eken. Anan oşondo Canıştı чаşıрып koyup, Bayış özü чıгıp alıp, carağı çok, kamçısın көрсөтүп turup, anan tigi китaylardı cekege чакырып тургам ceri deyt.</p>	<p>Hazireti Şer’in torunu Nurkan’ın Canış, Bayış adlı iki oğlu olur. Canış ile Bayış büyüdüкlerinde Kalmuk-Kıtaylardan sınırımızı ayırалım diye sefer için babalarından izin isterler, fakat babaları vermez. Ona rağmen Canış ile Bayış kırk yiğidi yanlarına alıp sefere çıkarlar. Onlar sınırdaki köprüнүн başına geldiklerinde Karakitay, Mancular büyük ordu ile gelip, Canış, Bayış’ı diri ele geçirmeye kalkışılar. O zaman Bayış ağabeyi Canış’a: “Sen onlara gözükmeden burada bekle. Kırk yiğit de gözükmesin. Ben kendim bunların üstesinden gelebilirim” der. Bayış ağabeyini gizleyip orada bırakıp, kendisi silahsız tek başına çıkıp Kalmuk-Kıtaylara kamçı gösterip teke tek çıkmaya çağırıyormuş.</p>
--	--

¹⁸¹ Kaptırğa – terlik üstüne, eyer altına konulan eyer takımı parçası.

3-032

<p>Bala bakıt, bala kımbat baaridan Bala бүткөн cürөгүmdүн канınан. Beş münötkö körböy kalsam karaanın Beş cıl katar körbögöndöy sagınam.</p> <p>Bala tilek, bala tirek öböğüñ Karıganda kubat berer cölögüñ. Ömürümdün soolubagan gülüsüñ Bar baylıgım bir kulunum sen üçün. Bayagının uulu caman dedirbey Akta uulum atakeñdin ümütün. Bayagının kızı caman dedirbey Akta kızım apakeñdin ak sütün. Bayagının kızı caman dedirbey Akta kızım apakeñdin ak sütün...</p>	<p>Çocuk neşe, kıymetli o her şeyden Çocuk gelmiş yüreğimin kanından. Beş dakika göremesem yavrumu Beş yıl boyu görmemişçe özlerim.</p> <p>Çocuk dilek, çocuk direk, dayancın Yaşlanınca destek veren kuvvetin. Ömrümün solumayan gülüsün Tüm varlığım bir tek yavrum sen için. Falanın oğlu kötü dedirtme Akla oğlum babanın umudunu. Falanın kızı kötü dedirtme Akla kızım annenin helal sütünü. Falanın kızı kötü dedirtme Akla kızım annenin helal sütünü.....</p>
--	--

3-033

<p>Sagat törttön otuz münöt ötköndö Baykasam men Süydümgö kelgenmin. İliktirler cım-cım etip cagılğan Kazarmadan saldat çıgıp cabılğan. Tırıbok menen turgan eken saldattar Rota menen ötüp turdu canımdan. Mañdayında küyüp turat eki şam Asmanga uçat ayagınan çıkkan çañ. Sagat beşten otuz münöt ötköndö Baykasam Kulcaga kelip attı tañ. Tañ attı da cerge carık togülüp Kalaa içi şam cakkanday körünüp. Bazar kalkı cırgap atat caykalıp Saldat oynop, eçen türlü körünüp. Tamaşa türlü oyun körgöndö (oy) Köñül ketti eçen türgö bölünüp. Konup kaldım Çoñ Kulcaga al künü Balanın (da) süygön carı ay nuru. Baş koşup (da) bir töşökkö catkanda Bar kelbedi bu calgandın miñ künü. Ertesi men Kulcadan attandım. Ermegime cetembi dep şattandım. Ermegime aşikkandı mından bil Camatıga samolyotton bat bardım. Dagı cürdüm Camatıga toktoboy Camalıña candın biri okşoboy. Sarı buguçu deñgelimde catambı Süygönümdü cañı şaardan coktoboy. Kirip keldim Kızıl-Küröö şaarına Uçuraştım ölkön çaştar baarına.</p>	<p>Saat dörtü otuz dakika geçince Zannedersem ben Süydüm'e gelmiştim. Işıklar ııl ııl yanıyordu Kışladan asker toplu çıktığında. Silahlı duruyorlarmış askerler Bölük bölük geçiyordu yanımdan. Karşıda yanıyordu iki fener Yükseliyordu toz-duman ayaklardan. Saat tam beş buçuk olunca Kulca'ya geldiğimde ağardı tan. Şafak söktü etraf aydınladı Şehir içi türlü renge bezendi. Pazar halkı canlandı yeni günle Oynadı asker, farklı şeyler sergileyip Temaşalar, türlü oyunlar görünce Akla geldi türlü düşünceler. Geceledim Çoñ Kulca'da o gece Çocuğun da sevdiği nur ay nuru. Evlenip bir yastığa baş koyunca Vız geldi bu yalanın bin günü. Ertesi ben Kulca'dan ayrıldım. Sevdiğimi göreceğim diye şadlandım. Sevincimi, telaşımı bundan bil Camatı'ya uçaktan da tez vardım. Devam ettim Camatı'da kalmadım. Cemaline benzemedi hiçbir can. Hasret çekip oralarda kalar mıydım Sevdiğimi yeni şehirde aramadan. Gittim hemen Kızıl-Küröö şehrine Selamlaştım oradaki gençlerin hepsiyle.</p>
--	--

<p>Dagı barıp tilipondon suradım Tilipondon çok dep kabar kelgende Ayla ketti emi kimden surarım. Aydagın dep kök corgogo cabıştım Col narkı üçün şopor menen salıştım. Kabardı ugup catkan eken kobulda Keç beşimde süygönüm menen tabıştım. Cilt-cult etet bermet menen şurular Ne baktıлуу cerde ekensin suluu car İçindegi kara kunduz kürmösü Közün açsak karagattan tunuk al. Baktıyar kuş al kay cerde kulpunup Menin antım ak sıaptan tuptunuk Sizdi unutsam cete albaymın beyişke Catamın go kudayımdın tozogunda tumçugup...</p>	<p>Yine gidip telefonda bilgi aldım. Telefonda yok haberi gelince Telaşlandım şimdi kime sorarım diye. Sür kardeş deyip bir araba kiraladım. Yol parası yüzünden şöför ile tartıştım. Haber duyup bekliyormuş bir evde İkindide sevgilime kavuştum. Işıldıyor inci ile boncuklar Ne bir güzel yerdeymişsin güzel yar İçinde siyah kunduz kürmösü¹⁸² Gözleri zeytinden de simsiyah. Bahtıyar kuş her nerede gösterişli Benim andım ak civadan durudur Sizi unutsam cennete nasıl giderim Yatarım cehennemde boğulup...</p>
--	--

(Çok anlamsız, saçma şeyler. Birbirine bağlayım diye canım çıktı.Yine de başardığım söylenemez).

3-034

<p>Tar kapçıgay öto tataal buruluş Taygak eken, etiyattap burunuz. Cardan ıldıy suuga kulap tüşpöylük Cerden bildik taksi aydagan suluu kız. MŞBK Koştoşolu emi başka keteli Körüşkönçö salamatta turuñuz... Körüşkönçö salamatta turuñuz...</p>	<p>Dağ geçidi çok çetin bir dönemeç Kaygan da imiş ihtiyatlı dönünüz. Uçurumdan doğru suya düşmeyelim Düzde öğrendik taksi süren güzel kız. Vedalaşıp farklı yolla gideceğiz Görüşünce sağ selamet olunuz. Görüşünce sağ selamet olunuz....</p>
--	---

3-035

<p>Elüügö çıktın eñildiñ El közünö (da) ceñildiñ. Oozgu (ele) üydön çıkpayısıñ (ce) Balasın bagıp kelindin.</p> <p>Altımış caşka (ele) çıkkanda sen Arkandap koygon uydaysıñ. Ayakta (ele) kara carmanı Kelinden biysiz kuybaysıñ.</p> <p>Cetimiş caşka ele çıkkanda (ce) Cer tayanıp da basasıñ. Eerçitip toygo barasın (ce) Uuluñdun eki balasın.</p> <p>Koluña tiygen çayındı sen Nebereñe (da) beresiñ.</p>	<p>Elliy geldin eğildin Halk gözünde yenildin. Giriş odadan çıkamıyorsun Çocuğuna bakıp gelinin.</p> <p>Altmış yaşa gelince İpe bağlanmış inek gibisin. Bir kase kara carmayı¹⁸³bile Gelinden izinsiz veremezsin.</p> <p>Yetmiş yaşa gelince Yere dayanarak yürürsün. Düğünde yanına getirirsin Oğlunun iki çocuğunu.</p> <p>Sunulan sana çayını Torununa verirsin.</p>
---	--

¹⁸² Kürmö- kızların elbise üzerinden giydikleri kolsuz giysi.

¹⁸³ Kara carma- kavuttan yapılmış içecek.

Uksa (da) kulak kötöröt Tigi çay kuygan kelindin cemesin..	Duysan da duymazdan gelirsin Çay veren gelin azarını...
---	--

3-036

Çokoyum (ay) buttan suurulup Çor boldu(ay)taman tuurulup. Çoy-çoylop cürüp ötömbu (da) Çokuda bir kün buyugup.	Çokoy ¹⁸⁴ um ayağımdan fırlayıp Nasırlaşmış tabanım çatlayıp. Çoy, çoy ¹⁸⁵ ile ölüp gider miyim Bir gün tepede kasırgaya kapılıp.
Ötügüm (ay) buttan suurulup Özögüm (a) ooruyt buyugup. Özgöçö kördüm korduktu (ay) Ölömbü bir kün buyugup...	Çizmem ayağımdan fırlayıp Karnım ağırır sızlayıp. Ayrıca horluk çok çektim Öleceğim bir gün yolumu şaşırıp....

3-037

Ak barak (gana) bolso (da) (ey) kolumda (aa) Aga (bir) (gana) cazsañ sonun da. Altınga (gana) okşoş (da) Üköyüm (eey) Teetigi apapak toodun (da) (ey) boorunda. (ey)	Ak varak olsa elimde Ona yazı yazsan güzel de. Altına benzer Üköy'üm ey Ta ağaran dağın ötesinde.
Kögültür (gana) kagaz (da) (ey) sonun da (aa) Köp cazsañ (gana) aga borumda. Kümüşkö (gana) okşoş (da) Üköyüm (ey) Teetigi kün tiybes toodun (da) (ay)boorunda....	Mavi kağıt güzel de Çok yazı yazsan yüzüne. Gümüşe benzer Üköy'üm ey Ta güneş değmez dağın ötesinde...

3-038

Sen bolsoñ kauhar suuluu möltür bulak Cıbilcıp agıp kelseñ toodon kulap. Suuñdu suusap suusap içkim kelet. Caniña çatıp alıp meken kurap. Bolboso cubay akkuu bolor beleñ Aydıñga birge barıp konor beleñ? Aykaşıp tay kulunça taytakaşıp Kumardan oşol künü kanar belem...	Sen olsan berrak sulu duru pınar Yavaşça akıp gelsen dağdan inip. Susuzluğum kandıkça içsem derim Yanında yatıp uzun meken edip. Olmazsa ayrılmaz kugu kuşu olur muydun? Aydın yere benimle konar mıydın? Oynaşıp tay kulun ¹⁸⁶ gibi kovalasıp Şehvetim o gün tam bir kanar mıydı?....
--	--

3-039 (Dilek şarkısı)

Bir balam Volga aydasa (da) Bir balam cayloo caylasa.	Bir oğlum Volga sürse Bir oğlum yayla yaylasa.
--	---

¹⁸⁴ Çokoy – keçeden yapılmış kış çizmesi.

¹⁸⁵ Çoy,çoy- koyun sürerken çıkarılan seslenme.

¹⁸⁶ Kulun – bir yaşını geçmemiş tay. Kırgızlar *kulun* bir yaşını geçince *tay* derler.

<p>Kıımızı kışkıl bolgondo MŞBK Çakırıp bizdi sıylasa. Koş aytışıp (iy) keterde Nebere eerçip ıylasa...</p>	<p>Kıımızı tavına geldiğinde Çağırıp bizi ağırlasa. Vedalaşıp giderken Torunum gitme deyip ağlasa...</p>
---	--

3-040

<p>Altından söykö tagıp al Kızımdı ay tiygizbey bağıp al. Kümüştön söykö tagıp al Kızımdı kün tiygizbey bağıp al.</p> <p>Kümüştön söykö tagıp al. Kızımdı kün tiygizbey bağıp al Altından söykö tagıp al Kızımdı ay tiygizbey bağıp al...</p>	<p>Altından küpe tak. Kızıma ay değdirmeden bak. Gümüştön küpe tak. Kızıma güneş değdirmeden bak.</p> <p>Gümüştön küpe tak. Kızıma güneş değdirmeden bak. Altından küpe tak. Kızıma ay değdirmeden bak.....</p>
---	---

3-041

<p>Ak köynök kiysem ceñi tar (ce) Ceñ uçunda katı bar. Katın alıp okusam Menin alğanımdın atı bar.</p> <p>Kök köynök kiysem ceñi tar Mına ceñ uçunda katı bar. Katın (bir) alıp okusam (Tetigi) baldarımdın atı bar....</p>	<p>Beyaz elbise giysem yeni (kolu)dar Yen içinde mektup var. Mektubu alıp okusam Benim alğanımın adı var.</p> <p>Mavi elbise giysem yeni var Yen içinde mektup var. Mektubu alıp okusam Çocuklarımdın adı var....</p>
---	---

3-042

<p>Balkıp (bir) denem süyünöt (Ce) baldarga boldum men ene. Conumdu tosıp kötörgöm (iy) Cokçuluk degen nemege.</p> <p>Baktıma menin buyurup (Ce) baldardı berdi kudayım. Baldardı cakşı çoñoytup (iy) Körsöm (bir) dedim ubayın.</p> <p>Öödö-tömön turmuşta Özgörüp dalay kün öttü. Odarılıp dalay cıl Oomal (bir) tökmöl kün öttü.</p> <p>Esimden ketpeyt ötkön kün Men dalaydı (ele) baştan ötkördüm. Külgündöy capçaş kezimdi</p>	<p>Gönlüm ferah sevindim Çocukların oldum annesi. Sırtıma alıp taşıdım Yoksulluk diye çileyi.</p> <p>Kismetime buyurup Çocuk verdi Allahım. Onları doğru büyütüp Görsem dedim mürüvvetini.</p> <p>İyi kötü hayat ile İlerleyip nice günler geçti. Nice yılları dolduran Çileli, dertli ömür geçti.</p> <p>Aklımdan çıkmaz geçen gün Ben çok şeyi baştan geçirdim. Gül gibi gençlik yıllarımı</p>
--	--

(Ce) kıynalıp cürüp (ay) ötkördüm...	Güçlük içinde geçirdim...
--------------------------------------	---------------------------

3-043

<p>Şıpşırılđañ şır eken (ey) Cılıkıçının ırı eken (ey) Sayga bütkön sarı tal Irgay emey emine. San cigitter birigip Şırılđañdı aytışsak Cırgal emey emine. Şıpşırılđañ şır eken Cılıkıçının ırı eken... Sayga bütkön sarı tal Irgay emey emine. San cigitter birigip Şırılđañdı aytışsak Cırgal emey emine. Şıpşırılđañ şır eken Cılıkıçının ırı eken...</p>	<p>Şıpşırılđañ şır imiş At çobanı şarkısı imiş. Derede bitmiş sarı dal Irgay değılse neymiş? Birçok yiğıt bir olup Şırıldanı söylersek Ondan güzel ne varmış? Şıpşırılđañ şır imiş At çobanı şarkısıymış. Derede bitmiş sarı dal Irgay değılse neymiş? Birçok yiğıt bir olup Şırıldanı söylersek Ondan güzel ne varmış? Şıpşırılđañ şır imiş At çobanı şarkısıymış....</p>
---	---

3-044

<p>Aldey, aldey, ak böpöm Ak beşikke cat böpöm. Iylaba, böpöm, ıylaba Apakeñ canın kıynaba. Atakeñ toygo ketiptir Çöntögü tolgon et kelet. Apakeñ toygo ketiptir Emçegi tolgon süt kelet Aldey, aldey, ak böpöm.</p> <p>Aldırman, aldırman, Ala corgo saldırgan. Alsa (ele) koldu taldırğan. Cittasa kumar kandırğan. Aylanayın ak böpöm Aylanayın ak böpöm...</p>	<p>Aldey, aldey, ak bebeğim Ak beşiğe yat bebeğim. Ağlama, bebeğim, ağlama Nineciğın canını zorlama. Babacığın düğüne gitmiş Cebi dolu et gelir. Anneciğın düğüne gitmiş Memesi dolu süt gelir. Aldey, bebeğim, aldey</p> <p>Aldırman, aldırman Alaca yorga koşturan. Alsa kollar yorulan. Koklasa mis kokan. Kurbanın olayım bebeğim. Kurbanın olayım bebeğim...</p>
---	--

3-045 (Semetey Destanından bir parça)

<p>Aylanayın (da) çorolar Ak boz beeni (da) soydurdum. Atıñdı uykaş (da) koydurdum. Ekööñdü birdey (da) teñ baktım</p>	<p>Kurbanın olayım çorolar¹⁸⁷ Ak boz kısırak kestirdim. Adınızı uyaklı koydurdum. İkinize de ben baktım.</p>
---	--

¹⁸⁷ Çoro – Kırgız destanlarında baş kahramanın yakın silah arkadaşları.

<p>Biriñerden (da) biriñdi Kaysı cerden (ele) kem baktım? Bulduruktap (da) körüngön Bul emine (da) bilgile. Dep oşentip (a) aytkanda Kaçoro anda (ele) kep aytat: “Aylanayın (da) abake Bar deseñ aba (da) barayın. Barbay kantip (da) kalayın. Körünüp turgan (da) Ürgönçkö Men köz açkança (ele) barayın. Coo çağına (ele) miñdeymin. Katın-kızdı (da) körgöndö Men kanteerimdi (da) bilbeymin. Kıyıtıp aytaar (da) sözüm cok. Menin kız-kelinge (da) ebim cok. Kız-keliniñ (da) tuş bolup Uyat bolup (da) kalbayın. Degi oşo küydürgü Külüs (da) şok ele Sözündö söltük (a) cok ele. Çukuganday (da) söz tapkan Çuuldap uçkan (da) ok ele.” Dep oşentip (a) aytkanda Külümsüröp (iy) Külçoro Külüp tura (ele) kalganı. Kүүлönüp turgan (da) balanı Semeñdin közü (ele) çalganı. Külçoro anda (da) kep aytat: “Aylanayın (da) abake Bar deseñ aba (ele) barayın. Barbay (da) kantip kalayın. Körünüp turgan (da) Ürgönçkö Men köz açkança (ele) barayın. Abıkenin (da) Ak Telki Ayağı mukur (a) it ele. Agımı katuu (da) suu bolup Agıp ölüp (da) kalbayın. Azapka başım (da) salbayın.” Dep oşentip (da) aytkanda: “Aylanayın (da) Külüsüm On ekide (ele) (da) çaşıñ bar Oyundu biler (da) başıñ bar. At arıtıp (da) mine elek At kadirin da bile elek Ton tosturup da kiye elek Ton kadirin (da) bile elek. Çaşçılık degen (da) aybıñ bar Cabdıktın baarın (a) toluk al. Burana (ele) temir (a) som balta</p>	<p>Kiminizden kimine Ne zaman farklı baktım? Anlamsız bir durum var Ne olduğunu biliniz. Semetey öyle deyince Kaçoro kalkıp şöyle der: “Kurbanın olayım amcacım, Git dersen amcam giderim Gitmeden nasıl dururum. Görünen şu Ürgenç’e ben Göz açıp kapayınca varırım. Yağı¹⁸⁸ olunca üstüme yoktur Kadın kızı görünce Ne yapacağımı şaşırırım. İma ile söyler sözüm yok, Benim kız gelinle hiç işim yok. Kız gelinler denk gelse Rezil olmayayım. Şu şımarık Külüs fevkalade şuhtur. Sözünde hiç eksik yoktur. Her durumda söz bulur Fırlatılan ok gibidir”. Bu öyle deyince Gülümseyip Külçoro Gülerek kalkıp geldi şimdi. Heveslendiği çocuğun Semen’in gözünden kaçmadı. Külçoro o zaman şöyle der: “Kurbanın olayım amcacığım Git dersen gidiyim. Gitmeden nasıl duruyum. Görünen şu Ürgenç’e Göz açıp kapayınca varırım. Abıke’nin Ak Telki Ayağı kısa mal idi. Akını gür su olursa Akına kapılıp ölmeyim. Azaba başım girmesin?” Külçoro öyle deyince: “Kurbanın olam Külüsüm On ikide yaşın var Oyunu bilir çağın var. At sürüp daha binmedin At sırrını daha bilmedin. Ton¹⁸⁹ eskitip giymedin Ton kadirini daha bilmedin. Gençlik diyen bir eksiğin var Techizatın tamamını al.</p>
---	---

¹⁸⁸ Yağı – Anadolu halk dilinde düşman.

¹⁸⁹ Ton – Burada savaşı zırhından söz edilmektedir.

<p>Burbay soksoñ (da) aybalta. Conuna temir (da) kırdagan Comokçular (da) ırdagan. Candap tiygen (da) carası Can çıkkança (ele) ırbagan. Ergip çapkan (ey) adamı Ekinçi kayta (ele) turbagan. Bu (da) bolsun (da) koluñda. Buuruldu berdim (da) mingin dep Buulumdu berdim (da) kiygin dep. Buuruldun çayın (a) aytayın Ayta tüşüp (da) kaytayın. Munun atası toonun (da) toburçak Munun enesi çöldün (da) muzburçak Bu toodo tuulup (da) taşta öskön, Bu cılıkdan (da) başka öskön. Öydö cürsön (iy) sekin cür. İldiy cürsöñ (iy) bekem cür. Egerim takır (da) çigarba. Er Manastın (da) arbagin. Acıratıp (a) Buuruldan Abañdı kak talaada (ele) salbagın. Erdi murdun (da) calanıp Kaçan bolso (ele) bul donuz Koygo tiygen (da) börüdüy Eki çağın (da) karanıp". Dep oşentip (ey) aytkanda Buuruldu berdi (ele) mingin dep, Buulumdu berdi (ele) kiygin dep. Teetigi akkan suunun (da) oyunda Akkıyanın (da) boyunda Kızıl-tazıl (da) körünüp Kızıl terdik (a) kuşbaşı eer Kızdın atı (ele) körünöt....</p>	<p>Burana demirinden som balta¹⁹⁰ Burmadan vursan aybalta. Sapına demir kuyduran Ozanlar onu metheden. Yandan değse yarası Can çıkınca iyileşmeyen. Sertçe vurulan kimse Hiçbir şekilde kalkmayan. Bu da olsun elinde. Buurul¹⁹¹u verdim binsin diye Buulum¹⁹²u verdim giysin diye. Buurul'un huyunu anlatayım Ondan sonra döneyim. Bunun babası dağın toburçak¹⁹³ Bunun annesi çölün muzburçak¹⁹⁴. Bu dağda doğup taşta büyüyen Diğer atlardan farklı büyüyen. Yukarı gidersen yavaş git. Aşağı gidersen sağlam git. Hiç aklından çıkarma Er Manas'ın ruhunu. Buurul'undan ayırıp Amcanı atsız bırakma. Burun, dudağını yalayıp Adetidir bu domuzun Sürüye giren kurt gibi Etrafına bakınmak". Deyip anlattıktan sonra Buurul'u verdi bin diye Buulum'u verdi giy diye. Ta orada akan suyun düzlüğünde Ak-Kıya'nın kıyısında Renga renk gözükən Kırmızı terlikli, kuş başı eğerli Kızın atı görünüyor...</p>
--	--

3-046

<p>Talaa-Bulak, Ak-Belden Tappasın sendey köp elden. Men körgöndön sendey çok Peri kızı bolbo bir kelgen. Oynosok, külsök Oyduñda (ele) cürsök.</p>	<p>Talaa-Bulak, Ak-Bel'den Bulamam sana benzeri tüm yurttan Gördüklerimde benzer yok Peri kızı olma bir gelen. Oynasak da gülsek Ovalarda yürüsek.</p>
--	---

¹⁹⁰ Som balta- tek parça balta.

¹⁹¹ Buurul (Taybuurul) – Alp Semetey'in atı.

¹⁹² Buulum – zırhlı giysi

¹⁹³ Toburçak – iri savaş atı.

¹⁹⁴ Muzburçak – sıcakta dayanıklı at.

Katkırıp (a) oynop Carışıp (a) oynop Car-cardı (ele) boylop Kıdırıp (a) oynop Kır-kırdı (ele) boylop Degi (ele) ayıldıaş (a) bolboy emine (ey)	Kahkaha atıp oynayıp Yarışıp oynayıp Yar yar gezsek. Dolaşıp oynayıp Tepe tepe gezip Hemşeri olsak olmaz mı?....
---	---

3-047

<p>Ir kılğanım Isık-Köl(Burası pek anlaşılmadı, kesilebilir.) Kökürögün keñ saray Askar toonun belindey Kiçinemden köngön cer. Aydagan malım öngön cer. Aştığın kumday kömgön cer Taş tamanday taptalğan Taruusu kumday aktalğan. Cayloogo danı saktalğan. Koyçular koyon kaktagan Münüşker kuşun taptagan. Baldarı kekilik-çilin uulagan. Katındar kapşıttan otun çubagan Tokoyuñ ay, taliñ ay, Tolkunuñ ay, şariñ ay. Eki-Aksuu senin talaañ ay, Baysoorun senin kalaañ ay. Korozuñ koodo ottogon Toodagiñ toodo bozdogon. Üç kayıñ suuda bürlögön Ularıñ toodo (oy) ündögön. Suusarıñ tördö tördögön. Kuuların köldö kölbögön. Açkadan candar ölbögön. Canduunun (go) baarı töldögön. Koyonuñ koydoy caynagan. Kopşuñda torgoy sayragan. Budurda bugu buksagan Buygada maral cuuşagan Şalbaada çilin çirgiştayt Çabagiñ suudan ırğıştayt. Köldö oynogon balığın Kök başı cok karığıñ. Beçara menen karıbıñ. Kök zoodo teke çardagan. Körgön (bir) adam tañ kalğan. Kök zoodon başka tooñ cok Börüdüñ başka cooñ cok.</p>	<p>Şiir konusu Isık-Köl Göğsün geniş saray gibi Yüksek dağın beli gibi. Küçüklükten alıştığım yer. Güttüğüm malım çoğaldığı yer. Tahılı kum gibi kömülen yer. Taşı taban altında ezilen yer. Darısı kum gibi aklanan. Yaylada tahılı saklanan. Çobanlar koyun çeviren Kuşçusu kuşunu eğiten. Çocukları keklik, çille avlanan Kadınlar yakından odun getiren. Ormanın ay, dalın ay, Dalğan ay, akımın ay. Eki-Aksuu senin tarlan ay, Baysoorun senin kalen ay. Horozun yarda otlayan Toy kuşu dağda seslenen. Üç kayın suda filizlenen. Uların dağda cıyaklayan. Samurun yükseği yeğleyen. Kuğularun gölde sallanan. Açlıktan kimse ölmeyen. Canlının hepsi dölleyen. Tavşanın koyun gibi yayılan. Kovukta serçe şakıyan. Tümsekte geyik bağırın. Melcede maral dinlenen. Çayırdı çil¹⁹⁵i barınan. Çabagiñ¹⁹⁶ suda oynaşan. Gölde oynar balığın. Gök başı yok, karığın, Miskin ile garibin. Sarp kayada teken çoşan. Görenler hayran kalan. Sarp kayadan başka dağın yok Kurttan başka yağın yok.</p>
---	--

¹⁹⁵ Çil – keklik cinsinden kuş.

¹⁹⁶ Çabak- bütün küçük balıkların genel adı.

<p>Uuru kılaar kişin çok Şumduk (go) menen işin çok. Adırmagın koygo cay, Ak tikenin töögö cay. Aytpaymın kara koyçu böğöröt ay... (Son satırdaki <i>böğöröt</i> kelimesinin anlamı bulunamadı).</p>	<p>Hırsızlık yapar kişin yok. Kurnazlık ile işin yok. Otlakların koyuna iyi. Ak dikenin deveye iyi. Söylemeyeceğim esmer çoban böğöröt ay.....</p>
---	--

3-048

<p>Ökünöbüz da kalabız, (Al) ötköndü kaydan tababız. Ötkörüp iyip ömürdü (iy), Karızga kimden alabız. Ötkörüp iyip ömürdü, (Degi) (iy) karızga kimden (iy-iy) alabız (iy). Ala da Mışık Araşan (a) Tıyan-Şanga canaşa, Caştardın işi bolboso (ay) Bar bele sende alasa. Caştardın işi bolboso, Koyçu(ñ) (iy) senden (iy-iy) alasa (iy). Men suudagı kunduzmun (ay), Sen asmanda cıldızıñ. Mına uşunday bolot dep (ay) Ayıl-apada el uksun. Mına uşunday bolot dep (Degi) (iy) ayıl-apada (iy-iy) el uksun (iy). Küügüm da kirip kün battı, Çirkey talap kuurattı. Irdagınıñ kelin dep Mobu teñtuştarım da (iy-iy) kuurattı(ñ) (iy).</p>	<p>Pışman olup kalırız Geçmişini geri getiremeyiz. Ömür geçtikten sonra Ödünç kimden alırız. Ömür geçtikten sonra Ödünç kimden alırız. Ala-Mışık, Araşan Tıyan-Şan'a yan yana Gençlerin işi olmazsa Var mıydı bende alacağı. Ben sudaki kunduzum Sen gökyüzünde yıldızsın. Bunun böyle olduğunu Mahallede halk duysun. Karanlık girip güneş battı Sinek ısırıp mahvetti. Şarkı söyle gelin deyip Şu arkadaşlarım ısrar etti....</p>
--	--

3-049

<p>Aldey, aldey, aldeyim, Ak beşikke cat böpöm. Aldey, aldey, aldey (ay), Aldey (ay), aldey (ay), Aldey böpöm, aldey (ay), Ak beşikke cat böpöm. Kunan koydu soy böpöm, Kuyruğuna toy böpöm.</p>	<p>Alday, aldey, aldeyim, Ak beşiğe yat bebeğim.... Aldey, aldey, aldey Aldey, aldey ay, Aldey bebeğim aldey Ak beşiğe yat bebeğim. Kunan koyunu kes bebeğim, Kuyruğuna doy bebeğim...</p>
---	---

3-050

<p>Aldey balam ıylaba, Apakeñdi kıynaba. Aldey böpöm ıylaba....</p>	<p>Aldey, yavrum, ağlama, Anneciğini zorlama Aldey bebeğim ağlama...</p>
---	--

--	--

3-051

<p>Ay-luu tün-dö bir ba-sıp da, Car-kıl-dap kü-lüp, oy-no-sok. Ke-ti-rip iç-te ka-pa-nı da, Kö-ñül-gö kir-di koy-bo-sok.</p> <p>....coldun alısın Tapsañçı cürök darısın. Aylaker bolsoñ alıp sal da (ay), İçtegi darttın baarısın. Künügö tüşöt oyuma Çındap berse kedayım Mına özü ele kelet üyüñö...</p> <p>Oy dünüyö (ay), dünüyö, Oyuma tüşöt (ay) күnügö. Çındap berse Kedayım Mına özü ele kelet (ay) üyüñö.</p>	<p>Aylı gecede berabere yürüyüp Eğlenerek gülüp oynasak. Giderip içteki sıkıntıyı Gönillerde kir bırakmazsak....</p> <p>(Aşağıdaki metin tam yazılmamış, zaten yukarıdaki metnin tekrarıymış, atılabilir).</p> <p>Eh be servet, zenginlik Her gün çıkmaz aklımdan. Gerçekten verse Allahım Kendisi gelir evine.</p>
---	---

(Anneye ağıt)

<p>Öydö-tömön (ay) ıldıyga, Öböc bolot ay dediñbi? Uşulardı maga (Mına) cölök bolot ay dediñbi? Apa meken (ay) turbaybı Aga beker turbaybı. Apam bar dep men kelsem Menin agam bilbeyt turbaybı. Enem beyiş turbaybı Ceñe keyiş turbaybı. Men çetine albay men kelsem, Munu ceñem bilbeyt (ay) turbaybı.</p> <p>Akkan suuday uzun bolsun ömürüñ Atkan tañday açk bolsun köñülüñ. Uzak çaşap köptü körüp, köptü bil, Baktıluu bol, baldarluu bol, corgo min.</p>	<p>Yokuşta, düşüşte, aşağıda Destek olur dedin mi? Bunları bana Arka çıkar dedin mi? Anne meğer vatanmış. Ağabey meğer boş şeymiş. Annem var diye ben gelsem, Ağabeyim bunu bilmezmiş. Anne meğer cennetmiş Yenge meğer kasvetmiş. Ben hasret duyarak geldiydim Yengem bunu bilmezmiş.</p> <p>Akar su gibi uzun olsun ömrün Ağaran tan gibi açk olsun gönlün. Uzun yaşayıp, çok şey görüp, çok bilip, Mutlu ol, çocuklu ol, yorga bin.....</p>
---	--

3-052

<p>Aldey, aldey altınım, Ak beşikke cata goy. Altın balam, ak balam, Ak beşikke çatçı sen. Kunan koydu soyoyun,</p>	<p>Aldey, aldey, altınım, Ak beşiğe yatıver. Altın yavrum, ak yavrum, Ak beşiğe yatsan-a. Kunan koyunu keseyim</p>
---	--

Kuyruguna toyçu sen. Aldey, aldey ak balam, Ak beşikke cat balam. Eneñ ketken cumuşka, Kıynabağın sen meni....	Kuyruğuna doysan-a. Aldey, aldey ak yavrum, Ak beşiğe yat, yavrum, Anan gitmiş işine Zorlama yavrum, sen beni...
--	--

3-053

Bekbekey kaçtı, bel aştı (ey), Beline belboo caraştı (oy). Saksakay kaçtı say aştı (ey), Sanına saadak caraştı (oy). Uuru (bir) kelse uştaybız (ey), Murdun da ayra muştaybız (oy). Ukurugum dolono (ey) Uuru (da), börü colobo (ey). Uuru (da) kelse uştaybız (ey) Murdun da ayra muştaybız (oy). Kamçımın sabı dolono (ey), Kaaşır (da) uuru colobo (ey). Uuru (da) kelse karmaybız (ey) Töböğö çaap aydaybız (ey). Kaytargan koyum sak bolgoy (ey) Erteñ (da) cüzüm ak bolgoy (ey).....	Bekbekey kaçtı, bel aştı, Beline belbağ yakıştı. Saksakay kaçtı çay aştı, Yanına sadak yakıştı. Hırsız gelirse yakalarız, Burnuna yumruk atarız. Ukruğum akdikenden Hırsız, kurt yaklaşma Hırsız gelirse yakalarız Burnuna yumruk atarız. Kamçımın sapı akdikenden Sinsi hırsız yaklaşma. Hırsız gelirse tutarız Döverek dışarı atarız. Güttüğüm sürüm sağ olsun Yarın yüzüm ak olsun....
---	--

3-054(Aslında bu söz yazarı da, bestecisi de belli olan şarkı, bunu halk şarkısı olarak verebilir miydik?)

Kezigip cıldardın bir cıldarında, Kayırsız aylardın bir aylarında. Kaydadır alıp ketip çaştıgımdı, Karılık tuzağına bayladın da....	Rastladık yılların bir yıllarında Hayırsız ayların bir aylarında. Götürdün nerelere gençliğimi Yaşlılık tuzağına bağladın da...
--	--

3-055 (Caramazan (Ya Ramazan), Ramazan ayında söylenen geleneksel halk şarkısıdır. Bir grup genç akşamları kapı veya pencere önüne geçip ev sahibini, ailesini metheden şarkılar söylerler. Ev sahipleri caramazan söyleyenlere bir şeyler ikram edip razı kalmazsa alaycı üsluba da geçebilirler).

Caramazan aytıp keldim eşiğiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Caramazan aytkandın cayı bardır, Cayıp algan kuruttun mayı bardır. Uşul üydün tündüğü, arça beken? Maga berer coolugu parça beken?bardı salam Salamımdı cetkirgen Alda Taalam. Bay aytat koroodon koy berem dep,	Caramazan söyleyip geldim eşiğine Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğine. Caramazan söylemenin adeti vardır Kurutulmuş peyniri, yağı vardır. Şu evin tündüğü ¹⁹⁷ ardıç mıymış? Bana verecek yazması parça ¹⁹⁸ mıymış? verdi selam. Selamımdı ulaştırın Allah-u Tealam. Bey söyler sürüden koyun vereyim diye,
---	--

¹⁹⁷ Tündük - Kırgız keçe evinin tepesindeki yuvarlak aydınlatması.

¹⁹⁸ Parça – simli ipek kumaş.

Kız aytat barçadan cooluk berem dep Baybiçe aytat bokçodon ton berem dep...	Kız söyler parçadan yazma vereyim diye, Hanım söyler bohçadan kürk vereyim diye....
--	--

3-056

Oynosom (bir) oynum kana elek, Otuzga (ele) çaşım (da) bara elek. Külsöm bir (a) külküm (da) kana elek, Ce kürdööldüü (ele) çaşka (da) bara elek. Kilt etip da külgön da bala çak, Kıygaçtap bir ketip (da) kala elek....	Oynadığım oyuna daha doymadım Otuz yaşıma daha varmadım. Güleceğim gülmeye daha doymadım Orta yaşıma daha varmadım. Kaygısız çocukluğum Bırakıp henüz uzaklaşmadı.....
--	---

3-058 Selkinçek (Salıncak)- gençler salıncakta sallanırken söylenen şarkıdır, ritmi de ona göredir)

Alımkindin selkinçek, Anday teppey, mınday tep. Burulkandın selkinçek, Burbay teppey mınday tep. Süyümkandın selkinçek, Süyböy teppey anday tep.....	Alımkan'ın salıncak Öyle tepme, böyle tep. Burulkan'ın salıncak Burmada böyle tep. Süyümkan'ın salıncak Sevmeden tepme, böyle tep....
---	--

3-059

Aldey, aldey balam ay, Ak beşikke cata goy. Aldey, aldey balam ay, Kunan koydu soy bilek, Kuyruguna toy bilek. Aldey, aldey balam ay, Köpölöktün terisin, Köynök kılıp bereyin. Kötönüñdö çalmasıñ, Bulamık kılıp bereyin. Aldey, aldey balam ay, El cayloodon tüşö elek, Tegirmeni cürö elek. Tegerek tokoç bışa elek. Aldey, aldey, balam ay....	Aldey, aldey yavrum ay Ak beşiğe yatıver. Aldey, aldey, yavrum ay Kunan koyunu kes bilek Kuyruğuna doy bilek. Aldey, aldey balam ay, Kelebeğin derisinden Gömlek dikip vereyim. Poposunda balından Bulamaç yapıp vereyim. Aldey, aldy, yavrum ay Halk yayladan inmedi. Değirmeni yürümedi. Yuvarlak ekmek pişmedi. Aldey, aldey yavrum ay...
--	--

3-060

Aldey, ak böpöm, Ak beşikke cat böpöm. Eneñ işten kelgençe Uyku daamın tat böpöm. Eneñ kelet cumuştan, Emçegine süt tolup. Atañ kelet cumuştan,	Aldey, aldey ak bebeğim Ak beşiğe yat bebeğim. Anan işten gelinceye kadar Uygunun tadını tat bebeğim. Anan kelir işinden Memesine süt doldurup. Baban gelir işinden
---	---

<p>Çöntögünö et tolup.</p> <p>Sagızganga cem berdim, Saginganda men keldim. Kögüçköngö cem berdim, Köröyün dep men keldim. Ak kayış bele cügönüñ Ak bala bele tügöyüñ? Ak kayış cürüp iy bolot, Ak bala cürüp biy bolot. Kök kayış bele cügönüñ Kök bala bele tügöyüñ Kök kayış cürüp iy bolot, Kök bala cürüp biy bolot....</p>	<p>Cebine et doldurup.</p> <p>Saksağana yem verdim Özleyince ben geldim. Güvercine yem verdim Göreyim diye ben geldim. Ak kayış mıydı dizginin Ak çocuk mıydı akranın? Ak kayış sonra deri olur Ak çocuk sonra kadı olur. Gök kayış mıydı dizginin? Gök çocuk mıydı akranın? Gök kayış sonra deri olur. Gök bala sonra kadı olur.....</p>
--	---

4-001

<p>.....buruluş, Eki çaş oynop külgöndü Körö albayt eken bul turmuş. Birlik menen Ak-Moyun, Bildiriçi bul oyun. Kantip ele seni men Kadırıñ bilbey koyoyun. Andan öydö Ak-Muz bar Biröösünö men kumar. Eki çaş oynop külgöndü Körö albayt eken bul calgan. Öyüz cagı Özgörüş, Toosu biyik köz körgüs. Eki çaş oynop külgöndü, Körö albayt eken bul turmuş. Andan ıldıy May kalkoz...</p>	<p>.....dönüş, İki gencin oynayıp gülmesini Çekemiyormuş bu hayat. Birlik ile Ak-Moyun Bildirici bu oyun. Nasıl ki ben senin Hatırını bilmeyim? Ötesinde Ak-Muz var Birine benim sevgim var. İki gencin oynayıp gülmesine İzin vermez bu yalan (dünya). Öbür tarafı Özgörüş Dağlari yüksek göz yetmez. İki gencin sevgisini Çekemiyormuş bu hayat. Aşağısı onun May kolhoz...</p>
--	---

4-002 Mizah şeklinde söylenen bir ağıttır. Kırgızların cenaze törenleri çok masraflı olur. Bir fakirin karısı kocasının hazırlıksız ölmesine lanet ediyor.

<p>Törkündön algan kunaacın, Uy bolgondo ölsöñçü. Caman kara alaçık, Üy bolgondo ölsöñçü. Ce ölüğüñdü köröyün, Sen, kudaydı (ele) karap ölsöñçü. Ce talkan salar idiş çok, Carma çasar çelek çok, Atañı ölüğüñdü köröyün Sen, Kudaydı (ele) karap ölsöñçü.....</p>	<p>Ailemden getiiriğim tosun İnek olunca ölseydin. Kötü kara çadırımız Ev olunca ölseydin. Ölüğünü göreyim¹⁹⁹ Sen bir duruma göre ölseydin. Ya tarhana koyacak küpüm yok Ya da carma²⁰⁰ yapacak fıçım yok. Ölüğünü göreyim Sen, bir duruma göre ölseydin...</p>
--	---

¹⁹⁹ Ölüğüñü köröyün- Kırgız kadınlarının lanetleme tabiri.

²⁰⁰ Carma - arpa, buğday yarmasından yapılan içecek.

4-003

<p>At-Başı boorun caylagan, (o-oo) Çoko boluş Ormon kan, Manaptar bolgon elimden. Malatay sınçı boluptur, Mına çerik tuugan elimden. Kazıbek ırçı boluptur, Kazalın aytıp ırdagan. Kaңçalar öttü elimden At-Başı değen cerimde. Koşoy Ata cerdegen Manas baatır kelgen cer. Kırgızdı coodon saktagan Kıraan Manas baatır, şer. Almanbet menen Koşoydun Koyulgan ceri Çeç-Döbö, Sıyınan kırgız elimdin Sıymıktuu ceri Çeç-Döbö.....</p>	<p>At-Başı'yı yaylayan Vali Çoko, Ormon Han, Manaplar²⁰¹ çıkmış halkımdan. Malatay Sınçı²⁰² geçmiştir İşte bu Çerik boyundan. Kazıbek ozan yaşamış Gazelleri söyleyen. Niceler geçti halkımdan. At-Başı adlı yerimde. Koşoy Ata yurt tutmuş, Bahadır Manas'ın geldiği yer. Kırgızı düşmandan koruyan Kahraman Manas bahadır, şer. Almanbet ile Koşoy'un Gömüldüğü yerdir Çeç-Döbö. Kırgızın ibadet ettiği Kutsal yerdir Çeç-Döbö....</p>
--	--

4-004 (Ninni)

<p>Sal, sal sal bilek Sarı koygo mal bilek. Kunan koydu soy bilek Kuyruguna toy bilek. Köpölök ittin kuyrugun Kölökö kılıp bereyin. Götönüñdö çalmanı Eşiktegi eki itke Bulamık kılıp bereyin. Iylabaçı balam ay, Atañ toygo ketken. Beli tolo et kelet. Eneñ toygo ketken Emçeği tolgon süt kelet. Coldon ötkön colooçu, Bizdin itter koroocu. Coldon ötkön çabagan, Bizdin itter kabagan. Ay balam, ıylaba, Ay enekeñdi kıynaba. Emçegimde sütü cok Aylanayın ımırkay....</p>	<p>Sal, sal, sal bilek, Tereyağına bandır bilek. Kunan²⁰³ koyunu kes bilek, Kuyruğuna doy bilek. Kelebek köpeğin kuyruğundan Sana gölge yapayım. Popondaki bokunu Dışarıdaki iki köpeğe Bulamaç kılıp vereyim. Ağlamasan yavrum ay, Baban düğüne gitmişti Beli dolu et gelir. Anan düğüne gitmişti Memesi dolu süt gelir. Yoldan geçen yolcudur Bizim köpekler bekçidir. Yoldan geçen habercidir Bizim köpekler hırçındır. Ay çocuğum ağlama, Babaanneni zorlama. Memesinde süt yoktur Kurbanın olam bebeğim...</p>
---	--

4-005

²⁰¹ Manap –Kırgız soylularına verilen unvan.

²⁰² Sınçı – kahin, tenkitçi, öngörümlü kimse.

²⁰³ Kunan – üç yaşındaki hayvan.

<p>Er Kurmanbek baatırıñ, Atasına taarınıp Aylanayın ata dep, Eki cagın karanıp. Açuusu kelip oylonup, Uygu-tuygu tolgonup. Karap turup karasa Tee-e-tigi zoonun betinde Teltoru attın canında, Tor bıştısı cürüptür. Azusun cañı sayıptır. Karmap kelip Kurmanbek, Kamçısına çenedi. Karap tursa kunandın Boyuna cetpey kalganın Alda kokuy, alda dep Açuusu kelip şaytandın Say erlerin koldo dep Caba salıp eer tokum Minip alıp cönödü. Er Kurmanbek baatırıñ Kancıgaga ok aldı. Aşuu menen emeni Tigip salıp caalardı. Belinen ölçöp bayladı. Kaçırıp şaardı kiriptir Kaptagan kıtay eli eken. Oşondo Er Kurmanbek baatırıñ Oñdu-soldu kamçı urup Uygu-tuygu kirişip Açuusu kelip buuraday Bukaday bolup sürüşüp Kaçırıp bardı er eken. Er Kurmanbek oşondo Cetken cerde cindini Alıp alıp karasañ Bütkön boyun suuruptur. Öpkösü cok nemeni Özünö karmap koyuπτur. Al angıça bolgon cok Kalmaktın uulu Şıpşaydar Cetip kelip kalıptır. Közgö atam dep turgan kez. Kurmanbek “koyçu koyçu” degensip, Külüp caynap, attan tüşüp bakırıp, Er Manastı çakırıp,</p>	<p>Er Kurmanbek bahadır Babasına darılıp “Aşk olsun sana baba” deyip Etrafına bakınıp. İçin için düşünüp Öfkeden yerinde duramayıp Önüne baktığında Taa uzak kayalıkta Teltoru atın yanında Doru bıştı²⁰⁴sı duruyormuş. Azı dişini yeni çıkartmış²⁰⁵. Yakalayıp getirip Kurmanbek Kamçısıyla ölçtüydü. Baktı ki bıştının Boyundan kısa olduğunu Allah, Allah, Allah deyip, Hiddetlenip şeytanın Bütün erler kolla deyip Eğerleyip atını Bindiği gibi yöneldi. Er Kurmanbek bahadır Kancığa²⁰⁶ya ok aldı. Aşuu ile emeni²⁰⁷ Ayrı koyup yayları Beline ölçüp bağladı. Şehre hücum eden Kaplayan Çinli halkı imiş. O zaman Er Kurmanbek bahadır Atını sağlı sollu kamçılıyıp Öteye beriye koşturup Azgın buğra gibi hırçınlaşıp Boğuşup boğa gibi Saldırıya geçti gözü karaymış Er Kurmanbek o zaman Yettiği yerde deliyi Atından çekip aldı. Kibirlenen erifi Kendine tutsak aldı. Hemen onun peşinden Kalmuğun oğlu Şıpşaydar Birden belirivermiş. Gözüne vurmak üzere. Kurmanbek sen de kimsin derçesine Güle oynaya atından inip bağırıp Er Manas diye çağırıp, Celallenip güçlenip</p>
---	---

²⁰⁴ Bıştı – dört yaşındaki at.

²⁰⁵ Atlar beş yaşında azı çıkartırlar, dört yaşında azı çıkartması atın üstün özelliğinin belirtisidir.

²⁰⁶ Kancığa –eğerin arka kısmında yük bağlamak amaçlı ipler.

²⁰⁷ Aşuu, emen - savaşı teçizatları

<p>Açuulanıp küç alıp Cedigerdin celmoguz Keldiñ bele degensip. Sen kim menen ten eleñ dep Kulaktan alıp karmap, Kıçıratıp atkanda Azusu ketken Er Toltoy Cetip arttan kelgenin Bilbey kalıp Kurmanbek Köçükkö sayıp ketkenin. Oşonuñ ıylap oturup Kayra minip kunanga Üzöñgögö cetkeni Üyrülüp özü ketkeni. Kurmanbek karmap kıtaydın Kırk balasın kırdı deyt. Açuusu kelgen nemedey Azusun culup aldı deyt. Azusunan biröönün Çöntögünö salıptır. Biröönü alıp götünö tıgıp koyuπτur. Oşondo er Kurmanbek baatırdı Teetigi Üzöngünün artınan Üzöngü Kuuştun betinen Aç-Almanın kayıktan Açuusu ketken ayıktan Andıp turup baraanı Töşkö atsa ne bolot. Atayın dep ata albay Közü ketti kıtırıp Muunu ketti şaltırıp Er Kurmanbek baatırdın Közünön calın burkurap, Ottoy küyüp turgan kez. Emi atamın dep ata albay Ogu tüşüp ketti deyt. Atañdın körü Cediger Karap turçu, men Kurmanbek Kördüñ bele mendeydi? Seni kayra kelem dep Uçup bardı balañdın Karap turgun oşondo Kılıçı tüşüp kalganın. Me degensip Kurmanbek Şiliden arı çapkanda Oñ kolu menen başı ketti bırkırıp. Kazanday bolgon baştı Kancıgaga baylandı. Kayra tartıp kelatsa Mañday caktan Çoyungul Kalmaktın uulu Kök Çoyun Kökçebiçti minip</p>	<p>Cediger'in cadaloz Geldin mi sen diye Senin denkin ben mi diye Kulağından yakalayıp Kemiğini kırmak isterken Hiddetlenen Er Toltoy'un Peşinden geldiğini Fark etmemiş Kurmanbek Kalçasına vurup geçtiğini. Ondan ağlayıp oturup Tekrar binip atına Üzengiye yetişmiş. Düşmanına saldırmış Kurmanbek yakalayıp Çinlinin Kırk erini birden kırmış. Kudurmuşçasına Azısını çekip almış. Azısından birini Cebine koymuş. Birini alıp yarasına tıkamış. O zaman Er Kurmanbek bahadırı Taa Üzöngü'nün ötesinden Üzöngü -Kuuş'un yamacından Aç-Alma'nın belinden Öfkelenip durumdan Gizli gelip arkasından Göğsüne atsa ne olacaktı. Atayım derken atamayıp Gözleri bulutlanıp, Eklemleri titreyip Er Kurmanbek bahadırın Gözleri çakmak çakmak olup Ateş gibi yanıyordu. Vururum derken vuramayıp Okunu düşüverdi. Atana lanet Cediger Dur sen, bu benimdir, Kurmanbek Görmüş müydün beni deyip Sana geri döneyim deyip Uçarçasına at koşturdu. O zaman çocuk korkudan Kılıcı elinden düşürdü. Al sana, diye Kurmanbek Ensesine şiddetle kılıç indirdi. Sağ kol, kafa ayrıldı. Kazan kadar kafayı Kancıgaya bağladı. Geri dönüp gelirken Çoyungul'a rastladı. Kalmuğun oğlu Gök Çoyun Gökçebiç'ine binip Ecdarha gibi zırlayıp</p>
---	---

<p>Acıdaarday ızıldap Kele catkan ekenin Baykabay şayı ketkenin Kurmanbekti kaptalga Üzöngügö tepkenin. Karap turçu Kökçö da Ar çağında turuptur. Kökçönün kaydan bilesiñ Kayda çaşınıp turganın Kim ekenin bilesiñ. Kurmanbekti kaptalga Nayza menen bir koydu. Añgiça bolboy cürökkö Ok darılap çuu koydu. Oşonu menen el ketti Butu kolu cayılıp. Cazdı bala cazdıkka. Ak kuu menen ketti deyt... Teetigi...</p>	<p>Halsiz düşen Kurmanbek Fark etmedi uçarak geldiğini Yandan gelip Üzengiye teptiğini. Gözetleyen Kökçö'nün de Arkasında durduğunu. Kökçö'nün bilinmez ki Ne zaman nereye gizlendiği. Kim olduğu bilinmez. Kurmanbek'i yan taraftan Mızrakla vurdu. Ardından da yüreği nişan alıp Okla vurdu. Böylelikle millet gitti. Eli ayağı dağılıp Düştü çocuk, yer yaslandı. Kuğu kuşu ile gitti diyorlar Ta oradaki.....</p>
---	---

4-006

<p>E-e-e-y, baatır Almañ kep aytat Bayka töröm dep aytat. Tetigi kün çığış çağı uluu too Kün kiriş çağı tereñ koo. Kün batar çağı uç bolgon Salınıp kelip toktolgon. Sayandan çıkkın sarı cel Kökölöktün sarı gel On bir coldun ortosu Altı coldun arası. Ar çağına karasañ Gerdunun kenen talaası. Bakaltısı mol eken Basarçının colu eken. Gerbençisi mol eken. Kedey bayı tıylbas Cürgünçünün colu eken. Colooçu kelse Kıtaydan Toktolçu ceri şol ele. Kerik,kersem, bil karmap, Kerbendikten til karmap. Cortuulçu colun alayın Cogu-baarın çalayın. Ayttırıp sözgö kanayın. Keldi katuu bel baylap. Berekelüü Çubaktı Coldoş kılıp alayın.</p>	<p>Bahadır Almañ söylüyor Dikkat et efendim diyor. Doğu tarafta ulu dağ Batı tarafı derin kuyu Batı tarafı ucudur Gelip durakladığı Sayan'dan esen sarı yelin. Kökölök'ün sarı yelin. On bir yolun ortası Altı yolun arası. Arka tarafa bakarsan Gerdu'nun geniş bozkırı. Bakkalcısı bol imiş. Pazarcının yolu imiş. Kervanları fazlaymış Fakir, zengin karışık Gezginlerin yoluymuş. Çin'den gelen yolcunun Mola verici yeriymiş. Gergedan, gersem, fili yakalayıp Kervanlardan dili²⁰⁸ yakalayıp Keşifçinin yolunu keseyim. Varını yokunu öğreniyim. Söyletip sırrını bileyim. Yanımda geldi bel bağlayıp Marifetli Çubak'ı Yoldaş kılıp alayım.</p>
---	---

²⁰⁸ Til-dil, sorguya çekilmek üzere yakalanan tutsak.

<p>Col ölçösün karayın. Bu sözün aytıp Almanbet Sarala atı kindiyp Sırnayza koldo zınkıyıp, Sarala at bolup mingeni Caragi temir kiygeni. Samagan colun bet alıp Almanbet (gana) colgo kirgeni. Atırılıp, argıtıp, Atının çanın bargıtıp. Almanbet, Çubak al eköö Aytkan belge barıptır. Atın taştap ber cakka Almanbet bastı bel cakka. Almaday başın aşırıp, Uñgu boyun çasırap Erte sarı cel eken. Koş kaykalak beleden Almanber közün salıptır Añdap körsö kaapırdı Oşol col baylanıp kalıptır.....</p>	<p>Yol ölçüsüne bakayım. Bu sözü söyleyip Almanbet Sarala atını hazırlayıp Mızrağı elinde sağlam tutup Sarala at olup bindiği Silahı, demir giydiği. Hedeflediği düşmana doğru Almanbet yola çıktı. Atlarıyla hızla koşturup Arkalarında toz bırakıp Almanbet, Çubak ikisi Söylenen yere varmışlar. Atını bırakıp beride Almanbet çıktı o bele. Yalnızca başını çıkarıp Bedenini gizleyip Esen sarı yeli var Üstü yayvan beli var Almanbet göz gezdirdi. Anladı ki kafirler Yollarını kesmişti....</p>
---	--

4-007 (Manas Destnından parça)

<p>Kelinge kete kiygizip Keregin curtka tiygizip, Kelin algan ekenin Tügöl curtka bilgizip, Katinga kamka kiygizip, Kara curtun baarisın (Emi) Kadir tüngö kirgizip. Ceteğinin baarisı Celmayanday töö bolup Tüğü çok kedey tügöngür Baylaganı baş bolup. On-on beşten bee bolup Munu akılandar bilişip Manastın kılğan işi dep Töönün baarın bozdotup Coo-caragin kopşotup Nayzanın baarın kopşotup Kolkoloru könöktöy Cük artkandın baarisı Oşol koñgurooluu kara nar Kolunda köçü barabar. Boz üylüü Kırgız tukumun Kılğan işin karañar.</p>	<p>Gelinge keten giydirip Gereğini yurda bildirip Gelin aldığı Bütün yurda duyurup. Kadına kamka²⁰⁹ giydirip, Kalabalık halkını Kadir gecesine girdirip. Yedeklediklerinin hepsi Celmayan²¹⁰ gibi deve olup Elinde yok fakirlerin Ellerine geçtiği On-on beşten kısarak olup. Bilginler bunu anladı Manas'ın yaptığı iş deyip Develeri bağtıp Teçizatı hazırlatıp Mızrakları keskinleştirip Boyunları kova kadar Yük arttıklarının hepsi de Çıngıraklı kara develer. Gücüyle beraber hareket eden Boz üylü²¹¹ Kırgız uruğunun Yaptığına bakınız.</p>
---	---

²⁰⁹ Kakma- Çin ipeği

²¹⁰ Celmayan – Kırgız mitolojisinde yel yetmez deve.

²¹¹ Boz üy- keçeden yapılmış göçebe çadırı.

<p> Namis üçün aş berdik Cakşı boldu bizderge Cakın cerge maş berdik. Catkızıp töönü komdoşup Caraktın baarın oñdoşup Cebilgesi cer çiyip Cekesan ünü baş carıp Kökötöydün kök tuusu Kötörüldü kalkıldap Asabası calpıldap Altından kılğan ayçığı Ay tiygendey carkıldap. Körçü bütün nazar bat Köçtü candap şarkıldap. Munu bayandap aytsa söz cetpeyt Baş-ayagı göz cetpeyt. Aldı-artı üç kündük Çubasa birdn beş kündük. Cıldırıp cılkı aydaşıp, Cılmayıp külük baylaşıp, Sızıltıp kazı çaynaşıp, Kuzgundurup canaşa Kılğanı külkü tamaşa. Arada kün tört kün Akeñ Kırgız türkünüñ Oluya-Ata, Çimkent Çay cakası, Sayranı Sansız köçü caynadı. Tümöndögön köpçülük Dübüröp cılkı aydadı. Emi kerege, uugun baylaşıp, Ceti kün örgüp caylanıp Andan köçüp alışıp, Añgame moyun alışıp, Egin alğan cer eken Erteley kelip alğanı Çöptörün aşıp çim kılıp Kökötöy aşı bolot dep Köp adamdar añ kılıp. Üç-Karkıra boyuna Üç-Bulaktın oyuna Köpkö Kırgız kamdanıp Kökötöydün toyuna. Tolo kondu kalıñ curt Karkıranın boyuna. Tokson miñ cigit cıydırırp Toodon otun kıydırıp, Arça, çetin, karagay Alışım caşın karabay </p>	<p> Namus için aş²¹² verdik. İyi oldu bizlere Yakın yere karar verdik. Deveyi yatırıp yük yükleyip Teçhizatı hazırlayıp Deve çulları yere değıp Çıngırak sesi baş yarıp. Kökötöy'ün gök bayrağı Göge yükseldi dalgalanıp. Bayraklar ırgalanıp Altından yapılmış ayçığı Ay değımiş gibi parıldayıp. Baksa herkes hazırlıklı Göçe eşlik edip keyiflenip Bunu anlatmaya söz yetmez Başına sonuna göz yetmez. Önü arkası üç günlük Birden geçerse beş günlük Yavaşça atları sürüp Yarış atları da yanına alıp Afiyetle sucuk çiğneyip Evleri dikip yan yana Yaptıkları oyun temaşa. Aralığı dört gün Ağabeyin Kırgız Türkünün Oluya-Ata, Çimkent, Çay yakası, Sayran'dan Sayısız göç hareket etti. Tümön tümön kalabalık Sürü sürü atları sürdü. Kerege, uuğunu²¹³ bağlaşıp Yedi gün mola verilip Sonra tekrar göç edilip Sohbetlere dalışıp Ekin ekilen yerlermiş Erken gelenleri Otları biçip çim yapmış Kökötöy'ün aşı olacak diye Herkes onu konuşup Üç-Karkıra kıyısında Üç-Bulak'ın ovasında Üzün süre hazırlandı Kırgızlar Kökötöy'ün ziyafetine. Kalabalık gelip yerleştiler Karkıra yaylasına. Doksan bin yiğidi toplatıp Dağdan odun getirtip Ardıç, çetin, çam ağacı Yaşlarına bakmaksızın </p>
---	--

²¹² Aş - ölünün yıl dönümünde yapılan anma töreni.

²¹³ Kerege, uuk- keçe evinin alt ve üst ağaç karkasları.

<p>Kuu döñgöçtön kıydırıp Keñ ötökkö cıydırıp Altın ayçık kızıl tuu Asmandatıp aştadı. Aştı bugün baştı. Cetim uul, cetim tul kızga Er kaytartıp taştadı.....</p>	<p>Kuru kütük kıydırtıp Seki yere yığdırıp Altın ayıklı kırmızı bayrağı Göge yükseltip diktirdi. Aşı bugün başlattı. Yetim oğlan, yetim kızı Ete bekçi yaptırdı.....</p>
---	--

4-008

<p>E-e-e-y, atañdın körü dünüyö Arbıdı meenet künügö. Aytpay curttun baldarı Camandık kıldım kimiñe? Kim koygon candı tim koyboy Tiydiñbi Çubak cinime? Kalıypa, sultan, piriñdi Kagayınbı ciniñdi? Kalcıragan Çubak kul Kan kıl dep aytım kimiñdi? Elinde ar kim zor eken Elinen azgan kor eken. Eğemdin işi bolboso Atañdın körü Çubak kul Senin eliñdin çetin kim körsün. Aylında ar kim zor eken Aylınan azgan kor eken. Allanın işi bolboso Atañdın körü Çubak kul Senin ayılıñdın çetin kim körsün (ey)....</p>	<p>Ey, atana lanet dünya Çoğaldı kaygı gün geçtikçe. Bütün bu yurdun çocukları Kötülük ettim kiminize? Durduğı yerden sataşıp Dokundun Çubak sinirime. Halife, sultan, pirini Söküp çıkarayım mı cinini? Saçmalayan Çubak kul Han yap dedim kimini? Halkında insan değerli imiş. Halkından bezen kederli imiş. Allah'ın işi olmazsa Atana lanet Çubak kul Senin köyünün yüzünü kim görsün...</p>
---	--

4-009

<p>Aldey, aldey ak böbök Ak beşikke cat böbök. Iylaba balam, ıylaba Menin canım kıynaba. Sal, sal sal bilek Sarı mayga mal bilek. Kunan koydu soy bilek Kuyruğuna toy bilek. Iylaba balam, ıylaba Çoñ eneñdi kıynaba. Atañ toygo ketipir Ak kise tolgon et kelet. Iylaba balam, ıylaba Çoñ eneñdi kıynaba. Eneñ toygo ketipir Emçegi tolgon süt kelet. Iylaba balam, ıylaba</p>	<p>Aldey, aldey ak bebek, Ak beşiğe yat bebek. Ağlama,yavrum, ağlama Benim canım zorlama. Sal, sal, sal bilek Sarı yağa daldır bilek Kunan koyunu kes bilek Kuyruğuna doy bilek. Ağlama, yavrum, ağlama Babaanneni zorlama. Baban düğüne gitmiş. Ak torbası dolu et gelir. Ağlama, yavrum, ağlama Babaanneni zorlama. Anan düğüne gitmiş Memesi dolu süt gelir. Ağlama, yavrum, ağlama</p>
---	--

Çoñ eneñdi kıynaba.....	Babaanneni zorlama.....
-------------------------	-------------------------

4-010

<p>Kalpı-çını köz cetpeyt Kalgan eken bul kündö Kökötöydün sanatı. Uçkan kuştay say tulpar Urunup colgo salıptır. Uusun cayıp baldarı Oñ-soldon kamçı salganı. Tee şaşkede koyo bergen at Ulan-Uçu, Kara-Kum Keçinde kelip kalganı. Attın baarı kıdırıp Kerölöñdün suusunda Örgö tarta bergende Örköçü biyik ur Kula Özü aybandan zor Kula Omurtkası oñ Kula Oyrotto cok çoñ Kula Kabırgası kak Kula Kaza tulpar Akkula Kara ter basıp ımıgıp Söögünön suu çıgıp, Tanoosunan buu çıgıp, Tar kulaktan suu çıgıp, Öpködögü kanatı Ösüp cañı cazılıp Tuyak tiygen cerleri Tim ele cer oçoktoy kazılıp. Celmayanday çoñ Kula Celdey uçup bügülüp Karaanın körgön kalıñ curt (Oşo) Baş baygeden tüñülüp...</p>	<p>Yalanı doğrusu bilinmez Gelmiş günümüze kadar Han Kökötöy hikayesi. Uçan kuş gibi çok tulpar²¹⁴ Uzak yola çıkmışlar. Duruma el koyan çocuklar Sağlı sollu kırvaçlayıp Taa sabah saliverilen atlar Ulan-Uçu, Kara-Kum'u aşıp Akşam ancak ulaşmış. Atın hepsi yarışta Kerölen deresinden Yokuş tırmanırken Sırtı yüksek nurlu Kula²¹⁵ Hayvan adlıdan büyük Kula. Omurgası düz Kula Oyratta benzeri yok Kula. Kaburgası has Kula Hakiki tulpar Akkula. Kan ter basıp ıslanıp Kemiğinden su çıkıp Burnundan buğu çıkıp Dik kulaktan su çıkıp Bağrındaki kanatı Yayılp daha yeni çıkıp. Toynağının değdiği yerler Yer ocağı gibi oyulup. Celmayan gibi büyük Kula Rüzgar gibi uçup bükülüp Suratını gören kalabalık Baş ödülünden umut kesip...</p>
---	---

4-011

<p>Kılımdan kılım eskerip, Kırgızdın kıraan şerlerin. Ar dayım (oo) esten çıgarbayt Altın çöyçök At-Başım (oo) Ak kalpak Kırgız elderin. Caraşpaybı maktasam (oo) Malga cayluu cer bolgon Baarı sonun kelişken</p>	<p>Nesilden nesile unutulmaz Kırgızın kahraman oğulları. Hiç akıldan çıkarmaz Altın kase gibi At-Başı Ak kalpak²¹⁷ Kırgız halkını. Yakışmaz mı översem Hayvanı bol yerimi? Hepsi de güzel görünen</p>
---	---

²¹⁴ Tulpar – Kırgız halk edebiyatında kahramanların cins atları. Bazıları kanatlı olarak resmedilir.

²¹⁵ Kula, Akkula – Manas'ın atı.

²¹⁷ Ak kalpak – Kırgız erkeklerinin milli başlığı. Ak kalpak Kırgız halkı deyimsel bir nitelendirir.

<p> Iriskısı çuburgan, Intımahtuu kırgız el. Şarkıragan suusun kör Taza aba, atır cel. Kurort desem cañılbaym Güldöp turgan çöbün kör. Altın eken Ala-Too Telegeyi teñ kelgen. Töp kelişken kırgız cer. Örüktü cayloo ceri sonun Kök şiberi köykölüp. Kök tukaba öñdönüp Ottogon malı semirgen. Oynoktop malı elirgen. Celege kulun bee baylap Cerinen bayıp Kırgız el Kımız içip et cegen. Kırgız elim cerinen Ak çardaktap üy tigip Ar borumun karasañ (Tim ele) At cabdıgı kelişken. Bastırsañ köñül sergitken Baarı cogu kelişken. Kelineri cügünüp Kermaralday kelişken. Akkula sinduu at mingen Ak olupoktoy ton kiygen. Ak sakalın caykaltıp Akıl aytıp çaştarga Caman colgo tüşpö dep Tarbiyalap östürgön. Ata menen eneler Ak eleçek başında. Ardaktuu ene kaşında. Kelin, kızın uz kılğan Kanıkey²¹⁶dey eneler (oo) Kadırlap ırdaym ırımıdı. Ak şumkar uçup aylangan (oo) Ala-Too körkün karasañ. Köz coosun alıp körkönüp, Kök çaşıl çöbü ırgalğan. Köñüldü cazıp turgansıp Atırday taza abası Ar türkün çöbü kulpungan. Cılğadan agıp suuları Şarkırap dabış ün salğan. Cayloodo birge bastırsañ </p>	<p> Rızkısı dolup taşan Uyumlu Kırgız halkını? Çağlayan sularına bak Temiz hava, hoş kokulu. Gülzar dersem yanılmam Çiçek açmış otlarını. Altına benzer Ala-Too Dört başı mamur Bayındırdır Kırgız yeri. Örüktü yaylası güzel Yemyeşil kadife gibi. Yeşil çimeni pırıl pırıl. Otlayan hayvan semiren. Oynaşıp malı eğlenen. Celeye kısarak, tay bağlayıp Eskiden varlıklı Kırgız halkı Kımız içip, et yiyen. Kırgız yurdum ta başından Ustalıklı çadır kurmuştur. Her şekli uyumlu At takımı muhteşemdir. Binersen gönül ferahlatan Hepsi de birden biçimli. Gelinleri eğilip Maral gibi süzülüp. Akkula²¹⁸ gibi at binen Ak olupok²¹⁹ gibi kürk giyen Ak sakalını bırakıp Akıl veren gençlere Kötü yola düşme deyip Akıl verip büyüten. Anne ile babalar Ak eleçek²²⁰ başında Saygın nineler yanında. Gelin, kızını uz kılan Kanıkey gibi anaları Hürmetle anarım şarkımda. Ak sungur tepesinde dolaşan Ala-Too ihtişamına bak. Göz kamaştıran görkemli Yemyeşil otu savrulan. Gönlünü açar, serinletir Mis gibi serin havası. Bin çeşit otu pırıl pırıl. Dereden akan suları Gürleyip farklı ses verir. Yaylada yan yana gidiyorsan, </p>
--	--

²¹⁶ Kanıkey - Alp Manas'ın hanımı

²¹⁸ Akkula –Alp Manas'ın atı.

²¹⁹ Ak olupok – Alp Manas'ın zirhi.

²²⁰ Ak eleçek – evli Kırgız kadınlarının başlığı.

<p> Çaalıkkın attı çaldırsañ. Talıkşıp uktap şiberge Cambaştap catıp uktasañ. Suusundan içip kıımızdan Cayloonun gülün cıttasañ. Körkömdüü cayloo cerinde Köñüldü cazıp özünçö Irgıştap ürküp at baspay Ilaalay basat özünçö. Irdagım keldi Ak-Saydı Kırız eldin konuşu. Cılıga barıp el caylap, Ak-Say cerdin soorusu. Araşanday mazar bar Aşkazanga darı suu. Ak-Taşına uyalap Bürküt şańşıp aylanat. Karala-Taş, İt-Bulak Cayloo körgön bizdin el. Münüşkör bolup bükküttü Bağışat (alar) kastarlap. (Tim ele) Baamdasañ (oo) suluu cer. Aylanam Ala-Too bolgon Arası tereñ koo bolgon. Betege, şıbak burkurap, Bermettey çöbü kulpungan. Cügüngön kelin sıyaktuu Cütkünö tüşüp ırgalgan. Güldörü cıttuu, çöbün kör, Abası taza, celin kör. Arkaygan Ala-Toolordon Ak möñgü ketpey zoolordon. Tumanda tüşüp sur bulut, Çağılganı carkıldap, Kün kürküröp kirkende Nöşörlöp camgır tökköndö, Açıla tüşüp asmanıñ Aylanañ sonun körüngön. Beyiştin törü öñdönüp. (Tim ele) Bermettey çöbü tögülgön. Asmandan torgoy sayrasa Akın Tokoñ küüsündöy Miñ kıyal küünü çertkensiyt. Kubultup ünü ugulgan Talında kükkük çakırgan. Sayına batpay suu akkan. Suusu tunuk kök kaşka Adamga sonun cagimduu. Altınday bolgon suusu bar. Maktanam cerdin körkünö Ayıldeş tuugan cerime. Cer sorusu At-Başı </p>	<p> Yorulmuş atı dinlendirsen Mayışıp çimene uzanıp Yan yatıp derin uyusan. Susasan içip kıımız Yayla çiçeğini koklasan. Görkemli yayla içinde Gönlünü açıp kendince Nazlanıp at inatla Yavaşça ilerliyorsan Söylemek istersin Ak-Say'ı Kırızın güzel yurdunu. Her yıl halk göçüp yaylayan Ak-Say'dır yerin güzeli. Araşan gibi kaplıca var Mide için şifalı. Ak-Taş'ına yuva kurup Kartalı tepede dolaşır. Karala-Taş, İt-Bulak Yayla gören bizim halk. Kartalları eğitip İtinayla bakarlar. Farkına varsan muhteşemdir. Etrafı saran Ala-Too Arası derin çukurluk. Betege, polen buram buram Kilim gibi otu pırıl-pırıl. Endamlı gelin misali Esen yelle sallanan. Çiçeği kokulu, otuna bak Havası temiz, yeline bak. Gök delen Ala-Dağların Ak kar gitmez tepesinden. Dumanda iner gri bulutlar Şimşekler çakar. Gökyüzü gürleyince Sağanak yağmur boşalır. Açsa birden güneşi Etraf eşsiz görünür. Cennet köşesi dersin Renga renk görüntüsüne. Öterse serçe gökyüzünde Ozan Toko ezgisi gibi Bin hayal ezgisini çalar gibi Ahenkli makam duyulur. Dalında gugı kuşu öter Çayında sular dolup taşar. Suyu durudur, berraktır Kaplıca boldur şifalı Sağlık için faydalı. Övünürüm güzel yerimle Doğduğum memleketimle. Yer ortası At-Başı </p>
---	--

<p>Mal kindiktüü cerime. Mına küngöy, teskey cerin kör Güldögön cıpar çöbün kör. Betege, şıbak burkurap, Ottogon malı semirgen. Ala-Too degen atıñdı Barktaymın, baalaymın. Barakelde atıñdı. Sıymıktuu sonun cerim bar. Sıyınat mazar cerine Camaktap ırdap köröyün Calpı turgan bul elge. Akındığı bolboso Kantip ırdayt bul elge. Ak-Moyun bolot turugum Çolok tumak urugum. En ulusu Türsünden Taragan elden bolomun. Talentim bar cerinde Ulanta albay, ayta albay Caş kezim ötüp ketti, ee? Kez-kezde ırdap kalamın Momunday çoğulgan eldin içinde. Torgoydoy sayrap kızıl til Top elde ırdap catamın. Uşul cerdi cerdegen Ayıldaş tuugan elderim. Ayta berse tügönbös Ala-Too senin körküñö. Körbögöndör suktanat Arpa, Aksay ceriñe. İlbirsıñ taştan sekirgen Kiyikti çapçıp sermegen. Koltuktan kandı sorot dep Körgöndör aytıp kalışat. Kak ele köpçülüktün içinen. Toosunda ular çukuldap Tokoydo kırıgool çakırğan. Karagay çerdin içinen Bakırıp elik ün salğan. Arkar, kulca çubagan Aşuusı biyik beldeerde. Ayuu, ilbirs, aybanat Añkuştap suuruñ cürböybü Ar iyindin özündö. Kımbat baaluu suusarlar Mına, kırkalay toonun içinde. Tebetey casap kiygender Caraşıktuu körünöt Ak kalpak Kırğız elime.</p>	<p>Hayvana uygun yerimle. Güney, kuzey dağlarını gör, Boram boram otlarını gör. Betege, polen kokan Otlağında malı semiren Ala-Too senin adını Gururla, hürmetle anarım. Yaşa yurdum adınla. Azametli güzel yerim var Taparlar kutsal yerime. Doğaçlayıp söyeleyeyim Buradaki halkıma. Ozanlığım olmasa Nasıl söylerim bu halka. Ak-Moyun'dan olur uruğum Çolok Tumak boyundan. En büyüğü Tursun'un Geliyorum soyundan. Yetenek vardı doğuştan İlerletmedim, geliştirmedim Gençliğim boşa harcandı. Zaman zaman söylerim Toplanan halkın önünde. Serçe gibi ötüp şiirimi Dökerim halkın önünde. Bu yeri mekan edinmiş Köylülerim önünde. Söylemekle dil yetmez Ala-Too senin görküne. Görmeyenler imrenir Arpa, Aksay yerine. Parsı taştan sıçrayarak Geyiği alar pençeyle. Koltuk altından kan emermiş Görenlerin söyledikleriyle. Yine o halkın içinde. Dağlarda uları²²¹ cıvıldaayan Ormanda sülünü şakıyan. Çam ormanı içinde Karacası bağırın. Dağ keçisi, tekesi gezinen Geçidi yüksek dağlarda. Ayı, pars diğer hayvanat Porsuklardan geçilmez Her inin içinde. Çok değerli samurlar İşte bu dağlar içinde. Kürkünden başlık yaparlar Çok da güzel yakışır Ak kalpak Kırğız halkıma.</p>
--	---

²²¹ Ular- dağ hindisi.

<p>Tolup catat türü degen Ala-Too degen cerimde. Çatır-Köl, Soñ-Köl kölüm bar, Çalkıgan Isık-Kölüm bar. Suktanıp tursañ tañ kalat Kırgızdın baylık cerine. Şumkarı uçup uyalap Bürkütü şaňşıp aylanat. Karasam başım aylanat. Şaňşıgan Bürküt aylanat. Tünögü bolup zoosunda Tüzügü sayrayt toosunda. Kaltarı kaçıp kaptaldan Kaçırıp Bürküt kurkurap Kaçkanı kantip kutulat? Sayapker Bürküt taptagan Koluna alıp kondurup Añ terisin alışkan. Kiyigin atıp sulatkan Arkarın atıp kulatkan. Bölüşüp atıp elderim Böktörüp elik kaytışkan. Körktüü sonun körüngön Körkömdöp tikken ak üylör. İçine kirseñ caraşat İlinip turgan içikter. İlbeesini dağı bar Şırdagı bar şırılğan. Töö çuudadan iyirilgen. Koozduğuna suktanıp Irdap turam bugün men. Oymo-çiyime casalgan Oymok ooz ceñe, eneler Irakmat aytam silerge. Baldar ıylap turganda Bapestep bakkan eneler. Bal tattı sütün emizip Barktap catkan eneler. Enelerdi aytat akındar Emçek süt berip emizgen, Ak beşikke bölüşüp, Aldeylep bakkan eneler. Koluñardan casalgan Buyumuñdu körgöndö Kim suktanbayt bul cerden. Barktaylı, baalaylı Oor turmuştı başınan (Çın ele) Ötkörüp kelgen eneler. Tün uykunu üç bölüp Tarbiyalap östürgön</p>	<p>Doludur hayvan türleri Ala-Too adlı yerimde. Çatır-Köl, Son-Köl gölüm var Çırpınan Isık-Köl'üm var. İmrenir, gören şaşırır Kırgızın bereketli yerine. Sunguru uçar yuvadan Kartalı şakır tepeden. Bakanın başı döner. Dolaşıp şakiyan kartalın Tüneği vardır kayalıkta. Diğerleri öter dağlarda. Tilkisi kaçır yamaçtan Saldırır kartal doğruca Kaçan nasıl kurtulur? Sayapker²²² kartal eğitir. Eline kondurarak Avlanmayı öğretir. Geyikle avlanırlar, Dağ koyunlarıyla da. Paylaşırlar ganimeti Yüklenip eve dönerler. Muhteşem görünür göze Ustaca dikilen beyaz otağlar. İçine girsen sırasıyla Asılı durur kürkleri Kuş türleri dahi var. Keçeden yapma kilimler Deve yününden eğrilmiş. Güzelliğine hayran olup Söylüyorum bugün ben. Nakışları süsleyen Hünerli yenge, analar Teşekkürü hak eder. Ağlayan çocuklara Özenle bakan analar. Tüm zorluğa katlanıp Arı sütünü emziren. Hürmete layık analar. Anaları yücelter şairler Memesini emzirip Ak beşiğe yatırıp Titiz bakan analar. Elinizle yapılan Eşyaları görünce Kim gıpta etmez sizlere. Sayalım da sevelim Ağır hayat başından Geçiren annelerimizi. Gece uykusunu üç bölüp</p>
--	---

²²² Sayapker –kartal eğiterek valanan kimse.

<p>Altın kolduu eneler. Kırgızdın saltı cakşı salt Kaada-salt bolup elimde Kelatkanın körgöndö Iraazı bolom elimde. Kız berişip, kız alğan Kelindüü bolup kalgandar Dastorkonun cayıltıp Türdüü tamak caynatıp, Bata kılıp mal soyup Kazanga etin kaynatıp, Kalbay eldi çakırıp Samoorgo çayın kaynatıp, Bozосу menen kımızın Sunganın aytam kırgızdın. Kolgo suunu kuydurup, Baktıluu bolgun degen söz Baarıdan sonun emespi. Beşbarmak eti tartılıp Uluusu alıp ustukan. Uurtunan mayın çuurtkan. Çuçugun tilip, cal koyup, Tuuragan ettin üstünö Ak töbö koygon cerinde Bereke bar elimde Momintip beşbarmak etin bergende. Oyun, külkü, ır menen Oynop ötkön bizdin el. Ulagın tartıp, at çapkan Corgosun colgo saldırgan. Kız kuumay oyun külkülüü Balban küröş, er eñiş Baarıdan (ay) sonun tamaşa-eeey.</p>	<p>Terbiye verip büyüten Altın elli analar. Örf adeti güzel Kırgızın Örf adetini koruyup Geldiğini görünce Razı olurum halkıma. Kız verişip, kız alıp Geline sahip olanlar Sofralarını donatıp Türlü yemek hazırlar. Dua edip hayvan keserler Kazanda eti pişirip Halkın hepsini çağırıp Semavere çay kaynatıp Boza ile kımızı Verişini söyleyim Kırgızın. El yıkatan çocuğa²²³ “Bahtın bol olsun” demesi Her şeye değer değil mi? Beşbarmak²²⁴ eti sunulup Büyüğü alıp ustukan²²⁵ Elinden yağını sızıltıp. Sucuk dilimleyip, yele kesip Doğranmış etin üstüne Ak töbö²²⁶ koyma adeti Bereket örneği halkımın. Beşbarmak ikramıyla Oyun, şarkı, türküyle Şen yaşarmış halkımız. Oğlak çekişme, at yarış, Rahvan yarış yapmışlar. Kız kovalama ilginç oyundur Pehlivan güreş, er eñiş²²⁷ Hepsinden de güzel eğlence....</p>
--	--

4-012

<p>Teñtuşum, Bake, amanbı Sizge (go) cazdım salamdı. Kat cüzünön süylöşüp (iy) Aytışpadık armandı. Artta kalgan agayın Ar cerde tarap sandaldı. Birden aytıp saga zamanda</p>	<p>Arkadaşım, Bake, esen misin Sana yazıyorum selamı. Ancak mektupla haberleşip Söyleyemedim derdimi. Arkamda bıraktığım akrabam Her yere dağılıp horlandı. Anlatır mısın zamanla</p>
---	---

²²³ Kırgızlar yemekten önce sırayla el yıkatırlar.

²²⁴ Beşbarmak – Kırgızların milli yemeğinin adı.

²²⁵ Ustukan- kemikleri ile beraber ikram edilen haşlanmış hayvan etleridir. Her kemiğin büyükten küçüğe belli hiyerarşisi vardır ve ikramda kesinlikte ona uyulması gerekir.

²²⁶ Ak töbö- rendelenmiş et üzerine sucuk ve yele altı etten halka şeklinde kesilip konulması.

²²⁷ İki pehlivanın at üstünde bir birini düşürmeye çalıştığı at oyunu.

Bilesiñ (oy) kim kaldı (ey)....	Bildiklerimden kim kaldı?...
---------------------------------	------------------------------

4-013

<p>Kıl arkandın selkinçek Kızdar oynoyt elpildep. Ayluu tündö salkın cel Ayda tepsek selpildep. Ayluu tündö salkın cel Ayda tepsek selpildep. Kıl arkandın selkinçek Kızdar oynoyt elpildep. A-a-ay kızdar oynoyt selpildep. Kıl arkandan selkinçek Kızdar oynoyt erkildep. Ayluu tündö salkın cel Ayda tepsek selpildep. Ayda tepsek selpildep. Selpildep, selpildep, selpildep Kıl arkandın selkinçek Kızdar oynoyt elpildep. Kayra tepsek selpildep. Selpildep, selpildep, selpildep, selpildep...</p>	<p>Kıl urgandan salıncak Kızlar oynar keyif çatıp. Aylı gecede serin yel Ayda sallansak eğlenip. Aylı gecede serin yel Ayda sallansak eğlenip. Kıl urgandan salıncak Kızlar oynar keyif çatıp. A-a-ay kızlar oynar eğlenip. Kıl urgandan salıncak Kızlar oynar keyif çatıp. Aylı gecede serin yel Ayda sallansak eğlenip. Ayda sallansak eğlenip. Eğlenip, eğlenip, eğlenip. Kıl urgandan salıncak Kızlar oynar keyif çatıp. Yine sallansak eğlenip Eğlenip, eğlenip, eğlenip, eğlenip...</p>
---	---

4-014

<p>Sal, sal, sal bilek (ey) Sarı mayga toy bilek (ey). Kunan koydu soy bilek (ey), Kuyruğuna toy bilek (ey). Örük beken beşiği (ey) Öböt beken akesi (ey). Ciyde beken beşiği (ey) Cigit beken akesi (ey). Sal, sal, sal bilek Atañ toygo ketiptir (ey), Ak kese tolgon et kelet (ey). Eneñ toygo ketiptir (ey), Emçegi tolgon süt kelet (ey)....</p>	<p>Sal, sal, sal bilek Sarı yağa doy bilek. Kunan koyunu kes bilek, Kuyruğuna doy bilek. Erik miymiş beşiği Öper miymiş babası? İğde miymiş beşiği Yiğit miymiş babası? Sal, sal, sal bilek Baban düğüne gitmiş Ak torba dolusu et gelir. Anan düğüne gitmiş Memesi dolusu süt gelir...</p>
---	---

4-015(Akıyne²²⁸)

<p>Menin apam surasañ, Çogoynonun çogunday. Senin apañ surasañ</p>	<p>Benim annemi sorarsan Devedikeninin koru gibidir. Senin anneni sorarsan</p>
--	--

²²⁸ Akıyne aytısmak – birbirini küçük düşürmek amacıyla yapılan atışma türü.

<p>Çoñ çıçkan uydun bogunday. Akıy ey, akıy ey Akıy ey, akıy ey...</p>	<p>İneğin büyük dışkısı gibidir. Akıy ey, akıy ey Akıy ey, akıy ey....</p>
--	--

4-016

<p>Şır, şırşır eken Şırıldandın ırı eken. Saktaganı sarı may, Katkanı cupka Altay cayda Şırıladañdın küçü eken. Küçü bolso müçö eken. Şırıladañdı aytkan Ar bir adam işi eken. Andan tokto Şırıladañdan koşpo. Özüñ menen özüñdü Ögöy kılıp tospo.....</p> <p>Şır, şır, şır eken Cılıkçıının ırı eken. Saamal kütköñ, Sarı may tutkan...</p>	<p>Şır, şır, şır imiş Şırılkan'ın şarkısı imiş. Sakladığı sarı yağmış, Gizlediği yufkaymış. Altı ay yazda Şırıldanın gücü imiş. Gücü olursa üyeymiş. Şırıldanı söylemek Her kişinin işi imiş. O zaman dur, Şırıldanı söyleme. Kendini kendine Üvey kılıp engelleme...</p> <p>Şır, şır, şır imiş Cılıkçı²²⁹nın şarkısıymış. Kımız yapan Sarı yağ tutan...</p>
--	---

Şırıladañ at çobanlarının şarkısıdır. Atalardan kalan geleneksel emek şarkılarından biridir.

Sunucunun “kimden öğrendiydiniz?” sorusuna söyleyen icra edenleri bizzat gördüğünü, onlardan öğrendiğini bildirdi. Şırıladañ Ya Ramazan şarkısının bir türüdür. Onu söyleyenler kapısına yanaştığı ev sahibini, ailesini öven doğaçlamalar yaparak hediye vermeye mecbur ederlermiş.

<p>(Mınabul) Ak karлуу toonu caylagan, (Keçe) Adırğa beesin baylagan. Celesi kere tartılğan (Munun) Cerinen baylık artılğan. Saramcalduu san cetkis Saltanattuu baa cetkis (Oy) elim östü kırgızdan....</p>	<p>Ak karlı dağı yaylayan Tümsekte kısırağını bağlayan. Celesini sıkı çektiren Başından servetini katlayan. Tutumluluğuna söz yetmez Vakarının pahası biçilmez Bir nesil geldi Kırgızda...</p>
---	--

4-017

<p>Kere cutup salkın abanı, Tentek kıyal aga kanabı. Bulak boylop büldürköñ tergen Bilesiñbi (ay) teñtuş bayağı?</p> <p>Kere cutup salkın abanı, Tentek kıyal aga kanabı?</p>	<p>Derin soluyup serin havayı Coşan gönül ona kanar mı? Pınar boylap böğürtlen deren Hatırladın mı arkadaşım o anı?</p> <p>Derin soluyup serin havayı Coşan gönül ona kanar mı?</p>
---	---

²²⁹ Cılıkçı – at çobanı.

Bulak boylop büldürkön tergen (Ay) teñtuşum bilesiñbi bayağı...	Pınar boylap böğürtlen deren Arkadaşım hatırladın mı o anı?..
--	--

4-018

Kaydasıñ baskan (oo) bul koldu Kir baskanda (oo) kördüñ sen. Kürüçbektin (iy) Er Çomoy Cöö baskanda (ay) kördüñ sen.	Nerelerde bulunan bu eli Kir basınca gördün sen. Kürüçbek'in Er Çomoy'u Yaya kalınca gördün sen.
Susar içik (oo) kişmişter Kir baskanda (oo) kördüñ sen. Kürüçbektin (ay) Er Çomoy Kor bolgondo (ay) kördüñ sen...	Sansar kürk ile samur kürk Kir basınca gördün sen. Kürüçbek'in Er Çomoy'u Hor olunca gördün sen...

4-019

Oşonduktan sözümdü uk, karı-caş Birin-biri sıylaşkandık tabılbas. Köptü köröt, köptü turmuş üyrötöt, Köz cumulbay aman bolso asıl baş....	O yüzen sözümdü dinlesin gençli yaşlı Birbirine saygı nimettir eşi bulunmaz. Hayat çoktū gösterir, çoğu öğretir Göz yummadan sağ olursa asıl baş (insan)...
--	--

4-020

Ak boz attın üstünö Ak şayı terdik caraşat. Ak şayı terdik üstünö Kök şayı celdik caraşat. Kök şayı celdik üstünö Kömkörö eer ²³⁰ caraşat. Kömkörö eer üstünö Körkömdüü cigit caraşat. Körkömdüü cigit koluna Ebelek çokmor caraşat. Ebelek çokmor urarga Ettüü koyon caraşat. Ettüü koyon ceerge Ene kişi caraşat. Ene kişi koluna Toltoluu kestik caraşat Toltoluu kestik katarga Arça sandık caraşat Arça sandık cüktörgö,	Ak boz atın üstüne Ak ipek terdik ²³¹ yakışır. Ak ipek terdik üstüne Gök ipek celdik ²³² yakışır. Gök ipek celdik üstüne Kömkörö eyer ²³³ yakışır. Kömkörö eyer üstüne Yakışıklı yiğit yakışır. Yakışıklı yiğit eline Çemberli tokmak yakışır. Çemberli tokmak vurmaya Etlı tavşan yakışır. Etlı tavşan yemeye Ana kişi yakışır. Ana kişi eline Halkalı bıçak yakışır. Halkalı bıçak saklamaya Ardıç sandık yakışır. Ardıç sandık yüklemeye
--	--

²³⁰ Kömkörö eer- yüksek eyer.

²³¹ Terdik – eyer takımının en alt kısmında yer alan parçası.

²³² Celdik – eyerin sürtüşmesini önlemek için terdik üstüne, eyer altına konulan parça

²³³ Kömkörö eer- yüksek eyer.

Narça taylak caraşat....	Nar ²³⁴ deve yakışır.....
--------------------------	--------------------------------------

4-021

<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazandin caydası bar, Cayıp koygon kuruttun paydası bar. Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim. Budun başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Adır, adır toolordon, Aygır minip men keldim. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünör. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünör. Uşul üydün tündüğü Kayıñ beken? Maga berer coolugu Dayın beken? Uşul üydün tündüğü Arça beken? Maga berer coolugu Çarçı beken?</p>	<p>Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğul versin beşigiñe. Caramazan söylemenin narhı vardır Kurutulan kurutun²³⁵ faydası vardır. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Kibirli birine benziyor. Şu evin tündüğü Kayın mıymış? Bana verecek yazması Hazır mıymış? Şu evin tündüğü Ardıç mıymış?.... Bana verecek yazması Kareli miymış?</p>
--	--

4-022

<p>Caramazan, caramazan Cañgız kazık aylangan oroza can Orozoñ kabil bolsun tutkan adam. Caramazan ayta keldik eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın caylası bar Cayıp koygon kuruttun maydası bar. Kurut berseñ, turup ber Sap ayakka salıp ber Sabınan karmap alıp ber. Caramazan aytkandan kim toygon bar, İlgerki eldin nuskasın, kim koygon bar. Caramazan, caramazan....</p>	<p>Caramazan, caramazan Yalnız kazık dolaşır oruçlu can. Orucun kabul olsun tutan insan. Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. Caramazan söylemenin narhı vardır Yayıp kurutan kurutun ufağı vardır. Kurut vercesen kalk da ver Saplı kaseye koyup ver. Sapınan da tutup ver. Caramazan söylemekle kim doysun? Ata geleneğini kim bıraksın? Caramazan, caramazan....</p>
--	--

4-023

²³⁴ Nar – tek hörgüçlü deve.

²³⁵ Kurut – kurutulmuş peynir.

<p>Car Muhambet aytıp ötkön, caramazan Caramazan calgız kazık Aylangan muzoo cazgan. Muzoo kelip kempirdin butun başkan. Bay aytat bağlan kozu men berem deyt, Baybiçe aytat, barça cooluk men berem deyt. Baydın koyun öñörölü, Baybiçenin coolugun böktörölü. Ulutunam zoo biyik. Mergençi (oo) bolsoñ atıp al Tüşörmün (a) mümkün ok tiyip....</p>	<p>Yar Muhammed söyleyen caramazan Caramazan yalnız kazık Dolaşan buzağı yazan. Buzağı gelip yaşının ayağına basmış. Bey söyler ben süt kuzu vereyim der. Hanım söyler ipek yazma vereyim der. Beyin koyununu kucağa alalım. Hanımın yazmasını yükleyelim..... İç çekerim dağlar yüksek. Avcı isen vurursun Düşerim mümkün ok değıp.....</p>
---	--

4-024

<p>Üyüñ, üyüñ üy eken (ey) Üyüñ tübü çiy eken (ey). Ak sarayday körüngön (oy) Kaysı baydın üyü eken (ey). Bay aytat balban kozu men berem deyt, Baybiçe aytat barça cooluk men berem deyt. Baydın koyun öñörölü, Barça cooluk kurçanalı Ana baldar cönöp kaldı.. Üyüñ, üyüñ üy eken (ey) Üyüñ tübü çiy eken (ey). Ak sarayday körüngön (ey) Kaysı baydın üyü eken (ey). Bay aytat balban kozu men berem deyt, Baybiçe aytat barça cooluk men berem deyt. Baydın koyun öñörölü, Barça cooluk kurçanalı Barda cürgön cigitter (ey).</p>	<p>Evin, evin (tam bir) evmiş Evinin dibi hasırmış. Ak saray gibi görünen Hangi zenginini eviymiş? Bey söyler kocaman kuzu vereceğim deyip Hanım söyler ipek yazma vereceğim deyip. Beyin kuzusunu kucağa alalım. İpek yazmayı kuşanalım. İşte çocuklar yöneldi. Evin, evin (tam bir) evmiş Evinin dibi hasırmış. Ak saray gibi görünen Hangi zenginini eviymiş? Bey söyler kocaman kuzu vereceğim deyip Hanım söyler ipek yazma vereceğim deyip. Beyin kuzusunu kucağa alalım. İpek yazmayı kuşanalım. Varlık içinde yiğitler ey.....</p>
---	--

4-025

<p>Caramazan, caramazan, Calgız kazık aylangan. On eki ayda bir kelgen orozo can Orozoñ kabil bolsun, tutkan adam. Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe....</p>	<p>Caramazan, caramazan Yalnız kazık (etrafında) dönen. On iki ayda bir gelen oruçlu can Orucun kabul olsun tutan insan. Caramazan söyleyerek geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe...</p>
---	--

4-026

<p>Üsökeñdin üyündö, Karadan şırdak oyulgan. Kadırluu çıgıp katını</p>	<p>Üsöken'in evinde Karadan kilim nakışlı. Vakar çıkıp karısı</p>
--	---

<p>Kaşın kerip çoyulgan. Üsökeñdin üyündö, Oymolor oyulup koyulgan. Barktuu çıgıp baybiçesi Oozun kerip çoyulgan. Atanın sözün uguşup, Kulaktuu çıktı baldarı. İni-karındaş eeçitip Ak coltoy boldu alğanı...</p>	<p>Kaşını kerip kibirli. Üsöken'in ev içi Nakışlarla bezeli. Kuvvetli çıkıp hanımı Ağzını kerip böbürlü. Baba sözünü dinleyen Kibar çıktı çocukları. Ağabey-kardeş uyumlu Talihli çıktı karısı...</p>
---	---

4-027

<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın cayı bardır, Cayıp koygon kurtuñdun mayı bardır. Kurtuñ bolso alıp çık, katırata çaynaylık, Mayıñ bolso alıp çık, beti-baştı maylaylık. Caramazan aytkandın cayı bardır, Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın cayı bardır, Cayıp koygon kurtunun mayı bardır. Mayıñ bolso alıp çık, beti-baştı maylaylık Kurtuñ bolso alıp çık, katırata çaynaylık.....</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. Caramazan söylemenin narhı vardır Yaymış kurutunun yağı vardır. Kururtun varsa al da getir, kıtır kıtır çiğneyelim. Yağın varsa al da getir yüzümüze sürelim. Caramazan söylemenin narhı vardır Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. Caramazan söylemenin narhı vardır Yaymış kurutunun yağı vardır. Kururtun varsa al da getir kıtır kıtır çiğneyelim. Yağın varsa al da getir, yüzümüze sürelim....</p>
---	---

4-028

<p>Caramazan ayta keldik eşigiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe, Caramazan aytkan menen kim toygon bar? İlgerki eldin nuskasın kim koygon bar? Paygambarım ingeni kara kaşka, Kaapırlar kuup kelet kara taşka. Kara taştı çaptı ele, kanı çıktı, Kaapırlar körüp turup canı çıktı. Paygambarım ingeni kızıl kaşka, Kaapırlar kuup kelet kızıl taşka. Kızıl taştı çaptı ele, kanı çıktı, Kaapırlar karap turup canı çıktı. Paygambarım caramazan değende catpas eken, Kırk kulaktuu kazan suuga batpaz eken. Caramazan, caramazan, Calgız kazık aylangan orozo can. Orozoñdu kabil kılın Alda Taalam. Caramazan aytkan menen kim toygon bar? İlgerki eldin nuskasın kim koygon bar?....</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. Caramazan söyleyip doyan mı var? Kadim ata geleneğini bırakan mı var? Peygamberim devesi akıtmalı Gavurlar kovalamış kızıl taş Kızıl taş vurunca kanı çıktı. Gavurlar bakarken canı çıktı. Peygamberim Ramazan deyince yatmazmış Kırk kulplu kazanı suya batmazmış.</p> <p>Caramazan, caramazan Yalnız kazık (etrafında) dönen oruçlu can. Orucunu kabul etsin Allahu Tealam. Caramazan söyleyip doyan mı var? Kadim ata geleneğini bırakan mı var?...</p>
---	--

4-029

<p>Assaloom aleykum, caramazan, Ayta keldim uşul üygö(ñ) orozo can. Orozonun onu bizge, onu sizge, Orozonun bitirin berifñ bizge. Budur, budur (ey) toolordon, Buka minip (ey) biz keldik. Buka murdun (ey) tartalbay, Uşul üygö (ey) tuş keldik. Adır, adır (ey) toolordon Aygır minip (ey) biz keldik. Aygır oozun (ey) tartalbay, Uşul üygö (ey) tuş keldik....</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan Söyleyip şu eve geldim oruçlu can. Orucun onu bize, onu size Orucun fitresini verin bize. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa burnunu çekemeyip Bu eve rast geldik. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik....</p>
--	---

4-030

<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe, Al balañ cakşı çıksın geşigiñe. Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik. Buka murdun tartalbay, Uşul üygö tuş keldik. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tartalbay, Uşul üygö tuş keldik.çaçkan Uşul üydö ceñekem sandık açkan. Sandık ünü şaldırayt, Altın alıp catabı? Bıçak uçu caltırıyıt, Sarı may alıp catabı?.....</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. O çocuğun iyi çıksın talihine. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik. saçan Şu evde yengeciğim sandık açan. Sandığın sesi geliyor Para mı çıkartıyor? Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkrtıyor?...</p>
--	---

4-031

<p>...caktan kelet da ögüz minip aldey Cakşı çıksa kantesiñ, keşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe, Cakşı çıksa kantesiñ, keşigiñe....</p>	<p>...taraftan gelir öküz binip aldey iyi çıksa ne yapasın talihine. Beyaz koç çocuk versin beşigiñe. İyi çıksa ne yaparsın talihine...</p>
---	---

4-032

<p>Kızıl koroz, kırk koroz Kırman çaçkan. Kızıl toru ceñekem sandık açkan Sandığınan akçası caynay kaçkan. Bıçak uçu cıtırıyıt, May tomurup atabı?</p>	<p>Kızıl horoz, kırk horoz Harman saçan. Kızıl yüzlü yengeciğim sandık açan. Sandığında parası çoktur saçılan. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor?</p>
--	--

<p>Kazan-ayak kaldırayt, Kurut salıp atabı? Sandık oozu şırk etet, Akça alıp atabı? Akça berse alabız Kurcundarga salabız....</p>	<p>Kap kaçak sesi geliyor Kurut mu çıkartıyor? Sandığın ağzı şırk dedi Para mı çıkartıyor? Para verirse alırız Hurçlarımıza koyarız...</p>
---	--

4-033

<p>Adır, adır toolordon Argımak minip biz keldik. Argımak başın tartalbay (Ey) tuugandar, Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik, Buka başın tartalbay (Ey) tuugandar, Uşul üygö tuş keldik....</p>	<p>Tepe tepe dağlardan Argımak²³⁶ binip biz geldik. Argımak ağzını çekemeyip Ey kardeşler, Şu eve rast geldik... Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını çekemeyip Ey kardeşler, Bu eve rast geldik....</p>
---	---

4-034

<p>Caramazan aytıp keldim eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik...</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşiğiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğiñe. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik....</p>
---	---

4-035

<p>Atsaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. On eki aydın onu bizge, onu sizge, Caramazan aytıp keldim eşiğiñizge Ak koçkordoy bala bersin beşiğiñizge. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim.</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruçlu can. On iki ayın onu bize, onu size Caramazan söyleyip geldim eşiğiñize Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğiñe. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldim. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim.</p>
--	--

²³⁶ Argımak – cins atların en iyisi.

Buka murun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçu cıtırıyıt May tomurup catkanbı? Kazan-ayak kaldırayıt Kurut alıp catkanbı?	Boğa burnunu çekemeyip Bu eve rast geldim. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Kap kaçak sesi geliyor Kurut mu çıkartıyor?...
--	--

(Bu metin 4-040 da tekrarlanıyor.)

4-036

Caramazan ayta keldim eşigiñe (o) Ak koçkordoy bala bersin (o) beşiğiñe (o). Tıñtıkt bolsun eldin-curttun keşiğiñe (oy)...	Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğiñe. Barış olsun halkın yurdun talihine..
--	--

4-037

Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Balañız baatır çıksa nasibiñe Alıp kelet tolo tolo üyüñüzgö. Koroo tolgon köp koygo batkan baylar Koroo tolgon koyuñdu kimder aydar? Booruna tayaktarın süyröşüp koyçu aydar Arkasında cantayıp köpkön baylar. Caramazan aytkandım caydası bar Cayıp koygon kuruttun maydası bar. Kurut berseñ turup ber, Beti-koluñ cuup ber. Saptuu ayakka salıp ber Salañdatpay alıp ber. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik, Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik. Kedey üyü desek biz Baydın üyü turbaybı. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik....	Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğiñe. Çocuğunuz yiğit çıksa nasibine Kazandırır dolu dolu evinize. Ağıl dolu çok koyunu olan beyler Ağıl dolu koyununu kimler sürer? Bağrına baston alıp çoban sürer. Arkasında nimetin beyler görer. Caramazan söylemenin narhı vardır Yaydığın kurutun ufağı vardır. Kurut vereceksen kalk da ver Elini yüzünü yıkayıp da ver. Saplı kaseye koyup ver Saçmadan dökmeden ver. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa başını çekemeyip Bu eve rast geldik. Fakir evi diyorsak Zenginin evi imiş. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır başını çekemeyip Şu eve rast geldik....
---	--

4-038

Kimbattuu körüüçülör! Bizdin kırgız elinde otuz kündük oroza bolot. Bul bizdin akıretke alıp kete turgan eñ bir parızıbızdın biri eken.	
---	--

Değerli izleyiciler! Bizim Kırgız halkında otuz günlük oruç tutulur. Bu bizim ahirete götüreceğimiz en kutsal farzımızmış.

4-039

Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Bukanın oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygırdın oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim....	Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldim. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldim....
---	---

4-040

Atsaloom aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. On eki aydın onu bizge, onu sizge Caramazan aytıp keldim eşiğizge Ak koçkordoy bala bersin beşiğizge. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka murun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçu cıtırıyt May tomurup catkanbı? Kazan-ayak kaldırayt Kurut alıp catkanbı?...	Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruçlu can. On iki ayın onu bize, onu size Caramazan söyleyip geldim eşiğinize Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğine. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldim. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa burnunu çekemeyip Bu eve rast geldim. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Kap kaçak sesi geliyor Kurut mu çıkartıyor?...
--	---

(Bu 4-035 ile aynı kayıt)

4-041

Uşul üydün üzügü Üzülükü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülükü körünöt. Kazan-ayak kaldırayt May tomurup catkanbı?..	Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Kibirli birine benziyor. Kap kaçak sesi geliyor Tereyağ mı çıkartıyor?...
---	---

4-042

Caramazan aytıp keldim eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe.	Caramazan söyleyip geldim eşiğine Beyaz koç gibi oğlan versin beşiğine.
---	--

<p>Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay, Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik....</p>	<p>Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır başını çekemeyip Şu eve rast geldik... Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik....</p>
---	--

4-043

<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazanın caydası bar, Cayıp koygon kuruttun paydası bar. Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim. Budun başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Adır, adır toolordon, Aygır minip men keldim. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldim.</p> <p>Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünör. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünör. Uşul üydün tündüğü Kayıñ beken. Maga berer coolugu Dayın beken? Uşul üydün tündüğü Arça beken? Maga berer coolugu Çarçı beken?.....</p>	<p>Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğul versin beşigiñe. Caramazan söylemenin narhı vardır Yayıp kurutulan kuruttun²³⁷ faydası vardır. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim.</p> <p>Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Kibirli birine benziyor. Şu evin tündüğü Kayın mıymış? Bana verecek yazması Hazır mıymış? Şu evin tündüğü Ardıç mıymış? Bana vereceği yazması Kare mıymış?</p>
---	---

(Bu metin 4-021 ile aynı kayıttır)

4-044

<p>Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt. Takta soku takıldayt</p>	<p>Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğul versin beşigiñe. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Kibirli birine benziyor. Tahta havan takırdıyor</p>
---	--

²³⁷ Kurut – kurutulmuş peynir.

<p>Takıldatpa ceñeke. Mendey balañ çok bele Kakıldatpa ceñeke. Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik. ...</p>	<p>Takırdatma yengecim. Benim gibi çocuğun yok muydu Dilendirme yengecim. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Kibirli birine benziyor. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır başını çekemeyip Şu eve rast geldik. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik....</p>
---	--

4-045

<p>Caramazan ayta keldik eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Uşul üydün tündüğü kayıñ beken Bizge berer coolugu dayın beken.</p> <p>Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Caramazan aytkandın paydası bar Cayıp koygon kurut-maydın paydası bar. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka başın tartalbay Uşul üygö tuş keldik....</p>	<p>Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Şu evin tündüğü kayın mıymış? Bize verecek yazması hazır mıymış?</p> <p>Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi oğlan versin beşigiñe. Caramazan söylemenin faydası var. Yaymış kurut, yağın da faydası var. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır başını çekemeyip Şu eve rast geldik. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa başını çekemeyip Bu eve rast geldik....</p>
--	---

4-046

<p>Assaloom aleykim, caramazan On eki ayda bir kelgen caramazan. Uktap catkan baldarga Umay salam. Kulak kakkıla baarıñarga Dubay salam. Orozogo soyulgan kara boruk Atalardan kalıptır, uşul coruk. Caramazan ayta keldik eşigiñe</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen caramazan. Uyuyan çocuklara Umay²³⁸dan selam. Dinleyin hepinize (Gönderiyorum) dualı selam. Oruç için kesilen kara boruk²³⁹ Atalardan kalmış bir adettir. Caramazan söyleyip geldik eşigiñe</p>
--	---

²³⁸ Umay – eski Kırgız inancına göre çocuk ve loguzaların hamisi.

²³⁹ Boruk- iki yaşındaki koyun.

<p>Ak koçkordoy uya bersin beşiğiñe. Baatır çıksa kantesiñ nasibiñe? Baylanıştuu bardığı taazimiñe. Uşul üydün tündüğü kayıñ beken? Bizge beret argası dayın beken? Uşul üydün tündüğü arça beken? Bizge beret coolugu barça beken? Caramazan aytkandın cayı bardır, Cayıp koygon kurutu, mayı bardır.....</p>	<p>Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğiñe. Yiğit çıksa ne yaparsın nasibine? Hepsi bağlıdır (yaptığın) tazimine. Şu evin tündüğü kayın mıymış? Bize verecek hediyesi hazır mıymış? Şu evin tündüğü ardıç mıymış? Bize verecek yazması ipek miymiş? Caramazan söylemenin narhı vardır Verilecek kurutu, yağı vardır.....</p>
--	---

4-047

<p>Assaloom aleykim, el agası, Elden eken atamdın şıbagası Altın eken atının takagası Kümüş eken tonunun cakagası. Koş arıktan attagan koydun izi Koy çarıp berem deyt baydın kızı. Koş arıktan attagan taydın izi Tay çarıp berem deyt baydın kızı. Adır, adır toolordon (ey-ey) Aygır minip biz keldik (ey-ey) Aygır başın tarta albay (ey-ey) Uşul üygö tuş keldik (ey-ey). Bıdır, bıdır toolordon (ey-ey) Buka minip biz keldik (ey-ey) Buka başın tartalbay (ey-ey) Uşul üygö tuş keldik (ey-ey)....</p>	<p>Selamünaleyküm yurt ağası Halktan gelirmiş babamızın rızkı. Altınmış atının nalı Gümüşmüş kürkünün yakası. Çift arktan atlayan koyun izi Koyun aşırıp veririm diyor beyin kızı. Çift arktan atlayan tayın izi Tay aşırıp veririm diyor beyin kızı. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır başını çekemeyip Şu eve rast geldik. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa başını çekemeyip Bu eve rast geldik....</p>
--	---

4-048

<p>Caramazan cangız kazan Orozo, on eki ayda bir kelgen can Orozoñ kabil bolsun, tutkan adam. Caramazan ayta keldik eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Caramazan aytkan menen kim toygon bar İlgerkinin nuskasın kim koygon bar....</p>	<p>Caramazan yalnız kazan Oruçtur on iki ayda bir gelen can Orucun kabul olsun tutan insan. Caramazan söyleyip geldik eşiğiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğiñe. Caramazan söylemekle kim doymuş? Kadim halkın adetin kim bırakmış?....</p>
--	--

4-049

<p>Caramazan, caramazan (ey-ey) Ayta keldim eşiğiñe Ak koçkordoy bala bersin beşiğiñe (ey-ey). Caramazan, caramazan (ey) Bugu, bugu toolordon Bugu tüşüp kelatat, Bugunun oozun bura albay</p>	<p>Caramazan, caramazan Söyleyip geldik eşiğiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğiñe. Tümsek tümsek dağlardan Maral inip geliyor. Maral ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik....</p>
--	---

<p>Uşul üygö tuş keldik. Caramazan (ey-ey), caramazan (ey-ey) Kıy koroz, kıy koroz Kırman çaçar. Kız albagan cigitterdi ala kaçır. Caramazan (ey-ey), Caramazan (ey-ey)....</p>	<p>Caramazan, caramazan ey-ey Kıy horoz, kıy horoz Harman saçar. Kız almayan yiğitleri alıp kaçır. Caramazan, caramazan ey-ey.....</p>
--	--

4-050

<p>Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Orozonun onu bizge, onu sizge Akırette soobu tiyet özüñüzgö. Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim, Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldim. Adır, adır toolordon Argımak minip men keldim. Argımak oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Katır-kutur çaynagan Kurutu bar körünöt. Sarı mayıñ alıp çık Sakal-murut maylaylı.</p> <p>Kızım menen bir bassam caraşambı? Kızımın men suluulugun talaşambı?</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruç can. Orucun onu bize, onu size Ahırette sevabı olur kendinize. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Kıtır-kıtır çiğneyen Kurutu var galiba. Sarı yağını getir Sakal bıyığa sürelim....</p> <p>Kızım ile yürüsem yakışır mı? Kızımın güzelliğini paylaşam mı?.. (Bu bestecisi olan şarkıdır, alınacak mı?)</p>
---	--

4-051

<p>Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe...</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruç can. Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe...</p>
--	--

4-052

<p>Caramazan aytıp keldim eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Şaldır-şuldur şarkıdayt, Şakek alıp catabı? Bıçak uçu çarkıdayt, May tomurup catabı? Kızıl koroz kıykıldap, kırman çaçtı. Kızıl toru ceñekem sandık açtı. Sandığınan köp akça caynay kaçtı. Sandığınan berem dep alıp catsa</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Şatır-şutur şıkırdıyor Yüzük mü çıkartıyor? Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Kızıl horoz seslendi, harman saçtı. Kızıl yüzlü yengecim sandık açtı. Sandığından çok para saçılıverdi. Sandığından vermeğe çıkartıyorsa</p>
---	--

Kiçinekey balası ala kaçtı. Kiçinekey balası berbeymin dep ala kaçtı Ala kaçtı...	Küçücük çocuğu alıp kaçtı. Küçücük çocuğu vermeyeceğim diye alıp kaçtı. Alıp kaçtı...
---	---

4-053

Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik...	Aygır ağzını çekemeyip Şu eve rast geldik..
--	--

4-054

Caramazan ayta keldim eşigiñe Ak koçkordoy uul bersin beşigiñe. Üyüñ, üyüñ üy eken (ay) Üyüñ körkü çiy eken (ay). Ak sarayday körüngön (ay) Kaysı baydın üyü eken (ay)? Kazan-ayak kaldırayt (oy) Kaymak alıp atabı (oy)? İdiş-ayak şaldırayt (oy), May tomurup catabı (ey)? Taruu berip tamşantpa (ey) Tañ atkança kakşatpa (ey), Kurut berip kubantpa (ey) Kuru sözgö cubantpa (ey)....	Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Evin evin ev imiş Evinin güzelliği hasırdamış. Ak saray gibi gözüken Hangi zengin evi imiş? Kap-kacak sesi geliyor Kaymak mı çıkartıyor? Bulaşık sesi geliyor Tereyağ mı çıkartıyor? Darı verip tatlandırma Sabaha kadar dil döktürme. Kurut verip sevindirme Boş sözlerle kandırma...
--	---

4-055

Assaloomu aleykim, catkan baylar Koroo tolup köp koyu batkan baylar. Bu koyuñdu köçköndö kimiñ aydar? Kul çarığın süyrötüp, kuluñ aydar. Kara ögüzün kañtarıp taşka baylar Könöçögü tögülüp şoru kaynar. Assaloomu aleykim, döötü kalam Tördö catkan baylarga, berdik salam. Assalamdı buyurgan Alla Taalam Kabil bolsun karmagan orozo meyman. Tömön caktan keldim men (ay) Töröm Bekzat esenbi (oy) Esen bolsoñ sen Bekzat (oy) Men birdeme desembi (ey). Kirsin döölöt eşikten (a) Çıksın meenet teşikten (ey). Koñur kaşka koy alıp kel (oy) Caramazan esteseñ (ey).	Selamünaleyküm yatan beyler Ağılı dolu koyunu olan beyler. Bu sürüyü göçünce kimler sürer? Kul çarığını sürükleyip kulun sürer. Kara öküzünü sıkıca taşa bağlar Tulumunda azığı dökülüp azap çeker. Selamünaleyküm mürekkep kalem Başköşede beylere verdik selam. Selamımı buyuran Allahu Tealam. Kabul olsun tuttuğun oruç mihman. Aşağı taraftan ben geldim Efendim Bekzat esen mi? Esen isen Bekzat sen Ben bir şeyler desem mi? Girsin devlet eşikten Çıksın devlet delikten. Konur kaşka ²⁴⁰ koyun getir Caramazan şartını biliyorsan.
---	---

²⁴⁰ Koñur kaşka – akıtmalı kahverengi koyun. Kurban için akıtmalı (seçilmiş) olması gerekir.

<p>Caramazan aytkandan toygon barbi? Murunkunun nuskasin koygon barbi? Murunkunun nuskasin koyup ketsek Akiretke barganda oñgon barbi? Kurmöntüdü top bar deyt (oo) Cürböysüñbü Bekzatım (ey). Kümüş caca çen tondu (a) Kiybeysiñbi Bekzatım (ey) Almatıda top bar deyt (o) Cürböysüñbü Bekzatım (ey). Altın caca çen tondu (a) Kiybeysiñbi Bekzatım (ey). Karkıldatıp kaz atıp (oo) Kazdın etin kaktaylı (ey). Kuday süygön uuluñdu (oo) Kantip aytıp maktaylı (ey)?. Kurkıldatıp kuu atıp (oo) Kuunun etin kaktaylı (ey). Kuday süygön uuluñdu (ey) Kantip aytıp maktaylı (ey)? Paygambarım bir uulu Meke ketken Meke colun talaşıp ceke ketken. At başınday Ak Kuran ala ketken Ak seldesin başına çala ketken. Paygambardın mingeni kızıl kaşka Kitay kamap keliptir kızıl taşka. Zulpukor menen kayrılıp çapkan başka Çapkan başı bölüngön eki başka. Paygambarım mingeni kara kaşka Kaapır kamap keliptir kara taşka. Zulpukor menen kayrılıp çapkan başka Çapkan başı bölüngön eki başka. Altı arkan salsa cetpegen (a) Kuduk mında turbaybı (ey). Altı atası bay ötkön (ay) Uluk mında turbaybı (ey). Ceti arkan salsa cetpegen (a) Kuduk mında turbaybı (ey). Ceti atası bay ötkön (a) Uluk mında turbaybı (ey). Mınday aytsam bolobu (ay) Kadıırñ güldöy tolobu? (ey)....</p>	<p>Caramazan söyleyip doyan var mı? Ataların örneğini bırakan var mı? Ataların örneğini bırakırsak Ahirete gidince onan var mı? Kurmöntü'de toplantı varmış Gitmiyor musun Bekzatım? Gümüş yaka rütbeli kaftan Giymiyor musun Bekzatım? Almatı'da toplantı varmış Gitmiyor musun Bekzatım? Altın yaka rütbeli kaftan Giymiyor musun Bekzatım? Gark ettirip kaz atıp Kazın etini pişirelim. Allah'ın sevdiği oğlunu Nasıl övüp yüceltelim? Gurk ettirip kuğu atıp Kuğu etini pişirelim. Tanrının sevdiği oğlunu Nasıl övüp yüceltelim? Peygamberimin bir oğlu Mekke'ye gitmişti. Mekke yolunu hedefleyip tek gitmişti. At başı kadar Hak Kuran'ını götürmüştü. Ak sarığını başına çalıp gitmişti. Peygamberin bindiği doru kaşka (alında beyaz lekeli) Çinliler kuşatmıştır kızıl taşa. Zulpukor²⁴¹ ile dönüp vurmuş başa Baş yarıp bölünmüş iki parça. Peygamberin bindiği kara kaşka Gavurlar kuşatmıştır kara taşa. Zulpukor²⁴² ile dönüp vurmuş başa Baş yarıp bölünmüş iki parça. Altı organ uzatsa yetişmeyen Kuyu buradaymış. Altı atası bey olan Uluğ buradaymış. Yedi organ uzatsa yetişmeyen Kuyu buradaymış. Yedi atası bey olan Uluğ buradaymış. Böyle söylersem olur mu? Hatırın yükselir mi?...</p>
--	--

4-056

Assaloomu aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen oroza can.	Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruç can.
--	---

²⁴¹ Zulpukor – keskin kılıç

²⁴² Zulpukor – keskin kılıç

<p>Orozonun onu bizge, onu sizge, Akıretke barganda soobu sizge. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Budur, budur toolordon, Buka minip men keldim, Buka oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydün carığı Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt. Bıçak uçu cılıtdayt, May tomurup catabı? Kazan-ayak kıldırayt Kurut alıp catabı?....</p>	<p>Orucun onu bize, onu size Ahırete gidince sevabı size. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Şu evin ışığı Biraz sönük gözüküyor. Şu evdeki yengecim Biraz kibirli gözüküyor. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Kap kakak sesi geliyor Kurut mu çıkartıyor?...</p>
--	---

4-057

<p>On eki ayda bir kelgen orozo can Orozonun onu sizge, onu bizge, Orozonun soobu tiysin sizge. Orozonun bitirin beriñ bizge. Adır, adır toolordon Argımak minip men keldim. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka murdun tarta albay Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçu cılıtrayt, May tomurup atkanbı?.....</p>	<p>On iki ayda bir gelen oruç can. Orucun onu bize, onu size Orucun sevabı değsin size. Orucun fitresini verin bize. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor?.....</p>
---	---

4-058

<p>Assaloomu aleykum, ıramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Onu sizge, onu bizge, Orozo karmasañ soobu sizge. Assaloomu aleykum, ıramazan, Paygambarım mingeni toru ala at (ay) Tomuguna kuyruğu orolot (ay). Paygambarım mingeni karala at (ay) Kapçıtına kuyruğu orolot (ay). Paygambarım mingeni kızıl ingen Kızılına kızığıp kızı mingen. Paygambarım mingeni kula ingen</p>	<p>Selamünaleyküm Ramazan On iki ayda bir gelen oruç can. Onu bize, onu size Oruç tutarsan sevabı size. Selamünaleyküm Ramazan Peygamberimin bindiği doru alaca at Toynağına kuyruğu dolanan at. Peygamberimin bindiği kara alaca at Kalçasına kuyruğu dolanan at. Peygamberimin bindiği al donlu deve Al donuna imrenip kızı biner. Peygamberimin bindiği kır donlu deve</p>
--	---

<p>Kubalasa taylagı carga kirgen. Paygambarım mingeni çal baş buura Baki cektun enesi Batma Zuura Paygambarım mingeni toru ala at (ay) Tomuguna kuyruğu orolot (ay)....</p>	<p>Kovalarsa yavrusu yara girer. Peygamberimin bindiği ak baş buğra²⁴³ Herkesin anası Fatıma Zuhre. Peygamberimin bindiği doru alaca at Toynağına kuyruğu dolanan at....</p>
---	---

4-059 (Anneye ağıt)

<p>(Oy) Kurandın sözün baykagan Eneکم kurdaştın köönün caykagan. Aylındağı kurdaştar, Enemdin urmatın körüp tarkagan. Kurandın sözün baykagan, Kelindin köönün caykagan. Aylındağı kelinder Enemdin urmatın körüp tarkagan. Eneکم (ay) inekke maldı cüktögön. Bayırkısin (oy) men aytsam Narga cügün (oy) cüktögön. Baldarına (oy) kalganda Keñeşin aytıp (ay) “şük” değen. Beykasamın (oy) büktögön. İlgerkisin (oy) men aytsam Beege da cügün (oy) cüktögön. Baldarına (oy) kalganda Akılın aytıp (oy) “şük” değen....</p>	<p>Anneciğim Kuran’ın sözünü tutardı. Anneciğim arkadaşlarının gönlünü alırdı. Köyde arkadaşları Anneciğimin izzetine memnun kalırdı. Kuran’ın sözünü tutardı. Gelinlerin gönlünü alırdı. Köyündeki gelinler Anneciğimin hürmetine memnun kalırdı. Anneciğim ineğe malını yüklerdi Öncekisini söylersem Nara yükünü yüklerdi. Çocuklarına gelince Öğütünü verip “dur” derdi. Beykasamını²⁴⁴ katlardı. Öncekisini söylersem Kısrağa yükünü yüklerdi. Çocuklarına gelince Aklını söyleyip “dur” derdi...</p>
---	--

(4-063te bu kayıt tekrarlanmıştır).

4-060

<p>Gül kezekti eske salıp cürömün Appak karday siz degende cürögüm. Süyüü işi cürögümö kadaldı (oy) Çının aytsam men kempirimdi, kempirimdi süyömün. Oyumdasıñ ar ubakta süygön car Kat ciberem poçta arkılıu tosüp al. Eki caştın tileğine kargaşa Arabızda buzukudan neçen bar. Arabızda buzukudan neçen bar.</p> <p>Gül kezekti eske salıp cürömün Appak karday siz degende cürögüm. Süyüü işi cürögümö kadaldı (oy) Çınımı aytsam (oy) men süygön cardı sagındım...</p>	<p>Gül gibi gençliğimi hep hatırlarım Apak kar gibi size karşı anılarım. Aşk duygusu esir aldı yüreğimi Gerçekten severim ben öz yarimi.</p> <p>Aklımdasın her vakit sevdiğim yar Gönderdiğim mektubu postadan al. İki gencin dileğine mani olan Aramızda fesatlardan nicesi var. Aramızda fesatlardan nicesi var.</p> <p>Gül gibi gençliğimi hep hatırlarım Apak kar gibi size karşı anılarım. Aşk duygusu esir aldı yüreğimi Gerçekten ben özledim sevdiğimi</p>
---	---

²⁴³ Buura - erkek deve.

²⁴⁴ Beykasam – değerli kumaş türü.

4-061

<p>Assaloomu aleykum, paygambarım Samarkanda kız çıktı candın baarın. Men barıp küröşöyün al kız menen Iyıktar maga bergin batalarıñ. Koy balam, barba, dedi, tilimdi alsañ Kor bolosuñ kelbegenge özüñ barsañ. Oyloçu tekeberdik carabayt go Al cakta menmensingen bolot sarsañ. Küröşüp men sınayın kızdın küçün Munu eşitip örttöndü içi tişim. Toktooluk, sabırdululuk kıla albaym go, Paygambar batañdı ber Kuday üçün. Paygambar koop sanap balban kızdın, Mafuzda ne iş bolso tagdır cazgan. Aalının toktobosun tüşüngön soñ Paygambar bata berdi argasızdan. Paygambar kol kötördü kıldı bata Bir özüñö tapşırayın kıdırata. Ar dayım tilegimdi berüçü eleñ Üstün kıl Darıykaga Alişerdi. Alişer babasınan bata aldı Şol zamat Samarkanga çığa kaldı. Eki arası altı aylık col eken Altı kündö Duldul menen cetip bardı. Köçö boylop bastırıp bara çatsa, Uyun saagan bir kempir kez kelgeni....</p>	<p>Selamünaleyküm Peygamberim Semerkantlı bir kız yıktı tüm pehlivanı. Ben gidip güreşeyim o kız ile Mübarek insanlar dua edin benim için. Gitme yavrum, dedi baba, dinle beni Güçük düşme gelmeye gidip kendin. Düşün, baba, gurur yapmak yakışmaz ki Orada bencil kız caka satar. Güreşip sınayım ben gücünü kızdın İşitince aevlendi dışım içim. Ağır başlı, sabırlı olamam ki Peygamber hayır dua et Allah için. Peygamber endişe edip pehlivan kızdın Alnında ne var ise kader yazan. Ali'nin dönmeyeceğini anlayınca Peygamber dua etti çaresizden. Peygamber el kaldırdı dua etti Kendine teslim ettim tamamıyla Her zaman dileğimi kabul kıldın Üstün kıl Darıka'ya Alişer'i. Alişer babasından dua aldı Aldı da Semerkant'a yola çıktı. İki şehir arası altı aylık yol Altı günde Duldul ile ayak bastı. Sokakta gidiyorsa atlı olarak İnek sağan yaşlı kadın çıkageldi....</p>
--	--

4-062

<p>Atsaloomu aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Caramazan ayta keldik eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Uşul üydün üzügü Üzülükü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülükü körünöt. Bıçak uçu cıltırayt May tomurup atabı? Kazan-ayak kaldırayt, Ce kurut alıp atabı?....</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruç can. Caramazan söyleyip geldik eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Biraz kibirli gözüküyor. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Kap kacak sesi geliyor Yoksa kurut mu çıkartıyor?...</p>
--	--

4-063

<p>(Oy) Kurandın sözün baykagan Enekem kurdaştın köönün caykagan. Aylındağı kurdaştar,</p>	<p>Anneciğim Kuran'ın sözünü tutardı. Anneciğim arkadaşlarının gönlünü alırdı. Köyde arkadaşları</p>
--	--

<p>Enemdin urmatın körüp tarkagan. Kurandın sözün baykagan, Kelindin köönün caykagan.</p> <p>Aylındağı kelinder Enemdin urmatın körüp tarkagan. Enekem (ay) inekke maldı cüktögön Bayırkısın (oy) men aytsam Narga cügün (oy) cüktögön.</p> <p>Baldarına (oy) kalganda Keñeşin aytıp (ay) “şük” değen. Beykasamın (oy) cüktögön İlgerkisin (oy) men aytsam Beege da cügün (oy) cüktögön. Baldarına (oy) kalganda Akılın aytıp (oy) “şük” değen.</p>	<p>Anneciğimin izzetine memnun kalırdı. Kuran’ın sözünü tutardı. Gelinlerin gönlünü alırdı.</p> <p>Köyündeki gelinler Anneciğimin hürmetine memnun kalırdı. Anneciğim ineğe malını yüklerdi Öncekisini söylersem Nara yükünü yüklerdi.</p> <p>Çocuklarına gelince Öğütünü verip “dur” derdi. Beykasamını²⁴⁵ katlardı. Öncekisini söylersem Kısrağa yükünü yüklerdi. Çocuklarına gelince Aklını söyleyip “dur” derdi...</p>
---	---

(Bu kayıt yukarıda 4-059 da geçti).

4-064 (Anneye ağıt)

<p>(Oy) maasını kiyip çıraştap Baldarıñ baktıñ (oy) ırastap. Balanın körüp (oy) urmatın, Enekem (ay) bastıra berdiñ ıraaktap. Kepiçin kiydiñ (oy) çıraştap, Kelindi baktıñ (oy) ırastap. Kelindin körüp (oy) kelbetin, Kete da berdiñ (oy) ıraaktap. Baytalda bele (oy) bal kımız, Basa ele kimge (oy) kuyabız?</p> <p>Balday da cakşı (oy) şirin söz Asıl da canıñ (oy) ketken soñ Enekem (ay) emi kimden ugabız? Süttüü da beeden (oy) süt kımız, Süyröp da kimge (ay) kuyabız? Süylöşüp koygon (oy) sözüñdü, Asıl da canıñ (oy) ketken soñ Enekem (ay) emi kimden (ay) ugabız?...</p>	<p>Mestini giyip işlemeli Çocuk yetiştirdin terbiyeli. Çocukların görüp hürmetini Anacığım gidiverdin uzaklara. Galoşu giydin işlemeli Gelin yetiştirdin terbiyeli. Gelinin görünce biçimini Gidiverdin uzaklara. Baytalda ²⁴⁶mıydı bal kımız? Bal kımızı kime sunarız?</p> <p>Bal gibi tatlı şirin sözü Asıl canın gittikten sonra Anacığım şimdi kimden duyarız? Sütlü kısrağın süt kımız Süzüp kime sunarız? Söylediğın sözleri Asıl canın gittikten sonra Anacığım, şimdi kimden duyarız?....</p>
--	--

4-065

<p>Caramazan ayta keldim eşiğiñe Ak koçkordoy uul bersin beşiğiñe. Uşul üydün üzügü</p>	<p>Caramazan söyleyip geldik eşiğiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğiñe. Şu evin üst örtüsü</p>
---	---

²⁴⁵ Beykasam – değerli kumaş türü.

²⁴⁶ Baytal – ilk yavrulayan kısarak.

<p> Üzülünkü körünöt Uşul üydö ceñekem Süzülünkü körünöt. Takta soko takıldayt. Takıldatpa ceñeke Mendey balañ cok bele? Kakıldatpa ceñeke. Uşul üydün üzügü Üzülünkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülünkü körünöt. Adır, adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır başın tarta albay, Uşul üygö tuş keldik. Budur, budur toolordon, Buka minip biz keldik, Buka başın tarta albay Uşul üygö tuş keldik.... </p>	<p> Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Biraz kibirli gözüküyor. Tahta havan takırdıyor Takırdatma yengecim. Benim gibi çocuğun yok muydu Dil döktürme yengecim. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengecim Biraz kibirli gözüküyor..... Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldik. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldik.... </p>
---	--

4-066

<p> Caramazan aytıp keldim eşiğiñe Ak koçkordoy bala bersin beşiğiñe. Uşul üydün üzügü Üzülünkü körünöt. Uşul üydögülör Bersembi, berbesembi dep Süzülünkü körünöt.... </p>	<p> Caramazan söyleyip geldim eşiğine Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğine. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdekiler Versem mi, vermesem mi deyip Biraz cimri gözüküyor..... </p>
---	---

4-067

<p> Assaloom aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Orozonun onu bizge, onu sizge Orozoñuz kabil bolsun özüñüzgö. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka başın tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Bıçak uçu caltıldayt May tomurup atabı? Sandık oozu kıldrayt, Akça bergen atabı? Uşul üydö ceñekem, Süzülünkü körünöt... </p> <p>Çımiyandan körpöçöñ</p>	<p> Selamünaleyküm caramazan On iki ayda bir gelen oruç can. Orucun onu bize, onu size Orucunuz kabul olsun kendinize. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim. Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Sandık ağzı kıcırıyor Para mı çıkartıyor? Şu evdeki yengecim Biraz kibirli gözüküyor..... </p> <p>Çımiyandan²⁴⁷ eyer döşeğin</p>
--	---

²⁴⁷ Çımiyan – Çin kumaşlarından biri.

<p>Çıdabaym seni körbösöm. Çın barkıña cetermin men Çın acal cetip ölbösöm....</p>	<p>Duramam seni görmeden. Değerini senin bilirim Ecelim yetip ölmezsem...</p>
--	---

4-068

<p>Caramazan aytkandan kim toygon bar İlgerki eldin nuskasin, kim koygon bar. Caramazan ayta keldim eşigiñe, Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Caramazan, caramazan keregiñe carabasam Cayıp koygon kuruttun maydası bar, Caramazan aytkandın paydası bar....</p>	<p>Caramazan söylemekten doyan mı var? Halkın kadim örneğini bırakan mı var? Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Caramazan, caramazan gereğine yaramazsam. Yaymış kurutun ufağı var Caramazan söylemenin faydası var...</p>
--	---

4-069

<p>Assaloom aleykum, caramazan, Caramazan aytkanga keldim men da. Caramazan aytamın kündö men da. Caramazan aytkandan tıngan cokmun. Caramazan aytılp künügö da On eki salam bir kelip aytar elem. Salamdaşıp özündü kaytar elem. Adır, adır cerlerden aygır minip, Tañ atkança kelemın, taña cürüp. Budur, budur cerlerden buka minip Muñdanamın, kelemın buurusunan....</p>	<p>Selamünaleyküm caramazan Caramazan söylemeğe geldim ben de Caramazan söylerim günde ben de. Caramazan söylemekten usanmadım. Caramazan söylenip her gün On iki selamımı bir gelip söyler idim. Selamlaşıp seninle döner idim. Tepe, tepe yerlerden aygır binip Sabahleyin gelirim gece gezip. Tümsek, tümsek yerlerden boğa binip Kederlenip gelirim hasretimden...</p>
---	--

4-070

<p>Assaloom aleykum, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Orozonun onu bizge, onu sizge Orozonun bitirin bersin bizge. Kızıl koroç kıykañdap kırman çaçtı Kızıl-toru ceñkem sandık açtı. Sandığınan akçası çubay kaçtı. Adır, adır toolordon Arkar minip men keldim. Arkar oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Budur, budur toolordon Buka minip men keldim. Buka oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydö ceñkem Süzülüñkü körünöt. Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt.</p>	<p>Assaloom aleykum, caramazan, On iki ayda bir gelen oruç can. Orucun onu bize, onu size Orucun fitresini versin bize. Kızıl horoz haylazlanıp harman saçtı. Kızıl yüzlü yengeciğim sandık açtı. Sandığında parası uça kaçtı. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını durduramayıp Bu eve rast geldim.... Şu evdeki yengeciğim Biraz kibirli gözüküyor. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor.</p>
--	---

Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt....	Şu evdeki yengeciğim Biraz kibirli gözüküyor....
--	---

4-071

Assaloom aleykim, caramazan, On eki ayda bir kelgen orozo can. Orozobuz kabil bolsun, karmagan can. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim....	Assaloom aleykum, caramazan, On iki ayda bir gelen oruç can. Orucumuz kabul olsun tutan insan. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim.....
--	--

4-072

Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt....	Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim. Şu evdeki yengeciğim Biraz kibirli gözüküyor...
--	--

4-073

Kurut berseñ turup ber Beti koluñ cuup ber. Adır, adır toolordon Aygır minip men keldim. Aygır oozun tarta albay, Uşul üygö tuş keldim....	Kurut versen kalk da ver Elini yüzünü yıka da ver. Tepe tepe dağlardan Aygır binip ben geldim. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldim.....
---	---

4-074

Caramazan aytıp keldik eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşigiñe. Kazan-ayak kaldırayt Bıçak uçu caltırayt. May tomurup catabı? Uşul üydün üzügü Üzülüñkü körünöt. Uşul üydö ceñekem Süzülüñkü körünöt. Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Uşul üygö tuş keldik. Aygır minip biz keldik Aygır oozun tarta albay	Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşigiñe. Kap kacaktan ses geliyor Bıçak ucu parlıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Şu evdeki yengeciğim Bu satırlar fazla atılabilir.(videodan da) Biraz kibirli gözüküyor. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengeciğim Biraz kibirli gözüküyor. Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip biz geldik.
--	---

<p>Uşul üygö tuş keldik. Budur-budur toolordon Buka minip biz keldik. Buka murdun tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Caramazan aytıp keldik eşigiñe Ak koçkordoy bala bersin beşiğiñe. Adır-adır toolordon Aygır minip biz keldik. Aygır oozun tarta albay Uşul üygö tuş keldik. Uşul üydün üzügü Üzülükü körünöt. Uşul üydö ceñkem Süzülükü körünöt. Kazan-ayak kaldırayt May tomurup atabı? Bıçak uçu caltırayt.</p>	<p>Boğa burnunu çekemeyip Bu eve rast geldik. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldik. Caramazan söyleyip geldim eşigiñe Beyaz koç gibi çocuk versin beşiğiñe. Tepe tepe dağlardan Aygır binip biz geldik. Aygır ağzını durduramayıp Şu eve rast geldik. Şu evin üst örtüsü Eskimişe benziyor. Şu evdeki yengeciğim Biraz kibirli gözüküyor. Kap kacaktan ses geliyor Tereyağ mı çıkartıyor? Bıçak ucu parlıyor...</p>
--	---

(Bu kayıt çok karışık, söylediği yeni bir şey de yok aslında)

4-075

<p>(Ey) bıçak sırtı (ey) kıldırayt May tomurup (ey) catabı? Mayıñ bolso (ey) alıp kel Sakal murut (ey) maylaylı. Kurutuñ bolso (a) alıp kel Anda kuldur-kuldur (o) çaynaylı. Akça berseñ alamin Can çöntökkö salamın. Eçki berseñ albaymın Ulak berseñ albaymın, Ubalına kalbaymın. Eçki berseñ bakırat Eldin baarın çakırat. Kozudan berseñ egiz ber Koydon berseñ semiz ber. Egerde cilkıdan berseñ (oy) corgo ber. Akçadan eger köp bolso Ala ele keteyin Altımış aşık (o) colgo ber....</p> <p>Anan alar akırın barıp üydön birdeme берет. Anan bergenden kiyin al caramazançı calgız cürböyt, ekö-üçöö cüröt da. Anan cakşı bir nesre bergende al bata берет.</p>	<p>Bıçak sırtı kıtırıyor Tereyağ mı çıkartıyor? Yağın varsa getiriver Sakal bıyığa sürelim. Kurutun varsa getiriver Kıtır kıtır çığneyelim. Para versen alırım. Yan cebime koyarım. Keçi versen almayacağım. Oğlak versen almayacağım. Vebalina kalmayacağım. Keçi versen bağırır. Herkesi çağırır. Kuzudan versen ikiz ver. Koyundan versen semiz ver. Attan versen yorga²⁴⁸ ver. Para eğer çok ise Alıp götürüyüm. Altmışını aşıkça yola ver...</p> <p>Sonra onlar gidip evinden bir şeyler verirler. Verdikten sonra caramazançı tek değil ki, yanında iki-üç kişi daha var. Önemli bir şey verirse hayır dua ederler.</p>
---	---

²⁴⁸ Corgo- yorga, rahvan at.

Budur-budur toolordon Buka minip men keldim. Bukanın oozun tartalbay Uşul üygö tuş keldim. Kazan-ayak kaldırayt May tomurup catabí? Sandığı da kaldırayt Akça berip catabí? Kozu berse albaymın. Ulak berse albaymın Ubalına kalbaymın....	Tümsek tümsek dağlardan Boğa binip ben geldim. Boğa ağzını çekemeyip Bu eve rast geldik. Kap kacaktan ses gelir Tereyağ mı çıkartıyor? Sandığı da kıcırđıyor Para mı veriyor? Kuzu verse almayacağım. Oğlak verse almayacağım Vebaline kalmayacağım...
--	--